

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΘΕΜΑ:

**«Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ LEADER
ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ Ο.Τ.Δ. ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ Ο.Τ.Δ. Ε.Α.Π. Α.Ε..
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ ΚΑΙ
ΠΗΛΙΟΥ.»**

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ.

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΜΠΑΛΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ,
ΓΩΓΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

- <u>Πρόλογος.</u>	<u>Σελ. 3</u>
- <u>Εισαγωγή.</u>	<u>Σελ. 5</u>
- <u>Κεφάλαιο 1^ο: Σύντομη Παρουσίαση των Ευρωπαϊκών Πολιτικών</u>	<u>Σελ.11</u>
- <u>1.1</u> Τα Διαρθρωτικά Ταμεία	Σελ 11
- <u>1.2</u> Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.	Σελ.17
- <u>Κεφάλαιο 2^ο: Η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER</u>	<u>Σελ. 40</u>
- <u>2.1</u> Η Κ.Π. LEADER στην Ευρωπαϊκή Ένωση.	Σελ.40
- <u>2.2</u> Φιλοσοφία και αρχές της Κ.Π. LEADER	Σελ 41
- <u>2.3</u> Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο LEADER.	Σελ.43
- <u>2.4</u> Η εφαρμογή του LEADER στην Ελλάδα	Σελ.44
- <u>2.4.1</u> Ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης του ελληνικού προγράμματος: Υπουργείο Γεωργίας	Σελ.47
- <u>2.4.2</u> Το Ελληνικό Δίκτυο LEADER.	Σελ.51
- <u>2.5</u> Η τρέχουσα Κοινοτική Πρωτοβουλία για την αγροτική ανάπτυξη LEADER PLUS.	Σελ.52
- <u>Κεφάλαιο 3^ο:Παρουσίαση των Ομάδων Τοπικής Δράσης ΚΕΝ.Α.ΚΑΠ. Α.Ε και ΕΑΠ Α.Ε</u>	<u>Σελ.56</u>
- <u>3.1</u> Φυσιογνωμία της περιοχής Καλαμπάκας	Σελ. 56
- <u>3.1.1</u> Η περιοχή εφαρμογής του LEADER I.	Σελ.56
- <u>3.1.2</u> Η περιοχή εφαρμογής του LEADER II.	Σελ.65
- <u>3.2</u> Φυσιογνωμία της περιοχής του Πηλίου.	Σελ.73
- <u>3.2.1</u> Η περιοχή εφαρμογής του LEADER II.	Σελ.73
- <u>3.3</u> Παρουσίαση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.) ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..	Σελ.74
- <u>3.3.1</u> Παρουσίαση της Ο.Τ.Δ..	Σελ.76
- <u>3.3.2</u> Λοιπές δραστηριότητες του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..	Σελ.93
- <u>3.4</u> Παρουσίαση της Ο.Τ.Δ. Ε Α Π Α.Ε..	Σελ.98
- <u>3.4.1</u> Παρουσίαση της Ο.Τ.Δ..	Σελ.98
- <u>3.4.2</u> Λοιπές δραστηριότητες της Ε Α Π Α.Ε..	Σελ.103
-	
- <u>Κεφάλαιο 4^ο:Η πορεία της πρωτοβουλίας LEADER στην περιοχή Καλαμπάκας.</u>	<u>Σελ.108</u>
- <u>4.1</u> Το πρόγραμμα LEADER I.	Σελ.108
- <u>4.1.1</u> Αρχική πρόταση	Σελ.108
- <u>4.1.2</u> Τελική έγκριση του προγράμματος και των δράσεων.	Σελ.114
- <u>4.1.3</u> Τομείς Παρέμβασης.	Σελ 118
- <u>4.2</u> Το πρόγραμμα LEADER II.	Σελ.126
- <u>4.2.1</u> Αρχική πρόταση	Σελ 126

- 4.2.2 Τελική έγκριση του προγράμματος_και των δράσεων.	Σελ. 131
- 4.2.3 Τομείς Παρέμβασης	Σελ. 141
- 4.3 Μία νέα προσέγγιση της αγροτικής ανάπτυξης LEADER PLUS από το ΚΕΝ Α Κ Α Π Α Ε.	Σελ. 152
- 4.3.1 Άξονες προτεραιότητας του προγράμματος.	Σελ. 153
- Κεφάλαιο 5^ο: Η πορεία της πρωτοβουλίας LEADER στην περιοχή του Πηλίου.	Σελ. 156
- 5.1 Το πρόγραμμα LEADER I.	Σελ. 156
- 5.1.1 Αρχική πρόταση.	Σελ. 156
- 5.1.2 Τελική έγκριση του προγράμματος_και των δράσεων.	Σελ. 158
- 5.1.3 Τομείς Παρέμβασης.	Σελ. 162
- 5.2 Ο ρόλος του LEADER I για την συνέχιση του LEADER II.	Σελ. 169
- 5.3 Σύγκριση και συνολική εκτίμηση του LEADER II των δυο περιοχών Καλαμπάκας -Πηλίου.	Σελ. 171
- 5.4 Μία νέα προσέγγιση της αγροτικής ανάπτυξης LEADER PLUS από την Ε.Α.Π. Α. Ε..	Σελ. 172
- 5.4.1 Άξονες προτεραιότητας του προγράμματος.	Σελ. 180
- 5.5 Προβλήματα εφαρμογής LEADER PLUS	Σελ. 186
- Τελικά συμπεράσματα.	Σελ. 188
- Προτάσεις.	Σελ. 193
- Παράρτημα.	Σελ. 194
- Βιβλιογραφία.	Σελ. 195
- Πηγές Internet.	Σελ. 196
- Λοιπές Πηγές.	Σελ. 197
- Αρκτικόλεξα.	Σελ. 198

Πρόλογος.

Με την σημαντική καινοτομία της μεταρρύθμισης των διαρθρωτικών ταμείων το 1988, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει την δυνατότητα στα κράτη – μέλη, να υποβάλουν αιτήσεις για ενέργειες με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Κοινότητα.

Οι ενέργειες αυτές καλούνται Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και δεν καλύπτονται από τα αναπτυξιακά σχέδια των κρατών – μελών, αλλά χρηματοδοτούνται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εφάρμοσαν στις Κ.Π. Κατά την 1^η περίοδο σχεδιασμού 1989-1993. Κατά την 2^η περίοδο σχεδιασμού 1994-1999 και τέλος κατά την 3^η 2000-2006 που διανύουμε αυτή την στιγμή.

Ο ρόλος τους απλός και εξαιρετικά σημαντικός. Δίνουν αλληλεγγύη στις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες και περιφέρειες μέσω της αποκέντρωσης, προσφέροντας ειδικές δυνατότητες για συνεργασία και καινοτομίες σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Επιδιώκουν την καλύτερη επίτευξη των κοινοτικών στόχων για την συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού στις κατοικίες τους. Και την εξάλειψη των περιφερειακών ανισοτήτων μέσω της ανάπτυξης των περιοχών εφαρμογής των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών.

Η Κ.Π. LEADER , που αναλύεται στην εκπόνηση αυτής της μελέτης, εφαρμόστηκε σαν πρώτη φορά την περίοδο 1990-1993.

Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται, αναλυτικά και συγκρίνονται δύο σημαντικές Ο.Τ.Δ. για τις πορείες ανάπτυξης του κάθε τόπου αναφοράς των ομάδων.

Η πρώτη Ο.Τ.Δ. αναφορικά είναι το Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας – Πύλης Α.Ε. Έχει υλοποιήσει με ξεχωριστή περιοχή εφαρμογής κάθε φορά το LEADER I (1989-1993), το LEADER II (1994-1999) και συνεχίζει την πορεία της για το LEADER PLUS (2000-2006), πατώντας στην πολύ σημαντική και επικερδή εμπειρία γνώσεων των δύο πρώτων προγραμμάτων εφαρμογής του.

Η δεύτερη Ο.Τ.Δ. είναι η Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε. που ξεκίνησε αρκετά δυναμικά με το LEADER II (1994-1999) και διεκδίκησε να αναλάβει επάξια, λόγω του προϋπάρχοντος έργου της και της εμπειρίας της, την ανάληψη της διαχείρισης του LEADER PLUS (2000-2006).

Η επιλογή της Κ.Π. LEADER και της παρουσίασής της γίνεται μέσα από δύο Ο.Τ.Δ. με όμοιες περιοχές εφαρμογής μορφολογικού επιπέδου για να αναδειχθεί η ανάπτυξη που σημειώθηκε σε κάθε τόπο ξεχωριστά. Να διερευνήσουμε, να μεταδώσουμε και να αναλύσουμε την δύναμη της Κ.Π. αυτής, μέσω της παράθεσης των ακόλουθων στοιχείων της εργασίας μας. Να παρουσιάσουμε την σημαντικότητα της παρέμβασης της Κ.Π. LEADER.

Έχουν γίνει σημαντικές επενδύσεις που ανάδειξαν την περιοχή επέμβασης του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και της Ε.Α.Π. Α.Ε. αντίστοιχα και τις έχουν κατατάξει μέσα στις κορυφαίες και δραστήριες αναπτυξιακές εταιρείες. Πρόσφεραν αρκετά και σκοπεύουν να συνεχίσουν το μεγάλο και συμβολικό έργο τους. Αυτό και θα αναδείξουμε.

Πριν κλείσουμε τον πρόλογό μας, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά πολλούς σημαντικούς παράγοντες που βοήθησαν να φέρουμε εις πέρας την συγκριτική μελέτη μας. Ξεκινώντας από την κορυφή της πυραμίδας των ευχαριστήριών μας, το πρώτο ευχαριστώ ανήκει δικαιωματικά στους καθηγητές του Τμήματος Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης που μας «προοκίσανε» με το χάρισμα της γνώσης για το υπόλοιπο της ζωής μας. Ήταν, είναι και θα είναι ο «σταθμός» όλων των σπουδαστών του μοναδικού Πανελλαδικά Τμήματος αυτού.

Την κ. Μπιτσάνη Ευγενία που μας ανέλαβε εξ ολοκλήρου, με σοβαρή καθοδήγηση, συμβουλές, εποπτεία κατά την πορεία διεξαγωγής της εργασίας μας. Τον κ. Παπακωνσταντινίδη Λεωνίδα που σαν ένας από τους τρεις εμπνευστές της Κ.Π. μας έδωσε το έναυσμα, το ερέθισμα μέσα από τις διδασκαλίες του, για να ασχοληθούμε με το πρόγραμμα LEADER.

Ευχαριστίες όμως οφείλουμε και στο ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και στην Ε.Α.Π. Α.Ε. για την πρόθυμη συνεργασία και προσφορά τους, στην αναζήτηση διαφόρων στοιχείων εκ μέρους μας.

Τέλος να ευχαριστήσουμε το Υπουργείο Γεωργίας για την συνεργασία του και γρήγορη εξυπηρέτησή του.

Εισαγωγή

Στα πλαίσια της πρώτης μεταρρύθμισης των Διαρθρωτικών Ταμείων η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέκτησε τη δυνατότητα να προωθεί με δική της πρωτοβουλία ειδικά προγράμματα για να υλοποιούνται ενέργειες και δράσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Κοινότητα. Τα προγράμματα αυτά ονομάστηκαν Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και υλοποιήθηκαν την περίοδο 1989-1993. Μία από τις πρωτοβουλίες αυτές, με το χαρακτηριστικό τίτλο LEADER, είχε ως στόχο την προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης μέσω της κινητοποίησης του ενδογενούς δυναμικού μιας περιοχής στη βάση ενός ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος που είχε εκπονηθεί από ένα αναπτυξιακό φορέα.

Στην Ελλάδα η πρωτοβουλία αυτή υλοποιήθηκε ουσιαστικά την περίοδο 1992-1995 και οδήγησε στη δημιουργία 25 αναπτυξιακών φορέων. Οι φορείς αυτοί με βάση το επιχειρησιακό πρόγραμμα που είχαν εκπονήσει και είχε εγκριθεί από το Υπουργείο Γεωργίας και τη Γενική Διεύθυνση VI «Γεωργία» της Επιτροπής, ανέλαβαν την ευθύνη για την υλοποίησή του και τη συγχρηματοδότηση των έργων και ενεργειών που είχαν ενταχθεί σε αυτό. Ο συνολικός προϋπολογισμός όλων των προγραμμάτων έφθασε τα 26 δισεκατομμύρια δρχ. και κάθε φορέας διαχειρίστηκε ποσά από 500 εκατομμύρια μέχρι 1,5 δις δρχ..

Η πρωτοβουλία LEADER αποτέλεσε λοιπόν ορόσημο στη δημιουργία αναπτυξιακών φορέων στην Ελλάδα, καθώς συνδύασε την προώθηση τοπικών αναπτυξιακών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών με την εγγυημένη χρηματοδότησή τους. Το στοιχείο αυτό αποτέλεσε την ειδοποιό διαφορά μεταξύ των αναπτυξιακών φορέων των δύο χρονικών περιόδων. Η ικανότητά τους, δηλαδή, να χρηματοδοτούν μικρά έργα υποδομής, επενδύσεις συνεταιρισμών, μεμονωμένων αγροτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, πιλοτικά έργα και καινοτομικές δράσεις έλυσε, αφενός μεν το πρόβλημα της μετάβασης από το επίπεδο του σχεδιασμού και της τεχνικής στήριξης στο επίπεδο της εφαρμογής αφετέρου δε έθεσε ουσιαστικά οργανωτικά και διαχειριστικά προβλήματα στους φορείς υλοποίησης. Οι φορείς αυτοί, με βάση τα προγράμματα που είχαν υποβάλει και τους είχαν εγκριθεί την περίοδο 1989-1993, καλύπτουν περιοχές επιπέδου Νομού ή Επαρχίας*.

Στα πλαίσια της δεύτερης μεταρρύθμισης των Διαρθρωτικών Ταμείων συνεχίστηκε η Κοινοτική Πρωτοβουλία για την περίοδο 1994-1999 ως LEADER II. Σε αυτήν εντάχθηκαν τριάντα εννέα (39) προγράμματα, την υλοποίηση των οποίων ανέλαβαν οι αντίστοιχοι αναπτυξιακοί φορείς της αυτοδιοίκησης. Από αυτούς δέκα εννέα (19) είχαν συγχρηματοδοτηθεί και την περίοδο 1992-1995.

Τον Απρίλιο του 2000 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τις κατευθύνσεις της νέας Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader (+). Ο χρονικός ορίζοντάς της φθάνει μέχρι το 2006.

Η ολοκληρωμένη και η εκ των κάτω προς τα επάνω προσέγγιση των προβλημάτων της αγροτικής ανάπτυξης εξακολουθεί να παραμένει η βασική μεθοδολογική αρχή υλοποίησης των προγραμμάτων Leader.

Βασικός της στόχος είναι η συμπλήρωση των καθιερωμένων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, με τα συμπεράσματα και τις εμπειρίες ολοκληρωμένων καινοτομικών ενεργειών που σχεδιάζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων τοπικής κλίμακας.

Η προώθηση και εφαρμογή πρωτότυπων ολοκληρωμένων στρατηγικών αιεφόρου ανάπτυξης αποτελεί την πεμπτουςία των νέων πιλοτικών προγραμμάτων που θα πρέπει να υιοθετηθούν στο πλαίσιο της υλοποίησης της νέας Κοινοτικής Πρωτοβουλίας.

Οι Βασικοί άξονες είναι:

- Η αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- Η ενίσχυση του οικονομικού πλαισίου για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Η βελτίωση της οργανωτικής ικανότητας κάθε περιοχής.

Την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος Leader+ για την ανασυγκρότηση της υπαίθρου, προϋπολογισμού 378 εκατ. ευρώ, ανακοίνωσε ο υπουργός Γεωργίας κ. Γεώργιος Δρυς.

* **ΣΗΜΕΙΩΣΗ:** Στις περισσότερες περιπτώσεις το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν καλύπτει το σύνολο του Νομού, αλλά μόνο ορισμένες περιοχές του ή συγκεκριμένες επαρχίες.

Από την Τρίτη 30 Ιουλίου του 2002, ξεκίνησε η υλοποίηση του Leader+ σε σαράντα ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας, καθώς ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση των σχεδίων Τοπικών Προγραμμάτων, που υποβλήθηκαν από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης (Αναπτυξιακές Εταιρείες). Το ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε ήταν μεγάλο, αφού υποβλήθηκαν 52 σχέδια, εκ των οποίων αξιολογήθηκαν και εγκρίθηκαν, όπως προβλεπόταν στην προκήρυξη του προγράμματος, τα 40 σχέδια.

Με το πρόγραμμα Leader+ χρηματοδοτούνται επενδύσεις για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού, μικρών βιοτεχνιών και επιχειρήσεων στον αγροτικό χώρο, επενδύσεις που ενισχύουν τη συλλογική, τομεακή και διατομεακή δράση με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και νέων τεχνικών, παρεμβάσεις προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και σχέδια συνεργασιών (διατοπικών, διαπεριφερειακών και διακρατικών).

Οι πρωτοβουλίες του Leader+ εκφράζουν την πλέον σύγχρονη αντίληψη για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας μας, δεδομένου ότι υπερβαίνουν τη στενή αντιμετώπιση της αγροτικής δραστηριότητας και εισάγουν την ιδέα της ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου, που συντελείται μέσω της εφαρμογής ποικίλων δράσεων σε συνδυασμό με την αγροτική δραστηριότητα. Το πρόγραμμα για τη Μαγνησία θα υλοποιηθεί από την Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε., και για τον Νομό Τρικάλων από το Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε..

Με δεδομένο ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο η οικονομική ύφεση αλλά και η γενικότερη αναπροσαρμογή των παραγωγικών δυνάμεων ενόψει της παγκοσμιοποίησης πλήττει κατά πρώτο λόγο την περιφέρεια, η μάχη για την απασχόληση, την παραμονή του πληθυσμού και την καταπολέμηση της απομόνωσης και των ανισοτήτων στις αγροτικές περιοχές δίνεται κυρίως στο επίπεδο:

- της εμπύχωσης των φορέων
- της εκπαίδευσης των νέων αγροτών
- της ενημέρωσης του συνόλου πληθυσμού
- της εισαγωγής καινοτομικών λύσεων
- της βελτιστοποίησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών της παραγωγής

- της αξιοποίησης των σωρευμένων εμπειριών
- της ανάπτυξης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Η συγκρότηση πυρήνων σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης με την αρχή της εκ των κάτω προσέγγισης και της ενεργοποίησης του τοπικού πληθυσμού μπορεί να θεωρηθεί ως το μεγαλύτερο όφελος της εφαρμογής του Leader.

Για πρώτη φορά στην Ελλάδα και μάλιστα στις πλέον απομονωμένες και μειονεκτικές περιοχές, αναπτύσσεται μια πρωτοφανής εταιρική σχέση μεταξύ Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τοπικών συλλόγων, συνεταιρισμών με στόχο τη δημιουργία Ομάδων Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.). Στο πλαίσιο αυτό συστήθηκαν Αναπτυξιακές Εταιρείες (Α.Ε.) της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως επί το πλείστον με αξιόλογη δράση τόσο προς την κατεύθυνση της παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών όσο και προς την κατεύθυνση της παραγωγής σειράς προϊόντων και σχεδίων ανάπτυξης καινοτομιών.

Με τις Ομάδες Τοπικής Δράσης επιδιώκεται η ενεργοποίηση της τοπικής πρωτοβουλίας. Η διοικητική και οργανωτική τους δομή είναι ευέλικτη. Η εκπροσώπηση ιδιωτικού και δημοσίου τομέα ισότιμη.

Η εκ των κάτω προς τα άνω και αντιστρόφως προσέγγιση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων διασφαλίζει την αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια και το ρεαλισμό των παρεμβάσεων. Μέσα από την ίδια διαδικασία αναδεικνύονται και αντιμετωπίζονται ανάγκες πληροφόρησης, διάγνωσης, ανταλλαγής απόψεων, διαλόγου και δημοσιοποίησης πρωτοβουλιών και αποτελεσμάτων.

Η επιλογή των παρεμβάσεων γίνεται με τρόπο που ικανοποιεί την προώθηση πρωτοβουλιών με καινοτομικό χαρακτήρα, δυνατότητα μεταφοράς σε άλλες περιοχές και επανάληψης κατά την εφαρμογή.

Η καινοτομία μπορεί να αναφέρεται σε:

- ανάπτυξη νέων προϊόντων ή υπηρεσιών
- ενσωμάτωση τοπικών ιδιομορφιών
- αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού σε συνδυασμό με τους φυσικούς και τους χρηματοδοτικούς πόρους της περιοχής

- αναπροσδιορισμό σχέσεων ιδιωτικού με δημόσιο και με κοινωνικό τομέα
- μορφές οργάνωσης του τοπικού πληθυσμού για την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων
- εισαγωγή νέων μεθόδων και τεχνολογιών.

Κατά κύριο λόγο η Κοινοτική Πρωτοβουλία Leader, αλλά και ορισμένα μέτρα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Interreg καθώς και μέτρα των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων εντάσσονται σαφώς στην κατηγορία πολιτικών που προωθούν μια διατομεακή ανάπτυξη συγκεκριμένων αγροτικών ζωνών βασιζόμενες στην τοπική επιχειρηματικότητα και στα μικρά έργα υποδομής.

Η επιτυχής εισαγωγή της διαφοροποίησης και καινοτομίας σε περιοχές με οξείες διαρθρωτικές αδυναμίες προϋποθέτει αδιάκοπες διαδικασίες εμπύχωσης, τεχνικής στήριξης και επάλληλων επιπέδων κατάρτισης. Προϋποθέτει την ισχυρή δικτύωση των επιχειρηματικών και συλλογικών φορέων με κόμβους διάχυσης τεχνογνωσίας, πολύ πιο μεθοδικές διαδικασίες προβολής των νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Για την πληθυσμιακή συγκράτηση απαιτείται επίσης ένα αποδεκτό επίπεδο βασικής και κοινωνικής υποδομής σε καλή λειτουργία.

Η εμφάνιση στην καινοτομία και το πιλοτικό χαρακτήρα είναι καιρός να δώσει τη θέση της σε μια γενικευμένη πολιτική (mainstream policy) με ικανούς πόρους και συνολική μακροπρόθεσμη πολιτική.

Σκοπός της πτυχιακής είναι η παρουσίαση της αναπτυξιακής πολιτικής εφαρμογής των περιοχών Καλαμπάκας και Πηλίου από το πρόγραμμα LEADER, και η βελτίωση που επήρθε από την εφαρμογή του.

Οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά την διάρκεια της εκπόνησης της μελέτης αφορούσαν τεχνικούς λόγους. Κυρίως λόγο έλλειψης προσωπικού Η/Υ ο οποίος μας εξανάγκαζε να μεταφερόμαστε σε σπίτια φίλων ή γνωστών και να χάνουμε πολύτιμο χρόνο στις μετακινήσεις. Καθώς επίσης και κακών κοινωνικών σχέσεων με τον πρώην Διευθύνοντα Σύμβολο της Ε.Α.Π. Α.Ε., με αποτέλεσμα την μη συνεργασία προμήθειας πρωτογενούς υλικού και την μη παρουσίαση αρκετών στοιχείων για την εταιρεία. Συντέλεσαν όμως στην καθυστέρηση της πραγματοποίησης της εργασίας και οι αποστάσεις που

υπήρχαν από τις πηγές πληροφοριών των αναπτυξιακών εταιρειών, του Υπουργείου Γεωργίας και των διαφορετικών τόπων διαμονής μας Τρικάλων και Βόλου.

Η πτυχιακή εργασία διαρθρώνεται σε πέντε κεφάλαια:

1. Στο πρώτο κεφάλαιο κάνουμε μία σύντομη παρουσίαση των ευρωπαϊκών πολιτικών.
2. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύουμε την Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER.
3. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε τις Ο.Τ.Δ. του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και της Ε.Α.Π. Α.Ε..
4. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύουμε την πορεία της πρωτοβουλίας LEADER στην περιοχή της Καλαμπάκας.
5. Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο αναπτύσσουμε την πορεία της πρωτοβουλίας LEADER στην περιοχή του Πηλίου.

Το υλικό στο οποίο στηρίχθηκε η συγγραφή της πτυχιακής εργασίας ήταν από ανακοινώσεις, περιοδικά, έντυπα, ενημερωτικά φυλλάδια-τεύχη που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Μονάδα Εμφύχωσης Δικτύου LEADER, μέσω διευθύνσεων του Internet, των προτάσεων των Αναπτυξιακών Εταιρειών, και βιβλίων, καθώς και η προσωπική μας παρατήρηση δεδομένου ότι η πρακτική μας άσκηση έγινε σ' αυτές τις περιοχές παρέμβασης.

Κεφάλαιο 1^ο: Σύντομη παρουσίαση των ευρωπαϊκών πολιτικών.

Οι Κ.Π. είναι προγράμματα βοήθειας ή δράσεων με τη μορφή επιδοτήσεων. Συμπληρώνονται μέσα από τις δραστηριότητες των Διαρθρωτικών Ταμείων και αποσκοπούν στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών, που δεν καλύπτονται από τα αναπτυξιακά σχέδια των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σχεδιάζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά συντονίζονται, προτείνονται και υλοποιούνται πάντα από εθνικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες τα διαχειρίζονται και τα ελέγχουν μετά από την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τα Κράτη – Μέλη και οι περιφέρειες εκπονούν και εκτελούν τα σχετικά με τις Κ.Π. προγράμματα που είναι και τα ειδικά μέσα διαρθρωτικής πολιτικής της Κοινότητας. Τα μέτρα αυτά, συμπληρώνουν εκείνα που περιλαμβάνονται στα Κ.Π.Σ. (Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης).

Τρία στοιχεία χαρακτηρίζουν τις Κ.Π. και συμβάλλουν στην προστιθέμενη αξία τους, σε σχέση με τις υπόλοιπες ενέργειες, που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία:

- η προαγωγή της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας και βοήθεια για τις εξαιρετικά απομακρυσμένες περιφέρειες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

- η διαφάνεια των επί τόπου ενεργειών την οποία προσδίδουν στην Κοινοτική δράση,

- η μέθοδος προσέγγισης «από τη βάση προς τα επάνω».

1.1 Τα Διαρθρωτικά Ταμεία (Δ.Τ.).

Το μεγαλύτερο μέρος της διαρθρωτικής ενέργειας της Κοινότητας, χρηματοδοτείται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, που παράσχουν μη

επιστρεπτές ενισχύσεις, για προγράμματα ανάπτυξης, προβλέπουν ένα ειδικό προϋπολογισμό για τη βελτίωση χρησιμοποίησής τους. Τα διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Παρουσιάζονται αναλυτικά τα τέσσερα στο σύνολό τους Δ.Τ¹:

1) Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.): Το Ε.Τ.Π.Α. έχει ως στόχο τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Κοινότητας. Το ταμείο δημιουργήθηκε το 1975 και παρέχει οικονομική ενίσχυση για αναπτυξιακά προγράμματα στις φτωχότερες περιοχές με τις επενδύσεις στις υποδομές και στον παραγωγικό τομέα. Από την άποψη των οικονομικών πόρων το Ε.Τ.Π.Α. είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από τα υπόλοιπα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε.

Η μεταρρύθμιση των Δ.Τ. το 1988, προέβλεπε την λειτουργία του Ε.Τ.Π.Α. από την 1^η Ιανουαρίου 1989, με διάρκεια έως την 31^η Δεκεμβρίου 1993 για την χρηματοδότηση των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών που τέθηκαν σε ισχύ κατά την χρονική περίοδο 1989-1993.

Με την αναθεωρημένη ρύθμιση των Δ.Τ. το 1993, το Ε.Τ.Π.Α. ίσχυσε με την χρηματοδότηση των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών κατά το χρόνο υλοποίησής τους, το 1994-1999.

Το Ε.Τ.Π.Α. ισχύει όμως και μετά την τελευταία ρύθμιση των Δ.Τ. το 1999 με την επιχορήγηση των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών της περιόδου εφαρμογής που ήδη διανύουμε 2000-2006.

Οι κανονισμοί της Ε.Ε., ορίζουν το πεδίο δράσης του Ε.Τ.Π.Α., σε τομείς συνοπτικά, όπως είναι οι εξής:

- παραγωγικές επενδύσεις που επιτρέπουν την δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης,
- επενδύσεις σε έργα υποδομής, με πεδία εφαρμογής που ποικίλλουν ανάλογα με τους στόχους, συμπεριλαμβανομένων των διευρωπαϊκών δικτύων στις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για το στόχο (αριθμό) 1,

1. - Ανδρικοπούλου, Ε., (1995), «Η εξέλιξη της περιφερειακής πολιτικής από την συνθήκη της Ρώμης έως το Maastricht», στο Οι περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, σελ. 264 – 432.

- επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας στις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για το στόχο (αριθμό) 1,
- ενδογενής ανάπτυξη: τοπική ανάπτυξη και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.),
- ενέργειες έρευνας και ανάπτυξης,
- επενδύσεις συνδεδεμένες με το περιβάλλον.

2) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.): Το Ε.Κ.Τ. ιδρύθηκε το 1960 και είναι το κύριο όργανο της κοινωνικής πολιτικής της Κοινότητας. Παρέχει οικονομική ενίσχυση για μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης, μετεκπαίδευσης και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Το 75% των ποσών που χορηγεί προορίζονται για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων. Με την αύξηση των πόρων του, χάρη στο δεύτερο πακέτο «Delors» έγιναν κάποιες αλλαγές στο Κοινοτικό Ταμείο και τέθηκαν νέοι στόχοι, όπως βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας και επαγγελματική επανένταξη των ανέργων. Άλλες ενέργειες είναι για την ισότητα των ευκαιριών, για την προσαρμογή των ανέργων στις βιομηχανικές μεταλλαγές και για την αλλαγή των συστημάτων παραγωγής.

Η ισχύς του Ταμείου για τις χρηματοδοτήσεις των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών αφορούσε τις περιόδους εφαρμογής 1989-1993, 1994-1999 και την τωρινή χρονική περίοδο 2000-2006 σύμφωνα με τις εκάστοτε μεταρρυθμίσεις των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων που αναφέρθηκαν στο Ε.Τ.Π.Α. προηγουμένως.

Οι κανονισμοί της Ε.Ε. ορίζουν το πεδίο δράσης του Ε.Κ.Τ., σε τομείς συνοπτικά όπως είναι οι εξής:

- η επαγγελματική ένταξη των ανέργων που απειλούνται από μακροχρόνια ανεργία,
- η επαγγελματική ένταξη των νέων που αναζητούν εργασία,
- η ένταξη στην αγορά εργασίας των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό,
- η προώθηση της ισότητας ευκαιριών στην αγορά εργασίας,
- η προσαρμογή των εργαζομένων στις βιομηχανικές μεταλλαγές,
- η σταθερότητα και η αύξηση της απασχόλησης.

- η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογίας,
- η ενίσχυση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

3) Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων

- Προσανατολισμός (Ε.Γ.Τ.Π.Ε. – Προσανατολισμός): Το Ε.Γ.Τ.Π.Ε. δημιουργήθηκε το 1964 και χρηματοδοτεί την κοινή γεωργική πολιτική της Ε.Ε.. Στόχος του είναι η ενίσχυση της αγοράς και η προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών στη γεωργία. Το Ε.Γ.Τ.Π.Ε. διαιρείται σε δύο τμήματα:

- το τμήμα Εγγυήσεων χρηματοδοτεί τα μέτρα στήριξης των τιμών και τις επιστροφές κατά την εξαγωγή ώστε να εξασφαλίζει σταθερές τιμές για τους γεωργούς,

- ενώ το τμήμα Προσανατολισμού ενισχύει μέσω επιδοτήσεων την ορθολογική οργάνωση, τον εκσυγχρονισμό και τις διαρθρωτικές βελτιώσεις στη γεωργία.

Το Ε.Γ.Τ.Π.Ε. ενίσχυσε της Κοινοτικές Πρωτοβουλίες το 1989-1993, 1994-1999 και την τρέχουσα περίοδο εφαρμογής 2000-2006, εφαρμόζοντας πάντοτε τις νέες ρυθμίσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Οι κανονισμοί της Ε.Ε. ορίζουν το πεδίο δράσης του Ε.Γ.Τ.Π.Ε., σε τομείς συνοπτικά, όπως είναι οι εξής:

- μέτρα που αποσκοπούν στη στήριξη των γεωργικών εισοδημάτων και τη διατήρηση μιας βιώσιμης γεωργικής κοινότητας στις ορεινές ή μειονεκτικές περιοχές,

- ενθάρρυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών,

- βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαρθρώσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,

- μέτρα ενθάρρυνσης της δημιουργίας ενώσεων παραγωγών,

- μετατροπή, διαφοροποίηση, αναπροσανατολισμός και βελτίωση της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής,

- ανάπτυξη της αγροτικής υποδομής,

- ενθάρρυνση των τουριστικών επενδύσεων,

- άλλα μέτρα, όπως πρόληψη φυσικών καταστροφών, ανάπτυξη οικισμών, προστασία της αγροτικής κληρονομιάς, ανάπτυξη και αξιοποίηση των δασών, προστασία του περιβάλλοντος και του αγροτικού χώρου και μέτρα χρηματοοικονομικής τεχνικής.

4) Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (Χ.Μ.Π.Α.):

Από το 1994 τα Κοινοτικά μέσα για την αλιεία έχουν συγχωνευθεί στο Χ.Μ.Π.Α.. Το μέσο αυτό χρησιμοποιείται σε όλες τις παράκτιες περιοχές. Το κυριότερο καθήκον του Χ.Μ.Π.Α. είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η ανάπτυξη οικονομικά βιώσιμων επιχειρήσεων στον αλιευτικό τομέα, καθώς και η επιδίωξη διαρκούς ισορροπίας μεταξύ των διαθέσιμων πόρων και των αλιευτικών δυνατοτήτων.

Το Χ.Μ.Π.Α. ενίσχυσε της Κοινοτικές Πρωτοβουλίες την περίοδο 1994-1999 και 2000-2006 που διανύουμε, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Οι κανονισμοί της Ε.Ε., ορίζουν το πεδίο δράσης του Χ.Μ.Π.Α., που αντιστοιχεί συνολικά σε αυτά των παλαιών χρηματοδοτικών μέσων του τομέα της αλιείας (εκτός των διαρθρωτικών ταμείων ή όσων εντάσσονται στο στόχο αριθ. 5^ο):

- αναπροσαρμογές των αλιευτικών προσπαθειών,
- εκσυγχρονισμός του στόλου,
- ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας,
- προστασία ορισμένων θαλάσσιων περιοχών,
- εξοπλισμός αλιευτικών λιμένων,
- μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων,
- προώθηση των προϊόντων.

Κάθε ταμείο μπορεί επίσης να συμμετέχει στη χρηματοδότηση μέτρων τεχνικής βοήθειας και προτύπων πειραματικών έργων ή έργων επίδειξης.

Εκτός από τα οικονομικά οφέλη που παρέχουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία, ένα θεμελιώδες στοιχείο της προστιθέμενης αξίας τους έγκειται στο χαρακτηριστικό τους σύστημα χρηματοδότησης.

Έχει ορισμένα βασικά στοιχεία:

Πρώτον: επικεντρώνεται προς συγκεκριμένες δραστηριότητες τόπους ή κοινωνικές ομάδες. Το στοιχείο αυτό αυξάνει την αποτελεσματικότητα των ταμείων και τους δίνει ευρωπαϊκή διάσταση. Μειώνει επίσης στο ελάχιστο την πληθωριστική επίπτωση των δαπανών, δεδομένου ότι η τόνωση της ζήτησης εξισορροπείται από αύξηση των επενδύσεων.

Δεύτερον: τα διαρθρωτικά μέτρα βασίζονται σε μεσοπρόθεσμα στρατηγικά σχέδια, τα οποία ενθαρρύνουν τα κράτη μέλη να επιλέγουν πιο μακροπρόθεσμη προοπτική. Ένα πρόσθετο στοιχείο είναι η προτεραιότητα που δίνεται στα αποτελεσματικά εθνικά συστήματα χρηματοοικονομικής διαχείρισης και ελέγχου καθώς και στην αξιολόγηση (η οποία εισήχθη το 1988) ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι πόροι χρησιμοποιούνται για το σκοπό που διατέθηκαν και ότι, μεταξύ άλλων, υπάρχει η κατάλληλη ανατροφοδότηση με πληροφορίες που επιτρέπουν στα προγράμματα να προσαρμόζονται. Η σχετική έλλειψη εθνικής «παιδείας αξιολόγησης» πριν από την περίοδο αυτή σημαίνει ότι χρειάστηκε να καταβληθεί ουσιαστική προσπάθεια, για να εξασφαλιστεί η δημιουργία των κατάλληλων συστημάτων.

Τρίτον: η επικουρικότητα και η εταιρική σχέση αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία του συστήματος χρηματοδότησης. Η επικουρικότητα είναι η αναγνώριση των αρετών της αποκέντρωσης και ο επιμερισμός των αρμοδιοτήτων. Έχει επομένως σημασία για τις πολιτικές συνοχής, εφόσον σημαίνει ότι συμμετέχουν όσοι βρίσκονται πλησιέστερα στα προβλήματα για τα οποία αναζητούνται λύσεις. Οι συμπράξεις αυτές διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο, ενεργώντας ως μηχανισμός διαλόγου. Επιπλέον έχουν αποδειχθεί εύρωστες και προσαρμόσιμες, ικανές να λειτουργούν σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο.

Το τελευταίο στοιχείο είναι το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα το οποίο σημαίνει, ότι τα προγράμματα προσελκύουν πρόσθετους πόρους από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές στα κράτη μέλη, οι οποίοι διαφορετικά δεν θα ήσαν διαθέσιμοι. Επιπλέον, υπάρχει η επίσημη απαίτηση να μην υποκαθιστούν οι κοινοτικοί πόροι τις εθνικές πηγές. Αποτέλεσμα είναι ότι οι πολιτικές της Ε.Ε. συμβάλλουν ουσιαστικά στην προώθηση στρατηγικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την αναδιάρθρωση.

1.2 Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες².

Κατάλογος των κοινοτικών πρωτοβουλιών που απεφάσισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μεταξύ του 1989 και του 1993:

1. **Envireq:** Προστασία του περιβάλλοντος και ανάπτυξη στις Περιφέρειες.
2. **Interreg:** Διασυνοριακή συνεργασία.
3. **Rechar:** Διαφοροποίηση στις περιοχές όπου υπάρχουν ανθρακωρυχεία.
4. **Regis:** Ολοκλήρωση των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών.
5. **Stride:** Έρευνα – τεχνολογία – ανάπτυξη και καινοτομία στις περιφέρειες.
6. **Regen:** Δίκτυα ενέργειας.
7. **Telematique:** Προηγμένες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών.
8. **Prams:** Υπηρεσίες στις επιχειρήσεις που συνδέονται.
9. **Euroform:** Νέοι τύποι επαγγελματικής ειδίκευσης.
10. **Now:** Ισότητα ευκαιριών για τις γυναίκες στην αγορά εργασίας.
11. **Horizon:** Πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των μειονεκτικών ομάδων στην αγορά εργασίας.
12. **Leader:** Αγροτική ανάπτυξη.
13. **Retex:** Διαφοροποίηση στις περιοχές που εξαρτώνται από τον κλωστοϋφαντουργικό τομέα.
14. **Konver:** Διαφοροποίηση στις περιοχές που εξαρτώνται από τον στρατιωτικό τομέα.

2. - Ανδρικοπούλου, Ε., (1995), «Η εξέλιξη της περιφερειακής πολιτικής από την συνθήκη της Ρώμης έως το Maastricht», στο Οι περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1993), «Διαρθρωτικά Ταμεία της Κοινότητας 1994-1999.»

Αναθεωρημένα κανονιστικά κείμενα και σχόλια, εκδ. Υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, σελ 17-38.

Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες της περιόδου 1989-1993 αναφέρονται στις παρακάτω επτά πολιτικές και περιέχονται:

1. Ενσωμάτωση των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών στην εσωτερική αγορά.

Αυτή η ομάδα πρωτοβουλιών αφορούσε, αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο, τις περιφέρειες του στόχου 1 και αναζητούσε επιπλέον πόρους για να αντιμετωπίσουν οι περιφέρειες αυτές το πρόβλημα της έλλειψης τεχνογνωσίας σε συγκεκριμένους τομείς που παρεμπόδιζαν την ανάπτυξη. Τα υποστηριχθέντα μέτρα αποτέλεσαν, σε πολλές περιπτώσεις, το αντικείμενο μόνο κάποιας περιορισμένης υποστήριξης στο πλαίσιο των Κ.Π.Σ..

STRIDE 460 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. και Ε.Κ.Τ. (1990-93).

Ο στόχος του STRIDE ήταν η ενίσχυση των δυνατοτήτων καινοτομιών και τεχνολογικής ανάπτυξης στις περιφέρειες του στόχου 1, όπου σημειωνόταν σημαντική έλλειψη υποδομής και επενδύσεων σε σύγκριση με τους κοινοτικούς μέσους όρους και για να βελτιωθεί η συμμετοχή των ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων και εταιριών, από τις εν λόγω περιφέρειες, σε κοινοτικά και διεθνή προγράμματα και δίκτυα. Με το εν λόγω πρόγραμμα ενισχύθηκε επίσης η ανάπτυξη δεσμών μεταξύ έρευνας και βιομηχανίας, τόσο στις περιφέρειες του Στόχου 1 όσο και στις περιοχές του Στόχου 2. Το 80% των πόρων του STRIDE διατέθηκε στις περιφέρειες του στόχου 1.

TELEMATIQUE 233 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. (1991-93).

Το πρόγραμμα προώθησε τη χρήση προηγμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στις περιφέρειες του Στόχου 1, ιδίως μέσω βελτίωσης της πρόσβασης στις προηγμένες υπηρεσίες που ήταν διαθέσιμες σε άλλα τμήματα της Κοινότητας. Ενίσχυσε τη διαδικασία που ξεκίνησε στα πλαίσια του προγράμματος STAR για ενθάρρυνση της χρησιμοποίησης των προηγμένων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις βοήθησε να δημιουργήσουν ή να αναπτύξουν και οι ίδιες ανάλογες υπηρεσίες.

PRISMA 144 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. (1991-93).

Το PRISMA βοήθησε στη βελτίωση της υποδομής και των υπηρεσιών που παρέχθηκαν στις επιχειρήσεις των περιφερειών του Στόχου 1 ώστε οι επιχειρήσεις στις εν λόγω περιφέρειες να μπορούν να συμμετέχουν στην ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς αποκομίζοντας συγχρόνως κάποια οφέλη.

Τα υποστηριχθέντα μέτρα ήταν:

- η δημιουργία και η αναβάθμιση των υποδομών βαθμονόμησης και μετρολογίας και υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις για την υποστήριξη της ποιοτικής πολιτικής των εταιριών,

- παροχή τεχνικής βοήθειας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τόσο όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις όσο και για να βοηθηθούν στην προετοιμασία τους όσον αφορά τις ρήτρες ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 115 της τότε συνθήκης Ε.Ο.Κ..

2. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της «αιεφόρου ανάπτυξης»

ENVIREG 880 εκατομμύρια ECU και από τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία (1990-1993).

Στόχος του ENVIREG ήταν η βελτίωση και η προστασία του περιβάλλοντος και η ενθάρρυνση της οικονομικής ανάπτυξης, κυρίως στις περιφέρειες του Στόχου 1. Το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε σε παράκτιες περιοχές και κυρίως στα περιβαλλοντικά προβλήματα που επηρεάζουν τον τουρισμό, με έμφαση στα μέτρα παροχής και βελτίωσης της τεχνογνωσίας.

Τα επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση μέτρα ήταν:

A. μείωση της ρύπανσης στις παράκτιες περιοχές και κυρίως:

- επεξεργασία και ανακύκλωση των λυμάτων και απορριμμάτων,
- χρησιμοποίηση λιπασματοποιηθέντος υλικού και ιλύος από σταθμούς καθαρισμού αστικών αποβλήτων για γεωργικούς σκοπούς,
- επεξεργασία ερμάτων, υγρών εκπλύσεως και λυμάτων κύτους που περιέχουν κατάλοιπα υδρογονανθράκων και άλλα κατάλοιπα.

B. σχεδιασμός της χρήσης της νησ σε παράκτιες περιοχές (προστασία της φυσικής ομορφιάς και των βιοτόπων).

Γ. καλύτερη διαχείριση των τοξικών και επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων (υποδομές και μελέτες).

Δ. ενίσχυση της τεχνονγνωσίας και της κατάρτισης σχετικά με τα εν λόγω μέτρα.

Οι παράκτιες περιοχές της Μεσογείου που ήταν επιλέξιμες στα πλαίσια άλλων στόχων μπορούσαν επίσης να επωφεληθούν από τα μέτρα (Α), (Β) και (Δ).

3. Βοήθεια στις εξαιρετικά απομακρυσμένες περιφέρειες.

REGIS 234 εκατομμύρια ECU από όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία (1990-93).

Ο στόχος της πρωτοβουλίας αυτής ήταν η βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής ολοκλήρωσης των εξαιρετικά απομακρυσμένων περιφερειών της Κοινότητας: Γουαδελούπη, Γουινόνα, Μαρτινίκα, Ρεουνιόν, Κανάριοι νήσοι, Αζόρες και Μαδέρα.

Βοήθησε στη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους αναπτύσσοντας προϊόντα και υπηρεσίες για την τοπική αγορά, τις αγορές των γειτονικών χωρών και την Κοινοτική αγορά. Δόθηκε έμφαση στις μορφές εκείνες του τουρισμού που δεν θέτουν σε κίνδυνο το περιβάλλον. Περιελάμβαναν μέτρα κατάρτισης, κυρίως όσον αφορά τις νέες οικονομικές ευκαιρίες που βασίζονταν στο δυναμικό κάθε περιφέρειας και προσφέρουν προοπτικές μεσοπρόθεσμης βιωσιμότητας. Βοήθησε επίσης τις περιφέρειες αυτές να βελτιώσουν τις μεταφορικές τους συνδέσεις κυρίως με την Κοινότητα.

4. Διασυνοριακή συνεργασία και δίκτυα.

Το INTERREG ήταν η ευρύτερη των υφιστάμενων πρωτοβουλιών όσο αφορά τους πόρους και τις ενισχύσεις, επίσης και από συμπληρωματικά κονδύλια που ελύθησαν από κεφάλαια τα οποία ήταν διαθέσιμα δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού του Ε.Τ.Π.Α., για την παροχή περιορισμένης υποστήριξης για μέτρα σε περιοχές που δεν ήταν επιλέξιμες στο πλαίσιο των στόχων 1, 2 και 5β αλλά γειτονεύουν με διαμεθοριακές περιοχές. Η πρωτοβουλία REGEN είχε έναν πολύ συγκεκριμένο στόχο – συνδέσεις, ενεργειακής υποδομής – και περιλάμβανε περιορισμένο μόνο αριθμό σημαντικών έργων που είχε σχεδιαστεί για να συμπληρώσουν το διευρωπαϊκό δίκτυο στον εν λόγω τομέα.

INTERREG 914 εκατομμύρια ECU και από τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία (1990-93) και 100 εκατομμύρια δυνάμει του άρθρου 10 του Ε.Τ.Π.Α..

Η πρωτοβουλία αυτή σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τις παραμεθόριες περιφέρειες να προετοιμασθούν για τη μεγάλη ενιαία αγορά, κυρίως μέσω ευρύτερης συνεργασίας μεταξύ περιφερειών παρακειμένων των εθνικών συνόρων, αλλά, επίσης και μέσω της βοήθειας για την αναζωογόνηση της οικονομίας περιοχών στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας.

Το φάσμα των μέτρων που μπόρεσε να υποστηριχθεί στο πλαίσιο του INTERREG ήταν ιδιαίτερα ευρύ. Αυτό που τα διέκρινε ήταν το κατά πόσο συμβάλλανε στην δημιουργία μόνιμων πλαισίων συνεργασίας, για δράση σε περιοχές όπου, προηγουμένως, οι προσπάθειες κατακερματίζονταν λόγω της ύπαρξης εθνικών συνόρων. Η ενεργός συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών αποτέλεσε απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία του INTERREG. Η Επιτροπή ενθάρρυνε την από κοινού υποβολή και εκτέλεση των προγραμμάτων.

REGEN 347 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. (1990-93).

Το REGEN βοήθησε στην ανάπτυξη δικτύων μεταφοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος στις περιφέρειες του Στόχου 1 και κατά τον τρόπο αυτό ενίσχυσε τη διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς στον ενεργειακό τομέα και διαφοροποίησε τις πηγές ενεργειακού εφοδιασμού για τις περιφέρειες τις οποίες αφορούσε, μειώνοντας, επομένως, την εξάρτησή τους από το πετρέλαιο.

Επιλέξιμα έργα:

- α. κατασκευή δικτύων φυσικού αερίου στην Πορτογαλία και την Ελλάδα,
- β. διασύνδεση των δικτύων μεταφοράς φυσικού αερίου της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου,
- γ. κατασκευή δικτύου φυσικού αερίου που θα καλύπτει την Κορσική και τη Σαρδηνία,
- δ. διασύνδεση των δικτύων φυσικού αερίου της Ισπανίας και της Πορτογαλίας,

ε. διασύνδεση των δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος της Ιταλίας και της Ελλάδας.

5. Διαφοροποίηση της δραστηριότητας στις βιομηχανικές περιοχές που εξαρτήθηκαν σε μεγάλο βαθμό από τομείς που βρισκόντουσαν σε κρίση.

Τα προγράμματα RESIDER και RENAVAL είχαν ήδη εκπονηθεί στα πλαίσια των κανονισμών που ίσχυαν πριν από τη μεταρρύθμιση και αφορούσαν τη χορήγηση 565 εκατομμυρίων ECU στις περιοχές που εξαρτώνται από τη χαλυβουργία και τα ναυπηγεία. Η Επιτροπή πρόσθεσε σε αυτά τα προγράμματα τις πρωτοβουλίες RECHAR και RETEX η τελευταία χρηματοδοτήθηκε μόνο το 1993 και γι' αυτό το λόγο σχεδιάστηκε, κατ' αρχήν να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται και κατά την επόμενη περίοδο (1994-97). Η πρωτοβουλία KONVER η οποία είχε σχεδιαστεί για να βοηθήσει περιοχές που πλήττονταν από την παρακμή της αμυντικής βιομηχανίας, μπόρεσε επίσης να ενταχθεί σε αυτή την κατηγορία.

RECHAR 369 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. (1989-93).

-μέχρι 120 εκατομμύρια ECU σε επιδοτήσεις επιτοκίων από την Ε.Κ.Α.Χ..

-40 εκατομμύρια ECU συμπληρωματική ενίσχυση για τον αναπροσανατολισμό το 1990, δυνάμει του άρθρου 56 της συνθήκης Ε.Κ.Α.Χ..

Το RECHAR παρείχε πρόσθετη κοινοτική στήριξη για την οικονομική και κοινωνική μετατροπή 28 καθορισμένων περιοχών με ανθρακωρυχεία, κυρίως μέσω των προσπαθειών που καταβάλλονται για τη δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, την ανάπτυξη των ήδη υπαρχουσών, την περιβαλλοντική ανασυγκρότηση, την προώθηση του τουρισμού και την υποστήριξη της επαγγελματικής κατάρτισης.

Υπήρχαν επίσης και συμπληρωματικά κοινωνικά μέτρα στα πλαίσια της Ε.Κ.Α.Χ., τα οποία επεκτείνανε την υποστήριξη σε προγράμματα παροχής βοήθειας στους λιγότερο καταρτισμένους για την ανεύρεση εργασίας,

*μεταβατικής ενίσχυσης για εκείνους που αναλάμβαναν εργασία για πρώτη φορά και πρόωρης συνταξιοδότησης.

RETEX 100 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. (1993)
400 εκατομμύρια ECU πρόβλεψη για το 1994-97.

Η πρωτοβουλία RETEX είχε ως στόχο την επιτάχυνση της διαφοροποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων σε περιοχές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τομέα των κλωστοϋφαντουργικών και των ειδών ένδυσης και την ενθάρρυνση της προσαρμογής των εμπορικών βιώσιμων επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας.

Στα συγχρηματοδοτούμενα μέτρα περιλαμβανόταν η βελτίωση της τεχνογνωσίας και η ενθάρρυνση της καινοτομίας μέσω υπηρεσιών παροχής συμβουλών, εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων και προγραμμάτων συνεργασίας, επαγγελματικής κατάρτισης, αποκατάστασης της γης και των κτιρίων και βελτίωσης της πρόσβασης σε επιχειρηματικά κεφάλαια και δάνεια.

KONVER 13 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. (1993)

(το σχόλιο στον προϋπολογισμό του 1993 προβλεπόταν ότι θα εξακολουθήσει η εφαρμογή του κατά το 1994 και μετέπειτα).

Η πρωτοβουλία αυτή είχε σχεδιαστεί για να βοηθήσει περιοχές που επηρεαζόταν από τον περιορισμό του αριθμού των αμυντικών βιομηχανιών και των στρατιωτικών εγκαταστάσεων. Για να εξασφαλισθεί η ανάληψη υποχρέωσης για τα κονδύλια που χορηγήθηκαν από τον προϋπολογισμό του 1993, η πρωτοβουλία εφαρμόστηκε κατά το εν λόγω έτος, σε ad hoc βάση και τα κράτη μέλη κλήθηκαν να υποβάλουν τις προτάσεις τους για τα προγράμματα. Τα νέα γερμανικά κρατίδια (Lander) ήταν επιλέξιμα, πράγμα που δεν ισχύει για άλλες πρωτοβουλίες. Το φάσμα των μέτρων που καλυπτόταν αντικατόπτριζε την κλασική οπτική ταυτόχρονης εφαρμογής μέτρων που αφορούν την κατάρτιση, την καινοτομία και την ανασυγκρότηση

του περιβάλλοντος, μέτρα τα οποία χρησιμοποιούνται συνήθως στα προγράμματα αναπροσανατολισμού.

6. Σύνδεση μεταξύ προγραμμάτων για την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας.

LEADER 450 εκατομμύρια και από τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία (1990-93).

Στόχος του LEADER ήταν να ενθαρρύνει την προσέγγιση της αγροτικής ανάπτυξης με βάση προγράμματα που υποστηρίζονταν από διαρθρώσεις τοπικής ανάπτυξης στις περιφέρειες του στόχου 1 και τις περιοχές του στόχου 5β. Η μερική κοινοτική χρηματοδότηση λάμβανε τη μορφή συνολικών επιχορηγήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, το LEADER υποστήριζε ολοκληρωμένα προγράμματα που καλύπτουν ευρύ φάσμα επιλέξιμων μέτρων: προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης, επαγγελματική κατάρτιση και ενίσχυση για την απασχόληση, αγροτικός τουρισμός, τομέας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, βιοτεχνίες και υπηρεσίες, βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, εγκαταστάσεις για τις ομάδες τοπικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των τηλεπικοινωνιών.

Μια πτυχή του LEADER που είχε ουσιαστική σημασία ήταν η δημιουργία κοινοτικού δικτύου που θα συνέδεε όλες τις ομάδες τοπικής ανάπτυξης που θα συμμετείχαν στην εν λόγω πρωτοβουλία, για την ανταλλαγή εμπειριών και τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

7. Προώθηση της κοινοτικής διάστασης στην επαγγελματική κατάρτιση και την επαγγελματική ένταξη.

Ο βασικός στόχος των κοινοτικών πρωτοβουλιών, EUROFORM, NOW και HORIZON στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού ήταν να προσδώσει κοινοτική διάσταση στην προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης και της απασχόλησης. Κατά τον τρόπο αυτό, οι πρωτοβουλίες αποσκοπούσαν στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην Κοινότητα, στην ενδυνάμωση των ενεργειών που είχαν ήδη αναληφθεί στον τομέα της

κατάρτισης και της κοινωνικοεπαγγελματικής αποκατάστασης και στην συμπλήρωση των μέτρων προώθησης της απασχόλησης που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία και κυρίως από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Οι πρωτοβουλίες προωθούσανε την ανάπτυξη κοινής αντίληψης και πρακτικής μεταξύ ιδρυμάτων και των επαγγελματιών στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης και της προώθησης της απασχόλησης. Διευκολύνοντας την ανταλλαγή εμπειριών στον τομέα των καινοτομιών, οι πρωτοβουλίες προάγουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες της Κοινότητας.

EUROFORM 302 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. (1990-93)

Ο βασικός στόχος του EUROFORM ήταν η δημιουργία διακρατικών εταιρικών σχέσεων στους τομείς της επαγγελματικής κατάρτισης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Αφορούσε νέες επαγγελματικές ειδικεύσεις, νέες ειδικότητες και ευκαιρίες απασχόλησης που δημιουργούν οι τεχνολογικές αλλαγές και η ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς.

Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπούσε στην ενίσχυση των σχετικών κοινοτικών προγραμμάτων τα οποία αφορούσανε τη διακρατική συνεργασία σε θέματα κατάρτισης και απασχόλησης, κυρίως το FORCE, το EUROTECNET, το LEDA και το ERGO.

NOW 153 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. (1990-93).

Η πρωτοβουλία NOW αποσκοπούσε στην προώθηση της αρχής των ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες στον τομέα της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης. Είχε ως στόχο τη διεύρυνση των προοπτικών απασχόλησης των γυναικών, μεταξύ άλλων μέσω επικέντρωσης της προσοχής σε τομείς ενδεχόμενης αύξησης των θέσεων εργασίας, προωθώντας τις ενδεδειγμένες ενέργειες κατάρτισης και προσανατολισμού γι γυναίκες που συστήνουν δικές τους επιχειρήσεις και επίσης μέσω της δημιουργίας παιδικών σταθμών.

Η πρωτοβουλία NOW αποτέλεσε αναπόσπαστο τμήμα του Τρίτου Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δράσης για Ίσες Ευκαιρίες και

αποσκοπούσε στην ενίσχυση σχετικών κοινοτικών προγραμμάτων και δικτύων κυρίως του IRIS, του LEI και του CHILDCARE.

HORIZON 305 εκατομμύρια ECU από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. (1990-93)

Η πρωτοβουλία HORIZON αφορούσε τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τις μειονεκτούσες ομάδες και αποσκοπούσε στη διευκόλυνση της κοινωνικής και οικονομικής ένταξής τους.

Μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης σε νέες τεχνολογίες και της προσαρμογής των υποδομών, η πρωτοβουλία HORIZON αποσκοπούσε στη βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην αγορά εργασίας. Μέσω της προώθησης διακρατικών πρότυπων προγραμμάτων, η πρωτοβουλία HORIZON είχε ως στόχο τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τα προβλήματα της ανεργίας μακράς διάρκειας και της επιδείνωσης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ορισμένων μειονεκτικών ομάδων. Επιπλέον η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπούσε στην προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης ατόμων που αντιμετωπίζουν ξαφνικά μια νέα κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

Η πρωτοβουλία HORIZON αποσκοπεί στην ενίσχυση των προγραμμάτων HELIOS, HANDYNET και POVERTY III.

- Οι Κ.Π. της περιόδου 1994-1999.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες για την περίοδο 1994-1999 ήταν η εξής: Τον Ιούνιο του 1993, η Επιτροπή δημοσίευσε ένα πράσινο βιβλίο σχετικά με το μέλλον των κοινοτικών πρωτοβουλιών στο οποίο παρουσιάζονταν τα θέματα που η Επιτροπή θεωρούσε ότι είχαν προτεραιότητα. Με βάση το έγγραφο αυτό και ευρείες σχετικές διαβουλεύσεις η Επιτροπή παρουσίασε τις προτάσεις της ως προς τις γενικές κατευθύνσεις, τον Μάρτιο και τον Απρίλιο 1994.

Μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των Περιφερειών, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κοινοτικών Πρωτοβουλιών η Επιτροπή ενέκρινε στις 15 Ιουνίου

τις κατευθύνσεις για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες (δημοσίευση στην Ε.Ε. C 180 της 1/7/1994).

Προβλεπόταν 13 πρωτοβουλίες:

1. **Interreg II:** διασυνοριακή συνεργασία (σκέλος Α) και ενεργειακά δίκτυα (σκέλος Β).
2. **Leader II:** αγροτική ανάπτυξη.
3. **Regis II:** ενσωμάτωση των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιοχών.
4. **«Απασχόληση» NOW:** (πρόσβαση σε θέσεις εργασίας του μέλλοντος και θέσεις στελεχών για τις γυναίκες). **Horizon:** (δυνατότητες απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και άλλες ομάδες μειονεκτούντων ατόμων). **Youthstart:** (ένταξη στην αγορά εργασίας ανειδίκευτων νέων κάτω των 20 ετών).
5. **ADAPT:** προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις βιομηχανικές μεταβολές.
6. **Rechar II:** ανασυγκρότηση των περιοχών ανθρακωρυχείων.
7. **Resider II:** ανασυγκρότηση των σιδηρουργικών περιοχών.
8. **Konver:** διαφοροποίηση των περιοχών που εξαρτώνται από τον τομέα της άμυνας.
9. **RETEX:** διαφοροποίηση των περιοχών που εξαρτώνται από τον κλάδο υφαντουργίας – ενδύσεως.
10. **Υφαντουργία – ένδυση στην Πορτογαλία:** εκσυγχρονισμός του κλάδου στην Πορτογαλία.
11. **MME:** βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
12. **URBAN:** αναζωογόνηση συνοικιών που βρίσκονται σε κρίση σε μεσαίες ή μεγάλες πόλεις.
13. **PESCA:** διαφοροποίηση των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία.

Έκτοτε η Επιτροπή εγκαινίασε μια νέα πρωτοβουλία με τίτλο «Ειρήνη», η οποία αποσκοπούσε να στηρίξει τη διαδικασία ειρήνευσης και συνδιαλλαγής στη Βόρεια Ιρλανδία. Στην πρωτοβουλία αυτή, η οποία κάλυπτε τη Βόρεια Ιρλανδία και τις έξι παραμεθόριες κομητείες της Ιρλανδίας,

διατίθονταν για την περίοδο 1995-1997 συνεισφορά των διαρθρωτικών ταμείων ύψους 300 εκατ. ECU.

Επίσης τον Οκτώβριο 1995 κατά την κατανομή του δημοσιονομικού αποθεματικού των κοινοτικών πρωτοβουλιών, η Επιτροπή διεύρυνε το πεδίο δράσης δύο κοινοτικών πρωτοβουλιών.

- **Interreg II (σκέλος Γ):** συνεργασία σε θέματα χωροταξίας και ειδικότερα για τη διαχείριση των υδάτων.

- **«Απασχόληση» (σκέλος «Ενσωμάτωση»):** ένταξη των ατόμων που απειλούνταν από κοινωνικό αποκλεισμό και καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Η υλοποίηση των κοινοτικών πρωτοβουλιών γινόταν εν γένει με τη μορφή του επιχειρησιακού προγράμματος αλλά μπορούσε επίσης να λάβει τη μορφή των συνολικών επιχορηγήσεων.

1. Interreg II για το Α. 2.565 εκατ. ECU, για το Β. 500 εκατ. ECU, για το Γ. 412,84 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Το Interreg είχε τρεις σαφείς στόχους: την ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας, τη συμπλήρωση των δικτύων ενέργειας και τη διακρατική συνεργασία στον χωροταξικό σχεδιασμό.

Επιλέξιμες ενέργειες:

A. Διασυνοριακή συνεργασία

B. Συμπλήρωση δικτύων ενέργειας.

Γ. Διακρατική συνεργασία στον χωροταξικό σχεδιασμό.

Δικαιούχοι:

Οι επιλέξιμες περιοχές για το Interreg II Α ήταν οι ακόλουθες:

- όλες οι περιοχές που ορίζονταν σε διοικητικό επίπεδο ως NUTS II εντός της Κοινότητας και ευρίσκονταν επί εσωτερικών ή εξωτερικών συνόρων,

- ορισμένες περιοχές NUTS III επί θαλασσίων συνόρων.

Για το Interreg II υπό Γ, ήταν επιλέξιμες όλες οι περιοχές που ήταν επιλέξιμες σύμφωνα με το Ε.Τ.Π.Α. Εκτός αυτών, μπορούσαν να είναι επιλέξιμες, αλλά σε μικρότερη κλίμακα και άλλες περιοχές.

2. Leader II 1.775,15 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Η ενθάρρυνση τοπικών και καινοτόμων ενεργειών αγροτικής ανάπτυξης.

Επιλέξιμες ενέργειες:

Τέσσερις ήταν οι κύριες κατηγορίες επιλέξιμων ενεργειών:

- απόκτηση προσόντων,
- προγράμματα αγροτικής καινοτομίας ικανά να χρησιμεύσουν ως πρότυπα και να μεταφερθούν και σε άλλους τομείς,
- διακρατική συνεργασία,
- σύσταση δικτύων.

Δικαιούχοι:

Αγροτικές περιοχές επιλέξιμες στο πλαίσιο των στόχων 1 και 5β. Μπόρεσε να χρησιμοποιηθεί κατ' ανώτατο όριο 10% των πιστώσεων που είχε χορηγηθεί στις περιοχές του στόχου 5β στο πλαίσιο του Leader II για γειτονικές αγροτικές περιοχές.

3. REGIS II 600 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Να επιτευχθεί καλύτερη ενσωμάτωση στην Ένωση των πλέον απομακρυσμένων περιοχών, δηλαδή των υπερπόντιων γαλλικών διαμερισμάτων, των νήσων Μαδέρας, Αζόρων και Καναρίων. Να συμβάλει στην ανάπτυξη αυτών των περιοχών και να τους επιτρέψει την πλήρη πρόσβαση στα διακρατικά δίκτυα συνεργασίας.

Επιλέξιμες ενέργειες:

Το REGIS II είχε πέντε κύριες περιοχές παρέμβασης:

- διαφοροποίηση της οικονομικής δραστηριότητας (γεωργική παραγωγή, τουρισμός, ενέργεια, μικρές επιχειρήσεις, παράκτιες περιοχές, επεξεργασία αποβλήτων),
- εδραίωση των δεσμών με την υπόλοιπη Κοινότητα (υποδομές μεταφορών, επικοινωνίες, μεταφορά τεχνογνωσίας),
- συνεργασία μεταξύ των πλέον απομακρυσμένων περιοχών (κοινά έργα, ανάπτυξη υπηρεσιών, μικρής κλίμακας διαπεριφερειακές υποδομές μεταφοράς),
- πρόληψη φυσικών καταστροφών,

επαγγελματική εκπαίδευση (δημιουργία δραστηριοτήτων αυτοαπασχόλησης, κατάρτιση, επαγγελματική ένταξη των νέων, επιστροφή των επί μακρόν ανέργων στην αγορά εργασίας).

Δικαιούχοι.

Τα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα (Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα, Μαρτινίκα, Ρεουνιόν), οι Αζόρες και η Μαδέρα (Πορτογαλία) και οι Κανάριοι Νήσοι (Ισπανία).

° **4. α.«Απασχόληση» NOW** 496 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Η πρωτοβουλία αυτή είχε στόχο να βελτιώσει τη δυνατότητα παροχής ίσων ευκαιριών για γυναίκες σε ό,τι αφορά την απασχόληση, την κατάρτιση και την πρόσβαση σε θέσεις υψηλής τεχνολογίας και διοίκησης.

Επιλέξιμες ενέργειες.

Εφαρμογή προγραμμάτων επί μέτρο και ευέλικτης κατάρτισης, δημιουργία και ανάπτυξη δραστηριοτήτων αυτοαπασχόλησης στο πλαίσιο τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης για γυναίκες. Το NOW αποτέλεσε τμήμα της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης.

Δικαιούχοι.

Ανεργες γυναίκες, γυναίκες που απειλούνταν από ανεργία και γυναίκες που επιθυμούσαν να βελτιώσουν την κατάστασή τους στην αγορά εργασίας.

· **β.«Απασχόληση» HORIZON** 513 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Επιλέξιμες ενέργειες.

Δημιουργία τοπικών υπηρεσιών ανάπτυξης και διαρθρώσεων για την επαγγελματική ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες, προσαρμογή του χώρου εργασίας, ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και πρωτοβουλιών τοπικής απασχόλησης, βελτίωση των συστημάτων καθοδήγησης, κατάρτιση, παροχή συμβουλών και απασχόληση. Μέριμνα σχετική με τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το Horizon αποτέλεσε τμήμα της πρωτοβουλίας απασχόλησης.

Δικαιούχοι.

Άτομα με ειδικές ανάγκες. Προτεραιότητα δόθηκε σε περιοχές του στόχου 1 και άλλες λιγότερο ευνοημένες περιοχές.

γ. «Απασχόληση» Youthstart 441 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Το Youthstart είχε στόχο να ενθαρρύνει την ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας νέων ηλικίας κάτω των 20 ετών.

Επιλέξιμες ενέργειες.

Προγράμματα για την κατάρτιση νέων και την τοποθέτησή τους σε εργασία, παροχή βοήθειας για τη δημιουργία εργασίας, διακρατικές ανταλλαγές, στήριξη περιφερειακών και τοπικών υπηρεσιών πληροφόρησης.

Δικαιούχοι.

Κάθε νέος ηλικίας κάτω των 20 ετών, ειδικότερα όσοι εγκατέλειπαν το σχολείο χωρίς απολυτήριο ή βασικά προσόντα. Γενικότερα, καθοριστικοί φορείς για την ένταξη νέων στην κατάρτιση και αγορά εργασίας.

5. ADAPT 560 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Το ADAPT προοριζόταν να βοηθήσει ευρωπαίους εργοδότες και εργαζόμενους να προβλέψουν τις βιομηχανικές μεταλλαγές και να εξεύρουν καινοτόμες λύσεις για να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις τους.

Επιλέξιμες ενέργειες.

Το ADAPT χρηματοδότησε μέτρα κατάρτισης, πρόβλεψη, προαγωγή δικτύων και νέων δυνατοτήτων απασχόλησης, προσαρμογή των διαρθρώσεων και συστήματα στήριξης.

Δικαιούχοι.

Εργαζόμενοι και επιχειρήσεις. Γενικότερα, το ADAPT παρείχε στήριξη στις προσπάθειες εκείνων που θέλανε να δημιουργήσουν υποδομές παροχής βοήθειας και να διατηρήσουν θέσεις απασχόλησης, εργοδότες, συνδικαλιστικές οργανώσεις, τοπικούς φορείς ανάπτυξης και εκπαιδευτές στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, σε οργανισμούς κατάρτισης και πανεπιστήμια.

6. Rechar II 460 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Το Rechar II μαζί με τα Konver, Resider I και RETEX, αποτέλεσε τμήμα των τεσσάρων κοινοτικών πρωτοβουλιών για τη βιομηχανική μετατροπή ορισμένων περιφερειών. Στόχος του ήταν να στηρίξει τη μετατροπή των περιοχών με ανθρακωρυχεία που επλήγησαν από την ύφεση της βιομηχανίας στον τομέα αυτό, καθώς και την απασχόληση με προτεραιότητα σε θέματα περιβάλλοντος.

Επιλέξιμες ενέργειες.

- Αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αποκατάσταση παλαιών εξόρυξης άνθρακος εγκαταστάσεων προς άλλες εμπορικές χρήσεις,
- προώθηση νέων οικονομικών και τουριστικών δραστηριοτήτων,
- παροχή βοήθειας ως προς την κατάρτιση και την απασχόληση,
- προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ ανθρακευτικών περιοχών.

Δικαιούχοι.

Περιοχές ήδη επιλέξιμες από το Rechar I.

7. Resider II 575 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Να παρασχεθεί στήριξη στην οικονομική και κοινωνική μετατροπή των περιοχών σιδήρου και χάλυβα με προτεραιότητα στο περιβάλλον.

Επιλέξιμες ενέργειες.

Αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αποκατάσταση παλαιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων του τομέα σιδήρου και χάλυβα προς άλλες εμπορικές χρήσεις:

- προώθηση νέων οικονομικών και τουριστικών δραστηριοτήτων,
- παροχή βοήθειας ως προς την κατάρτιση και την απασχόληση,
- προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ ανθρακευτικών περιοχών.

Δικαιούχοι.

Μικρές γεωγραφικές μονάδες που αντιμετώπιζαν σοβαρό δείκτη ανεργίας.

8. Konver 735 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Βοήθεια σε περιοχές εξασθενημένες από την ύφεση στις αμυντικές βιομηχανίες και εγκαταστάσεις.

Επιλέξιμες ενέργειες.

- Στήριξη σε τοπικούς ομίλους επιχειρήσεων και σε έργα συνεργασίας, δικτύωση και συστήματα πληροφοριών της αγοράς,

- έλεγχοι επιχειρήσεων,

- προώθηση εναλλακτικών δραστηριοτήτων τουρισμού κ.λ.π..

Δικαιούχοι.

Μικρές γεωγραφικές μονάδες που αντιμετώπιζαν σοβαρό δείκτη ανεργίας.

9. RETEX 600 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Βοήθεια σε περιοχές που εξαρτώνταν σε μεγάλο βαθμό από την υφαντουργία και τη βιομηχανία ενδύσεως.

Επιλέξιμες ενέργειες.

• Στήριξη σε τοπικούς ομίλους επιχειρήσεων και σε έργα συνεργασίας,

- έλεγχοι επιχειρήσεων,

- αποκατάσταση ερημωμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων κ.λ.π..

Δικαιούχοι.

Περιοχές επιλέξιμες ήδη για το Retex του 1992.

10. MME 1.080 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Ο σκοπός της πρωτοβουλίας MME ήταν να βοηθήσει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις του βιομηχανικού τομέα ή του τομέα παροχής υπηρεσιών και ειδικότερα στις περιοχές του στόχου 1, να προσαρμοστούν στις επιταγές της ενιαίας αγοράς και να γίνουν ανταγωνιστικές στις διεθνείς αγορές.

Επιλέξιμες ενέργειες.

- Ανάπτυξη συνεργασίας και δικτύων MME,

- Πρόσβαση σε νέες αγορές, του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο εσωτερικό της Κοινότητας ή αλλού,

- Βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών κέντρων, πανεπιστημίων, κέντρων κατάρτισης και ΜΜΕ με σκοπό την ανάπτυξη έρευνας και τεχνολογίας.

Δικαιούχοι.

ΜΜΕ και συνεταιρισμοί παραγωγών.

11. URBAN 600 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Το URBAN απόβλεπε στην εξεύρεση λύσεων σε οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που προκύπτουν σε ορισμένες περιοχές που πλήττονται από κρίση.

Επιλέξιμες ενέργειες.

- Στήριξη έργων για την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση, ανανέωση των υποδομών και των εγκαταστάσεων και βελτίωση του περιβάλλοντος.

- Έναρξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, απασχόληση του τοπικού πληθυσμού και εγκαταστάσεις στο χώρο της υγείας και της ασφάλειας.

Δικαιούχοι.

Περιορισμένος αριθμός περιοχών σε αστικές ζώνες άνω των 100.000 κατοίκων, που πλήττονταν από μεγάλο δείκτη ανεργίας και έλλειψη κοινωνικών δυνατοτήτων (κατά προτίμηση σε περιοχές του στόχου 1).

12. PESCA 297 εκατ. ECU (1994-99).

Στόχος: Βοήθεια στην αλιευτική βιομηχανία και σε εξαρτώμενες από την αλιεία περιοχές να αντεπεξέλθουν στις κοινωνικές και εμπορικές επιπτώσεις της κρίσης.

Επιλέξιμες ενέργειες.

- Διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων,
- διαφύλαξη της απασχόλησης και δημιουργία νέων θέσεων,
- συγκεκριμένα έργα γενικού ή διακρατικού χαρακτήρα.

Δικαιούχοι.

Περιοχές εξαρτώμενες από την αλιεία κυρίως.

Οι Κ.Π. για την περίοδο 2000-2006.

Το πρόγραμμα δράσης των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών για το 2000-2006 που διανύουμε προβλέπει τη μείωση αυτών από 13 σε 4 και αφορούν τους ακόλουθους τομείς:

1. **INTERREG III:** τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία που αποσκοπεί να δώσει ώθηση στην αρμονική, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη όλου του κοινοτικού χώρου.

2. **URBAN:** την οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των πόλεων και των προαστίων που διέρχονται κρίση για την προώθηση βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

3. **LEADER +:** την ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων και συνεργασίας των ομάδων τοπικής δράσης.

4. **EQUAL:** τη διακρατική συνεργασία για την προαγωγή νέων μεθόδων καταπολέμησης των διακρίσεων και ανισοτήτων πάσης φύσεως σε σχέση με την αγορά εργασίας.

Αναλυτικά παρουσιάζονται οι στόχοι των τεσσάρων πρωτοβουλιών για το 2000-2006 με συνολικό ποσό χρηματοδότησης 10.442 δισεκατομμύρια ευρώ. Μέχρι τη λήξη της περιόδου εφαρμογής αυτών, το ποσό αυτό μπορεί να έχει διαφοροποιηθεί με επιπλέον ενισχύσεις.

1. **Interreg III** συνολικά και για τα τρία σκέλη Α, Β και Γ δόθηκαν 4.875 δις ευρώ (2000-06).

Στόχος: Η πρωτοβουλία Interreg είχε αναλάβει να συμβάλλει στην διεύρυνση και τις διασυνοριακές δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με τις υποψήφιες χώρες. Περιέχει τρεις τομείς δραστηριότητας.

Επιλέξιμες ενέργειες.

Α. Διασυνοριακή συνεργασία.

Έχει την ίδια ισχύ για την ανάπτυξη του σκοπού της, όπως στην περίοδο 1994-1999, με παρεμβάσεις που είναι: η αστική, η αγροτική και η παράκτια ανάπτυξη, η ανάπτυξη των ΜΜΕ και των τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης, η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, η βελτίωση μεταφορών και επικοινωνιών, η ενδυνάμωση των ανθρωπίνων πόρων κ.ά..

B. Διεθνική συνεργασία μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών.

Σκοπός του είναι η προώθηση ενός υψηλότερου βαθμού χωρικής ολοκλήρωσης σε μεγάλες ομαδοποιήσεις ευρωπαϊκών περιφερειών, ώστε να επιτευχθεί βιώσιμη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και καλύτερη χωρική ολοκλήρωση με τις υποψήφιες γειτονικές χώρες. Το πρόγραμμα είναι συνέχεια του Interreg II C, λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές προτεραιότητας στον τομέα των Διευρωπαϊκών Δικτύων καθώς και τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης που αφορά τις δύο μάκρο-περιφέρειες του Interreg III B. Η χρηματική στήριξη κατευθύνει:

- την επεξεργασία επιχειρησιακών στρατηγικών χωρικής ανάπτυξης σε διεθνική κλίμακα, όπως και την συνεργασία μεταξύ πόλεων, αστικών και αγροτικών περιοχών, με έμφαση στην προώθηση της πολυκεντρικής και βιώσιμης ανάπτυξης,

- την προώθηση αποτελεσματικών και βιώσιμων μεταφορικών συστημάτων, την βελτιωμένη πρόσβαση στην κοινωνία των πληροφοριών, ειδικά με έμφαση της προώθησης της επικοινωνίας σε απομακρυσμένες και νησιωτικές περιφέρειες,

- την προώθηση της διατήρησης του περιβάλλοντος και την ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα των υδάτινων πόρων.

Γ. Διαπεριφερειακή συνεργασία.

Αφορά την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και εργαλείων περιφερειακής ανάπτυξης και συνοχής μέσω δικτύωσης, ιδίως για τις καθυστερημένες αναπτυξιακά περιφέρειες και όσες υφίστανται διαρθρωτική προσαρμογή.

Το πρόγραμμα αυτό καλύπτει:

- την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών και,
- δράσεις συνεργασίας σε τομείς όπως έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και ΜΜΕ, κοινωνία των πληροφοριών, τουρισμός, πολιτισμός και απασχόληση κ.λ.π..

Δικαιούχοι.

Είναι περιφέρειες και τα κράτη – μέλη που εντάσσονται στις επιλέξιμες ενέργειες του Interreg III.

2. URBAN 700 δις ευρώ (2000-06).

Στόχος: Παραμένει ο ίδιος, όπως και το 1994-1999 με σκοπό όμως να προωθήσει τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη θέτοντας δύο στόχους:

- να προωθήσει την διαμόρφωση και υλοποίηση καινοτόμων στρατηγικών βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής αναζωογόνησης των μικρών και μεσαίων πόλεων ή αστικών συγκοινωνιών σε μεγαλύτερες πόλεις και,

- να γίνει ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών για την βιώσιμη αστική αναζωογόνηση και ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιλέξιμες ενέργειες.

- Η αναβάθμιση υποβαθμισμένων περιοχών (νέες θέσεις απασχόλησης του τοπικού πληθυσμού, κτιρίων και ανοιχτών χώρων, προστασία της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λ.π.).

- Η προώθηση της απασχόλησης και επιχειρηματικότητας καθώς και των τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης.

- Η βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας ατόμων.

- Η ανάπτυξη αποτελεσματικών και περιβαλλοντικά φιλικών ολοκληρωμένων συστημάτων δημόσιας μεταφοράς.

- Η ανακύκλωση και διαχείριση απορριμμάτων, διαχείριση των υδάτινων πόρων και μείωση του θορύβου κ.λ.π..

- Η ανάπτυξη τεχνολογιών για την κοινωνία της πληροφορίας με σκοπό την προσφορά υπηρεσιών δημόσιου χαρακτήρα προς τις μικρές επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Δικαιούχοι.

Οι περιοχές κυρίως αυτές που έχουν μεγάλη ανεργία με άνω των 100.000 κατοίκων περιοχών και με ελάχιστες κοινωνικές δυνατότητες.

3. LEADER + 2,020 δις ευρώ (2000-06).

Στόχος: Η αγροτική ανάπτυξη των περιοχών σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς και τις Ο.Τ.Δ. να προσδώσουν την ευκαιρία για νέες ιδέες ανάπτυξης της περιοχής τους, με ενισχύσεις του οικονομικού περιβάλλοντος

για τη δημιουργία απασχόλησης και βελτίωσης της οργανωτικής ικανότητας της κοινότητας, την ενθάρρυνση του πειραματισμού για νέους τρόπους διατήρησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και τέλος να εφαρμόσουν ολοκληρωμένες υψηλής ποιότητας και προτύπων στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης.

Επιλέξιμες ενέργειες.

Τρεις είναι οι κύριες κατηγορίες επιλέξιμων ενεργειών:

- Στρατηγικές ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης πιλοτικού χαρακτήρα. Είναι για τις αγροτικές περιοχές που θέλουν να αναπτύξουν αυτή τη στρατηγική, με συνεργασία για τον χαρακτηρισμό της ταυτότητας της περιοχής.

- Η συνεργασία μεταξύ αγροτικών χωρών στο ίδιο κράτος μέλος ή σε διάφορα κράτη – μέλη (διακρατική συνεργασία), για ένα κοινό πρόγραμμα.

- Η δικτύωση, στην οποία θα δημιουργηθεί ένα «Παρατηρητήριο αγροτικών περιοχών» από την Επιτροπή, για να οργανώσει το δίκτυο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για την καλύτερη ανταλλαγή εμπειριών, την κινητοποίηση, την συνεργασία και την προσφορά πληροφοριών και γνώσεων γύρω από την χωρική αγροτική ανάπτυξη.

Δικαιούχοι.

Αγροτικές περιοχές επιλέξιμες.

4. EQUAL 2,847 δις ευρώ (2000-06).

Στόχος: Η διακρατική συνεργασία για την προώθηση καταπολέμησης, όλων των μορφών διακρίσεων και ανισοτήτων στην αγορά εργασίας και η κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των αιτούντων άσυλο.

Επιλέξιμες ενέργειες.

- «Απασχολησιμότητα» με πιο εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας και την καταπολέμηση του ρατσισμού στο χώρο εργασίας.

- Ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος για όλους, στη δημιουργία επιχειρήσεων και της βελτίωσης της ποιότητας των θέσεων εργασίας στην κοινωνική οικονομία.

- Προσαρμοστικότητα με συνεχιζόμενη κατάρτιση στο χώρο εργασίας, προβλέποντας τις αλλαγές που θα επέλθουν αναβαθμίζοντας συνεχώς τα

προσόντα με τις νέες εξελίξεις και εισάγοντας καινούργιες τεχνολογίες πληροφορικής και,

- Ίσες ευκαιρίες ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες στην αγορά εργασίας, καταργώντας την διάκριση ανάμεσα στα δύο φύλα και προσαρμόζοντας την οικογενειακή ζωή με την επαγγελματική ζωή.

Δικαιούχοι.

Η πρωτοβουλία EQUAL θα προετοιμάζεται και θα υλοποιείται από αναπτυξιακές συμπράξεις φορέων που θα συγκροτούνται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, για την αντιμετώπιση ενός σημαντικού προβλήματος της περιοχής ή για την καταπολέμηση των ανισοτήτων και των διακρίσεων σε έναν ειδικό τομέα. Εφαρμόζεται σε όλη την Ένωση και έχει διακρατική διάσταση είτε στα κράτη μέλη της, είτε με σύμπραξη σε ένα μη κράτος – μέλος.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα αναπτύξουμε την έννοια της Κ.Π. LEADER.

Κεφάλαιο 2^ο: Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ LEADER

2.1 Η Κ.Π. LEADER στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το LEADER (Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale) τέθηκε σε εφαρμογή από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το 1991, σαν μια πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της δημογραφικής κατάρρευσης, της ανεργίας και των χαμηλών αγροτικών εισοδημάτων των περισσότερο απομονωμένων περιοχών της Ευρωπαϊκής υπαίθρου. Η κοινοτική πρωτοβουλία LEADER είναι πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

Η πρωτοβουλία LEADER αφορούσε 217 «τοπικές ομάδες δράσης» για την περίοδο 1989-1993, που προερχόταν από τις περιοχές των Στόχων 1 (αναπτυξιακά καθυστερημένες περιοχές) και 5β (ευαίσθητες αγροτικές περιοχές) ολόκληρης της Ευρώπης. Στην Ελλάδα επιλέχθηκαν 25 Ομάδες LEADER.

Σκοπός του είναι να αποδείξει ότι οι τοπικές πρωτοβουλίες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης. Συγχρόνως δε να εντοπισθούν οι καινοτομικές εκείνες λύσεις, οι οποίες αφενός θα αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τα ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τους τοπικούς πόρους μιας περιοχής, αφετέρου θα μπορούν να χρησιμεύσουν ως υπόδειγμα και σε άλλες περιοχές της Ευρωπαϊκής υπαίθρου με τη δημιουργία ενός Δικτύου Ομάδων Δράσης, μέσω του οποίου θα ανταλλάσσονται εμπειρίες και τεχνογνωσίες.

Στοχεύει λοιπόν να συνδράμει μέσω των ομάδων που είναι εγκατεστημένες σε κατά τόπους κοινότητες, να καταρτίζουν σχέδια ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης για την περιοχή τους. Οι ομάδες αυτές πρέπει να καλύπτουν περιοχές με πληθυσμό από 5.000 έως 100.000 κατοίκους στις περιφέρειες των στόχων 1 και 5β. Ο στόχος ήταν να ενισχυθούν αρχικά 100 περίπου απ' αυτές τις ομάδες, ως πρότυπα, και η Κοινότητα να διαθέσει κεφάλαια ύψους 400 εκατ. ECU, με τη χορήγηση συνολικών επιδοτήσεων σε ενδιάμεσους εθνικούς φορείς. Αν και τα συγκεκριμένα προγράμματα δράσης που χρηματοδοτήθηκαν ήταν

προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες, τα γενικά θέματα που καλύφθηκαν από τα προγράμματα ήταν: η οργάνωση της αγροτικής ανάπτυξης της περιοχής η κατάρτιση για νέες δραστηριότητες, ο αγροτικός τουρισμός, οι μικρές επιχειρήσεις, οι βιοτεχνίες και οι τοπικές υπηρεσίες καθώς επίσης και η ενθάρρυνση της παραγωγής γεωργικών προϊόντων με υψηλότερη προστιθέμενη αξία. Επίσης χρησιμοποιήθηκε και η τεχνολογία των πληροφοριών, σύμφωνα με το πρότυπο, των TELECOTTABES. Κάθε κέντρο εξοπλίστηκε με τηλεματικό υλικό το οποίο χρησιμοποιήθηκε για να ενισχύσει την τοπική ανάπτυξη συνδέοντας την προσφορά με την ζήτηση (λόγου χάρη, σύνδεση με τις υπηρεσίες κρατήσεων για τον τουρισμό, με τις αλυσίδες λιανικής πώλησης για τα γεωργικά προϊόντα, διευκόλυνση της συνεργασίας εξ αποστάσεως κ.λ.π.) καθώς και παρέχοντας ένα δίκτυο για ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των ίδιων των ομάδων³.

Έμφαση δίνεται στους τομείς της ανάπτυξης του αγροτικού τουρισμού, στην οργάνωση και σχεδιασμό της παραγωγής, της εμπορίας και μεταποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων και στην ορθολογική εκμετάλλευση των τοπικών πόρων.

2.2 Φιλοσοφία και αρχές της Κ.Π. LEADER.

Προϋπόθεση επιτυχίας και πρωταρχικός στόχος της Κ.Π. Leader είναι η **ενεργός συμμετοχή του αγροτικού πληθυσμού στο σχεδιασμό και τη δημιουργία μιας συνεχούς βιώσιμης ανάπτυξης της υπαίθρου.**

Για να είναι όμως συνεχής και βιώσιμη η ανάπτυξη αυτή πρέπει να είναι ταυτόχρονα ολοκληρωμένη.

Ολοκληρωμένη ανάπτυξη σημαίνει ανάπτυξη όχι μόνο οικονομική αλλά και κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική.

Σημαίνει, με άλλα λόγια, αντιμετώπιση των άμεσων και έμμεσων προβλημάτων του αγροτικού χώρου μέσα από διαρθρωτικές αλλαγές για την

3. – Παπαγεωργίου, Κ., (1991), «Η αγροτική πολιτική (της Ε.Κ.)», στο Ν.Μαραβέγιας-Μ.Τσινιτσιζέλης, (επιμ.) Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση: Θεωρία και Πολιτική, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, σελ. 20-48.

αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα αλλά με τη συμμετοχή του αγροτικού πληθυσμού στη διαχείριση των φυσικών πόρων, στην προστασία του περιβάλλοντος, στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της δημογραφικής ισορροπίας.

Σημαίνει, τέλος, αντιμετώπιση των κινδύνων που εγκυμονεί η αναμενόμενη μείωση των θέσεων εργασίας στο γεωργικό τομέα και η επαπειλούμενη μείωση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές, μέσα από την αναζήτηση διεξόδων απορρόφησης ανθρώπινου δυναμικού σε άλλους παραγωγικούς τομείς που υπάρχουν ή μπορούν να δημιουργηθούν σε συγκεκριμένες περιοχές και ιδιαίτερα σε Μικρομεσαίες και σε αγροτουριστικές επιχειρήσεις.

Η εμπύχωση των τοπικών ομάδων προς αυτή την κατεύθυνση, η υποστήριξη πρωτοβουλιών για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό παραδοσιακών κλάδων και δομών, η αναβάθμιση της ποιότητας και του σχεδιασμού νέων δραστηριοτήτων και η δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προσέλκυση επενδύσεων είναι οι προϋποθέσεις για την επίτευξη των στόχων μιας τέτοιας συνεχούς και βιώσιμης ανάπτυξης ολοκληρωμένου τύπου.

Έμφαση δίνεται στους τομείς της ανάπτυξης του αγροτικού τουρισμού, στην οργάνωση και σχεδιασμό της παραγωγής, εμπορίας και μεταποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων και την ορθολογική εκμετάλλευση των τοπικών πόρων.

Ο «καινοτομικός» χαρακτήρας του πιλοτικού αυτού προγράμματος εντοπίζεται στα ακόλουθα σημεία:

Α) Προωθεί την «τοπική ενδογενή ανάπτυξη» με την δημιουργία των «τοπικών ομάδων δράσης» που διαχειρίζονται την πρωτοβουλία. Οι «τοπικές ομάδες δράσης» αποτελούν αναπτυξιακούς φορείς, στους οποίους συμμετέχουν όλοι οι «τοπικοί κοινωνικοί εταίροι» της περιοχής, δηλαδή Δήμοι, Κοινότητες, Ενώσεις Αγροτικών και Δασικών Συνεταιρισμών, Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, πολιτιστικοί και άλλοι σύλλογοι και φορείς. Μέσω της εταιρικής αυτής σχέσης, αναμένεται να ενισχυθούν οι δεσμοί και η

συνεργασία όλων των τοπικών φορέων που εμπλέκονται στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Β) Προωθεί τον σχεδιασμό και εφαρμογή της ανάπτυξης «από κάτω προς τα πάνω» ("bottom-up" approach) δηλαδή την υλοποίηση προγραμμάτων που προέρχονται από προτάσεις των φορέων και των κατοίκων μιας και δεν έχουν σχεδιαστεί σε κάποιο γραφείο της κεντρικής διοίκησης.

Γ) Διευκολύνει την συνεργασία μεταξύ των Τ.Ο.Δ. σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσω του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Αγροτικής Ανάπτυξης, έναν οργανισμό, ο οποίος διευκολύνει την συνεργασία μεταξύ των Ευρωπαϊκών Ομάδων LEADER, με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών τεχνογνωσίας, συνεργασίας σε ειδικούς τομείς παρέμβασης, την γρήγορη ανταλλαγή πληροφοριών κ.λ.π. Αντίστοιχο σχήμα θα συσταθεί και σε εθνικό επίπεδο για την συνεργασία των ελληνικών Τ.Ο.Δ..

Η κοινοτική πρωτοβουλία LEADER αφορά περιοχές της Ευρώπης που ανήκουν στους Στόχους 1 (αναπτυξιακά καθυστερημένες περιοχές) και 5β (ευαίσθητες αγροτικές περιοχές) των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.3 Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο LEADER.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER 1992-1994 , χρονικής διάρκειας 3 ετών, αφορούσε 217 περιοχές της Ευρώπης, εκ των οποίων 26 στην Ελλάδα οι οποίες συνιστούν ένα «Δίκτυο Ευρωπαϊκών Περιοχών» που επιδιώκουν την ανάπτυξή τους μέσα από μια κοινή προσέγγιση και προβληματισμό.

Το Δίκτυο αυτό συντονίζεται από τη «Μονάδα Εμφύχωσης» (A.E.I.D.L.) που εδρεύει στις Βρυξέλλες και έχει στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι δραστηριότητες που υλοποιούνται στα πλαίσια του Δικτύου, έχουν σαν στόχο:

- α) την παροχή τεχνικής υποστήριξης προς τις Ο.Τ.Δ. (217 Ομάδες Τοπικής Δράσης για το LEADER I),
- β) την μεταφορά τεχνογνωσίας προς τις Ο.Τ.Δ.
- γ) την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των Ο.Τ.Δ.,

δ) την ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των Ο.Τ.Δ..

Για την υλοποίηση του στόχου αυτού διοργανώνονται εξειδικευμένα σεμινάρια – συναντήσεις με συμμετοχή εκπροσώπων Ομάδων LEADER από διάφορες χώρες της Ευρώπης, εμπειρογνομένων σε διάφορα θέματα αγροτικής ανάπτυξης και στελεχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι δραστηριότητες των εθνικών και περιφερειακών δικτύων διευρύνονται μέσω της σύστασης του « Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου » ο ρόλος του οποίου είναι να προσδιορίζει, να εντοπίζει και να επιβεβαιώνει τα χαρακτηριστικά των καινοτομιών που εφαρμόζονται στον αγροτικό χώρο. Οι δραστηριότητες αυτές καλύπτουν όλα τα κράτη – μέλη που συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες Leader.

Συγκεκριμένα, η δομή εμφύχωσης του δικτύου παρείχε καθ' όλη την προηγούμενη περίοδο τις ακόλουθες υπηρεσίες σε κοινοτικό επίπεδο:

- Συλλογή, ταξινόμηση και διάδοση πληροφοριών όσον αφορά τις κοινοτικές ενέργειες που αναλαμβάνονται για την αγροτική ανάπτυξη και τις πρακτικές με καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα.

- Ανάπτυξη επαφών μεταξύ των δικαιούχων της Leader II και παροχή τεχνικής βοήθειας για την διακρατική συνεργασία.

- Επεξεργασία και συστηματοποίηση των εργασιών αξιολόγησης που διεξάγονται για κάθε ένα εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα της πρωτοβουλίας.

- Εμφύχωση και παροχή τεχνικής στήριξης σε εθνικά δίκτυα.

- Παροχή τεχνικής βοήθειας στις διοικήσεις και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης.

2.4 Η εφαρμογή του LEADER II στην Ελλάδα.

Στα πλαίσια της Κ.Π. LEADER II (1994-1999) υλοποιήθηκαν προγράμματα σε συγκεκριμένες περιοχές ανά την Ελλάδα («περιοχές παρέμβασης») που περιλάμβαναν δραστηριότητες συμπληρωματικού χαρακτήρα ως προς έργα ή δράσεις που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια άλλων κοινοτικών προγραμμάτων.

Ως προς το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πρωτοβουλίας, σημειώνεται ότι η ολοκλήρωση των έργων (φυσικού αντικείμενου και πληρωμών) και η παραλαβή τους από την αρμόδια επιτροπή ελέγχου και παραλαβής έργων LEADER έληξε την 31/12/2000, ενώ η επιλογή και η ένταξη των τελικών επενδυτών του προγράμματος ολοκληρώθηκε στις 31/12/1999.

Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader I κατέστησε δυνατή την πειραματική εφαρμογή παρεμβάσεων σε ενδογενή και τοπική κλίμακα με βασικό χαρακτηριστικό την καινοτόμο διάσταση. Η μέχρι σήμερα αποκτηθείσα εμπειρία αποδεικνύει την καταλληλότητα αυτής της προσέγγισης η οποία επέτρεψε στους φορείς των αγροτικών περιοχών να εκμεταλλευτούν το τοπικό αναπτυξιακό δυναμικό. Την ανάγκη να συνεχιστούν οι παραπάνω προσπάθειες αλλά και να ενισχυθούν από ένα πιο φιλόδοξο και απαιτητικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα, κάλυψε η Κ.Π. Leader II. Τα βασικά της χαρακτηριστικά περιγράφονται στις επόμενες ενότητες.

- Οι στόχοι – άξονες παρέμβασης της Leader II είναι:

- Η εξασφάλιση της παροχής στήριξης στις τοπικές πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης (Σκέλος Α).

- Η παροχή υποστήριξης στις ενέργειες με καινοτόμο, υποδειγματικό και μεταβιβάσιμο χαρακτήρα που παρουσιάζουν τις νέες κατευθύνσεις στις οποίες μπορεί να ακολουθήσει η αγροτική ανάπτυξη (Σκέλος Β).

- Ο πολλαπλασιασμός των ανταλλαγών εμπειριών και της μεταφοράς τεχνογνωσίας μέσω ενός ευρωπαϊκού δικτύου αγροτικής ανάπτυξης και η παροχή στήριξης στα σχέδια διακρατικής συνεργασίας.

Η τεχνική βοήθεια για την κάλυψη των αναγκών υλοποίησης της πρωτοβουλίας (Σκέλος Γ).

- Στρατηγική.

Η βασική στρατηγική που ακολουθείται στην Κ. Π. Leader II είναι η εφαρμογή της έννοιας κλειδί « Καινοτομία ». Οι συλλογικοί φορείς και οι Ο.Τ.Δ. καλούνται να υποστηρίξουν την καινοτόμο διάσταση των δράσεων που εφαρμόζουν στα πλαίσια της πρωτοβουλίας.

Η καινοτομία όμως δεν είναι μια έννοια σαφώς προσδιορισμένη και δεν θα μπορούσε να είναι μια και ο καινοτόμος χαρακτήρας μιας δράσης δεν στηρίζεται μόνο στα χαρακτηριστικά της δράσης αλλά εξαρτάται και από την

γεωγραφική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική κατάσταση της περιοχής εφαρμογής.

Συνεπώς, εκείνο που άλλαξε δεν είναι η στρατηγική αλλά το πρότυπο εφαρμογής μεταξύ των πρωτοβουλιών Leader I και II. Στην Leader I η καινοτομία προσδιοριζόταν μόνο από την μέθοδο. Στην Leader II πρέπει να συμπεριλάβει και άλλες συνιστώσες εξωτερικές τις μεθόδους, οι οποίες και θα πρέπει να αποτυπωθούν στα τεχνικά χαρακτηριστικά της δράσης.

- Μέσα.

Οι τομείς παρέμβασης και οι δράσεις της πρωτοβουλίας τροφοδοτούνται από ένα ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης, μέσα στο οποίο διαδίδονται οι πληροφορίες όσο αφορά τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης, ανταλλάσσονται εμπειρίες μεταξύ των φορέων και διαδίδονται καινοτομίες και τεχνογνωσίες. Είναι προφανές ότι η Leader εμπεριέχει παρεμβάσεις σε περιοχές με εντελώς διακριτά χαρακτηριστικά. Συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι η ανάγκη ευελιξίας στη δρομολόγηση και υλοποίηση των δράσεων. Ορισμένοι φορείς είναι ήδη έτοιμοι να προχωρήσουν σε διακρατικές συνεργασίες, άλλοι πάλι βρίσκονται ακόμη σε στάδια που απαιτούν την καθιέρωση εθνικών δια τοπιών συνεργασιών. Γενικά πάντως ο μηχανισμός εφαρμογής θα πρέπει να εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου και σύμφωνα τις ανάγκες και τις ελλείψεις των περιοχών.

-Πόροι.

Το σύνολο του προγράμματος χρηματοδοτείται με 331.629 χιλ. ευρώ. Από αυτά τα 208.041 χιλ. ευρώ είναι δημόσια δαπάνη ενώ τα 123. 588,5 χιλ. ευρώ είναι ιδιωτική συμμετοχή. Το 98% του προϋπολογισμού αφορά τα σκέλη Β και Γ που εμπεριέχουν τα βασικά μέτρα της πρωτοβουλίας. Τα σκέλη Α και Δ διαθέτουν το 2% του προϋπολογισμού της πρωτοβουλίας.

- Σύστημα Διοίκησης – Διαδικασίες.

Σε εθνικό επίπεδο λειτουργεί η « εταιρική σχέση για το σχεδιασμό και την λήψη αποφάσεων ». Ενδιάμεσος φορέας αυτής της εταιρικής σχέσης

είναι το Υπ. Γεωργίας με τη Δ/ση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων.

Την υπευθυνότητα για την παρακολούθηση των προγραμμάτων και των συνολικών επιδοτήσεων την έχει η Εθνική Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕΘΝ. Ε. Π.). Αυτή διακρίνεται σε δεκατρείς (13) περιφερειακές επιτροπές παρακολούθησης. Ο ρόλος της είναι η εξασφάλιση και όσον το δυνατόν με μεγαλύτερη σύνδεση της πρωτοβουλίας με τα επιχειρησιακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

Προκειμένου να τηρείται η αρχή της επικουρικότητας η πρωτοβουλία Leader II εφαρμόζεται με τον πιο αποκεντρωμένο τρόπο αφού λαμβάνονται υπόψη πρώτα οι θεσμικές αρμοδιότητες που ισχύουν στα κράτη μέλη.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν εμπλέκεται άμεσα στην επιλογή των τοπικών προγραμμάτων. Η επιλογή αυτών υπάγεται αποκλειστικά στην αρμοδιότητα των εταίρων υπό τον όρο ότι τηρούνται οι κοινοτικές πολιτικές, τα κριτήρια επιλεξιμότητας των ενεργειών στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και τα αποδεκτά ποσοστά επιχορηγήσεων.

2.4.1 Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του ελληνικού προγράμματος: Υπουργείο Γεωργίας.

Το Υπουργείο Γεωργίας ορίζεται ενδιάμεσος φορέας για τη διαχείριση της συνολικής επιχορήγησης, που έχει εγκριθεί για την Ελλάδα στα πλαίσια της πρωτοβουλίας LEADER II και περιλαμβάνει την συμμετοχή των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων (Ε.Τ.Π.Α., Ε.Γ.Τ.Π.Ε., Ε.Κ.Τ., Χ.Μ.Π.Α.) και εθνική συμμετοχή. Ως ενδιάμεσος φορέας το Υπουργείο Γεωργίας έχει την ευθύνη της υλοποίησης του εγκριμένου από την Επιτροπή Ε.Ε. Εθνικού Προγράμματος LEADER II και είναι αρμόδιο για τη διαχείριση της παρεχόμενης για το σκοπό αυτό τεχνικής βοήθειας και της Εθνικής Μονάδας Εμφύχωσης Ελληνικού Δικτύου LEADER.

Στόχος του Εθνικού Προγράμματος είναι η αγροτική ανάπτυξη που συντελείται σε τοπική κλίμακα με πρωτοβουλία των συλλογικών φορέων που εκπροσωπούν τον πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης και καταρτίζουν, υποβάλλουν και υλοποιούν σχετικά προγράμματα καινοτόμων ενεργειών για

το σκοπό αυτό σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας καθώς και η αξιοποίηση από τους φορείς αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας της τεχνογνωσίας και των εμπειριών άλλων περιοχών μέσω της ανταλλαγής και διάδοσης πληροφοριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Υπουργείο Γεωργίας είναι αρμόδιο για τη διαχείριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 113/91 των πιστώσεων της τεχνικής στήριξης που χορηγούνται σε αυτό, ως ενδιάμεσο φορέα, για τις λειτουργικές ανάγκες εφαρμογής της πρωτοβουλίας.

Εγκρίνεται ως τεχνική στήριξη το ποσό των 1850,6 χιλ. ECU, όπως ισχύει κάθε φορά μετά από απόφαση της Επιτροπής Ε.Ε., με ποσοστό κοινοτικής συμμετοχής έως 80%.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας Κ.Π. καθορίζονται με αποφάσεις του υπουργού Γεωργίας, οι οποίες διαβιβάζονται στην ΑΤΕ (Διεύθυνση Τραπεζικών Εργασιών – Τμήμα Εργασιών Δημοσίου από Κοινοτικούς πόρους), στο Υπουργείο Οικονομικών (41^η Διεύθυνση Δημοσιονομικών Σχέσεων με τις Ε.Κ.) και στους Φορείς.

Εγκρίνεται η διάθεση ποσού μέχρι 44.273,4 χιλ. ECU. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνονται η εθνική συμμετοχή των άρθρων 9 παρ. 3 ύψους 500 χιλ. ECU και 3 παρ. 1 ύψους 36.002,7 χιλ. ECU, η τεχνική βοήθεια εκ 1.850,6 χιλ. ECU για την εφαρμογή του προγράμματος LEADER II από 20/3/1995 μέχρι 31/12/2001, καθώς και ποσό ύψους 5.920,1 χιλ. ECU που αντιστοιχεί στο 20% της κοινοτικής συμμετοχής εκ 29.600,4 χιλ. ECU του τελευταίου έτους εφαρμογής του προγράμματος. Το τελευταίο ποσό εκ 5.920,1 χιλ. ECU αναφέρεται στην ανάγκη κάλυψης της κοινοτικής συμμετοχής του τελευταίου έτους εφαρμογής από το Π.Δ.Ε., σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. 1 εδ.γ και 15 παρ. 2 της παρούσας. Η παραπάνω δαπάνη ποσού έως 44.273,4 χιλ. ECU, υπολογιζόμενη με βάση την ενδεικτική ισοτιμία δραχμής – ECU = 310 δρχ., ανέρχεται στο ποσό των 13.724.754 χιλ. δρχ. προβλέπεται στο Π.Δ.Ε. και ακολουθεί τη διαδικασία πληρωμών αυτού.

Εγκρίνεται εξίσου η διάθεση ποσού ύψους μέχρι 700 εκατ. από τον τακτικό προϋπολογισμό (ΚΑ 5322) για την κάλυψη των εξόδων των επιτροπών παρακολούθησης και παραλαβής έργων LEADER II καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της πρωτοβουλίας.

Οι φορείς και οι αρχές που εμπλέκονται άμεσα στην υλοποίηση της πρωτοβουλίας στην Ελλάδα είναι οι εξής:

- Το Υπουργείο Γεωργίας και συγκεκριμένα η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων, Τμήμα Α', το οποίο έχει οριστεί με σχετική σύμβαση, που έχει υπογράψει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως ενδιαμέσος φορέας και υπεύθυνη αρχή για τη διαχείριση της συνολικής επιχορήγησης και την παρακολούθηση της υλοποίησης της πρωτοβουλίας στην Ελλάδα.

- Οι Περιφέρειες.

- Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

- Η εθνική επιτροπή παρακολούθησης της πρωτοβουλίας στην Ελλάδα, στην οποία συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα συναρμόδια Υπουργεία, εκπρόσωποι των περιφερειών κ.λ.π. Παράλληλα σε περιφερειακό επίπεδο θα λειτουργήσουν επιτροπές παρακολούθησης στις έδρες των περιφερειών.

- Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης («Ομάδες») και οι άλλοι συλλογικοί φορείς, οι οποίοι επιχορηγούνται για την υλοποίηση των προγραμμάτων τους.

Οι Ομάδες είναι ένας θεσμός που εισήχθη με την LEADER I και αποτελεί ουσιαστικά τον πυρήνα για την ανάπτυξη κάθε περιοχής όπου εφαρμόζεται το πρόγραμμα, αφού προϋποθέτει τη συμμετοχή στο κεφάλαιο και τη συνεργασία των τοπικών συλλογικών φορέων. Πρωταρχικό καθήκον των ομάδων είναι η εποπτεία της εφαρμογής του Προγράμματος στην περιοχή παρέμβασης. Στα πλαίσια του Προγράμματος και της σύμβασης την οποία το Υπουργείο Γεωργίας θα υπογράψει με τις ομάδες, οι τελευταίες θα στελεχωθούν με το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό, θα διαχειρισθούν το πρόγραμμα στην περιοχή τους, αποκτώντας έτσι την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία για την ανάληψη της υλοποίησης και άλλων προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών.

Κατά του πορίσματος της πρωτοβάθμιας επιτροπής που συστήνεται σε νομαρχιακό επίπεδο υπάρχει η δυνατότητα προσφυγής είτε του υποψηφίου είτε της ομάδας είτε αυτεπάγγελτα από την ίδια την επιτροπή σε δευτεροβάθμια τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται σε

περιφερειακό επίπεδο, με απόφαση του Γεν. Γραμματέα και στην οποία μετέχει υποχρεωτικά ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας, ως ενδιάμεσου φορέα. Η απόφαση της επιτροπής, που συγκροτείται σε περιφερειακό επίπεδο είναι τελεσίδικη.

- Ο έλεγχος και η πιστοποίηση της προόδου των έργων σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τις εγκεκριμένες από το φορέα μελέτες και με γνώμονα το συνολικό προϋπολογισμό του έργου.

- Ο έλεγχος της πιστότητας των στοιχείων, που παρέχει ο φορέας, προκειμένου να διαπιστωθεί η πρόοδος των έργων (παραστατικά έγγραφα πληρωμών).

- Η χορήγηση βεβαίωσης ελέγχου προόδου εργασιών σε σχέση με το συνολικό προϋπολογισμό του έργου, η οποία είναι απαραίτητη για τη συνέχιση της καταβολής των οικονομικών ενισχύσεων.

Η σχετική βεβαίωση θα θεωρείται για το γνήσιο της υπογραφής από το Διευθυντή Γεωργίας.

Η απόφαση συγκρότησης της παραπάνω επιτροπής κοινοποιείται μόλις αυτή εκδοθεί, στην Περιφέρεια και στη Διεύθυνση Προγραμματισμού & Γ.Δ. του Υπουργείου Γεωργίας.

Τα οδοιπορικά έξοδα και οι ημερήσιες αποζημιώσεις των μελών των παραπάνω επιτροπών θα καλύπτονται από τις πιστώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 16 παρ. 4 της 215/96 Κοινής Υπουργικής Απόφασης. Για το λόγο αυτό παρακαλούνται πάντα οι Διευθυντές Γεωργίας να αποστέλλουν προϋπολογισμό δαπανών αυτών κατά έτος, κάθε φορά.

2.4.2 Το Ελληνικό Δίκτυο LEADER.

Το ελληνικό δίκτυο Leader περιλαμβάνει δυο κατηγορίες δικαιούχων:

Τις Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.) και τους Συλλογικούς Φορείς. Οι πρώτες αποτελούν ένα σύνολο από δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους, οι οποίοι και συμφωνούν γύρω από μια στρατηγική μορφή ανάπτυξης μιας αγροτικής περιοχής με περιορισμένη έκταση. Οι συλλογικοί φορείς είναι ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ή εμπορικά, βιοτεχνικά, γεωργικά επιμελητήρια, η Ο.Τ.Α. που η δράση τους αφορά στην ανάπτυξη αγροτικών περιοχών, με έναν πιο θεματικά προσανατολισμένο χαρακτήρα.

Η συμμετοχή των δικαιούχων είναι υποχρεωτική καθώς και η ανάληψη ορισμένων υποχρεώσεων όπως η παροχή στοιχείων για τη βάση δεδομένων του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Καινοτομίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, η ενημέρωση του ειδικού λογισμικού για την παρακολούθηση της πορείας των δράσεων και έργων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, η υποχρέωση διάδοσης και μεταφοράς της αποκτούμενης τεχνογνωσίας κ.λ.π. Η λειτουργία του δικτύου εφαρμόζει στην πράξη την εταιρική σχέση που απαιτείται για την υλοποίησή της.

Οι Ο.Τ.Δ. θα πρέπει να πληρούν καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης που υπογράφουν με τον ενδιάμεσο φορέα της Πρωτοβουλίας (το Υπουργείο Γεωργίας) της εξής προϋποθέσεις:

1. Το μετοχικό κεφάλαιό τους να αποτελείται από ονομαστικές δεσμευμένες μετοχές.
2. Στην περιοχή να μετέχουν υποχρεωτικά σε ποσοστό όχι μικρότερο των 2/3 φορείς του δημοσίου τομέα και τοπική συλλογικοί φορείς, έτσι ώστε η σύνθεση της κάθε ομάδας να είναι αντιπροσωπευτική της τοπικής κοινωνίας που ανήκει.
3. Η διάρκεια λειτουργίας της ΟΤΔ να είναι τουλάχιστον 10 έτη υπολογιζόμενων από την υπογραφή της προβλεπόμενης σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας και της ΟΤΔ.

2.5 Η τρέχουσα Κ.Π. για την αγροτική ανάπτυξη LEADER PLUS.

Ταυτότητα του επιχειρησιακού προγράμματος Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader(+).

- Τίτλος προγράμματος:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader(+),

- Στόχος:

Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου μέσα από συνεχή ανάπτυξη.

- Αριθμός – ημερομηνία εγκριτικής απόφασης:

E (2001) 3562/19-11-2001.

- Κοινοτικός Κωδικός Προγράμματος:

No CCI 2000 GR060PC001.

- Ημερομηνία υποβολής προγράμματος:

17-11-2000.

- Ημερομηνία έναρξης επιλέξιμων δαπανών:

17-11-2000.

- Ημερομηνία λήξης πληρωμών:

31-12-2008.

- Κράτος Μέλος:

Ελλάδα.

- Εθνική Αρχή Υπεύθυνη για την Υλοποίηση:

Υπουργείο Γεωργίας.

- Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader(+).

- Δ/ση Προγραμματισμού & Γ.Δ..

Πίνακας 1

Οικονομικά στοιχεία Προγράμματος LEADER(+) σε ευρώ.

Συνολικό κόστος	392.614.443
Δημόσια δαπάνη	251.182.221
Κοινοτική συμμετοχή (Ε.Γ.Τ.Π.Ε. - Π.)	182.900.000
Εθνική συμμετοχή (Υπουργείο Γεωργίας)	68.282.221
Ίδια συμμετοχή	141.432.222

Πηγή: Υπ. Γεωργίας.

Τι είναι η Leader(+).

Η Leader(+) είναι μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία έχει ως βασικό σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου μέσα από μια συνεχή ανάπτυξη.

Η ανάπτυξη αυτή επιτυγχάνεται μέσα από δραστηριότητες των κατοίκων, που αξιοποιούν τους φυσικούς, ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους του τόπου τους, αναδεικνύουν τις ομορφιές του, ανακαλύπτουν νέες πηγές εισοδήματος και παράλληλα προστατεύουν τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά

Στα πλαίσια της Leader(+) οι άνθρωποι της υπαίθρου:

- συμμετέχουν ενεργά και αποφασίζουν οι ίδιοι για την αναπτυξιακή προσπάθεια που γίνεται στην περιοχή τους,

- προβαίνουν σε μικρές επενδύσεις που δημιουργούν, όμως, έναν ιδιαίτερα παραγωγικό ιστό και,

- κάνουν οι ίδιοι πράξη όσα οραματίζονται για την περιοχή τους.

Τα κέντρα λήψης αποφάσεων δεν βρίσκονται σε κάποιο απομονωμένο από τα προβλήματα της υπαίθρου γραφείο κεντρικής υπηρεσίας στην Αθήνα, αλλά εκεί στη δική τους περιοχή.

Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι του προγράμματος Leader(+) της χώρας μας.

Το πρόγραμμα Leader(+) της χώρας μας διαρθρώνεται σε δύο γενικούς Αναπτυξιακούς Στόχους:

- ο πρώτος στόχος είναι η «Ολοκληρωμένη Υψηλής ποιότητας Αειφόρου Ανάπτυξη της Υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών» και,

- ο δεύτερος στόχος είναι η «ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής».

Περιοχές που αφορά η Leader(+).

Στη χώρα μας, η Leader(+) θα εφαρμοσθεί σε ορεινές περιοχές (σύμφωνα με τον εγκεκριμένο, από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατάλογο των ορεινών περιοχών της χώρας μας), καθώς και σε νησιώτικες περιοχές.

Όμως, μετά από πλήρη αιτιολόγηση θα μπορούσε η περιοχή παρέμβασης να επεκταθεί οριακά και σε μειονεκτικές περιοχές (σύμφωνα με τον εγκεκριμένο, από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατάλογο των μειονεκτικών περιοχών της χώρας μας), εφόσον αυτές έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- είναι γεωγραφικά επαπτόμενες με τις ορεινές περιοχές,
- αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα,
- παρουσιάζουν αναπτυξιακή προοπτική και,
- συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προοπτική της ορεινής περιοχής, αποτελώντας πόλο έλξης και ανάπτυξης αυτής.

Ο υπεύθυνος φορέας για το σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος Leader+ κάθε περιοχής.

Είναι ένας τοπικός Αναπτυξιακός Φορέας που αποτελείται από συλλογικούς φορείς του ευρύτερου δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα και έχει την επωνυμία: Ομάδα Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.).

Μέλη της Ομάδας Τοπικής Δράσης μπορούν να είναι: η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού, Σύλλογοι, Παραγωγικά και Επιστημονικά Επιμελητήρια, Συνεταιρισμοί και Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών, επιστημονικοί φορείς, περιβαλλοντικές και λοιπές οργανώσεις, εκπρόσωποι εργαζομένων, ιδιώτες (Ν.Π.Ι.Δ., φυσικά πρόσωπα) και άλλοι ως απόδειξη της ενεργοποίησης και συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού.

Βασικές προϋποθέσεις για την Ομάδα Τοπικής Δράσης είναι:

- να έχει τη μορφή της Ανώνυμης Εταιρείας,
- να διαθέτει ευρεία συμμετοχή τοπικών φορέων,
- να έχει επιτόπια εγκατάσταση,

- να έχει ικανή οικονομική επιφάνεια,
- να διαθέτει κατάλληλο και επαρκές στελεχιακό δυναμικό.

Οι διαθέσιμες πιστώσεις Δημόσιας Δαπάνης που διατίθενται στη χώρα μας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Υπουργείο Γεωργίας για την πρωτοβουλία Leader(+).

Ποσό ύψους 251 εκατ. ευρώ (κοινοτική συμμετοχή 183 εκ. ευρώ και Υπουργείο Γεωργίας 68 εκατ. ευρώ) θα διατεθεί για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας Leader+ της χώρας μας.

Αν στο ποσό αυτό προστεθεί η ίδια συμμετοχή που εκτιμάται περίπου στα 140 εκατ. ευρώ, ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος θα διαμορφωθεί περίπου στα 390 εκατ. ευρώ.

Η διαδικασία επιλογής των τοπικών προγραμμάτων Leader(+) που υποβάλλονται από τις αντίστοιχες Ομάδες Τοπικής Δράσης.

Μετά την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Leader(+) της χώρας μας από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στις 19/11/2001), έπρεπε να πραγματοποιηθεί μια σειρά διαδικασιών:

- εκδήλωσης ενδιαφέροντος από το Υπουργείο Γεωργίας προς τις Ομάδες Τοπικής Δράσης που ενδιαφέρονταν να υποβάλλουν πρόταση τοπικού προγράμματος

- αξιολόγηση και επιλογή από το Υπουργείο Γεωργίας των τοπικών προγραμμάτων Leader(+), σύμφωνα με τα συγκεκριμένα, προκαθορισμένα κριτήρια. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των τοπικών προγραμμάτων που θα επιλεγούν μπορεί να είναι μέχρι 40,

- υπογραφή σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας και της κάθε Ομάδας Τοπικής Δράσης.

Μετά την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας και της Ομάδας Τοπικής Δράσης θα πρέπει να πραγματοποιηθούν τα ακόλουθα:

- Ευρεία ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού για το περιεχόμενο του εγκεκριμένου τοπικού προγράμματος.

- Προκήρυξη του τοπικού προγράμματος, με σκοπό την υποβολή προτάσεων – έργων – επενδύσεων από τους ενδιαφερόμενους υποψήφιους επενδυτές. Σημειώνεται ότι οι προτάσεις των ενδιαφερομένων επενδυτών θα πρέπει να συνταχθούν σύμφωνα με πρότυπο, το οποίο θα χορηγείται από τις αρμόδιες Ομάδες Τοπικής Δράσης.

- Αξιολόγηση και επιλογή των επενδύσεων που θα ενταχθούν στο τοπικό πρόγραμμα Leader(+) σύμφωνα με τα συγκεκριμένα και προκαθορισμένα κριτήρια.

- Υπογραφή σύμβασης μεταξύ της Ομάδας Τοπικής Δράσης και του κάθε επενδυτή.

Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές που έχουν την ευθύνη για τη διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο του προγράμματος σε επίπεδο χώρας:

- Για τη διαχείριση του προγράμματος συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader(+). Η Υπηρεσία αυτή είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματικότητα και κανονικότητα της διαχείρισης και εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

- Για την παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος συγκροτείται Επιτροπή Παρακολούθησης, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι: Υπουργείων, Υπηρεσιών Διαχείρισης άλλων προγραμμάτων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των Ομάδων Τοπικής Δράσης, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

- Για τη χρηματοδοτική εξυπηρέτηση του προγράμματος έχει δημιουργηθεί στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, η αρχή πληρωμής, η οποία είναι υπεύθυνη για όλα τα προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006 και για όλες τις κοινοτικές πρωτοβουλίες.

- Κατά τη διάρκεια εφαρμογής θα διενεργούνται έλεγχοι από την Υπηρεσία Διαχείρισης του προγράμματος, από την Αρχή Πληρωμής, από ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών – Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, καθώς και από αρμόδιες κοινοτικές υπηρεσίες. Να σημειωθεί ότι οι έλεγχοι που θα πραγματοποιηθούν από όλα τα ελεγκτικά όργανα (εθνικά και κοινοτικά) κατά την 3η προγραμματική περίοδο θα είναι αυξημένοι σε σχέση με το παρελθόν και ιδιαίτερα αυστηροί όσον αφορά στη σωστή χρήση των πόρων και στην τήρηση της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Ποιοι μπορούν να υποβάλουν επενδυτική πρόταση στα πλαίσια ενός τοπικού προγράμματος Leader(+).

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο (ιδιώτες, Ο.Τ.Α., επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., συνεταιρισμοί, Σύλλογοι κ.λ.π.).

Βασικές προϋποθέσεις:

- να υπάρχει εγκεκριμένο πρόγραμμα Leader(+) στην περιοχή του,
- η επενδυτική πρόταση να εντάσσεται στη φιλοσοφία και το περιεχόμενο του εγκεκριμένου προγράμματος της περιοχής,
- ο ενδιαφερόμενος να διαθέτει την ανάλογη ίδια συμμετοχή.

Κεφάλαιο 3^ο: Παρουσίαση των Ο.Τ.Δ. ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και Ε.Α.Π.

Α.Ε..

3.1 Φυσιονγνωμία της περιοχής Καλαμπάκας.

3.1.1 Η περιοχή εφαρμογής του LEADER I.

Τόπος – έκταση – πληθυσμός:

Η περιοχή του προγράμματος περιελάμβανε το σύνολο της Επαρχίας Καλαμπάκας και το μεγαλύτερο ορεινό τμήμα της Επαρχίας Τρικάλων στην οροσειρά της Πίνδου, από Περτούλι μέχρι Ασπροτόταμο.

Καταλάμβανε το βόρειο – Βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Τρικάλων, σε μια μορφή αμφιθεατρικής θέσης σε σχέση με την πρωτεύουσα του Νομού – την πόλη των Τρικάλων- και συνόρευε με τους Νομούς Λάρισας, Γρεβενών και Ιωαννίνων.

Η συνολική έκταση της περιοχής ανερχόταν σε 1.875.000 στρ., έκταση που κάλυπτε πάνω από το μισό (ποσοστό 55%) του συνόλου του Νομού Τρικάλων (3.381.000 στρ.), ενώ κάλυπτε το 13,30% από τα 14.130.000 στρ. της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Ο μόνιμος πληθυσμός της περιοχής, με βάση τις επίσημες στατιστικές, ήταν 29.717 κάτοικοι.

Ο αντίστοιχος πληθυσμός του Νομού Τρικάλων ανερχόταν σε 134.207, ενώ η Περιφέρεια Θεσσαλίας αριθμούσε 695.654 κατοίκους.

Αντιπροσώπευε επομένως η περιοχή το 22,14% του συνολικού πληθυσμού του Νομού και το 4,27% της Θεσσαλίας.

Αναλυτικά στοιχεία για τον τόπο:

Το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής έκτασης του Νομού Τρικάλων καταλαμβάνουν οι βοσκότοποι (38,5%) καθώς και τα δάση (29,32%). Η γεωργική γη περιορίζεται στο 20% με ορεινή ή ημιορεινή διάρθρωση κατά το ήμισυ περίπου (51%). Χαρακτηριστικό της γεωργικής γης είναι το μεγάλο

ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων στο σύνολο της συγκριτικά με την περιφέρεια και τη χώρα.

Το κύριο χαρακτηριστικό της μορφολογίας του εδάφους της περιοχής είναι η ορεινότητα σε ποσοστό πάνω από 80% σε αντίθεση με το υπόλοιπο τμήμα του Νομού Τρικάλων, το οποίο είναι στο μεγαλύτερο μέρος του πεδινό. Εξαιρέση αποτελεί η πόλη της Καλαμπάκας και τα γύρω χωριά, καθώς και ένα τμήμα κατά μήκος του οδικού άξονα Καλαμπάκας – Γρεβενών – Δεσκάτης.

Βασικό, επίσης, γεωμορφολογικό χαρακτηριστικό της περιοχής είναι η έντονη κάλυψη από παραγωγικά δάση και οι μεγάλες εκτάσεις βοσκοτόπων.

Στο ορεινό τμήμα της περιοχής βρίσκονται οι πηγές του Πηνειού και του Αχελώου ποταμού (Ασπροπόταμος). Τα δύο αυτά ποτάμια αποτελούν το κύριο χαρακτηριστικό της φυσιογνωμίας της περιοχής και έχουν μια συνεχή επίδραση στην Οικονομική, Κοινωνική και Πολιτιστική εξέλιξη, όχι μόνον της περιοχής, αλλά και όλου του Νομού Τρικάλων.

Το σημαντικότερο όμως στοιχείο, που προσδίδει μια ξεχωριστή και μοναδική ιδιαιτερότητα στο χώρο, είναι τα Μετέωρα. Η επιβλητική ομορφιά των απόκρημνων και πανύψηλων βράχων και τα μοναστήρια – ζωντανά δείγματα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς- καθιστούν τα Μετέωρα μοναδικό παγκόσμιο φαινόμενο και τα αναγάγουν σε πολιτιστικό κέντρο διεθνούς εμβέλειας. Ο μοναστικός χώρος διατηρεί, όπως και το Άγιο Όρος, την ιερότητά του, όμως η πρόσβαση στους ιερούς χώρους επιτρέπεται και στις γυναίκες.

Από άποψη γεωγραφικών, κοινωνικοπολιτιστικών και οικονομικό-παραγωγικών χαρακτηριστικών, η περιοχή αποτελείται από τρεις επιμέρους περιοχές:

Καλαμπάκα-Μετέωρα-Καστράκι.

Ο πόλος Καλαμπάκα – Μετέωρα – Καστράκι περιελάμβανε το αστικό κέντρο της επιλεγθείσης περιοχής (Καλαμπάκα), τον κατ' εξοχή τουριστικό πόλο της περιοχής τα Μετέωρα, καθώς και τα χωριά γύρω από την Καλαμπάκα.

Άξονας Ασπροποτάμου.

Ο άξονας Ασπροποτάμου περιελάμβανε τις κοινότητες του κυρίως ορεινού όγκου της Πίνδου. Ξεκινάει από Ελάτη – Περτούλι – Γέφυρα Αλεξίου – Τρία Ποτάμια – Μουργκάνι και καταλήγει στην Καλαμπάκα. Η περιοχή αυτή χαρακτηρίζεται από την έντονη δασοκάλυψη, τις ιδιαίτερου κάλλους φυσικές ομορφιές (Ελληνικές Άλπεις έχουν αποκληθεί) αλλά και τον υψηλό βαθμό τουρισμού ο οποίος ήταν κυρίως παραθεριστικός (από ντόπιους απόδημους), αλλά υπήρχε ήδη αναπτυσσόμενο ρεύμα τουρισμού μικρής διάρκειας (ορεινός, αθλητικός και τουρισμός αναψυχής από ντόπιους και αλλοδαπούς).

Άξονας Χασίων – Αντιχασίων.

Το σύμπλεγμα Χασίων – Αντιχασίων περιελάμβανε τις Κοινότητες κατά μήκος του οδικού άξονα Καλαμπάκας – Γρεβενών – Δεσκάτης και μέσω Κιονίσκου καταλήγει στην Καλαμπάκα. Η εν λόγω περιοχή χαρακτηρίζεται κυρίως από τον έντονο γεωργοκτηνοτροφικό χαρακτήρα της, ο δε τουρισμός στην εν λόγω περιοχή ήταν μόνο παραθεριστικός από ντόπιους απόδημους.

Αξίζει να επισημάνουμε την ιδιαίτερη γεωγραφική θέση της Καλαμπάκας, δεύτερο σε δυναμικότητα αστικό κέντρο του Νομού, που αποτελεί μοναδικό πέρασμα επικοινωνίας της Θεσσαλίας με την Βορειοδυτική Ελλάδα και την Ήπειρο και ως εκ τούτου την ιδιαίτερη βαρύτητα και ρόλο που διαδραματίζει στη διαμόρφωση του προφίλ της περιοχής.

Αναλυτικά στοιχεία για τον πληθυσμό:

Η πραγματική πληθυσμιακή σύνθεση των δύο ορεινών υποπεριοχών (Ασπροποτάμου και Χασίων – Αντιχασίων) είναι διαφορετική από αυτή των επίσημων στατιστικών.

Το καλοκαίρι ο πληθυσμός των περιοχών αυτών υπερδιπλασιάζεται λόγω των παραθεριστών που αποτελούνται από ντόπιους απόδημους.

Είναι γεγονός εξάλλου ότι σχεδόν όλοι οι απόδημοι δημιουργούν όλες εκείνες τις συνθήκες που επιβεβαιώνουν την τάση επιστροφής τους, αφού κτίζουν νέα σπίτια ή επισκευάζουν τα παλιά, αγοράζουν οικόπεδα και γη και γενικά συντελούν ποικιλοτρόπως στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου τους.

Έτσι η πραγματική σύνθεση των παραπάνω δύο περιοχών είναι διφυής, ως προς τον χαρακτήρα της:

Μόνιμοι – ημιμόνιμοι κάτοικοι.

Εκείνοι που έχουν μόνιμη κατοικία και απασχόληση στην περιοχή ή εκείνοι που κατοικούν στα αστικά κέντρα (Καλαμπάκα, Τρίκαλα), αλλά το επαγγελματικό τους ενδιαφέρον βρίσκεται στα χωριά της περιοχής.

Κάτοχοι πατρογονικών περιουσιών.

Παραθεριστές, κάτοικοι των μακρινών αστικών κέντρων, που διατηρούν τις πατρογονικές τους περιουσίες και συνήθως έρχονται στην περιοχή για παραθερισμό το καλοκαίρι.

Η διφυής πληθυσμιακή σύνθεση αποτελεί βασικό στοιχείο στη διαμόρφωση του αναπτυξιακού προφίλ της περιοχής, με βάση κριτήρια ανθρωπογεωγραφικά και όχι απλά γεωγραφικά και διοικητικά.

Από την ανάλυση των επίσημων στατιστικών στοιχείων, που αφορούν την εξέλιξη του πληθυσμού της προτεινόμενης περιοχής, προκύπτει ότι η μεγάλη «αγροτική έξοδος» που παρατηρήθηκε στην 10ετία '61-'71, σε ποσοστό 20% με κατεύθυνση κυρίως στην εξωτερική μετανάστευση μειώνεται σημαντικά, αφού η έξοδος αυτή μόλις ξεπερνάει το 5% μεταξύ '71-'81. (Πηγή: ΕΣΥΕ 1981).

Πίνακας 2

Υποπεριοχή	Πληθυσμός			Προσέγγιση πληθυσμού βάσει εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους
	Στατιστικός			
	1991	1981	1971	
Καλαμπάκα- Μετέωρα	14.139	10.082	10.229	16.186
Ασπροπόταμος	8.553	9.830	9.487	11.574

Χάσια-Αντιχάσια	10.769	9.805	11.785	20.233
Πύλη	12.688	10.647	11.851	19.875
Σύνολο	46.149	40.364	43.352	67.868

Πηγή: ΕΣΥΕ

Από τη συγκριτική παράθεση των στοιχείων του Πίνακα 2, όσον αφορά τις τρεις υποπεριοχές του προγράμματος, διαπιστώνουμε ότι η περιοχή που έχει τις μεγαλύτερες απώλειες σε μετακινήσεις, είναι αυτή του συμπλέγματος Χασίων – Αντιχασίων.

Σπουδαιότερες οικονομικές δραστηριότητες:

Η απουσία βιομηχανικής παραγωγής και ο έντονα δασικός και γεωργοκτηνοτροφικός χαρακτήρας της περιοχής, προσιδιάζουν σαφώς και τον χαρακτήρα της απασχόλησης στην περιοχή, που διοχετεύεται στον πρωτογενή κυρίως τομέα.

Στο εσωτερικό της περιοχής και ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε υποπεριοχής, παρατηρούμε:

- Στον πόλο Καλαμπάκας – Μετεώρων και των γύρω χωριών, λόγω των ποικίλων δραστηριοτήτων, η απασχόληση καλύπτει και τους τρεις τομείς της οικονομίας. Σημαντικό ποσοστό απασχολείται πλήρως και αποκλειστικά στον τουρισμό, κυρίως στην Καλαμπάκα και στο Καστράκι, λόγω Μετεώρων.

- Στο σύμπλεγμα Ασπροποτάμου, η απασχόληση αφορά κυρίως τα δάση, την κτηνοτροφία και τον τουρισμό, συμπληρωματικά δε τη γεωργία.

- Στην περιοχή Χασίων – Αντιχασίων, η δραστηριότητα του ενεργού πληθυσμού, επικεντρώνεται στους τομείς της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

Στο σημείο αυτό κρίνεται αναγκαίο να τονισθεί ιδιαίτερα ο συμπληρωματικός χαρακτήρας της απασχόλησης των αγροτών των ορεινών περιοχών. Αρκετοί αγρότες των περιοχών αυτών μετακινούνται κάθε χρόνο σε άλλες περιοχές της χώρας για εποχιακές εργασίες, όπως τρύγος, ελιές, συλλογή φρούτων κ.λ.π. Η έκθεση του 5ετούς Νομαρχιακού Προγράμματος Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης '88 – '92 του Νομού Τρικάλων τους υπολογίζει σε 2.000 – 2.500 περίπου.

Γενικότερα όσον αφορά το σύνολο του Νομού Τρικάλων, όπου εντάσσεται η επιλεγείσα περιοχή, η σύνθεση και οι εξελίξεις της απασχόλησης, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του 1981, έχουν ως εξής:

- Ενεργός πληθυσμός: 37,80%
- Ανεργία: 4,17%

Πίνακας 3

Απασχόληση Νόμου Τρικάλων

1961		1971		1981		Ανεργία			
Ενεργός	Απασχολ.	Ενεργός	Απασχολ.	Ενεργός	Απασχολ.	1961	1971	1981	
66.728	63.951	52.332	49.932	50.791	48.674				
						2.777	2.400	2.177	
						Ποσοστό	4,16%	4,59%	4,17%

Πηγή: ΕΣΥΕ

Οι εκτιμήσεις ΚΕΠΕ για το 1987 είναι:

Ενεργός πληθυσμός: 50.260 (36,88%)

Απασχολούμενοι: 46.335

Ανεργοί: 3.925 (7,81%)

Παρά τις θετικές μεταβολές στην σύνθεση της Απασχόλησης, από το 1961 και μετά, ο Νομός παραμένει έντονα αγροτικός.

Πίνακας 4

Σύνθεση Απασχόλησης Νομούς

	Α'γενής	Β'γενής	Γ'γενής
1961	78,90%	8,70%	12,40%
1981	56,00%	18,40%	25,60%

Πηγή: ΕΣΥΕ

Κτηνοτροφία:

Τα κύρια κτηνοτροφικά προϊόντα της περιοχής είναι το αιγοπρόβειο γάλα, το κρέας και το τυρί φέτα σε ποσότητες που σε γενικές γραμμές ικανοποιούν τις εγχώριες καταναλωτικές ανάγκες.

Δάση – Αλιεία:

Η δασοκάλυψη της επιλεγείσας περιοχής και η δασική παραγωγή είναι στοιχεία που καθορίζουν όχι μόνον την περιοχή αλλά και ολόκληρο το Νομό Τρικάλων, αφού το ½ σχεδόν της περιοχής καλύπτεται από παραγωγικά δάση, κυρίως ελάτης, δρυός και οξιάς.

Η ετήσια παραγωγή σε στρογγυλή ξυλεία αρίστης ποιότητας, που τροφοδοτεί τις βιομηχανίες του Νομού, ξεπερνάει τις 60.000 m³ περίπου.

Στο σύμπλεγμα Ασπροποτάμου διαβιεί εκλεκτής ποιότητας πέστροφα. Στην περιοχή λειτουργούν δύο μονάδες πεστροφοκαλλιέργειας, μια μονάδα παραγωγής γόνου του Δασαρχείου Καλαμπάκας, ενώ υπάρχει αρκετός αριθμός ερασιτεχνών αλιέων, που ασχολούνται με την αλιεία της πέστροφας.

Μεταποίηση:

Αόγω του αγροτικού χαρακτήρα της περιοχής, οι περισσότερες μονάδες μεταποίησης σχετίζονται με τα προϊόντα του πρωτογενή τομέα. Ο μεταποιητικός τομέας της περιοχής παράγει μάλλινα, βαμβακερά, τυροκομικά, αλλαντικά, προϊόντα ξύλου.

Η λειτουργία πέντε αλευροβιομηχανιών, πέντε τυροκομείων, ενός μεγάλου εργοστασίου ξυλείας του Δασαρχείου Καλαμπάκας, πολλών μικρών πρατηρίων, δύο μονάδων μίξης ζωοτροφών, πολλών μικρών βιοτεχνιών και η ιδιαίτερα αναπτυγμένη οικοτεχνία, το είδος και το μέγεθος της αγροτικής παραγωγής, επιβεβαιώνουν το χαρακτήρα της μεταποίησης.

Η αγροτική παραγωγή έχει αποδέκτες της Ενώσεις Συνεταιρισμών και τους ιδιώτες, τόσο της περιοχής, όσο και του υπόλοιπου Νομού.

Ειδικότερα το σιτάρι διατίθεται στους αλευρόμυλους, οι οποίοι απορροφούν επίσης και ένα σημαντικό μέρος της αντίστοιχης παραγωγής των κοντινών περιοχών του Νομού Γρεβενών. Το κριθάρι διατίθεται σε μεγάλες βιομηχανίες ζυθοποιίας, τα δε λαχανοκομικά σε βιομηχανίες παραγωγής συντηρημένων τροφών.

Από τα κτηνοτροφικά προϊόντα, τα αιγοπρόβειο γάλα διατίθεται στα τυροκομεία της περιοχής και το αγελαδινό σε βιομηχανίες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, ενώ το μαλλί σε βιοτεχνικά λαναριστήρια της περιοχής, απ' όπου παίρνουν το νήμα για την κατασκευή μάλλινων υφαντών και λοιπών ειδών οικοτεχνίας.

Πρέπει να επισημανθεί, ιδιαίτερα, η παραγωγή παραδοσιακών υφαντών και λοιπών ειδών χειροτεχνίας, είτε υπό μορφή οικοτεχνίας είτε υπό μορφή μικρών βιοτεχνιών οικογενειακής μορφής.

Τουρισμός:

Οι μοναδικοί βράχοι των Μετεώρων και τα ιστορικά τους μοναστήρια, το μοναδικά άγριο περιβάλλον των Χασίων – Αντιχασίων και τα δασοσκεπή βουνά της Πίνδου με τα επιβλητικά φαράγγια του Ασπροποτάμου (Αχελώου), συνθέτουν μια ιδιαίτερα προικισμένη με φυσικές ομορφιές περιοχή, ιδιαίτερου τουριστικού ενδιαφέροντος.

Το τουριστικό δυναμικό της περιοχής ανέρχεται σε 1.300 περίπου κλίνες σε ξενοδοχειακές μονάδες της Καλαμπάκας και στον γύρω από τα Μετέωρα χώρο. Υπάρχουν επίσης 9 κάμπινγκ στην Καλαμπάκα και στο Καστράκι, ενώ στην περιοχή αυτή υπάρχει και προσφορά ενοικιαζομένων δωματίων. (Καστράκι).

Προσφορά ενοικιαζομένων δωματίων υπάρχει και στα ορεινά χωριά του Ασπροποτάμου (Ελάτη, Καστανιά, Νεραϊδοχώρι). Η δυνατότητα των ενοικιαζομένων δωματίων, μαζί με του Καστρακίου, είναι συνολικά γύρω στις 50 κλίνες. Στα ορεινά χωριά υπάρχουν επίσης 9 ξενώνες, συνολικής δυναμικότητας γύρω στις 70 κλίνες. Οι 6 από αυτούς είναι σε χωριά του Ασπροποτάμου (Ελάτη, Καστανιά, Ανθούσα, Κατάφυτο, Κρανιά, Πολυθέα) και

οι 3 στην περιοχή των Χασίων, οι 2 στα χωριά του δρόμου Ιωαννίνων – Καλαμπάκας (Μαλακάσι , Τρυγόνα) και ο ένας στο εσωτερικό των Χασίων (Κακοπλεύρι).

Είτε δούμε τα πράγματα από τη σκοπιά της «προβληματικής» ορεινής περιοχής, είτε τα δούμε από τη σκοπιά της «αναπτυγμένης» Καλαμπάκας, η βασική κατεύθυνση της αναπτυξιακής πολιτικής για την περιοχή δεν μπορεί να είναι άλλη από την οργανική επανένταξη της ορεινής περιοχής στην ενιαία αναπτυξιακή ενότητα του Νομού Τρικάλων. Σε μια τέτοια κατεύθυνση δεν αρκεί η εισοδηματική ενίσχυση και η στήριξη επιμέρους αναπτυξιακών πρωτοβουλιών. Το ζητούμενο είναι η επανεύρεση ενός νέου ρόλου και μιας νέας λειτουργικότητας της περιοχής στα πλαίσια της ευρύτερης περιφέρειας.

Επιλογή περιοχής εφαρμογής.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. επικεντρώνει τη δραστηριότητά του ανάλογα με τις δυνατότητες και επιλογές των επενδύσεων του προγράμματος.

Η κατεύθυνση αυτή όμως δεν έχει το χαρακτήρα συμβατικής δέσμευσης. Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. με βάση τις εκάστοτε προτεραιότητες, είναι νομικά ελεύθερο να ορίζει κάθε φορά την περιοχή ή τις περιοχές στο χώρο των οποίων δραστηριοποιείται.

Πίνακας 5

Περιοχή παρέμβασης του LEADER I.

1	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	28	ΚΑΤΑΦΥΤΟ	55	ΒΑΘΥΡΕΜΜΑ
2	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	29	ΚΛΕΙΝΟΣ	56	ΒΑΛΚΑΝΟ
3	ΑΓΙΟΦΥΛΛΟ	30	ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ	57	ΒΡΟΝΤΕΡΟ
4	ΑΓΝΑΝΤΙΑ	31	ΚΡΑΝΙΑ	58	ΔΡΟΣΟΧΩΡΙ
5	ΑΗΔΟΝΑ	32	ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ	59	ΕΛΛΗΝΙΚΑ
6	ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ	33	ΜΑΛΑΚΑΣΙ	60	ΚΑΛΟΓΗΡΟΙ
7	ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙ	34	ΜΑΤΟΝΕΡΙ	61	ΚΟΡΥΦΗ
8	ΑΝΘΟΥΣΑ	35	ΜΕΓΑΛΗ ΚΕΡΑΣΙΑ	62	ΚΟΤΡΩΝΙ

9	ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑ	36	ΝΕΡΑΪΔΟΧΩΡΙ	63	ΛΙΒΑΔΟΧΩΡΙ
10	ΑΥΡΑ	37	ΟΞΥΝΕΙΑ	64	ΜΕΣΟΥΝΤΑ
11	ΑΧΛΑΔΕΑ	38	ΟΡΘΟΒΟΥΝΙ	65	ΜΕΣΟΧΩΡΑ
12	ΒΑΣΙΛΙΚΗ	39	ΠΑΛΙΟΧΩΡΙ	66	ΜΟΣΧΟΦΥΤΟ
13	ΒΛΑΧΑΒΑ	40	ΠΑΝΑΓΙΑ	67	ΜΥΡΟΦΥΛΛΟ
14	ΓΑΒΡΟΣ	41	ΠΕΡΤΟΥΛΙ	68	ΝΕΑ ΠΕΥΚΗ
15	ΓΑΡΔΙΚΙ	42	ΠΕΥΚΗ	69	ΝΕΡΑΪΔΑ
16	ΓΛΥΚΟΜΗΛΙΑ	43	ΠΟΛΥΘΕΑ	70	ΠΑΛΑΙΟΚΑΡΥΑ
17	ΔΕΣΗ	44	ΠΥΡΡΑ	71	ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗ ΡΟ
18	ΔΙΑΒΑ	45	ΣΚΕΠΑΡΙ	72	ΠΑΡΑΜΕΡΟ
19	ΕΛΑΤΗ	46	ΣΠΑΘΑΔΕΣ	73	ΠΑΧΤΟΥΡΙ
20	ΘΕΟΠΕΤΡΑ	47	ΣΤΕΦΑΝΙ	74	ΠΕΤΡΟΧΩΡΙ
21	ΚΑΚΟΠΛΕΥΡΙ	48	ΤΡΥΓΟΝΑ	75	ΠΙΑΛΕΙΑ
22	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ	49	ΧΑΛΙΚΙ	76	ΠΟΛΥΝΕΡΙ
23	ΚΑΛΛΙΡΟΗ	50	ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΑ	77	ΠΥΛΗ
24	ΚΑΛΟΓΡΙΑΝΗ	51	ΑΓ. ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ	78	ΡΟΠΩΤΟ
25	ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ	52	ΑΓ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ	79	ΣΤΟΥΡΝΑΡΕΪΚΑ
26	ΚΑΣΤΑΝΙΑ	53	ΑΘΑΜΑΝΙΑ	80	ΦΙΛΥΡΑ
27	ΚΑΣΤΡΑΚΙ	54	ΑΡΜΑΤΩΛΙΚΟ		

Πηγή: ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.

3.1.2 Η περιοχή εφαρμογής του LEADER II.

Τόπος - έκταση - πληθυσμός:

Η περιοχή του προγράμματος περιελάμβανε το σύνολο της Επαρχίας Καλαμπάκας και το μεγαλύτερο ορεινό τμήμα της Επαρχίας Τρικάλων στην οροσειρά της Πίνδου, οριζόμενη από το πολύπλευρο Πύλη Μεσοχώρα, Τρία Ποτάμια Μαυρέλι, Καλαμπάκα Πύλη.

Ουσιαστικά πρόκειται κύρια για την ίδια γεωγραφικά προσδιορισμένη περιοχή παρέμβασης, όπου υλοποιήθηκε το

πρόγραμμα LEADER Καλαμπάκας – Πύλης 1992-1994 και όπου συμμετείχαν και διεύρυναν την περιοχή, 15 Ο.Τ.Α. επιπλέον:

Πίνακας 6

Πρόσθετη περιοχή παρέμβασης του LEADER II.

1	ΓΕΝΕΣΙ	9	ΞΥΛΟΠΑΡΙΚΟ
2	ΓΕΡΑΚΑΡΙ	10	ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ
3	ΓΟΡΓΟΓΥΡΙ	11	ΠΡΙΝΟΣ
4	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	12	ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
5	ΚΑΛΟΝΕΡΙ (Μεγάρχης)	13	ΣΑΡΑΚΙΝΑ
6	ΚΟΝΙΣΚΟΣ	14	ΦΛΑΜΠΟΥΡΕΣΙ
7	ΛΟΓΓΑΣ	15	ΦΩΤΕΙΝΟ
8	ΜΑΥΡΕΛΙ		

Πηγή: ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.

Η περιοχή καταλάμβανε το βόρειο – βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Τρικάλων, σε μια μορφή αμφιθεατρικής θέσης σε σχέση με την πρωτεύουσα του Νομού –την πόλη των Τρικάλων- και συνόρευε με τους Νομούς Καρδίτσας, Λάρισας, Γρεβενών, Ιωαννίνων και Άρτας.

Η επιλογή της συγκεκριμένης περιοχής για τη δράση του LEADER έγινε για το λόγο ότι πρόσφερε μια πολυμορφία στις δραστηριότητες (Αγροτικές, τουριστικές, μεταποίησης, πρωτογενούς παραγωγής), πολλές δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησης των φυσικών της πόρων και κυρίως προσφερόταν για αλληλεπίδραση των προτεινόμενων μέτρων σε όλους τους τομείς της Αγροτικής Οικονομίας.

- Με την ίδια λογική δε, συμπεριλήφθηκε στο πρόγραμμα το πεδινό τμήμα του Νομού Τρικάλων, καθώς θα αφορούσε μόνον ένα τομέα των Αγροτικών Δραστηριοτήτων: τη Γεωργία.

Στην πρόταση συμπεριλαμβανόταν επίσης και η ορεινή ζώνη της Μεσοχώρας, αλλά επειδή στην περιοχή εκτελούνταν τα μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα της ΔΕΗ (εκτροπή Αχελώου), η έκταση και η φύση των οποίων δεν ήταν

ακόμη επακριβώς γνωστά, αποφεύχθηκε να ενταχθούν συγκεκριμένες δράσεις στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του LEADER II.

Το ίδιο συνέβη για την περιοχή της ορεινής Καλαμπάκας, στις όμορες περιοχές της κοινότητας Μαλακασίου, όπου εκτελούνταν τα έργα της Εγνατίας Οδού, όπου διαφαινόταν ότι οι ενέργειες θα έπρεπε να αφορούν την υποδομή για την υποδοχή κυρίως του μεγάλου μέρους των διερχόμενων τουριστών κατά την περίοδο του καλοκαιριού.

Η συνολική έκταση της περιοχής ανερχόταν σε 2.400.000 στρ., έκταση που κάλυπτε πάνω από τα δύο τρίτα (ποσοστό 70,98%) του συνόλου του Νομού Τρικάλων (3.381.000 στρ.), ενώ κάλυπτε το 16,99% από τα 14.130.000 στρ. της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Πίνακας 7

<i>Έκταση (σε στρέμματα)</i>		<i>% Έκταση περιοχής Leader</i>	
Σύνολο Χώρας	131.910.000	Σύνολο Χώρας	1,82
Θεσσαλία	14.130.000	Θεσσαλία	16,99
Νομός Τρικάλων	3.381.000	Νομός Τρικάλων	70,98
Περιοχή Leader	2.400.000		
Καλαμπάκας – Πύλης			

Πηγή: ΕΣΥΕ

Ο μόνιμος πληθυσμός της περιοχής, με βάση τις επίσημες στατιστικές ήταν 46.149 κάτοικοι.

Ο αντίστοιχος πληθυσμός του Νομού Τρικάλων ανερχόταν σε 138.946, ενώ η Περιφέρεια Θεσσαλίας αριθμούσε 734.846 κατοίκους.

Αντιπροσώπευε επομένως η περιοχή το 33,21% του συνολικού πληθυσμού του Νομού και το 6,28% της Θεσσαλίας.

Πίνακας 8

Πληθυσμός		%	Πληθυσμός περιοχής Leader
Σύνολο Χώρας	10.259.900	Σύνολο Χώρας	0,45
Θεσσαλία	734.846	Θεσσαλία	6,28
Νομός Τρικάλων	138.946	Νομός Τρικάλων	33,21
Περιοχή Καλαμπάκας - Πύλης	Leader 46.149		

Πηγή: ΕΣΥΕ

Αναλυτικά στοιχεία για τον τόπο:

Τα αναλυτικά στοιχεία για την περιοχή του LEADER II παραμένουν τα ίδια που αναφέρονται και στην περιοχή του LEADER I.

Από άποψη γεωγραφικών, κοινωνικοπολιτικών και οικονομικό-παραγωγικών χαρακτηριστικών, η περιοχή LEADER II Καλαμπάκας – Πύλης, αποτελείται από 2 αστικούς πόλους, αυτούς της Καλαμπάκας και της Πύλης οι οποίοι αποτελούν ταυτόχρονα τα σημεία εκκίνησης 5 αξονικών περιοχών, που εισχωρούν στην ορεινή ζώνη της περιοχής και καθορίζουν τα χαρακτηριστικά και τη φυσιογνωμία των ακόλουθων επιμέρους περιοχών.

1^{ος} αστικός πόλος: Καλαμπάκας – Μετεώρων – Καστρακίου.

.. Ο πόλος Καλαμπάκα – Μετέωρα – Καστράκι περιελάμβανε το αστικό κέντρο της επιλεχθείσης περιοχής (Καλαμπάκα), τον κατ' εξοχή τουριστικό πόλο της περιοχής (τα Μετέωρα) καθώς και τα χωριά γύρω από την Καλαμπάκα.

Αξίζει να επισημάνουμε την ιδιαίτερη γεωγραφική θέση της Καλαμπάκας, δεύτερο σε δυναμικότητα αστικό κέντρο του Νομού, που αποτελεί μοναδικό πέρασμα επικοινωνίας της Θεσσαλίας με τη Βορειοδυτική Ελλάδα και την Ήπειρο και ως εκ τούτου την ιδιαίτερη βαρύτητα και ρόλο που διαδραματίζει στη διαμόρφωση του προφίλ της περιοχής. Επίσης λόγω των τελευταίων τριών χρόνων τότε, λόγω των συγκρούσεων στην πρώην Γιουγκοσλαβία, η

Καλαμπάκα το κατ' εξοχήν τουριστικό πέρασμα και όχι μόνο, της Ευρώπης προς την Ελλάδα και αντίστροφα.

Κατ' εξοχήν διοικητικό κέντρο της περιοχής όπου λαμβάνουν χώρα στο μεγαλύτερο μέρος δραστηριότητες εμπορίας, παροχής υπηρεσιών, τόπος συγκέντρωσης των μεταποιητικών μονάδων της περιοχής και τέλος τόπος συγκέντρωσης δραστηριοτήτων που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τον τουρισμό, που δημιουργείται από την ύπαρξη των βράχων των Μετεώρων και της Ιερής Μοναστικής Κοινότητας.

Από αυτή την άποψη τα κοινωνικό-οικονομικά στοιχεία του πόλου χαρακτηρίζονται από έναν έντονο δυισμό μεταξύ ενός αστικού περιβάλλοντος, που από τη μια ακόμη δεν έχει κατασταλάξει στην ταυτότητα που του αρμόζει, και από την άλλη μιας υπέρβαρης πολιτιστικής κληρονομιάς αυτής της θρησκευτικότητας των Ιερών Βράχων και Μονών των Μετεώρων η αξία και η σημασία της οποίας δεν έχει προσεχθεί και αναδειχθεί.

Η τουριστική ανάπτυξη της αστικής περιοχής Καλαμπάκας – Καστρακίου, σε όρους βασικής υποδομής, ποιότητας παροχής υπηρεσιών και ακόμη περισσότερο σε ανάπτυξη μιας «συλλογικής συνείδησης» των κατοίκων, κατά τις τρεις τότε τελευταίες 10ετίες, πραγματοποιήθηκε χωρίς σχεδιασμό, προγραμματισμό και πολεοδομική πολιτική και χωρίς να ληφθούν υπόψη εκείνα τα στοιχεία που θα επέτρεπαν την ανάδειξη της φυσιογνωμίας της πόλης και του ρόλου της σαν κέντρου υποδοχής των επισκεπτών των Μετεώρων. Αυτή η αναπτυξιακή φιλοσοφία είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας ανεπαρκούς υποδομής για την υποδοχή του ρεύματος των τουριστών και την ανάπτυξη μιας ιδεολογίας «εύκολου κέρδους» από τον τουρισμό.

Οι επιπτώσεις μιας τέτοιας εξέλιξης γίνονται ήδη φανερές. Η ανάπτυξη του τουρισμού φάνηκε ότι, κάτω από αυτές τις συνθήκες συσσωρεύει παρά επιλύει προβλήματα στην Καλαμπάκα και το Καστράκι αφού έχει πλέον λάβει μια μορφή «διερχόμενου» τουριστικού ρεύματος, το οποίο αφού επισκέπτεται τα Μετέωρα εγκαταλείπει την περιοχή, με ένα μέσο όρο παραμονής των τουριστών μόνις μιας διανυκτέρευσης. Μεγάλο μέρος του τουρισμού, ιδίως του οργανωμένου τουρισμού που διακινείται μέσω τουριστικών γραφείων, απλά επισκέπτεται τα Μετέωρα και τις Ιερές Μονές και επιστρέφει αυθημερόν ή κατευθύνεται σε άλλες περιοχές.

Αποτέλεσμα του φαινομένου αυτού ήταν μια υπερφόρτωση της κίνησης στην περιοχή Καλαμπάκας – Καστρακίου χωρίς ουσιαστικό οικονομικό όφελος για την περιοχή.

Επιπλέον επίπτωση αυτού του φαινομένου του διερχόμενου τουρισμού και ίσως η πιο ουσιαστική, ήταν η επικράτηση της λογικής του «εύκολου κέρδους» στον πληθυσμό και την παροχή υπηρεσιών χαμηλής ποιότητας με υψηλό κόστος.

2^{ος} αστικός πόλος: Πύλη – ευρύτερη περιοχή.

Ο πόλος Πύλης – Στουρναραϊκά – Μεσοχώρα, περιελάμβανε το αστικό κέντρο (Πύλη) της ορεινής περιοχής της επαρχίας Τρικάλων και τα χωριά του οδικού άξονα από Πύλη – Στουρναραϊκά έως Μεσοχώρα.

Η Πύλη αποτελεί τον κυριότερο τουριστικό πόλο της περιοχής (μοναδικά βυζαντινά μνημεία) συνηγορούμενη από το άφθονο φυσικό πεύκο της περιοχής.

Η ιδιόμορφη γεωγραφική θέση της Πύλης, που αποτελεί το μοναδικό πέρασμα για την Ήπειρο και βορειοδυτική Ελλάδα με την Ε.Ο. Τρικάλων – Άρτας, μέσα από την κοιλάδα του Πορταϊκού ποταμού που ορίζουν οι ορεινοί όγκοι του Κόζακα και Ιτάμου, της δίνει ένα ιδιαίτερο ρόλο στο υπό διαμόρφωση προφίλ της περιοχής.

Είναι το διοικητικό κέντρο της περιοχής και το κέντρο συγκέντρωσης βιοτεχνικών μονάδων, παροχής υπηρεσιών, εμπορικών δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια με την αξιοποίηση των βυζαντινών μνημείων της περιοχής και την στοιχειώδη βελτίωση του περιβάλλοντος, κύρια δε της παραποτάμιας περιοχής του Πορταϊκού ποταμού, συγκεντρώνει τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με τον τουρισμό.

Η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής Πύλης μέχρι τα τελευταία χρόνια ήταν υποτυπώδης. Τα τελευταία τότε 5 χρόνια με αφορμή την έναρξη των εργασιών της εκτροπής του Αχελώου (Μεσοχώρα) άρχισε να δημιουργείται μια βασική υποδομή στον τομέα του τουρισμού με μεμονωμένες προσπάθειες. Αν εξαιρέσουμε τη σημαντική προσφορά του Προγράμματος LEADER I και LEADER II, καμιά άλλη συγκροτημένη προσπάθεια δεν υπήρχε μέχρι σήμερα στην περιοχή αυτή. Παρατηρούταν το φαινόμενο, οι επισκέπτες

να είναι ένα «διερχόμενο ρεύμα» το οποίο αφού επισκεφθεί τα αξιοθέατα της περιοχής να αποχωρεί, με κυριότερη αιτία την έλλειψη ξενοδοχειακών κλινών.

Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά των 5 επιμέρους αξονικών περιοχών του LEADER Καλαμπάκας – Πύλης που διασχίζουν την ορεινή ζώνη διακρίνονται:

1^{ος} άξονας: Καλαμπάκας Χασίων – Αντιχασίων.

Το σύμπλεγμα Χασίων – Αντιχασίων περιελάμβανε τις Κοινότητες κατά μήκος του οδικού άξονα Καλαμπάκας – Γρεβενών – Δεσκάτης και μέσω Κιονίσκου κατέληγε στην Καλαμπάκα. Η εν λόγω περιοχή χαρακτηρίζεται κυρίως από τον έντονο γεωργοκτηνοτροφικό χαρακτήρα της, ο δε τουρισμός στην εν λόγω περιοχή ήταν μόνο παραθεριστικός από ντόπιους απόδημους.

Πρόκειται για ορεινή – ημιορεινή περιοχή, σχετικά χαμηλών υψομέτρων και γι' αυτό μερικά δασοσκεπή σε ορισμένες περιοχές. Η περιοχή όλη βρίσκεται μέσα στη κυνηγετική ζώνη του Ν. Τρικάλων και παρατηρείται σχετική δραστηριότητα κατά τις κυνηγετικές περιόδους.

2^{ος} άξονας: Καλαμπάκας – Μαλακασίου.

Πρόκειται για άξονα που εκτείνεται στην ουσία κατά μήκος της εθνικής οδού Ιωαννίνων – Τρικάλων. Στο Μαλακάσι γίνονται μεγάλα έργα οδοποιίας της Εγνατίας Οδού, η συνέχιση της οποίας προς Γρεβενά – Κοζάνη – Θεσσαλονίκη δεν είχε επακριβώς καθοριστεί. Σίγουρο είναι όμως ότι ο άξονας αυτός συμπίπτει μερικά με τη νέα εθνική οδό Ηγουμενίτσας – Βόλου, τουλάχιστον έως τη Καλαμπάκα η οποία δυστυχώς δεν εντάχθηκε τότε στο 2^ο Κ.Π.Σ.

Παρόλα αυτά η ολοκλήρωση της κατασκευής της Εγνατίας Οδού αναμένεται ότι θα αυξήσει την κίνηση, καθώς ο άξονας αποτελεί τη μοναδική δίοδο που συνδέει την Ήπειρο με την Κεντρική και Νότια Ελλάδα.

3^{ος} άξονας: Καλαμπάκας – Ασπροποτάμου.

Ο άξονας του Ασπροποτάμου περιελάμβανε τις Κοινότητες του κυρίως ορεινού όγκου της Πίνδου. Ξεκινάει από Ελάτη – Περούλι – Γέφυρα Αλεξίου – Τρία Ποτάμια – Μουργκάνι και καταλήγει στην Καλαμπάκα. Η περιοχή αυτή χαρακτηρίζεται από την έντονη δασοκάλυψη και τις ιδιαίτερου κάλλους φυσικές ομορφιές προσελκύοντας κυρίως παραθεριστικό τουρισμό από

ντόπιους απόδημους. Ήδη αναπτυσσότανε ένας τουρισμός μικρής διάρκειας (ορεινός αθλητικός και τουρισμός αναψυχής από ντόπιους και αλλοδαπούς). Τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί ο τουρισμός στην περιοχή, κυρίως από παρεμβάσεις στα πλαίσια του LEADER I και του LEADER II.

4^{ος} άξονας: Πύλης – Περτουλίου.

Πρόκειται για τον πιο ανεπτυγμένο τουριστικά άξονα αυτή τη στιγμή, καθώς περιλαμβάνει την Ελάτη (Τύρνα), παραδοσιακό ορεινό θέρετρο όχι μόνο του Ν. Τρικάλων αλλά και άλλων αστικών κέντρων (Λάρισα, Θεσσαλονίκη κ.λ.π.) και τα Περτουλιώτικα Λιβάδια με το Χιονοδρομικό Κέντρο Περτουλίου.

Τα τελευταία χρόνια, λόγω της ύπαρξης του Χιονοδρομικού Κέντρου και της δημιουργίας μεγάλης πίστας, έχει αναπτυχθεί έντονα ο χειμερινός τουρισμός, δημιουργώντας ένα πρόσθετο εισόδημα εκτός της καλοκαιρινής περιόδου για την περιοχή.

Η περιοχή φαίνεται ότι χρειάζεται περισσότερες παρεμβάσεις ελέγχου της τουριστικής ανάπτυξης καθώς και ενέργειες διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος, παρά έργα υποδομής.

Στις περιοχές του 3^{ου} και 4^{ου} άξονα άρχισε με το LEADER I και στη συνέχεια με το LEADER II, η προσπάθεια ανάδειξής τους σαν πανελλήνια κέντρα εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

5^{ος} άξονας: Πύλης – Μεσοχώρας.

Ένας άξονας ο οποίος αποτελεί τη νέα εθνική οδό Τρικάλων – Άρτας, που συνδυάζεται με τα μεγάλα έργα υδροηλεκτρισμού της ΔΕΗ στη Μεσοχώρα. Δυστυχώς είναι δύσκολο να προγραμματιστούν έργα στην παρούσα χρονική στιγμή καθώς τα υδροηλεκτρικά έργα βρίσκονται σε εξέλιξη ακόμα.

Ενέργειες σχεδιάστηκαν μόνο στο τμήμα Πύλης – Γκρόπα – Λιβαδοχώρι που δεν θα επηρεάζονταν από τα μεγάλα έργα.

Αναλυτικά στοιχεία για τον πληθυσμό.

Έχουν ήδη αναφερθεί στην περιοχή εφαρμογής του LEADER I.

3.2 Φυσιογνωμία της περιοχής Πηλίου.

3.2.1 Η περιοχή εφαρμογής του LEADER II.

ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ/ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ/ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΕΚΤΑΣΗ (ΣΤΡΕΜ)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΣΗΠΙΑΔΟΣ	ΛΑΥΚΟΣ	63.500	948
		ΜΗΛΙΝΑ	8.500	767
		ΠΡΟΜΥΡΙ	50.800	984
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΑΛΑΣΤΗΣ	ΜΕΤΟΧΙ	7.400	152
		ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	56.400	1967
		ΕΥΝΟΒΡΥΣΗ	10.800	297
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΑΦΕΤΩΝ	ΣΥΚΗ	19.600	597
		ΝΕΟΧΩΡΙ	41.700	940
		ΑΦΕΤΕΣ	8.100	430
		ΚΑΛΑΜΑΚΙ	8.500	154
		ΛΑΜΠΙΝΟΥ	3.400	134
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΜΗΛΕΩΝ	ΜΗΛΙΕΣ	24.500	1304
		ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ	20.700	485
		ΒΥΖΙΤΣΑ	59.600	375
		ΠΙΝΑΚΑΤΕΣ	9.900	395
		ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.900	1208
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ	ΑΓΙΟΣ ΒΛΑΣΙΟΣ	5.400	930
		ΑΝΩ ΛΕΧΩΝΙΑ	3.500	1395
		ΚΑΤΩ ΛΕΧΩΝΙΑ	3.300	1409
		ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ	15.900	714
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΑΣ	ΑΓΡΙΑ	3.800	4.544
		ΔΡΑΚΕΙΑ	21.500	891
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ	ΚΑΤΗΧΩΡΙ	10.000	353
		ΠΟΡΤΑΡΙΑ	7.700	1093

		ΣΤΑΓΙΑΤΕΣ	450	211
		ΆΛΛΗ ΜΕΡΙΑ	5.000	1661
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ	ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	3.000	795
		ΞΟΥΡΙΧΤΙ	6.200	298
		ΑΝΗΛΙΟ	8.000	429
		ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	12.100	751
		ΚΙΣΣΟΣ	11.500	467
		ΜΟΥΡΕΣΙ	14.000	499
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ	ΜΑΚΡΥΡΑΧΗ	8.700	694
		ΖΑΓΟΡΑ	37.500	2636
		ΠΟΥΡΙ	50.500	592
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ Ν. ΑΓΧΙΑΛΟΥ	Ν. ΑΓΧΙΑΛΟΣ	48.000	5421
		ΑΪΔΙΝΙ	13.100	395
		ΜΙΚΡΟΘΗΒΕΣ	20.000	624
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΣΚΙΑΘΟΥ	ΣΚΙΑΘΟΣ	63.000	5096
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΠΕΛΟΥ	ΣΚΟΠΕΛΟΣ	73.000	2972
Μαγνησίας	ΔΗΜΟΣ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ	125.000	2985
Μαγνησίας	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ	ΤΡΙΚΕΡΙ	25.500	1629
Μαγνησίας	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑΣ	ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑ	60.000	651
ΣΥΝΟΛΟ			1.067.950	51.236

3.3 Παρουσίαση της Ο.Τ.Δ. ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

Βασικό ρόλο στην υλοποίηση του LEADER διαδραματίζουν οι Ο.Τ.Δ. (Ομάδες Τοπικής Δράσης). Οι Ο.Τ.Δ. είναι ένας θεσμός που εισήχθη στην Ελλάδα με την κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER I και αποτελεί ουσιαστικά τον πυρήνα για την ανάπτυξη κάθε περιοχής που εφαρμόζεται το πρόγραμμα,

αφού προϋποθέτει την συμμετοχή στο κεφάλαιο και την συνεργασία των τοπικών συλλογικών φορέων.

Πρωταρχικό μέλημα των Ο.Τ.Δ. είναι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η εποπτεία του προγράμματος στην περιοχή παρέμβασης. Στην περίπτωση του LEADER I και II του νομού Τρικάλων Ο.Τ.Δ. είναι το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

Με την οριστικοποίηση του τελικού προγράμματος και την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. θα προχώρησε στην άμεση υλοποίηση του προγράμματος. Τα βήματα της υλοποίησης ήταν:

α) Να προηγηθεί καταρχήν η οργάνωση εκδηλώσεων ενημέρωσης των φορέων και των κατοίκων της περιοχής, ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι να πληροφορηθούν για τις επενδυτικές ευκαιρίες του προγράμματος. Οι εκδηλώσεις ενημέρωσης ανοικτές προς κάθε ενδιαφερόμενο ανακοινώνονταν έγκαιρα από τα ΜΜΕ της περιοχής.

β) Κατόπιν όλα τα εγκεκριμένα Μέτρα και Δράσεις του προγράμματος προκηρύχθηκαν μέσω δημοσίων Προσκλήσεων Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι δημόσιες προσκλήσεις δημοσιεύονται τουλάχιστον σε 2 τοπικές εφημερίδες και 2 φορές σε ενδιάμεσο χρονικό διάστημα όχι κατώτερο των 4 ημερών. Παράλληλα αποστέλλονται στους Ο.Τ.Α. της περιοχής για να τοιχοκολλούνται στα κοινοτικά καταστήματα.

γ) Στις διακηρύξεις αυτές δόθηκε χρονικό περιθώριο τουλάχιστον 40 ημερών στους ενδιαφερόμενους για να προετοιμάσουν και να καταθέσουν το σχετικό φάκελο υποψηφιότητας.

δ) Δικαίωμα υποβολής προτάσεων στο πρόγραμμα είχαν και έχουν όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν επενδυτικά μέσα στα σαφώς προσδιορισμένα όρια της περιοχής LEADER I και II, και σύμφωνα με το σχεδιασμό του επιχειρησιακού σχεδίου LEADER.

ε) Οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν τους φακέλους υποψηφιότητας με βάση ειδικό «Φάκελο Υποψηφιότητας», που στην ουσία αποτελεί τα ειδικά τεύχη προδιαγραφών που εκδίδει το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και περιέχουν αναλυτικά τις προϋποθέσεις υποβολής των προτάσεων, τα κριτήρια και τον τρόπο αξιολόγησης καθώς και όλους τους όρους εφαρμογής και υλοποίησης του προγράμματος.

ζ) Στη συνέχεια αξιολογούνται οι προτάσεις από Επιτροπές Αξιολόγησης, που συστήνονται για αυτό το σκοπό και οι οποίες εισηγούνται σχετικά για την λήψη απόφασης από το Δ.Σ. του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.. Κατόπιν εντάσσονται στο πρόγραμμα οι τελικοί δικαιούχοι / επενδυτές με έναν επιλέξιμο συνολικό προϋπολογισμό και υπογράφουν την σχετική σύμβαση (με βάση τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης) με το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

Οι υποψήφιοι, οι αιτήσεις των οποίων απορρίφθηκαν, έχουν δικαίωμα υποβολής ενστάσεως. Η ένσταση υποβάλλεται στην σχετική Επιτροπή Ενστάσεων LEADER, που συστήνεται από τον Νομάρχη Τρικάλων για αυτό το σκοπό ενώ συγχρόνως κοινοποιείται στο ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

η) Η παραλαβή των επενδύσεων γίνεται από την τεχνική υπηρεσία του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ενώ ο έλεγχος και η βεβαίωση προόδου των εργασιών, που πιστοποιεί τη δαπάνη ώστε να καταβληθεί το ποσοστό ενίσχυσης στο δικαιούχο, εκδίδεται από την ειδική 3/λή Επιτροπή Ελέγχου και Παραλαβής έργων του LEADER, που έχει συσταθεί στα πλαίσια της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Τρικάλων, με μέριμνα του νομάρχη Τρικάλων.

3.3.1 Παρουσίαση της Ομάδας Τοπικής Δράσης.

Η επωνυμία της Τοπικής Ομάδας Δράσης, η οποία συστήθηκε στα πλαίσια υλοποίησης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER Καλαμπάκας – Πύλης στις 7 Ιουλίου 1992 και εκπροσωπεί την ευρύτερη περιοχή της Επαρχίας Καλαμπάκας και περιοχής Πύλης είναι: «Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας – Πύλης Α.Ε.» και με το διακριτικό τίτλο ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

Η Εταιρία διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 290 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 410/95), τις διατάξεις του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 4 του εν' λόγω άρθρου [Π.Δ. 80 της 26-2/26-3-86 (Α30)] καθώς και τις διατάξεις του Ν.2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν.2339/95 και είναι Δημοτική Αναπτυξιακή εταιρεία λαϊκής βάσεως⁴.

4.- Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1994), «Πρόταση Κ.Π. LEADER II Καλαμπάκας – Πύλης.», Καλαμπάκα.

1. Ημερομηνία σύστασης: 7/7/1992

2.Ιδρυτές: α) Δήμος Καλαμπάκας, β) Δήμος Πύλης

3. Έδρα: - Καλαμπάκα, Κονδύλη 11.

4. Μετοχικό κεφάλαιο: 56.000.000 δρχ.

5. Μέτοχοι: α) 19 Δήμοι και όλες οι κοινότητες του Ν. Τρικάλων,
β) 3 Ενώσεις Συνεταιρισμών και 3 α' β' βαθμιοί Συν/σμοί,
γ) η Τ.Ε.Δ.Κ. του Ν. Τρικάλων και άλλοι 9 συλλογικοί

φορείς,

δ) 225 ιδιώτες.

6. Καταστατικοί Στόχοι:

α) Η υλοποίηση αναπτυξιακών ή άλλων προγραμμάτων εθνικού και κοινοτικού περιεχομένου με στόχο την προώθηση της «αειφόρου» ανάπτυξης στο νομό Τρικάλων.

β) Συμβουλευτικό Όργανο των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των παραγωγικών φορέων της περιοχής στην αναπτυξιακή τους δραστηριότητα.

γ) Υποστήριξη της τοπικής οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης.

δ) Ενεργοποίηση και συντονισμός των τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

Διοίκηση της εταιρείας.

Ανώτατο όργανο διοίκησης και ελέγχου της Εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της, η οποία συνέρχεται σύμφωνα πάντα με τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασίες του σχετικού Νόμου 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών.

Προσωπικό & υποδομή.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. διατηρεί κεντρικά γραφεία στην Καλαμπάκα για την εξυπηρέτηση των αναγκών της όλης περιοχής εφαρμογής.

Η υποδομή που διαθέτει το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. καλύπτει πλήρως τις ανάγκες της εταιρείας. Τα γραφεία διαθέτουν όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό

για τη λειτουργία τους (τηλεφωνικό κέντρο, fax, φωτοτυπικά, κλπ). Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είναι πλήρως μηχανοργανωμένο σε εξοπλισμό ηλεκτρονικών υπολογιστών, διαθέτοντας δίκτυο αποτελούμενο από:

Hardware

- Κεντρική μονάδα 486 DX2/66 MZ, 500 MB HD και 32 MB ram
- 4 περιφερειακά τερματικά 486 SX/25 MZ, 100 MB HD και 8 MB ram στα κεντρικά γραφεία Καλαμπάκας
- 2 modem στα κεντρικά γραφεία Καλαμπάκας
- 1 modem στο υποκατάστημα Πύλης
- 1 περιφερειακό τερματικό 486 SX/25 MZ, 100 MB HD και 8 MB ram στο υποκατάστημα Πύλης.
- 2 εκτυπωτές ακίδων, 1 εκτυπωτή inkjet και 1 εκτυπωτή Laser στα κεντρικά γραφεία Καλαμπάκας.
- 1 εκτυπωτή ακίδων στο υποκατάστημα Πύλης.
- 1 scanner στα κεντρικά γραφεία Καλαμπάκας.

Software

- Λειτουργικό σύστημα Unix δυνάμενο να λειτουργεί και σαν σύστημα Novell και με εξωτερικό κέλυφος Dos.
- Πακέτα γραμματειακής υποστήριξης, σχεδιαστικά γραφικών, όλα σε περιβάλλον δικτύου Windows for Workgroups (Word, Excell, Project manager, Corell draw, Scan, PhotoFinish κ.λ.π.)
- Πρόγραμμα παρακολούθησης έργων και προγραμμάτων.
- Περιβάλλον Τράπεζας Πληροφοριών, (η οποία εγκαθίσταται και ενημερώνεται με δεδομένα που αφορούν όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής και δυνατότητα παροχής των πληροφοριών σε κάθε ενδιαφερόμενο). Στο μέλλον λειτουργήσει σαν Τράπεζα Πληροφοριών καλύπτοντας μεγαλύτερο εύρος πληροφοριών.

Αυτή τη στιγμή το στελεχικό και διοικητικό δυναμικό του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. αποτελείται από 13 άτομα:

- τον κ. Πάτρα Πάνο, γεωπόνο - οικονομολόγο, γενικό διευθυντή του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.,

- τον κ. Γκρέκο Χρήστο, φυσικό, συντονιστής του LEADER PLUS,
- τον κ. Κάλλο Γεώργιο, γεωπόνο, συντονιστής του Ο.Π.Α.Α.Χ. για την ανατολική περιοχή του Ν. Τρικάλων,
- τον κ. Γεωργίου Απόστολο, γεωπόνο, συντονιστής του Ο.Π.Α.Α.Χ. για την δυτική περιοχή του Ν. Τρικάλων,
- τον κ. Κουτή Βάιο, γεωπόνο, συντονιστής του Ο.Π.Α.Α.Χ. για την περιοχή της Καλαμπάκας,
- τον κ. Καζαντζή Ευριπίδη, πολιτικό μηχανικό, υπεύθυνο των τεχνικών υπηρεσιών,
- τον κ. Πούλιο Σωτήριο, ειδικό του τμήματος μηχανοργάνωσης,
- τον κ. Γεράκο Γιώργο, οικονομολόγο, υπεύθυνο λογιστηρίου,
- τον κ. Βαβυλόπουλο Θανάση, λογιστή, ειδικό διαχείρισης προγραμμάτων,
- τον Στεργίου Λεωνίδα, υπεύθυνο του τουριστικού γραφείου,
- την κ. Γιώτα Καραφύλλα,
- την κ. Κολιού Λίτσα και,
- την κ. Αννα Πυρώνα, που έχουν τη γραμματειακή υποστήριξη.

Παρουσίαση των δύο συμμετεχόντων στην ομάδα οργάνωσης του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. για το LEADER I, ως τεχνική υποστήριξη της πρότασης⁵.

1. Παρουσίαση της ΟΤΔ «ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.».

Σκοπός ίδρυσης:

Η υλοποίηση των πρωτοβουλιών Περιφερειακής Ανάπτυξης απαιτεί την οργανωτική και τεχνική υποστήριξη από εξειδικευμένους μηχανισμούς που ιδρύονται και λειτουργούν στην περιφέρεια.

5. – Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Πύλης.», Καλαμπάκα.

Σαν ένας τέτοιος Αναπτυξιακός Φορέας καλείται να λειτουργήσει η ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε. Να υποβοηθήσει δηλαδή τις δυνάμεις ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας κυρίως, αλλά και της ευρύτερης περιοχής της Κεντρικής Ελλάδας, ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μέλλοντος αξιοποιώντας παραγωγικά τα πλεονεκτήματα της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Αγοράς. Η εταιρεία δραστηριοποιείται κυρίως στους παρακάτω τομείς:

- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
- ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ)
- ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΜΕΛΕΤΩΝ, ΟΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
- ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΩΝ
- ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ -ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑ
- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΠΟΝΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΑΛΙΕΙΑ - ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ)
- ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ
- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
- ΔΙΚΑΙΟ-ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΔΡΑ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε. έχει έδρα στην πόλη της Λάρισας. Στεγάζεται στην Παπακουριαζή 33 όπου τα γραφεία του Δ.Σ. καθώς και στην Ιάσονος 2 όπου κυρίως εργάζεται, το προσωπικό. Η έκταση που καταλαμβάνουν τα δύο γραφεία είναι περίπου 200 τ.μ..

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Στην Εταιρεία απασχολούνται :

- Έξι μέτοχοι Επιστήμονες εκ των οποίων οι δύο ουσιαστικά με αποκλειστική απασχόληση. Οι ειδικότητες τους φαίνονται παρουσιάζονται παρακάτω μαζί με εκείνα του υπόλοιπου προσωπικού.
- Ένας Οικονομολόγος ως υπεύθυνος των Οικονομικών Υπηρεσιών.

- Μία γραμματεύς ως υπεύθυνος των Διοικητικών Υπηρεσιών.
- Μία γραμματεύς -χειρίστρια των Η/Υ.
- Όταν οι ανάγκες το απαιτούν η εταιρεία απασχολεί εποχιακά και άλλο επιστημονικό ή μη προσωπικό.

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η εταιρεία διαθέτει πλήρη τηλεπικοινωνιακή, φωτοτυπική και σχεδιαστική υποδομή-Υποστηρίζεται από ικανό αριθμό Η/Υ (με εκτυπωτές, plotter, κ.λ.π.) καθώς και πλούσια βιβλιοθήκη Προγραμμάτων.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΕΩΝ ΕΡΓΩΝ PROJECT,
MANAGEMENT ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.:

α) Υποστήριξη και διεκπεραίωση Consaltansy, εκπαιδευτικών, ερευνητικών, πολιτιστικών Σεμιναρίων Προγραμμάτων και μελετών.

β) Ανάπτυξη και εκμετάλλευση Πληροφορικών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων και λογισμικού.

γ) Υποστήριξη και διεκπεραίωση ενεργειών καινοτόμων και μη-εκπαιδευτικών, ερευνητικών πολιτιστικών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας(Ε.Ο.Κ.).

δ) Σύμβουλος δημοσιότητας και διοργάνωσης εκδηλώσεων, συνεδριών, ημερίδων κ.λ.π. Παροχή πληροφοριών, υπηρεσιών και συμβουλών πάσης

φύσεως σε άλλες κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές Ιδιωτικές ή Δημόσιες Επιχειρήσεις.

ε) Συνεργασία με εκπαιδευτικά ή τεχνολογικά Ιδρύματα ή φορείς ή υπηρεσίες του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

στ) Σύνταξη οικονομοτεχνικών μελετών, η παρακολούθηση και αξιολόγηση έργων και προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η βελτίωση μηχανισμών διασύνδεση έρευνας - παραγωγής με Ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα παραγωγής και εκμετάλλευσης τεχνολογίας, η ενίσχυση τεχνολογιών.

Επιπλέον ήδη η εταιρεία «ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.» σε συνεργασία με τις εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα Κ.Ε.Π.Τ. «Ο ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΣ» και Κ.Ε. «ΕΝΕΡΓΕΙΑ» των οποίων η σχέση με την ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε. φαίνεται στο κεφάλαιο «Συνεργασίες» βρίσκεται σε επαφή με παρόμοιες εταιρείες του εξωτερικού για την από κοινού συμμετοχή σε προγράμματα όπως το LEADER, HORIZON, SPRINT κ.λ.π.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΗΣ ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.:

ΜΟΝΙΜΑ ΣΤΕΛΕΧΗ:

Όνοματεπώνυμο: Τζανακούλης Κων/νος

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πτυχιούχος του τμήματος Γεωπονίας της Γεωπονοδασολογικής Σχολής του Α.Π. Θεσσαλονίκης – Πτυχιούχος του Οικονομικού Τμήματος Α.Β.Σ. Θεσσαλονίκης

Όνοματεπώνυμο: Γούλας Παναγιώτης

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πτυχιούχος της Κτηνιατρικής Σχολής Α.Π. Θεσσαλονίκης.

Όνοματεπώνυμο: Μπλάνας Νικόλαος

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πτυχιούχος του Τμήματος Γεωπονίας του Α.Π.Θ. με ειδικότητα «Γεωργική Οικονομία, Προγραμματισμός και Κοινωνιολογία».

Όνοματεπώνυμο: Τσιρίκογλου Θεόδωρος

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Δίπλωμα Μηχανολόγου Μηχανικού Πολυτεχνικής Σχολής Πανεπιστημίου Πατρών.

Όνοματεπώνυμο: Θεοφάνης Αν. Γέμος

Σπουδές: Πτυχίο Γεωπονίας Α.Π. Θεσσαλονίκης.

Όνοματεπώνυμο: Τσιοβαρίδης Αθανάσιος

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πτυχιούχος του Νομικού Τμήματος της Νομικής Σχολής του Α.Π. Θεσσαλονίκης.

Όνοματεπώνυμο: Δάλλα Κων/ντία

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πτυχιούχος του Οικονομικού Τμήματος της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Α.Π. Θεσσαλονίκης.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ:

Όνοματεπώνυμο: Δάλλα Κων/ντία

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πτυχιούχος του Οικονομικού Τμήματος της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του Α.Π. Θεσσαλονίκης.

Επαγγελματική εργασία: Από την λήψη του Πτυχίου έως σήμερα υπεύθυνη των οικονομικών υπηρεσιών της ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.

Όνοματεπώνυμο: Χαρδαλιά Αικατερίνη.

Σπουδές: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πτυχιούχος του Τμήματος Φυτικής Παραγωγής της Σχολής Τεχνολόγων Γεωπονίας Λάρισας.

Επαγγελματική δραστηριότητα: Γραμματεία διοικητικών υπηρεσιών στην ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.

Όνοματεπώνυμο: Χατζηχρήστου Ελένη

Σπουδές: Μετά την αποφοίτηση από το 4^ο Γενικό Λύκειο επί δύο χρόνια μαθήματα σε σχολή Ελευθέρων Σπουδών με ειδικότητα «Δακτυλογράφος – Χειριστής Προγραμματιστής Η/Υ».

Επαγγελματική εργασία: Χειριστής των Η/Υ της ΗΣΙΟΔΟΣ Α.Ε.

2. Παρουσίαση της Ο.Τ.Δ. «ΤΕΧΝΟΡΓΑΝΩΣΗ Ο.Ε.»⁶

Η Εταιρία Τεχνοργάνωση με την σημερινή της μορφή παρουσιάζει ενεργό δραστηριότητα στον χώρο της Πληροφορικής από το 1986. Οι δραστηριότητές της εκτείνονται σε πολλούς τομείς της Πληροφορικής όπως:

- Εκπόνηση Μελετών Σκοπιμότητας
- Ανάλυση Πληροφοριακών Συστημάτων
- Ανάλυση Σχεδίαση και Κατασκευή Μηχανογραφικών Εφαρμογών
- Εκπαίδευση Προσωπικού σε θέματα Πληροφορικής
- Δημιουργία Ολοκληρωμένων Μηχανογραφικών λύσεων (TURN KEY) από το αρχικό στάδιο της μελέτης μέχρι την παράδοση των εφαρμογών σε πλήρη λειτουργία.

- Συντήρηση, Υποστήριξη και Επέκταση Μηχανογραφικών Λύσεων.
- Consulting.

Ήδη έχει μελετηθεί, κατασκευαστεί και εγκατασταθεί πλήθος εφαρμογών της εταιρίας τόσο στον Δημόσιο όσο και στον Ιδιωτικό τομέα όπως: Αποθήκη, Πελάτες, Προμηθευτές, Τιμολόγηση, Γενική Λογιστική, Γραμμάτια - Επιταγές, Ιατρικά πακέτα, Εφαρμογές Ύδρευσης, Κοινοχρήστων, Επεξεργαστές Κειμένων

Προγράμματα Μηχανικών και άλλες ειδικές εφαρμογές.

Σε θέματα ανάπτυξης Βάσεων Δεδομένων στην Τεχνοργάνωση έχει αναπτυχθεί και εξελιχθεί μια ιδιαίτερα ευέλικτη Βάση σε OBJECT ORIENTED ENVIRONMENT, η οποία σε συνδυασμό με τα υπάρχοντα εργαλεία ανάπτυξης εφαρμογών που έχουν επενδυθεί και επεξεργαστεί στην Τεχνοργάνωση, όπως ORACLE, DB VISTA, VERMONT VIEWS, WINDOWS MICROSOFT κ.α. καθιστούν εφικτή την ανάπτυξη οποιασδήποτε εφαρμογής η οποία μπορεί να καλύψει από PC, SuperMicro, Mini μέχρι και Mainframe με δυνατότητες προσαρμογής των προγραμμάτων (portability) σε πάνω από 70 διαφορετικά συστήματα.

6. - Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Πύλης.», Καλαμπάκα.

Το προσωπικό που απαρτίζει την εταιρεία αποτελείται από επιστήμονες Αναλυτές – Προγραμματιστές και Τεχνικούς μεγάλης εμπειρίας. Αριθμεί σε εννιά (9) άτομα:

- 1) Στέργιος Παπαχατζής. Ηλεκτρολόγος / Μηχανικός – Φυσικός. Γενικός Διευθυντής, Αναλυτής – Προγραμματιστής.
- 2) Ζήσης Καρασίμος. Μαθηματικός Αναλυτής – Προγραμματιστής.
- 3) Λεωνίδας Τζώρτζης, Μαθηματικός Αναλυτής – Προγραμματιστής.
- 4) Στέλιος Καφαδάρης. Προγραμματιστής – Τεχνικός
- 5) Δημήτριος Πιτσιάβας. Φυσικός Προγραμματιστής – Τεχνικός
- 6) Λούκας Ηλίας. Τεχνολόγος Προγραμματιστής.
- 7) Παναγιώτης Καραγιάννης. Προγραμματιστής.
- 8) Νίκος Βαραλής. Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων.
- 9) Ματίνα Ευθυμίου. Γραμματειακή υποστήριξη.

Οι δύο εκ πρώτου συμβαλλόμενες εταιρείες ανέλαβαν την υποχρέωση να εκπονήσουν ειδική πρόταση μελέτη στα πλαίσια του Κοινοτικού Αναπτυξιακού Προγράμματος LEADER με δικές τους δαπάνες. Να την υποβάλλουν αρμόδια καθώς και να την υποστηρίξουν, με όλες τις κατάλληλες ενέργειες, τόσο στα ελληνικά, όσο και στα ευρωπαϊκά αρμόδια όργανα την προώθηση της, με τελικό σκοπό την επίτευξη της έγκρισης της η οποία θα έχει σαν αποτέλεσμα την εισροή κοινοτικών κεφαλαίων, που θα υποστηρίξουν τις περιοχές για τις οποίες η μελέτη αυτή θα εκπονηθεί.

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία καθώς και τις κοινοτικές οδηγίες στην περίπτωση που η παραπάνω πρόταση-μελέτη εγκρινόταν μόνο από τις εταιρίες «Ησίοδος» και «Τεχνοργάνωση», τότε θα ήταν υποχρεωτική η σύσταση διαχειριστικής εταιρείας για την υλοποίηση του προγράμματος.

Οι εκ δευτέρου συμβαλλόμενοι φορείς, θα αναλαμβάνουν με το παρόν τη ρητή δέσμευση να συστήσουν αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα πιο πάνω, στην οποία θα συμμετείχαν υποχρεωτικά οι δύο εκ πρώτου συμβαλλόμενες εταιρείες, ως μόνοι ιδιωτικοί φορείς, που θα είχαν και την κοινή ευθύνη της διαχείρισης της εταιρείας αυτής σαν επιπρόσθετο καθήκον εκτός από αυτό που προαναφέρθηκε για την εκπόνηση της πρότασης-μελέτης, με δαπάνες τους. Η συμφωνία αυτή

καταρτίστηκε με βάση την κείμενη νομοθεσία, τις κοινοτικές οδηγίες και τις αρχές της καλής πίστης.

Τελικά η πρόταση των δύο εταιρειών που αφορούσε την περιοχή Πύλης, με την πρόταση του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. που αφορούσε την περιοχή Καλαμπάκας ενώθηκαν σε μια πρόταση κ κατατέθηκε με τίτλο «LEADER Καλαμπάκας-Πύλης» με συμβαλλόμενους φορείς και τους τρεις.

Στόχοι και κατευθύνσεις.

Οι στόχοι και οι κατευθύνσεις του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. προκύπτουν, αφ ενός από την αναγκαιότητα να συνεχίσει να λειτουργεί ως Ομάδα Τοπικής Δράσης στα πλαίσια υλοποίησης των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών LEADER και αφ ετέρου από τους αντίστοιχους στόχους και κατευθύνσεις των Ο.Τ.Α. και των Μ.Μ.Ε. της περιοχής.

Έχοντας καταγράψει και αναλύσει τα δεδομένα της έρευνας που έγινε για την περιοχή, τις μορφές παρέμβασης που υλοποιήθηκαν μέσω του προγράμματος LEADER I και τις αποδεδειγμένα συνεχιζόμενες ανάγκες προγραμματισμού, ο γενικός στρατηγικός στόχος θα συνεχίσει να είναι η καταπολέμηση των διαρθρωτικών αιτιών της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής υποβάθμισης του νομού Τρικάλων.

Η λογική πάνω στην οποία στηρίχτηκε η δημιουργία του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και η οποία διέπει τόσο την υλοποίηση των ενεργειών του LEADER I όσο και το υπό έγκριση πρόγραμμα παρεμβάσεων της κοινοτικής πρωτοβουλίας LEADER II, αλλά και κάθε δραστηριότητα του, έχει σαν πρωταρχικό της σκοπό την ανασύσταση του υπό διάλυση ανθρωπογεωγραφικού ιστού της περιοχής.

Το ζητούμενο ήταν και είναι η οργανική ένταξη της περιοχής μέσα στο σύγχρονο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.

Μια ένταξη όμως που να μην ισοπεδώνει το πρόσωπο της περιοχής ή να μην το μεταβάλλει σε μια αποστεωμένη φολκλορική μάσκα, αλλά να το ανανεώνει, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την ιστορική συνέχεια, την παράδοση και την ιδιαιτερότητα του τόπου.

Ο γενικός αυτός στρατηγικός στόχος αναλύεται σε κάποιους επιμέρους, που είναι οι εξής :

1) Η αναδιοργάνωση της δομής του παραγωγικού συστήματος. Ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών και οικονομικών δραστηριοτήτων και γενικά της εργασιακής απασχόλησης.

2) Η καλλιέργεια μιας σύγχρονης ανοικτής τοπικής πολιτιστικής φυσιογνωμίας. Η ανανέωση των σκληρυμένων κοινωνικών ηθών. Η επανένταξη των φυσικών και αρχαιολογικών χώρων στη καθημερινή ζωή των κατοίκων με στόχο τη διεύρυνση των ευκαιριών εργασίας, πνευματικής ενασχόλησης, ψυχαγωγίας και άθλησης.

3) Η εξασφάλιση της τεχνικής και κοινωνικής υποδομής και εξοπλισμού.

4) Η αποτροπή νέων μεταναστευτικών τάσεων. Η αποκατάσταση στενών οργανικών σχέσεων (κεντρομόλος διασπορά) με τους αποδήμους της περιοχής στον άξονα ορεινός όγκος Επαρχίας Καλαμπάκας και Πύλης - Τρίκαλα / Βόλος / Λάρισα / Αθήνα, Θεσσαλονίκη.

5) Το οικονομικό και πολιτιστικό άνοιγμα της περιοχής. Η δημιουργία ενός δικτύου σχέσεων διακοινοτικής συνεργασίας και ανταλλαγών εμπειριών σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

6) Η ανάπτυξη της ικανότητας, των θεσμών και των οργάνων του πολιτικού διοικητικού αυτοπροσδιορισμού της περιοχής με βάση κυρίως τις εσωτερικές της τάσεις και αντιθέσεις.

7) Η εξασφάλιση του αναλλοίωτου του φυσικού περιβάλλοντος με βάση τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης που διέπουν κάθε παρέμβαση που επιχειρείται.

Ρόλος και βασικό πλαίσιο δραστηριοτήτων.

Το Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας-Πύλης Α.Ε. αποτελεί κυρίως επιτελικό όργανο και ενεργεί ως καταλύτης για την προώθηση των αναπτυξιακών στόχων της περιοχής. Προωθεί την τοπική ανάπτυξη μέσω της πολύπλευρης υποστήριξης που παρέχει στους φορείς, που με οποιονδήποτε τρόπο συνδέονται ή πρόκειται να συνδεθούν μελλοντικά με στόχο την αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής.

Υπήρξε το αρμόδιο και υπόλογο νομικό πρόσωπο έναντι των εθνικών και κοινοτικών αρχών, σε ότι αφορά τη χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση των κοινοτικών και εθνικών κονδυλίων που είχε διατεθεί για την υλοποίηση

του LEADER I και του LEADER II. Τον ίδιο ρόλο θα πραγματοποιήσει για την σωστή εφαρμογή του LEADER PLUS.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. δεν επεδίωξε ούτε επιδιώκει την υποκατάσταση των αρμοδίων υπηρεσιών και γενικά του υπάρχοντος επιστημονικού δυναμικού αλλά τη μέγιστη δυνατή αξιοποίησή του, για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της περιοχής.

Στα πλαίσια ενίσχυσης του κοινοτικού πνεύματος μεριμνά ιδιαίτερα έτσι ώστε η εκτέλεση των διαφόρων ενεργειών να γίνεται με την κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας τόσο στο σύνολό της όσο και διαφόρων φορέων και ενδιαφερόμενων ομάδων.

Σύμφωνα με αυτά που αναφέρονται παραπάνω το Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας-Πύλης Α.Ε. στήριξε και θα συνεχίσει να στηρίζει :

- Την προώθηση των επιμέρους έργων και των τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, ως εμπυχωτής, σύμβουλος ανάπτυξης και ασκώντας, αν ζητηθεί, και τη διαχείριση αυτών των δράσεων. Αυτό συνέβη στα πλαίσια υλοποίησης του LEADER I και LEADER II.

- Τις τοπικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (δημοτικές, κοινοτικές, συνεταιριστικές και ιδιωτικές) και γενικά την τοπική οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα, ως φορέας πληροφόρησης και επιμόρφωσης, ως σύμβουλος οργάνωσης και μεθοδολογίας και γενικά με την παροχή κάθε είδους υπηρεσιών.

- Τους ΟΤΑ της περιοχής, ως αρμόδιος σύμβουλος σε θέματα τοπικής ανάπτυξης.

- Την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μέτρα και ενέργειες του προτεινόμενου προγράμματος αλλά και όποια στο μέλλον προκύψουν και τα οποία θα έχουν την έννοια της τεχνικής στήριξης.

Θα δούμε αναλυτικά τις επιμέρους δραστηριότητες που συνεπάγεται αυτός ο ρόλος.

1. Υποστήριξη τοπικών αναπτυξιακών έργων και πρωτοβουλιών.

Ως εμπυχωτής και σύμβουλος ανάπτυξης για την προώθηση και την υποστήριξη τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, το Αναπτυξιακό Κέντρο:

- Στα πλαίσια του προγράμματος Leader αποτελεί μαζί με τις ομάδες των εξωτερικών συμβούλων που υποστηρίζουν το πρόγραμμα, το επιχειρησιακό κέντρο μέσα από το οποίο θα ασκείται το management του project και ο διαχειριστικός έλεγχος αυτού.

- Στα πλαίσια των επιλεγμένων αναπτυξιακών κατευθύνσεων, εντοπίζει δυνατότητες (παραγωγικών επενδύσεων, έργων υποδομής, ενεργειών).

- Ευαισθητοποιεί και κινητοποιεί τους εν δυνάμει ενδιαφερομένους φορείς και κοινωνικές ομάδες και συγκροτεί την ομάδα ενδιαφέροντος.

- Εντοπίζει χρηματοδοτικές δυνατότητες.

- Προωθεί την μελέτη σκοπιμότητας και κάθε απαραίτητη μελέτη.

- Φροντίζει για την κατάλληλη πληροφόρηση και την ενδεχομένως απαραίτητη εκπαίδευση των ενδιαφερομένων.

- Βοηθά στην προώθηση και τον συντονισμό των ενεργειών.

- Βοηθά στην απεμπλοκή των διαδικασιών και στο ξεπέρασμα κάθε είδους προβλημάτων.

- Φροντίζει για την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου.

2. Υποστήριξη επιχειρήσεων και δραστηριοτήτων.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. στα πλαίσια του προγράμματος LEADER I Καλαμπάκας – Πύλης είχε εγκαταστήσει περιβάλλον Τράπεζας Δεδομένων. Απέμενε η ενημέρωση και η σύνδεση με τους χρήστες για την ουσιαστική λειτουργία της, πράγμα που επιδιώχθηκε στα πλαίσια του LEADER II.

Ως φορέας πληροφόρησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και γενικότερα όσων αναπτύσσουν οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα, το Κέντρο Ανάπτυξης:

- Διαθέτει επεξεργασμένα στατιστικά κ.ά. στοιχεία για την εξέλιξη των γενικών αναπτυξιακών δεδομένων της περιοχής.

- Ενημερώνει τους ενδιαφερομένους για τις δραστηριότητες που ασκούνται στην περιοχή, για τις υφιστάμενες αναπτυξιακές επιλογές και προτεραιότητες και για κάθε είδους στοιχεία χρήσιμα στην λήψη αποφάσεων για την ανάληψη επιχειρηματικής δράσης στην περιοχή.

- Παρέχει πληροφορίες για τις αρμόδιες για την περιοχή υπηρεσίες, τους υπάρχοντες φορείς, τους υπάρχοντες μελετητές και το διαθέσιμο τεχνικό και επιστημονικό δυναμικό.

- Πληροφορεί για το υφιστάμενο νομοθετικό θεσμικό και γενικό διοικητικό πλαίσιο που έχει σχέση με την ανάληψη επιχειρηματικής δράσης.

- Πληροφορεί για τις αναγκαίες διαδικασίες ίδρυσης, αναδιοργάνωσης ή επέκτασης επιχειρηματικών μονάδων.

- Πληροφορεί για τις υφιστάμενες δυνατότητες και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης.

3. Ως φορέας επιμόρφωσης και εκπαίδευσης, το Αναπτυξιακό Κέντρο:

- Εισηγείται στους αρμόδιους φορείς

- Προγραμματίζει

- Φροντίζει για την διοργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, διαλέξεων, σεμιναρίων, κ.λ.π., για το προσωπικό των επιχειρήσεων, για τα μέλη επαγγελματικών ομάδων και συνεταιρισμών και γενικά για τους κατοίκους της περιοχής.

Ως υπεύθυνο για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης, το Αναπτυξιακό Κέντρο:

- Θα παρέχει κάθε είδους υπηρεσίες υποστήριξης (λογιστικές, νομικές, μηχανογραφικές, τηλεπικοινωνίες, εκτύπωσης κειμένων, κ.λ.π.). Θα αναλαμβάνει για λογαριασμό άλλων φορέων ή επιχειρήσεων, την διοργάνωση και την γραμματειακή υποστήριξη εκδηλώσεων, συγκεντρώσεων, συνεδρίων, κ.λ.π.

- Θα διευκολύνει τους τοπικούς φορείς και ιδιαίτερα τους ΟΤΑ και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις αναγκαίες δημόσιες σχέσεις ή τυχόν υποστήριξή τους από Ελληνικούς, Ευρωπαϊκούς, ή άλλους διεθνείς φορείς.

4. Υποστήριξη των ΟΤΑ στη συνολική ανάπτυξη.

Το Αναπτυξιακό Κέντρο θα είναι ο αρμόδιος σύμβουλος των ΟΤΑ και του Αναπτυξιακού Συνδέσμου, σε θέματα τοπικής ανάπτυξης.

Υπό την ιδιότητα του αυτή το Αναπτυξιακό Κέντρο θα είναι αρμόδιο:

- Για τον Δημοκρατικό Προγραμματισμό και πιο ειδικά για την κατάρτιση, την παρακολούθηση της υλοποίησης, την αναθεώρηση και την αναπροσαρμογή των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και των Ειδικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων της περιοχής.

- Για τη σύναψη και την υλοποίηση Γενικής Προγραμματικής Σύμβασης ή Ειδικών Προγραμματικών Συμβάσεων.

- Την προώθηση των αναπτυξιακών έργων και πρωτοβουλιών των Ο.Τ.Α. και του Αναπτυξιακού Συνδέσμου.

- Για την δημιουργία του κατάλληλου αναπτυξιακού κλίματος και των προϋποθέσεων της ενδογενούς ανάπτυξης, την ενεργοποίηση και τον συντονισμό της τοπικής αναπτυξιακής δραστηριότητας.

Για την κατάρτιση, την παρακολούθηση της υλοποίησης, την αναθεώρηση και την αναπροσαρμογή των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και των Ειδικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων της περιοχής, το Αναπτυξιακό Κέντρο:

- Θα πληροφορείται και θα πληροφορεί για τα δεδομένα που προκύπτουν από το περιφερειακό και το εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

- Με βάση τους αναπτυξιακούς στόχους και την ιδιαιτερότητα της περιοχής, θα εισηγείται για την καθιέρωση ειδικών ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για τον έλεγχο της προόδου της τοπικής ανάπτυξης.

- Θα συμβάλει στον προγραμματισμό και την διοργάνωση της συλλογής και της επεξεργασίας των απαραίτητων στοιχείων για τα αναπτυξιακά δεδομένα της περιοχής.

- Θα προωθεί, θα εκτελεί ή θα επιμελείται την εκτέλεση γενικών ή ειδικών αναπτυξιακών, χωροταξικών, κ.λ.π., μελετών.

- Θα μεριμνά για την λήψη, την υλοποίηση, την αναθεώρηση και την αναπροσαρμογή των σχετικών αποφάσεων από τους ΟΤΑ και τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο.

- Θα υποστηρίξει στο σχετικό τους έργο, τους αιρετούς και άλλες τοπικές προσωπικότητες, πληροφορώντας τους, συμβουλευοντας τους και φροντίζοντας για την κατάλληλη επιμόρφωση των αιρετών ή άλλων τοπικών προσωπικοτήτων.

Τις υπόλοιπες αρμοδιότητες του σαν συμβούλου των ΟΤΑ σε θέματα τοπικής ανάπτυξης, το Αναπτυξιακό Κέντρο θα τις εκπληρώνει αναπτύσσοντας τις δραστηριότητες του συμβούλου ανάπτυξης, του φορέα πληροφόρησης και εκπαίδευσης, του συμβούλου οργάνωσης και μεθοδολογίας, και με την παροχή των υπηρεσιών υποστήριξης που έχουμε ήδη περιγράψει.

Για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μέτρα και ενέργειες του προτεινόμενου προγράμματος αλλά και όποιων στο μέλλον προκύψουν και τα οποία θα ενέχουν την έννοια των μέτρων υποστήριξης.

Από την ανάλυση που προηγήθηκε προκύπτουν οι γενικές κατηγορίες λειτουργιών του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.:

- Πληροφόρηση.
- Παροχή συμβουλών.
- Επιμόρφωση – εκπαίδευση.
- Παρακολούθηση μελετών.
- Υλοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων – έργων – πρωτοβουλιών.
- Μηχανογραφημένες υπηρεσίες διαχείρισης (λογιστήριο, μισθοδοσία, κοστολόγηση, αποθήκη κ.λ.π.).
- Υπηρεσίες εκτύπωσης κειμένων – εντύπων (φωτοτυπίες, εκδόσεις).
- Υπηρεσίες τηλεπικοινωνίας (τέλεξ, τέλεφαξ, κέντρο προηγμένων τεχνολογιών πληροφόρησης).
- Γραμματειακή – οργανωτική υποστήριξη.
- Παροχή ειδικών υπηρεσιών υποστήριξης.

Ως προς τη Διοικητική και διαχειριστική ικανότητα, φερεγγυότητα και εμπειρογνωμοσύνη:

Σε σχέση με τη διαχείριση των ενεργειών του προγράμματος LEADER περιγράφεται ακόλουθα η τεχνική διαδικασία που ακολουθεί ο φορέας:

- για κάθε ενέργεια των εγκεκριμένων μέτρων του προγράμματος, δημοσιεύεται στον τοπικό ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο για την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας, Δημόσια Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος. Η συγκεκριμένη δημοσίευση διαρκεί ένα μήνα.

- ταυτόχρονα εκπονείται από την Τεχνική Υπηρεσία του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ένα Αναλυτικό Τεύχος Προδιαγραφών, βάσει του οποίου οι ενδιαφερόμενοι καταρτίζουν τις οικονομοτεχνικές τους μελέτες και το οποίο παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για τους όρους ένταξης στο πρόγραμμα, για τον τρόπο σύνταξης των μελετών των υποψηφίων δικαιούχων (ιδιώτες, νομικά πρόσωπα, άλλους φορείς), τα απαραίτητα δικαιολογητικά, το βαθμολογικό σύστημα αξιολόγησης κ.λ.π.

- Παραχωρείται χρονικό διάστημα ενός μηνός στους υποψήφιους δικαιούχους να συντάξουν και να υποβάλλουν τις τεχνικοοικονομικές τους μελέτες.

- Με τη λήξη του χρονικού αυτού διαστήματος γίνεται η αξιολόγηση, μέσω του προγράμματος αξιολόγησης Η/Υ, από την Τεχνική Επιτροπή Αξιολόγησης του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και συντάσσεται η Έκθεση Αξιολόγησης, η οποία υποβάλλεται προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.

- Το Δ.Σ. του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. με απόφασή του επιλέγει τους τελικούς δικαιούχους της συγκεκριμένης ενέργειας τους οποίους καλεί να υπογράψουν τη σχετική σύμβαση.

3.3.2 Λοιπές δραστηριότητες του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

Ως φορέας επιμόρφωσης και εκπαίδευσης, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.:

- Εισηγείται στους αρμόδιους φορείς,
- Προγραμματίζει,
- Φροντίζει για τη διοργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, διαλέξεων, σεμιναρίων, κ.λ.π. για το προσωπικό των επιχειρήσεων, για τα μέλη επαγγελματικών ομάδων και συνεταιρισμών και γενικά για τους κατοίκους της περιοχής.

Ως υπεύθυνο για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.:

- Παρέχει κάθε είδους υπηρεσίες υποστήριξης (λογιστικές, νομικές, μηχανογραφικές, τηλεπικοινωνίες, εκτυπώσεις κειμένων κ.λ.π.)

- Αναλαμβάνει για λογαριασμό άλλων φορέων ή επιχειρήσεων, τη διοργάνωση και τη γραμματειακή υποστήριξη εκδηλώσεων, συγκεντρώσεων, συνεδρίων κ.λ.π.

- Διευκολύνει τους τοπικούς φορείς και ιδιαίτερα τους Ο.Τ.Α. και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις αναγκαίες δημόσιες σχέσεις ή τυχόν υποστήριξή τους από Ελληνικούς, Ευρωπαϊκούς ή άλλους διεθνείς φορείς.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. μπορεί να εξελιχθεί σε σύμβουλο των Ο.Τ.Α. και των Αναπτυξιακών Συνδέσμων, σε θέματα τοπικής ανάπτυξης. Ιδιαίτερα στα πλαίσια του Β' βαθμού Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ο ρόλος του ενισχύεται καθώς μπορεί να αποτελέσει σημαντικό όργανο βοήθειας και να συντελέσει στην επιτυχία του νέου θεσμού.

Υπό την ιδιότητά του αυτή το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. μπορεί να συνεργαστεί:

- Για το Δημοκρατικό Προγραμματισμό και πιο ειδικά για την κατάρτιση, την παρακολούθηση της υλοποίησης, την αναθεώρηση και την αναπροσαρμογή των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και των Ειδικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων της περιοχής.

- Για τη σύναψη και την υλοποίηση Γενικής Προγραμματικής Σύμβασης ή Ειδικών Προγραμματικών Συμβάσεων.

- Για την προώθηση των αναπτυξιακών έργων και πρωτοβουλιών των Ο.Τ.Α. και των Αναπτυξιακών Συνδέσμων της περιοχής.

- Για τη δημιουργία του κατάλληλου αναπτυξιακού κλίματος και των προϋποθέσεων της ενδογενούς ανάπτυξης, την ενεργοποίηση και το συντονισμό της τοπικής αναπτυξιακής δραστηριότητας.

Για την κατάρτιση, την παρακολούθηση της υλοποίησης, την αναθεώρηση και την αναπροσαρμογή των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και των Ειδικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων της περιοχής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. μπορεί να:

- Πληροφορείται και πληροφορεί για τα δεδομένα που προκύπτουν από το περιφερειακό και το εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

- Με βάση τους αναπτυξιακούς στόχους και την ιδιαιτερότητα της περιοχής, εισηγείται για την καθιέρωση ειδικών ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για τον έλεγχο της προόδου της τοπικής ανάπτυξης.

- Συμβάλει στον προγραμματισμό και τη διοργάνωση της συλλογής και της επεξεργασίας των απαραίτητων στοιχείων για τα αναπτυξιακά δεδομένα της περιοχής.

- Προωθεί, εκτελεί ή επιμελείται την εκτέλεση γενικών ή ειδικών αναπτυξιακών χωροταξικών κ.λ.π. μελετών.

- Μεριμνά για τη λήψη, την υλοποίηση, την αναθεώρηση και την αναπροσαρμογή των σχετικών αποφάσεων από τους Ο.Τ.Α. και τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο.

- Υποστηρίζει, στο σχετικό τους έργο, τους αιρετούς και άλλες τοπικές προσωπικότητες, πληροφορώντας τους, συμβουλευόντάς τους και φροντίζοντας για την κατάλληλη επιμόρφωση των αιρετών ή άλλων τοπικών προσωπικοτήτων.

Τις υπόλοιπες αρμοδιότητές του σαν συμβούλου των Ο.Τ.Α. σε θέματα τοπικής ανάπτυξης, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. θα τις εκπληρώνει αναπτύσσοντας τις δραστηριότητες του συμβούλου ανάπτυξης, του φορέα πληροφόρησης και εκπαίδευσης, του συμβούλου οργάνωσης και μεθοδολογίας και με την παροχή των υπηρεσιών υποστήριξης που έχουμε ήδη περιγράψει.

Ακολουθούνε οι μέχρι τώρα δραστηριότητες που έχει αναπτύξει η εταιρεία⁷:

1. Το κοινοτικό πρόγραμμα LEADER I.

2. Το κοινοτικό πρόγραμμα LEADER II.

3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον (Πρόγραμμα Ε.Π.ΠΕΡ.) :
«Προστασία & διαχείριση των ορεινών οικοσυστημάτων Ασπροποτάμου-Κόζιακα».

4. Κοινοτική Πρωτοβουλία «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ» - άξονα «YOUTHSTART».

5. Πρόγραμμα LEONARDO DA VINCI.

7. - Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1994), «Πρόταση Κ.Π. LEADER II Φαρκαδόνας - Οιχαλίας.», Καλαμπάκα.

6. Τεχνική Υποστήριξη του Δήμου Καλαμπάκας για το έργο «Δίκτυο λυμάτων & Βιολογικός Καθαρισμός».

7. Τεχνική Υποστήριξη του 9ου Σ.Π. για το έργο «Μελέτη ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης απορριμμάτων».

8. Δραστηριότητα του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) «Στανών».

9. Συμμετοχή στην αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Ενεργειακό Κέντρο Τρικάλων».

10. Συμμετοχή στην αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Πίνδος».

11. Συμμετοχή σε άλλα Εθνικά και Ευρωπαϊκά Δίκτυα.

12. Σεμινάριο για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο LEADER.

13. Υλοποίηση και υποβολή προτάσεων άλλων προγραμμάτων.

α) Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. εκτός της διαχείρισης του προγράμματος LEADER, δραστηριοποιείται και προς την εκτέλεση προγραμμάτων μικρότερης χρηματοδοτικής κλίμακας. Έτσι εκτός των 5 προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης που προβλέπονται από το επιχειρησιακό σχέδιο του LEADER, εκτέλεσε το 1993 το πρόγραμμα (Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου) επαγγελματικής κατάρτισης του Δήμου Καλαμπάκας με θέμα:

- «Οργάνωση και Διαχείριση Ξενοδοχειακών Μονάδων με τη χρήση Πληροφορικής».

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 1994 υλοποίησε επίσης 2 προγράμματα (Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου) επαγγελματικής κατάρτισης του Δήμου Καλαμπάκας με θέματα:

- «Κατάρτιση στην κατεργασία της πέτρας και στις παραδοσιακές μορφές οικοδομικής» που απευθύνεται αποκλειστικά σε Παλινοστούντες Ομογενείς Έλληνες και,

- «Κατάρτιση στην οικιακή χειροτεχνία και στις παραδοσιακές μορφές υφαντικής».

Παράλληλα υπέβαλλε πρόταση στα πλαίσια του προγράμματος «HORIZON – INTEREG» προς το Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε. (Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλινοστούντων Ομογενών Ελλήνων) που αφορά επαγγελματική κατάρτιση και ενέργειες υποστήριξης για την ενσωμάτωση των Παλινοστούντων Ομογενών του Δ' Οικισμού Υποδοχής Φαρκαδόνας στην τοπική κοινωνία.

Επίσης προετοίμασε προτάσεις για υποβολή στο πρόγραμμα Ε.Κ.Τ. '94.

β) Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. συμμετείχε στην υποβολή πρότασης στο πρόγραμμα Ε.Π.Ε.Τ. ΙΙ της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Έρευνας και Τεχνολογίας) για λογαριασμό της STE ABEE (Σύγχρονες Τεχνολογικές Εφαρμογές Α.Ε.) ύψους 540 εκ. δρχ. με θέμα: «Ανάπτυξη σύγχρονων τεχνολογιών στις θερμοκηπιακές καλλιέργειες». Το ερευνητικό πρόγραμμα περιλαμβάνει την ανάπτυξη συστημάτων για χρήση βιομάζας στην θέρμανση των θερμοκηπίων, την ανάπτυξη υδροπονικών μεθόδων λίπανσης των καλλιεργειών καθώς και την ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου του θερμοκηπιακού περιβάλλοντος μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Στην πρόταση συνεργάτες ήταν το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και η εταιρεία πληροφορικής «Επιστημονικές Επιχειρήσεις Ε.Π.Ε.».

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. θα αναλάβανε τη διαχείριση (project management) του προγράμματος και το συντονισμό των φορέων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

γ) Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. υπέβαλλε πρόταση ύψους 150.000 ECU, στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ανταλλαγής Εμπειρίας και Μεταφοράς Τεχνογνωσίας ECOS. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν η περιοχή του Storstrom county της Δανίας και η περιοχή Biagoengrad της Βουλγαρίας.

δ) Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. υπέβαλλε στα πλαίσια της κατάρτισης του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΑΠΤΑ 94-99)

πρόταση έργων συνολικού προϋπολογισμού 160.000.000 δρχ. με έντονα τα χαρακτηριστικά συμπληρωματικότητας στις δράσεις του LEADER. Στα πλαίσια αυτά του εγκρίθηκαν πιστώσεις 40.000.000 δρχ.

ε) Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. υπέβαλλε για λογαριασμό του Δήμου Καλαμπάκας, στα πλαίσια του Εθνικού Πολιτιστικού Δικτύου Πόλεων του Υπουργείου Πολιτισμού, προγράμματος που στόχευε στην δημιουργία πολιτιστικών θεσμών κύρους με πανελλαδική και διεθνή εμβέλεια, πρόταση για την καθιέρωση και διοργάνωση στην Καλαμπάκα του.

14. Πρόταση διεθνούς ετήσιου φεστιβάλ «θρησκευτικής φιλοσοφίας και στοχασμού».

15. Ως προς τη συμμετοχή στην τοπική οικονομία και ανάπτυξη.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. δεν αντιμετώπισε το πρόγραμμα LEADER ως ένας απλός διαχειριστής και τεχνικός διεκπεραιωτής. Αντίθετα, πέρα από την στήριξη του προγράμματος με όλα τα μέσα που διέθετε σε υλικό και ανθρώπινο δυναμικό, ενήργησε σε ένα πλαίσιο ευθύνης απέναντι στο πρόγραμμα.

Αυτό πρακτικά μεταφράστηκε και με ένα ιδιότυπο τρόπο. Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ανέλαβε να υλοποιήσει καταβάλλοντας το κόστος της ίδιας συμμετοχής όλες εκείνες τις ενέργειες του προγράμματος τις οποίες θεώρησε ότι αποτελούν ουσιαστικές παρεμβάσεις για τη συνολική επιτυχία του προγράμματος αλλά δε βρήκε φορέα υλοποίησης.

Τέτοιες ενέργειες είναι:

- ii) ΤΑΠ Μετεώρων – Καστρακίου
- ii) Σκι Περτουλίου
- iii) Ορειβατικό Καταφύγιο Κόζιακα
- iv) Πεζοπορικά μονοπάτια Κόζιακα (Διεθνές Ε4)
- v) Γραφείο Τουριστικών Υπηρεσιών & Σύστημα κρατήσεως δωματίων.
- vi) Ντοκιμαντέρ προβολής της περιοχής.
- vii) Ενέργειες δημοσιότητας και προβολής.

3.4 Παρουσίαση της Ο.Τ.Δ..

3.4.1 Παρουσίαση της Ομάδας Τοπικής Δράσης.

Η Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε. ιδρύθηκε το έτος 1991, έχει ως έδρα της τη Ζαγορά Πηλίου του Νομού Μαγνησίας και έχει παράρτημα στον Βόλο, πρωτεύουσα του Νομού.

Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 273 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων- Προεδρικό Διάταγμα 323/1989 ΦΕΚ Α' 146 και λειτουργεί ως επιχείρηση μικτής οικονομίας, σύμφωνα με το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα - Προεδρικό Διάταγμα 42/198 ΦΕΚ Α' 146. Διέπεται επίσης από τις Διατάξεις του Ν. 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν. 2339/1995.

Οι μέτοχοι της Εταιρείας Ανάπτυξης Πηλίου, είναι:

- Η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) Νομού Μαγνησίας,
- 17 Δήμοι (από τους 22) του Νομού Μαγνησίας,
- 3 Κοινότητες (από τις 4) του Νομού Μαγνησίας,
- 11 Δημοτικές Αναπτυξιακές Εταιρείες,
- Ε.Α.Σ. ΠΗΛΙΟΥ - Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ,
- 16 Αγροτικοί Συνεταιρισμοί,
- Η Ένωση Ξενοδόχων Νομού Μαγνησίας,
- Η Αναπτυξιακή Επιμελητηρίου Νομού Μαγνησίας,
- και μια πλειάδα συλλογικών και ιδιωτικών παραγωγικών φορέων.

Τα όργανα Διοίκησης και οι θέσεις ευθύνης της Ε.Α.Π. έχουν ως εξής:

- Γενική Συνέλευση Μετόχων.
- Διοικητικό Συμβούλιο .
- Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Διευθύνων Σύμβουλος.
- Γενικός Διευθυντής.

Το εργασιακό και επιστημονικό δυναμικό της Εταιρείας, ανέρχεται συνολικά σε 18 άτομα. Η εταιρεία απασχολεί μόνιμο προσωπικό, και εξωτερικούς συνεργάτες με συμβάσεις έργων και βρίσκεται σε συνεχή

συνεργασία με επιστημονικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης σε θέματα κοινωνικά, αγροτικής οικονομίας, περιβάλλοντος, περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας, νέων τεχνολογιών, marketing, κ.α.

Προσωπικό του Φορέα:

	Αριθμός	Ειδικότητες
Συνολικό προσωπικό Φορέα	Δέκα οκτώ (18)	Γεν. Διευθυντής Γραμματέας Αρχιτέκτων-Μηχανικός Οικονομολόγος Λογιστής Νομικός Σύμβουλος Γεωλόγος Μηχανολόγος – Μηχανικός Περιβαντολόγος Γεωπόνος Δασολόγος
Προσωπικό που απασχολήθηκε στα πλαίσια της LEADER II	Εννιά (9) + τρεις (3) γεωτεχνικοί	Γεν. Διευθυντής Γραμματέας Αρχιτέκτων-Μηχανικός Οικονομολόγος Λογιστής Νομικός Σύμβουλος Γεωλόγος Μηχανολόγος – Μηχανικός Περιβαντολόγος Γεωπόνοι 2 Δασολόγος

Υποδομή των δύο γραφείων:

- Γραφείο Ζαγοράς :

Γραφεία (εμβαδόν κ.λ.π.): Ενοικιαζόμενο νεοκλασικό κτίριο σε κεντρική συνοικία της Ζαγοράς , 100 τ.μ , με αυτόνομη θέρμανση.

Εξοπλισμός: Έξι (6) γραφεία , τέσσερις (4) βιβλιοθήκες , έξι (6) P.C , τέσσερις (4) εκτυπωτές , ένα (1) σκάνερ , δύο (2) zip , δύο (2) φωτοτυπικά , τρία (3) φωτιστικά δαπέδου.

Υποκατάστημα Σταγιατών :

Γραφεία (εμβαδόν κ.λ.π.): Ιδιόκτητο κτίριο, μετά από παραχώρηση κατά χρήση από τον Δήμο Πορταριάς, στην πλατεία των Σταγιατών (Δ.Δ. Πορταριάς), 110 τ.μ., με αυτόνομη θέρμανση.

Εξοπλισμός: Πέντε (5) γραφεία, τρεις (3) βιβλιοθήκες, πέντε (5) P.C., τρεις (3) εκτυπωτές, ένα (1) σκάνερ, ένα (1) zip, ένα (1) φωτοτυπικό, ένα (1) φωτιστικό δαπέδου.

Φιλοσοφία και στόχοι.

Το κομβικό σημείο της φιλοσοφίας και των στόχων λειτουργίας της Εταιρίας Ανάπτυξης Πηλίου, είναι ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η ανάληψη και η υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που οδηγούν στην ολόπλευρη κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του Πηλίου και των Βορείων Σποράδων της Μαγνησίας, των απομακρυσμένων ορεινών και νησιωτικών περιοχών της Μαγνησίας.

Η φιλοσοφία της Ε.Α.Π. διέπεται από τη λογική του να θέτει προδιαγραφές και να μεταφέρει τεχνογνωσία, βοηθώντας στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η εταιρεία παρουσιάζει την εξής ιδιομορφία η οποία αποτελεί ταυτόχρονα και τη στρατηγική της επιλογή: η δραστηριότητα της στον τομέα της εισαγωγής καινοτόμων ενεργειών δεν συνοδεύεται από την προσπάθεια αναπαραγωγής, παγιοποίησης και διαιώνισης τους με τον στόχο την " εύκολη " εξασφάλιση της βιωσιμότητας της, αλλά από μέτρα "μεταφύτευσης" τους στους τοπικούς φορείς ή σε τοπικές ομάδες ενδιαφερομένων ιδιωτών.

Η ιδιομορφία αυτή αποσκοπεί πρώτον να διατηρήσει η Εταιρεία μια ευελιξία διατηρώντας ολιγομελές δυναμικό και δεύτερον να υποστηρίξει και όχι

να υποκαταστήσει ή παρεμποδίσει την αυτόνομη ανάπτυξη των επιμέρους φορέων ή τοπικών πρωτοβουλιών.

Η Ε.Α.Π. έχει κατορθώσει μέσα από την πολύχρονη πείρα της, και σε ένα καθαρά ανταγωνιστικό περιβάλλον, να υλοποιήσει δεκάδες προγράμματα που συνέβαλαν καθοριστικά στην ενίσχυση και ανάπτυξη της τοπικής μας κοινωνίας.

Βασικός κορμός της φιλοσοφίας λειτουργία της Εταιρείας, είναι η αυτοδιοικητική αντίληψη, δηλαδή η λογική της μεγαλύτερης δυνατής αποκέντρωσης των λειτουργιών, ούτως ώστε ο κάθε Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και ο κάθε συλλογικός παραγωγικός φορέας, να λειτουργούν ως αυτοδύναμες κυψέλες ανάπτυξης, χωρίς συγκεντρωτικές γραφειοκρατικές αγκυλώσεις.

Οι στόχοι.

- Ο συντονισμός των διάσπαρτων αναπτυξιακών πρωτοβουλιών,
- Η τροφοδότηση με τις απαραίτητες έρευνες και μελέτες προγραμματισμού των φορέων, ώστε να αποκτήσουν ενιαία στρατηγική ολοκληρωμένης ανάπτυξης,
- Η δημιουργία όρων και δυνατοτήτων συγκλίσεων και συνεργασιών του δημοσίου, κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα,
- Η συμβολή στον μακροχρόνιο προγραμματισμό των επενδύσεων και στον συντονισμό των επιμέρους προγραμμάτων ανάπτυξης,
- Η προώθηση του εκσυγχρονισμού των θεσμών της τοπικής κοινωνίας,
- Ο συνδυασμός των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων με πολιτικές που οδηγούν σε βιώσιμες και αποτελεσματικές επενδύσεις,
- Η ανάδειξη της τοπικής κουλτούρας και των ιδιαίτερα πολιτισμικών χαρακτηριστικών,
- Η συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος,
- Η υποστήριξη της διασύνδεσης με εθνικά ή διεθνικά δίκτυα τοπικών οργανισμών,
- Η εισαγωγή της καινοτομίας στην τοπική κοινωνία,
- Η προβολή της περιοχής και των τοπικών προϊόντων,

- Η τεχνική υποστήριξη τοπικών φορέων και τοπικών πρωτοβουλιών,
- Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, εμπύχωση μεμονωμένων πολιτών και ομάδων πολιτών.

Οι βασικές αυτές επιλογές, έχουν δικαιωθεί στην πράξη, μέσω της αποτελεσματικότητας του προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της που έχουνε ήδη υλοποιήσει και υλοποιούνε, και ο οποίος περιλαμβάνει:

- Την υλοποίηση προγραμμάτων.
- Την υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών.
- Την συμμετοχή της Εταιρίας σε δίκτυα.
- Την ανάπτυξη κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων.

3.4.2 Λοιπές δραστηριότητες της Ε.Α.Π. Α.Ε..

Προγράμματα.

Τα προγράμματα που υλοποίησε η Ε.Α.Π. Α.Ε. ήταν αποτέλεσμα μιας σύνθετης διαδικασίας σχεδιασμού, τεκμηρίωσης και διεκδίκησης. Ο σχεδιασμός των προγραμμάτων υπακούει στις στρατηγικές ανάπτυξης που είχε συναινετικά υιοθετήσει το σύνολο των τοπικών φορέων οι περισσότεροι των οποίων είναι και μέτοχοι της Ε.Α.Π. Α.Ε.. Τα προγράμματα έρχονταν έτσι να υπηρετήσουν ένα όραμα για την τοπική ανάπτυξη. Το καθ' ένα κάλυπτε κάποια συγκεκριμένη ανάγκη, ικανοποιώντας έναν επιμέρους στόχο ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου πλαισίου αναφοράς.

Βασικό στοιχείο του σχεδιασμού των προγραμμάτων ήταν η επίτευξη μέσω αυτών συγκεκριμένων, απτών και ορατών αποτελεσμάτων, της συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού στην υλοποίησή τους, της εισαγωγής καινοτομίας στην τοπική κοινωνία, της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, της περιβαλλοντικής προστασίας, της διασφάλισης της συνέχειας των δράσεων και βιωσιμότητας των δομών που προκύπτουν από την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Τα προγράμματα που υλοποίησε η Ε.Α.Π. Α.Ε. ήταν τα εξής:

- Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER II: Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, προϋπολογισμού: 1.822.000.000 δρχ..

- Πρόγραμμα TERRA - LORE: Πρόγραμμα Χωροταξίας Σχεδιασμού, προϋπολογισμού: 100.000.000 δρχ..
- Κοινοτική Πρωτοβουλία NOW: "Οι Γυναίκες του Πηλίου πριν το 2000". Επιχειρηματικές δραστηριότητες Γυναικών και Κινητές Μονάδες Φύλαξης παιδιών, προϋπολογισμού : 126.000.000 δρχ..
- Πιλοτικό Πρόγραμμα: Οργάνωση δικτύου πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης, κινητοποίησης, υποστήριξης του αγροτικού πληθυσμού του Νομού Μαγνησίας, προϋπολογισμού: 5.500.000 δρχ..
- Πρόγραμμα "ΕΡΜΗΣ": Εντάχθηκε στα πλαίσια του Κανονισμού 2158/92 για την προστασία των δασών και αφορούσε την πυροπροστασία του Πηλίου και της νήσου Αλοννήσου. Το συνολικό κόστος του Προγράμματος ανήρθε στο ποσό των 120.000 ECU.
- LIFE-Περιβάλλον με τίτλο "Χείρων ο Κένταυρος": συνολικού προϋπολογισμού 340.000.000 δρχ. με θέμα την αξιοποίηση - προστασία και αειφόρο ανάπτυξη του περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με τα νέα δεδομένα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που προέκυψαν από το Νόμο "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ".
- ΦΥΣΗ πρόταση για το Γ Κ.Π.Σ.-για την περιοχή Πηλίου και νήσων Βορείων Σποράδων: συνολικού προϋπολογισμού 1.627.000.000 δρχ. με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έτος 2000 - 2005.
- "Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ" - ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ: Αφορούσε τη χρήση σύγχρονων συστημάτων τεχνολογίας πολυμέσων για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής Πηλίου με τη Δημιουργία "Δικτύου Πολιτών", προϋπολογισμού 1.010.000.000 δρχ..
- "ΧΕΙΡΩΝ ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ Ι": Αφορούσε την δένδροφύτευση, αισθητική αποκατάσταση και δημιουργία χώρων υπαίθριας αναψυχής του επαρχιακού και εθνικού οδικού δικτύου του Νοτίου Πηλίου, προϋπολογισμού 78.500.000 δρχ..
- "ΕΡΜΗΣ Ι": Εντάχθηκε στα πλαίσια του καν. 2158/92 και αφορούσε την πυροπροστασία του συμπλέγματος Πηλίου & Βορείων Σποράδων. Ήταν το πρώτο ολοκληρωμένο πρόγραμμα παρέμβασης για την πυρασφάλεια με δράσεις υποδομές & εξοπλισμό, ενημέρωση & ευαισθητοποίηση και

μελέτες έργων. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανήρθε στο ποσό των 1.222.150.000 δρχ..

- “ΕΡΜΗΣ ΙΙ”: Εντάχθηκε στα πλαίσια του καν. 2158/92 και αφορούσε την πυροπροστασία του συμπλέγματος του όρους Όθρυς. Ήταν το πρώτο ολοκληρωμένο πρόγραμμα παρέμβασης για την πυρασφάλεια με δράσεις υποδομές & εξοπλισμό, ενημέρωση & ευαισθητοποίηση και μελέτες έργων. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανήρθε στο ποσό των 205.000.000 δρχ..

Δίκτυα.

Τα δίκτυα μεταξύ των ατόμων, εταιρειών, φορέων και οργανισμών έχουν ευρεία απήχηση και πολλαπλή εφαρμογή. Έχουν αναδειχτεί σε ένα σύγχρονο φαινόμενο. Τα πολυποίκιλα δίκτυα που υπάρχουν ή δημιουργούνται καθημερινά έχουν κοινά χαρακτηριστικά:

- Παίζουν καταλυτικό ρόλο στη μεταφορά εμπειρίας, πληροφοριών, γνώσης, τεχνογνωσίας και ορθών πρακτικών σε εξειδικευμένα αντικείμενα.
- Συμβάλλουν στο συντονισμό προσπαθειών που βρίσκονται σε εξέλιξη σε διάφορα μήκη και πλάτη του πλανήτη.
- Αποτελούν κοιλίδες παραγωγής νέων ιδεών και καινοτομίας.

Η Ε.Α.Π. Α.Ε. ανέπτυξε πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της ένταξης της σε διάφορα δίκτυα. Έτσι οι δραστηριότητες της, και τα προγράμματα εξειδικευμένα συνδέονται με ένα εξειδικευμένο δίκτυο.

Τα δίκτυα στα οποία συμμετέχει η Ε.Α.Π. Α.Ε. χωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες: Τα θεματικά Δίκτυα τα οποία αναφέρονται σε συγκεκριμένο αντικείμενο δίκτυο π.χ. Leader II και στα Τοπικά ή άτυπα Δίκτυα.

Τα Δίκτυα στα οποία συμμετέχει η Ε.Α.Π. Α.Ε. είναι:

- Ευρωπαϊκό Δίκτυο LEADER.
- Ελληνικό Δίκτυο LEADER.
- Δίκτυο Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Τοπικό Δίκτυο.
- HEL.A.D.A.
- Δίκτυο TERRA
- Δίκτυο NOW

- Ευρωμεσογειακό δίκτυο ΟΔΥΣΣΕΙΑ.

Κοινωνικές, πολιτιστικές, και περιβαλλοντικές δραστηριότητες.

Η Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου, ευαισθητοποιημένη απέναντι στα πολλαπλά και κρίσιμα προβλήματα της εποχής και της περιοχής της, ανέπτυξε αντίστοιχες δραστηριότητες, πιστεύοντας ότι η ανάπτυξη δεν είναι απλά ένα οικονομικό μέγεθος, αλλά αφορά το σύνολο των ενεργειών και δραστηριοτήτων του ανθρώπου, επηρεάζει και επηρεάζεται άμεσα τόσο απ' το κοινωνικό όσο και απ' το φυσικό του περιβάλλον.

Με βάση αυτή τη στρατηγική επιλογή, η Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου είναι:

- Μέτοχος στον φορέα " ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ " με αντικείμενο την πρόληψη των ναρκωτικών (εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με μετόχους φορείς του Ν. Μαγνησίας που συγχρηματοδοτούνται κατά 50% από τον Ο.ΚΑ.ΝΑ.).
- Μέτοχος στον φορέα "ΟΔΥΣΣΕΙΑ" με αντικείμενο πολιτιστικές δραστηριότητες, (εταιρία με 13 μέλη Αναπτυξιακές Εταιρίες από όλη την Ελλάδα με έδρα την Ιθάκη).
- Φορέας διαχείρισης για την αποκομιδή και διαχείριση απορριμμάτων που ανατέθηκε από τον Σύνδεσμο 1^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας.
- Μέτοχος σε Προγραμματική Συμφωνία με το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και άλλους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιοχής, με βάση την οποία υλοποίησε μελέτες για την αποκατάσταση σκουπιδότοπων και μηχανημάτων αποκομιδής απορριμμάτων του Πηλίου. Μετά την ολοκλήρωση του έργου της Προγραμματικής Σύμβασης, ανέλαβε φορέας διαχείρισης του.
- Τέλος, η Ε.Α.Π. Α.Ε. συμμετείχε σε μια πλειάδα μελετών κατασκευαστικών έργων.

Περιγραφή ενεργειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης φορέων και πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του LEADER II.

A. Κατά τη φάση σχεδιασμού του προγράμματος:

- Καταχωρήσεις στο τοπικό τύπο (αριθμός): 25.
- Δημόσιες συγκεντρώσεις (αριθμός): 18.
- Επισκέψεις στις Κοινότητες / Δήμους (αριθμός) : 30.
- Εκπομπές στο ραδιόφωνο και T.V. (αριθμός): 5.
- Δημιουργία ενημερωτικών φυλλαδίων (αριθμός): 3.

B. Κατά τη φάση υλοποίησης του προγράμματος (ιδιαίτερη αναφορά στις ενέργειες ενημέρωσης πληθυσμού για υποβολή προτάσεων, για τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και επιλογής των έργων):

- Καταχωρήσεις στο τοπικό τύπο (αριθμός): 15.
- Δημόσιες συγκεντρώσεις (αριθμός): 10.
- Επισκέψεις στις Κοινότητες / Δήμους (αριθμός): 15.
- Εκπομπές στο ραδιόφωνο και T.V. (αριθμός): 3.
- Δημιουργία ενημερωτικών φυλλαδίων (αριθμός): 1.
- Δημιουργία βιβλίων για την προβολή – προώθηση της περιοχής παρέμβασης (αριθμός): 1.

Κεφάλαιο 4^ο: Η πορεία της πρωτοβουλίας LEADER στην περιοχή Καλαμπάκας.

4.1 Το πρόγραμμα LEADER I.

4.1.1 Αρχική πρόταση.

Το Πρόγραμμα LEADER Καλαμπάκας – Πύλης εγκρίθηκε το 1992 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εφαρμόστηκε από το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. στην περιοχή για το χρονικό διάστημα 1992-1995.

Ειδικοί στόχοι του Προγράμματος:

- Ο γενικός στόχος είναι η ενίσχυση τους εναλλακτικού ορεινού τουρισμού.
- Η αξιοποίηση της τοπικής γεωργικής και δασικής παραγωγής.
- Η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός μικρών βιοτεχνιών και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.
- Η διατήρηση και η βελτίωση του περιβάλλοντος χώρου.
- Της ορεινής ζώνης.
- Των αστικών πόλων.

Συνολικός αρχικός προϋπολογισμός.

Το συνολικό ποσό, το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Γεωργίας για το πρόγραμμα LEADER Καλαμπάκας – Πύλης και για το οποίο υπέγραψε σύμβαση το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ανέρχονταν στο ύψος των 2.165.000.000 δρχ. (κοινοτική και εθνική και ίδια συμμετοχή). Το πρόγραμμα LEADER Καλαμπάκας – Πύλης ήταν το μεγαλύτερο Ελληνικό πρόγραμμα από άποψη ύψους προϋπολογισμού.

Συνολική Επιδότηση:

Κοινοτική και εθνική.

Από αυτό το ποσό το συνολικό ύψος της επιδότησης, εθνικής και κοινοτικής, ανέρχεται στο ποσό των 1.409.000.000 δρχ.

Ίδια συμμετοχή.

Το υπόλοιπο ποσό των 756.000.000 δρχ., αποτελεί την ίδια συμμετοχή των επενδυτών, οι οποίοι ήταν δικαιούχοι του προγράμματος.

Βασικοί παράγοντες και προβλήματα.

Η οργανική επανένταξη της ορεινής περιοχής του προγράμματος στην κοινωνική και οικονομικοπαραγωγική ζωή του Νομού Τρικάλων, δεν εξυπηρέτησε μόνο την περιοχή του προγράμματος καθ' αυτήν, αλλά αποτέλεσε την απάντηση σε καίρια αναπτυξιακά προβλήματα του Νομού στο σύνολό του, όπως:

Στα αστικά κέντρα και την πεδινή περιοχή, η οικονομική ανάπτυξη και η ποσοτική βελτίωση των όρων διαβίωσης, δεν αρκούσε για να συγκροτήσει μια καθολική και ικανοποιητική προοπτική με τα αντίστοιχα πρότυπα ζωής. Από μόνη της η συσσώρευση χρήματος δεν συγκροτεί μια αυτόνομη και ολοκληρωμένη φυσιογνωμία των πόλεων. Η ανάπτυξη συνοδεύεται από μια προσωποποίηση της τοπικής κοινωνίας. Οι ευκαιρίες κοινωνικής ζωής παραμένουν περιορισμένες και περιοριστικές. Παρουσιάζονται φαινόμενα αποδιάρθρωσης και εκφυλισμού του κοινωνικού ιστού. Είναι φανερή η έλλειψη εναλλακτικών προτύπων επαγγελματικής απασχόλησης και κοινωνικής δραστηριότητας, που να διαμορφώνει μια φυσιογνωμία αυτόνομη και ανταγωνιστική προς τα αντίστοιχα πρότυπα των μεγάλων αστικών κέντρων (Αθήνα, Θεσσαλονίκη). Ήταν απαραίτητη η πλαισίωση της οικονομικής ανάπτυξης του Νομού, με τα κοινωνικά, πολιτιστικά και πνευματικά στοιχεία που θα διαμόρφωναν ένα ενιαίο και συνεκτικό χαρακτήρα της περιοχής. Τα προβλήματα αυτά ήταν τα εξής:

Προβλήματα στην ανάπτυξη του τουρισμού Μετεώρων – Καλαμπάκας.

Στα πλαίσια της αναζήτησης ενός νέου ρόλου και μιας νέας φυσιογνωμίας της ορεινής περιοχής του προγράμματος, θα πρέπει να δούμε ορισμένα θέματα, όπως:

Αγροτικός τουρισμός.

Μιλώντας για αγροτικό τουρισμό πρέπει να διακρίνουμε ανάμεσα σε τέσσερα διαφορετικά είδη δραστηριότητας:

Παραθεριστικός τουρισμός.

Ορεινός αθλητικός τουρισμός.

Ορεινός τουρισμός αναψυχής

Πολιτιστικός τουρισμός

Από την άποψη αυτή απέκτησαν ιδιαίτερη σημασία η οικοδομική δραστηριότητα και η νέα καταναλωτική ζήτηση που εμφανίστηκε στην περιοχή λόγω του παραθεριστικού κυρίως τουρισμού που όμως παρουσίαζε προβλήματα όπως:

Ας δούμε τα σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές προβλήματα.

Η οικονομική δραστηριότητα, παρόλο που αποτελεί ένα σοβαρό πνεύμονα οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής, είναι ταυτόχρονα και εστία προβλημάτων.

Πρώτο πρόβλημα η προσφορά υλικών και υπηρεσιών σχετικών με τις οικοδομές και κατασκευές δεν ήταν επαρκής ποσοτικά.

Δεύτερο πρόβλημα η ανοικοδόμηση αυτή γίνεται απρογραμματίστα, με βάση τα ατομικά κριτήρια του καθενός, χωρίς ουσιαστικό έλεγχο των τοπικών κοινοτήτων, στη βάση του παλαιού πολεοδομικού ιστού των οικισμών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας κατάστασης πολεοδομικής αναρχίας και πρακτικών προβλημάτων (έλλειψη χώρου παρκαρίσματος, συνωστισμός, ανεπάρκεια των κοινών δημόσιων χώρων κ.λ.π.).

Τέλος, ένα **τρίτο πρόβλημα** την αισθητική των νέων κατασκευών. Αν και η αισθητική αυτή δεν είναι τόσο προβληματική όσο σε άλλες ανάλογες περιπτώσεις, εν τούτοις υπάρχει πρόβλημα αισθητικής των νέων κατοικιών και κυρίως από την άποψη της διατήρησης του τοπικού χρώματος και της εναρμόνισης των κτισμάτων με τον περιβάλλοντα χώρο. Ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα από αυτή την άποψη, είναι η έλλειψη τεχνιτών που να γνωρίζουν τις παραδοσιακές τέχνες (πετράδες κ.λ.π.).

Στόχοι και κατευθύνσεις.

Οι στόχοι και οι κατευθύνσεις του Αναπτυξιακού Κέντρου προκύπτουν αφενός από την αναγκαιότητα να λειτουργήσει ως Τοπική Ομάδα Δράσης στα πλαίσια του προγράμματος Leader, αφετέρου από τους αντίστοιχους στόχους και τις κατευθύνσεις των Ο.Τ.Α. και των Μ.Μ.Ε. της περιοχής.

Έχοντας καταγράψει και αναλύσει τα δεδομένα της έρευνας της περιοχής, πάνω στην οποία στηρίχθηκε η πρόταση η οποία διατυπώνεται στα πλαίσια του προαναφερόμενου προγράμματος, αλλά και τις διαπιστωμένες

και αποδεδειγμένες ανάγκες προγραμματισμού και αναπτυξιακής παρέμβασης στην περιοχή, ο γενικός στρατηγικός στόχος του ήταν η καταπολέμηση των διαρθρωτικών αιτιών της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής υποβάθμισης του τόπου.

Η λογική πάνω στην οποία στηρίχθηκε τόσο η δημιουργία του Κέντρου Ανάπτυξης όσο και το υποβαλλόμενο προς έγκριση πρόγραμμα παρεμβάσεων έχει την επιδίωξη της ανασύστασης του υπό διάλυση ανθρωπογεωγραφικού ιστού της περιοχής.

Το ζητούμενο δηλαδή ήταν η οργανική ένταξη της περιοχής μέσα στο σύγχρονο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.

Μία ένταξη όμως που να μην ισοπέδωνε το πρόσωπο της περιοχής ή να μην το μετάβαλλε σε μια αποστεωμένη φολκλορική μάσκα, αλλά να το ανανέωνε, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την ιστορική συνέχεια, την παράδοση και την ιδιαιτερότητα του τόπου.

Ο γενικός αυτός στρατηγικός στόχος αναλύεται σε κάποιους επιμέρους στόχους, επίσης στρατηγικού χαρακτήρα, που είναι οι εξής:

- Η αναδιοργάνωση της δομής του παραγωγικού συστήματος. Ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών και οικονομικών δραστηριοτήτων και γενικά της εργασιακής απασχόλησης.

- Αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης προκειμένου να καταπολεμηθεί η συνεχώς αυξανόμενη ανεργία και υποαπασχόληση.

- Η καλλιέργεια μιας σύγχρονης ανοικτής τοπικής πολιτιστικής φυσιογνωμίας. Η ανανέωση των σκληρυμένων κοινωνικών ηθών. Η επανένταξη των φυσικών και αρχαιολογικών χώρων στην καθημερινή ζωή των κατοίκων με στόχο τη διεύρυνση των ευκαιριών εργασίας, πνευματικής ενασχόλησης, ψυχαγωγίας και άθλησης.

- Προώθηση προγραμμάτων κατάρτισης για νέες δραστηριότητες και επαγγέλματα όπως: Ήπιες μορφές ενέργειας, περιβάλλον, ξεναγούς, οδηγούς, οδηγούς ορειβασίας, αξιοποίηση μνημείων, οικολογική γεωργία, αρωματικά φυτά, βότανα κ. λ. π.

- Βελτίωση της εκπαίδευσης του αγροτικού πληθυσμού (γεωργοί, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι) σε θέματα οργάνωσης και διαχείρισης της φυτικής παραγωγής και του ζωικού κεφαλαίου.

- Ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης στον αγροτουρισμό ή σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

- Ενίσχυση του εκσυγχρονισμού των Μ. Μ. Ε. και προγράμματα προώθησης, συσκευασίας, τυποποίησης και εμπορίας των προϊόντων.

- Αξιοποίηση και προστασία του δασικού πλούτου με προγράμματα κατάρτισης των δασεργατών και του τοπικού -πληθυσμού.

- Η εξασφάλιση της τεχνικής και κοινωνικής υποδομής και εξοπλισμού.

- Η αποτροπή νέων μεταναστευτικών τάσεων. Η αποκατάσταση στενών οργανικών σχέσεων (κεντρομόλος διασπορά) με τους απόδημους της περιοχής στον άξονα Ορεινός όγκος Μείζονος Επαρχίας Καλαμπάκας – Τρίκαλα – Βόλος – Λάρισα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη,

- Το οικονομικό και πολιτιστικό άνοιγμα της περιοχής. Η δημιουργία ενός δικτύου σχέσεων διακοινοτικής συνεργασίας και ανταλλαγών σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

- Η ανάπτυξη της ικανότητας, των θεσμών και των οργάνων πολιτικού και διοικητικού αυτοπροσδιορισμού της περιοχής με βάση κυρίως τις εσωτερικές της τάσεις και αντιθέσεις.

Έτσι οι γενικοί στόχοι του προγράμματος διαμορφώνονται σύμφωνα με τις προτεραιότητες ως εξής:

Γενικοί στόχοι για την ορεινή περιοχή.

Για την οργανική επανασύνδεση της ορεινής περιοχής με τον σύγχρονο κοινωνικό και οικονομικοπαραγωγικό ιστό του Νομού Τρικάλων, το πρόγραμμα δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην κατάλληλη αξιοποίηση και καλλιέργεια τριών βασικών παραγόντων. Οι παράγοντες αυτοί είναι:

- Οι ζωντανές σχέσεις που διατηρούν οι κάτοικοι των αστικών κέντρων με τις πατρογονικές τους εστίες και περιουσίες.

- Το φυσικό κάλλος και οι δυνατότητες άθλησης και αναψυχής που προσφέρει ο ορεινός όγκος, σε συνδυασμό και με την άγνωστη και αναξιοποίητη αρχαιολογική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής αυτής.

- Τα δυνατά στοιχεία της υπάρχουσας τοπικής ορεινής οικονομίας (ικανοποιητική καταναλωτική ζήτηση κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες και δευτερευόντως τα Σαββατοκύριακα, έντονη οικοδομική δραστηριότητα, χαρακτηριστικά τοπικά προϊόντα).

Ο πρώτος γενικός στόχος για την ορεινή περιοχή του προγράμματος και κυρίως για την περιοχή του Ασπροποτάμου, ήταν η ενίσχυση του αγροτικού τουρισμού, και η σύνδεσή του με τον άξονα Πύλης – Περτουλίου για τη δημιουργία του τετραπόλου Καλαμπάκα – Ασπροπόταμος – Περτούλι – Πύλη και κατά δεύτερο λόγο η διασύνδεσή του με τις άλλες ορεινές περιοχές του προγράμματος.

Ο δεύτερος γενικός στόχος για την ανάπτυξη της ορεινής περιοχής, ήταν η αξιοποίηση της τοπικής γεωργικής και δασικής παραγωγής, για τη δημιουργία βιοτεχνικών και εμπορικών μονάδων, που θα αποβλέπουν κυρίως στην κάλυψη της καταναλωτικής ζήτησης στην ευρύτερη περιφέρεια.

Ο τρίτος γενικός στόχος για την ορεινή περιοχή ήταν η δημιουργία μικρών βιοτεχνιών και μικρών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών:

Κοινός γενικός στόχος.

Κοινός στόχος του προγράμματος, ήταν η δημιουργία της απαραίτητης υποδομής και η προετοιμασία της περιοχής και ειδικότερα των αρμοδίων φορέων (Τοπική Αυτοδιοίκηση κ.λ.π.) για τον συνεχή αναπτυξιακό προγραμματισμό της περιοχής

Πολιτική και πρακτική διαχείριση.

Η πολιτική διαχείριση του προγράμματος ήταν το κύριο αντικείμενο της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα. Τα όργανα αυτά προφανώς αποτελούνταν από παράγοντες που εκπροσωπούν τις επιμέρους κοινωνικές ομάδες και τα άτομα που συγκροτούν την τοπική ομάδα δράσης.

Η πολιτική διαχείριση του προγράμματος αφορούσε κυρίως στις αποφάσεις της γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα, για τα εξής θέματα:

- Ευθύνη έναντι των κοινοτικών και εθνικών υπευθύνων του Leader για τη χρηστή και σύμφωνη με τις προβλεπόμενες προδιαγραφές και συμφωνίες διαχείριση του προγράμματος.

- Ανάληψη πρωτοβουλίας, σε συνεννόηση με τους εθνικούς και κοινοτικούς υπευθύνους του Leader, για την έγκαιρη προσαρμογή του προγράμματος στις

απαιτήσεις της εφαρμογής (μικροτροποποιήσεις στα μέτρα, στην κατανομή των κονδυλίων, στο χρονοδιάγραμμα, κ.λ.π.).

- Πρόσκληση ενδιαφέροντος για τα ανοικτά μέτρα του προγράμματος και επιλογή των προτάσεων που θα ενισχυθούν από το Leader.

Η πρακτική διαχείριση του προγράμματος ήταν το κύριο αντικείμενο των στελεχών του φορέα και περιελάμβανε:

- Την οργανωτική και διοικητική διαχείριση του προγράμματος, που ήταν δύο κυρίως στελεχών, και

- Τη λογιστική και ταμειακή διαχείριση του προγράμματος- που ήταν επίσης έργο δυο στελεχών.

Η οργανωτική και διοικητική διαχείριση του προγράμματος αφορούσε στα εξής κυρίως θέματα:

- Τεχνική προεργασία και υποστήριξη των διαδικασιών και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα.

- Εκπόνηση προδιαγραφών για τις υποβαλλόμενες προτάσεις, σχετικά με έργα και προγράμματα ενίσχυσης.

- Πρακτική διοργάνωση των προσκλήσεων ενδιαφέροντος, παροχή πληροφοριών και συμβουλών στους δικαιούχους, τεχνική αξιολόγηση των προτάσεων τους.

- Διοργάνωση των σεμιναρίων.

- Εκπόνηση των προδιαγραφών για τις μελέτες. Παρακολούθηση και παραλαβή των εκπονούμενων μελετών.

- Παρακολούθηση της προόδου των έργων και των προγραμμάτων.

- Παρακολούθηση της γενικής πορείας του προγράμματος.

4.1.2 Τελική έγκριση του προγράμματος και των δράσεων⁸.

Συνοπτικός απολογισμός προγράμματος LEADER Καλαμπάκας – Πύλης.

8. - Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Καλαμπάκας.», Καλαμπάκα.

- Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Πύλης.», Καλαμπάκα.

Το πρόγραμμα LEADER Καλαμπάκας – Πύλης, έληξε ως περάτωση φυσικού αντικείμενου την 31/12/1995. Ως προθεσμία υποβολής της αίτησης αποπληρωμής του προγράμματος ετέθη με απόφαση του Υπ. Γεωργίας η 30/6/1996. Παράλληλα εκτελούνταν το πρόγραμμα έργων που προερχότανε από τους τόκους του LEADER (στο οποίο είχαν ενταχθεί κυρίως δημοτικά έργα) και θεωρούνταν εθνικό πρόγραμμα.

Συμπληρωματική ενίσχυση:

- Από ανακατανομές.

Ως γνωστό στην Ελλάδα εγκρίθηκαν 25 προγράμματα LEADER. Κατά την διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος λειτούργησε η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ελληνικού LEADER, η οποία αποτελούνταν από τους αξιωματούχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρμόδιους για το ελληνικό LEADER, τα στελέχη του Υπουργείου Γεωργίας με επικεφαλής το γενικό γραμματέα και εκπροσώπους των 25 ομάδων LEADER, δικαιούταν να ανακατανέμει τα ποσά που προέκυψαν από την διολίσθηση της δραχμής έναντι του ECU, με κριτήρια την αξιοπιστία και φερεγγυότητα της κάθε ομάδας, το ύψος της απορρόφησης και την ποιότητα των προτεινόμενων ενεργειών για συμπληρωματική χρηματοδότηση και με στόχο πάντα την βέλτιστη συνολική πορεία του Ελληνικού LEADER. Στα πλαίσια αυτά το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. έτυχε 2 συμπληρωματικών ενισχύσεων του προγράμματός του.

- Κατά τη διάρκεια της 2^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης (Φεβρουάριος 1994) το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ενισχύθηκε με το ποσόν των 290.000.000 δρχ. (κοινοτική και εθνική). Σημειωτέον ότι από τις 25 ελληνικές ομάδες ενισχύθηκαν οι 13 και το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. πήρε το 2^ο κατά τάξη μεγέθους χρηματικό ποσό. Το ποσό αυτό έπρεπε να δεσμευθεί από τους δικαιούχους μέχρι 30/6/1994 όπως και έγινε.

- **Από ποσά διολίσθησης** της δραχμής έναντι του ECU, το Υπουργείο Γεωργίας ενίσχυσε το Δεκέμβριο του 1994 το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. με το ποσό των 60.000.000 δρχ. (κοινοτική και εθνική). Το ποσό αυτό έπρεπε να δεσμευθεί από τους δικαιούχους μέχρι 31/12/1994, όπως και έγινε.

- Από τόκους.

Στα παραπάνω ποσά πρέπει να προστεθούν και οι τόκοι που απέδωσαν τα χρήματα του προγράμματος που ήταν κατατεθειμένα στην Αγροτική Τράπεζα για λογαριασμό του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. που ανήλθαν τελικά στο ποσό των 117.000.000 δρχ. περίπου και αποτελούσαν και αυτά επιδότηση που χρησιμοποιήθηκε για την ενίσχυση του προγράμματος.

Σύνολο συμπληρωματικής επιδότησης.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι συνολικά δηλαδή το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ενισχύθηκε το 1994 με ένα ποσό ύψους 477.000.000 δρχ. κοινοτικής και εθνικής επιδότησης.

Τελικό πρόγραμμα.

- Τελικός προϋπολογισμός προγράμματος.

Ο τελικός προϋπολογισμός του προγράμματος LEADER Καλαμπάκας – Πύλης ανήλθε στο συνολικό ποσό των 2.889.270.036. Στην πραγματικότητα το ποσό αυτό είναι πολύ μεγαλύτερο καθώς πολλές επενδύσεις για να ολοκληρωθούν απαιτήσαν πρόσθετα κεφάλαια, τα οποία έβαλαν οι ίδιοι οι επενδυτές.

- Συνολική επιδότηση (κοινοτική και εθνική).

Από το παραπάνω ποσό το συνολικό ύψος της επιδότησης LEADER (εθνικής και κοινοτικής) ανέρχεται στο ποσό των 1.755.836.115 δρχ.

- Τόκοι.

Οι τόκοι που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος από την κοινοτική και εθνική συμμετοχή, ανήλθαν περίπου στο ποσό των 116.969.750.

- Ίδια συμμετοχή.

Το υπόλοιπο ποσό των 1.016.464.170 δρχ. αποτελεί την ίδια συμμετοχή των επενδυτών, οι οποίοι ήταν δικαιούχοι του προγράμματος.

- Επιπλέον χρηματοδότηση.

Τελική χρηματοδότηση 2.889.270.036 δρχ.

● Αρχική χρηματοδότηση -2.165.000.000 δρχ.

Επιπλέον ποσό 724.270.036 δρχ

Επενδυτές – Δικαιούχοι.

Στη συνέχεια σας παρουσιάζουμε ορισμένα στατιστικά στοιχεία του προγράμματος. Όπως φαίνεται και από τον επισυναπτόμενο πίνακα:

- Αριθμός επενδυτών.

Ο συνολικός αριθμός των επενδυτών που ήταν δικαιούχοι του προγράμματος LEADER Καλαμπάκας - Πύλης και είχαν υπογράψει συμβάσεις ήταν 178 δικαιούχοι – επενδυτές.

- ΟΤΑ και Μαζικοί φορείς.

Από αυτούς οι 39 αποτελούσαν Δήμους, Κοινότητες, Ενώσεις Συνεταιρισμών, Συλλόγους κ.λ.π., ενώ οι 5 ήταν Ιερές Μονές.

- Ιδιώτες.

Ο συνολικός αριθμός των ιδιωτών επενδυτών, φυσικά και νομικά πρόσωπα ανερχόταν σε 139

Το ίδιο το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. ΑΕ. έχει αναλάβει 17 ενέργειες σε όλο το φάσμα των μέτρων του προγράμματος.

- Αριθμός έργων (φυσικό αντικείμενο).

Μέσω του προγράμματος LEADER Καλαμπάκας – Πύλης υλοποιήθηκαν 214 αναπτυξιακές παρεμβάσεις. Η παρατηρούμενη διαφορά στον αριθμό των επενδυτών (178) και των έργων (214) που υλοποιήθηκαν οφείλεται στο γεγονός της ύπαρξης Ο.Τ.Α. οι οποίοι ήταν δικαιούχοι περισσότερων της μιας δραστηριότητας (π.χ. ο Δήμος Καλαμπάκας ήταν δικαιούχος 5 έργων, ο Δήμος Πύλης δικαιούχος 4 έργων κ.λ.π.).

Επενδυτές – Δικαιούχοι Μέτοχοι του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

- Αριθμός επενδυτών.

Από τους παραπάνω 139 επενδυτές οι 46 ήταν μέτοχοι του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

- ΟΤΑ και Μαζικοί φορείς.

Από αυτούς τους 46, οι 33 ήταν Ο.Τ.Α. και μαζικοί φορείς

- Ιδιώτες.

Οι υπόλοιποι 13 ήταν ιδιώτες, φυσικά και νομικά πρόσωπα

Απορροφητικότητα.

Το τελικό ποσοστό απορρόφησης ανήρθε σε 99,7% περίπου.

4.1.3 Τομείς παρέμβασης⁹.

Επιχειρησιακοί στόχοι και συμπληρωματικότητα ενεργειών κατά τομέα δραστηριότητας.

Κάθε ενέργεια των τομέων δραστηριότητας του προγράμματος υπηρετεί την υλοποίηση ενός επιχειρησιακού στόχου. Κάθε επιχειρησιακός στόχος αντιστοιχεί σε μια και μόνη ενέργεια.

Έχοντας υπόψη:

- τους γενικούς στόχους του προγράμματος και,
- τις συγκεκριμένες προτάσεις για την ανάληψη επενδυτικών και αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στα πλαίσια του LEADER, είχανε διαμορφωθεί οι επιχειρησιακοί στόχοι κατά τομέα δραστηριότητας.

Τομέας Α: Τεχνική Στήριξη.

Επιχειρησιακός Στόχος α1: Εξασφάλιση της απαραίτητης υποδομής και προεργασίας σε μελέτες και καταγραφή αναπτυξιακών στοιχείων, για τη συνέχιση του αναπτυξιακού προγραμματισμού στο μέλλον και για τη διερεύνηση νέων δυνατοτήτων.

Από ποσοτική άποψη, ο στόχος αυτός εντοπίστηκε:

α. Στον ολοκληρωμένο αναπτυξιακό προγραμματισμό της περιοχής των Μετεώρων και του Καστρακίου, ως απαραίτητη προεργασία για την ανάληψη πλήρους και συντονισμένης σειράς μέτρων και παρεμβάσεων μετά το πέρας της διετίας '92 -'93.

β. Στον αναπτυξιακό προγραμματισμό ορισμένων βασικών μικροπεριφερειών, κυρίως της περιοχής Χάσια – Αντιχάσια, όπου ήταν δύσκολη η εξεύρεση μιας σαφούς αναπτυξιακής κατεύθυνσης. Πρόκειται επίσης για προεργασία απαραίτητη ώστε να στεφθούνε με επιτυχία οι νέες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες στις μικροπεριφέρειες αυτές.

γ. Στη συστηματική μελετητική αντιμετώπιση του έντονου για ορισμένες περιοχές προβλήματος της υδρεύσεως και της γενικότερης καταγραφής δεδομένων του εδάφους και του υπεδάφους της περιοχής.

9. - Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Καλαμπάκας.», Καλαμπάκα.

- Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Πύλης.», Καλαμπάκα.

δ. Στη διερεύνηση νέων δραστηριοτήτων που αφορούσαν τον τουρισμό (συνεδριακός τουρισμός, φολκλορική αξιοποίηση τοπικών πολιτιστικών στοιχείων, εντοπισμός και αξιοποίηση αρχαιολογικής κληρονομιάς.

Επιχειρησιακός στόχος α.2: Διερεύνηση της αγοράς για επιπλέον ενίσχυση συγκεκριμένων πρωτοβουλιών του προγράμματος.

Ο στόχος αυτός ήρθε να συνδράμει ειδικότερα:

- α. Τις πρωτοβουλίες για τον αγροτικό τουρισμό.
- β. Τα τοπικά χαρακτηριστικά προϊόντα.
- γ. Την εμφιάλωση νερών.

Τομέας Β: Επαγγελματική κατάρτιση και ενισχύσεις για την απασχόληση

Επιχειρησιακός στόχος β.1: Εξασφάλιση επαγγελματικής κατάρτισης υψηλού επιπέδου και διεθνικού χαρακτήρα σε τοπικά στελέχη.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο μεγαλύτερος όγκος των προγραμμάτων κατάρτισης που χρειάστηκε για να στηρίξουν την εφαρμογή του Leader χρηματοδοτήθηκε από το Π.Ε.Π. Θεσσαλίας και από άλλα προγράμματα (NOW, HORIZON, κλπ). Έτσι η βάση του επιχειρησιακού στόχου β.1 χρηματοδοτούμενη από το "Leader κατάρτιση", θεωρήθηκε ως συμπληρωματική των άλλων προγραμμάτων κατάρτισης.

Η κατάρτιση του Leader αφορούσε αποκλειστικά σε συνεχιζόμενες σειρές μαθημάτων μικρής διάρκειας, με μετακλήσεις ξένων ειδικών και επισκέψεις εκπαιδευομένων στο εξωτερικό. Πρόκειται δηλαδή για κατάρτιση υψηλού κόστους που δεν χρησιμοποιήθηκε από το Π.Ε.Π. και συμπλήρωσε τα σεμινάρια που χρηματοδοτήθηκαν από το Π.Ε.Π. Θεσσαλίας.

Από θεματική άποψη, η κατάρτιση του στόχου αυτού αφορούσε:

α. Στελέχη του ορεινού και πολιτιστικού τουρισμού. (Συμπληρωματική δράση προς όλες τις ενέργειες του τομέα και ειδικότερα της ενέργειας γ.5).

β. Κατάρτιση τοπικών ξεναγών. (Δράση και συμπληρωματική προς το μέτρο γ.5.2).

γ. Κατάρτιση των διευθυντικών στελεχών των επιχειρήσεων που συστάθηκαν βάσει του Leader (Δράση συμπληρωματική προς τις περισσότερες ενέργειες των Τομέων γ' δ' και ε').

δ. Κατάρτιση σε θέματα προώθησης τοπικών γεωργικών προϊόντων. (Δράση συμπληρωματική προς τα μέτρα του Τομέα ε' και ιδιαίτερα προς το μέτρο ε.3.3.).

ε. Κατάρτιση σε θέματα μεθοδολογίας της τοπικής ανάπτυξης, των στελεχών του τοπικού αναπτυξιακού φορέα και των συμβούλων οργάνωσής του. (Δράση συμπληρωματική προς τη σύσταση του τοπικού αναπτυξιακού φορέα).

Τομέας Γ: Αγροτικός τουρισμός.

Επιχειρησιακός στόχος γ.1: Δημιουργία ενός πρώτου αριθμού αγροτουριστικών καταλυμάτων, με προτεραιότητα την περιοχή του Ασπροποτάμου.

Δημιουργήθηκαν διάφοροι τύποι καταλυμάτων, ανάλογα με τις ιδιομορφίες του περιβάλλοντα χώρου (εναρμόνιση με το φυσικό και το οικιστικό περιβάλλον, αξιοποίηση υφιστάμενων παραδοσιακών κτισμάτων κ.λ.π.). Εκτός από το σεβασμό και την ανάδειξη του περιβάλλοντος, η ποικιλία στη μορφή των καταλυμάτων προσφέρει στον επισκέπτη δυνατότητα επιλογής.

Από ποσοτική άποψη, ο επιχειρησιακός στόχος γ.1 εντοπίστηκε στην κάλυψη των αναγκών της τότε, υπάρχουσας ζήτησης. Η ζήτηση αυτή αφορούσε τον παραθεριστικό κυρίως τουρισμό των καλοκαιρινών μηνών και των διακοπών των Χριστουγέννων και του Πάσχα. Δευτερευόντως, όμως αφορούσε και την υπάρχουσα τότε τουριστική κίνηση όλου του έτους, που στηρίχθηκε στον τουρισμό μικρής διάρκειας (ορεινός, αθλητικός τουρισμός και τουρισμός αναψυχής). Από την άποψη αυτή ο στόχος γ.1 αλληλοϋποστηρίχτηκε με τους επιχειρησιακούς στόχους γ.2 και γ.3 που αποσκοπούσαν στην επιπλέον ανάδειξη και αξιοποίηση των σημείων της περιοχής που παρείχαν ευκαιρίες για ορεινό αθλητικό τουρισμό και για τουρισμό αναψυχής, και που με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν στην επιμήκυνση της τουριστικής ενεργής περιόδου σε όλη τη διάρκεια του έτους.

Η δημιουργία των καταλυμάτων αυτών διαμόρφωσε ένα πρότυπο και παρακίνησε στην αξιοποίηση των άλλων, εκτός του Leader, μέτρων ενίσχυσης του αγροτουρισμού (π.χ. Αναπτυξιακός Νόμος 797 κ.λ.π.).

Επιχειρησιακός στόχος γ.2: Ανάδειξη και αξιοποίηση των φυσικών χώρων της περιοχής, που παρείχαν ευκαιρίες για ορεινό αθλητικό τουρισμό.

Επιχειρησιακός στόχος γ.3: Ανάδειξη και αξιοποίηση των φυσικών χώρων της περιοχής, που παρείχαν ευκαιρίες για τουρισμό αναψυχής.

Επιχειρησιακός στόχος γ.4: Υποστήριξη πρωτοβουλιών που ενίσχυσαν τις ευκαιρίες για πολιτιστικό τουρισμό ή που πλαισίωσαν από πολιτιστική άποψη τις άλλες μορφές τουρισμού.

Επιχειρησιακός στόχος γ.5: Δημιουργία κοινών υπηρεσιών τουρισμού και τουριστικών δικτύων με κέντρο την Καλαμπάκα.

Ο στόχος γ.5 ειδικότερα αφορούσε:

- Το συντονισμό και την υποστήριξη των νεοδημιουργούμενων αγροτουριστικών καταλυμάτων και των άλλων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον τουρισμό.

- Το συντονισμό της τουριστικής προσφοράς με τη ζήτηση.

- Την ποιοτική βελτίωση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών και την κάλυψη σχετικών κενών (επαγγελματική κατάρτιση, ντόπιοι ξεναγοί κ.λ.π.).

- Την ανάδειξη νέων επιτελικών λειτουργιών της πόλεως της Καλαμπάκας.

Τομέας Δ: Μικρές επιχειρήσεις, βιοτεχνία, υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα

Επιχειρησιακός στόχος δ.1: Ενίσχυση μεταποιητικών δραστηριοτήτων που αξιοποίησαν τοπικές δεξιότητες και τοπικούς φυσικούς πόρους (πέραν της πρωτογενούς γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής).

Επιχειρησιακός στόχος δ.2: Ενίσχυση τοπικών παραγωγικών μονάδων και συνεργείων της ορεινής περιοχής, που σχετιζόντουσαν με οικοδομικά και κατασκευαστικά υλικά και με δραστηριότητες για κατασκευές και οικοδομές.

Επιχειρησιακός στόχος δ.3: Ενίσχυση της τοπικής προσφοράς καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών, στην ορεινή περιοχή.

Τομέας Ε: Επιτόπια αξιοποίηση και εμπορευματοποίηση της γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής.

Επιχειρησιακός στόχος ε.1: Δημιουργία 2 νέων μονάδων συσκευασίας και τυποποίησης τοπικών χαρακτηριστικών προϊόντων.

Επιχειρησιακός στόχος ε.2: Δημιουργία 2 νέων μονάδων αξιοποίησης της δασικής παραγωγής

Επιχειρησιακός στόχος ε.3: Δημιουργία 3 νέων μονάδων μεταποίησης ή και εμπορίας τοπικών γεωργικών προϊόντων.

Τομέας Ζ: Άλλα μέτρα.

Επιχειρησιακός στόχος ζ.1: Κατασκευή διαφόρων μικρών υποδομών που ήταν αναγκαίες: Πρώτον για να καλύψουν ελλείψεις που καθιστούσαν προβληματικές ορισμένες από τις θέσεις των καταλυμάτων (ύδρευση, τηλεοπτική κάλυψη) και δεύτερον για την προστασία του περιβάλλοντος.

Επιχειρησιακός στόχος ζ.2: Ενέργειες προβολής της περιοχής και των νέων τουριστικών δυνατοτήτων της.

Τομέας Η: Οργάνωση και λειτουργία τοπικού αναπτυξιακού φορέα.

Επιχειρησιακός στόχος η.1: Συγκρότηση και λειτουργία του Φορέα.

Επιχειρησιακός στόχος η.2: Εξασφάλιση στον φορέα της απαραίτητης τεχνικής βοήθειας στην πολιτική και πρακτική διαχείριση του προγράμματος.

Εκτιμήσεις του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. για την έως τώρα εφαρμογή του προγράμματος LEADER I.

Όσον αφορά τις εκτιμήσεις του στελεχικού δυναμικού του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. η έως τώρα εφαρμογή του προγράμματος έχει επιφέρει τα παρακάτω αποτελέσματα:

Τομείς και ενέργειες οι οποίες ολοκληρώθηκαν.

- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός στις βιοτεχνίες Αγιογραφίας και λαϊκής τέχνης.
- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός Ξυλουργείων.
- Μικρά προγράμματα ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού μικρών επιχειρήσεων ειδών κατανάλωσης και παροχής υπηρεσιών.
- Αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού δικτύου πληροφορικής.
- Σκι Περτουλίου, αγορά ενός μηχανήματος που πατάει το χιόνι, επέκταση και βελτίωση της χιονοδρομικής πίστας.

- Έργα αθλοπαιδιών τα οποία υλοποίησαν οι ΟΤΑ.
- Καθορισμός και σήμανση Διεθνών Πεζοποριακών Μονοπατιών.
- Μελέτη αναπτυξιακού προγράμματος Μετεώρων – Καστρακίου με την πραγματοποίησης σφυγμομέτρησης με τη μορφή ερωτηματολογίου στην τοπική κοινωνία και τους άλλους φορείς.
- Μελέτη Τηλεδιερεύνησης της Ορεινής Ζώνης την οποία είχε αναλάβει και ολοκληρώσει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Η κατασκευή, αποπεράτωση και ο εξοπλισμός των Καταλυμάτων, Ενοικιαζομένων Δωματίων και Ξενώνων στην οποία οι επενδυτές δυσκολεύτηκαν, κατά την περίοδο του χειμώνα (ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές) και από διάφορα πολεοδομικά προβλήματα.
- Η οργάνωση του Γραφείου Κοινών Υπηρεσιών Τουρισμού και του συστήματος κράτησης δωματίων.
- Η αποκατάσταση Κτισμάτων Πολιτιστικής Κληρονομιάς (πύργοι, μοναστήρια, εκκλησίες, γεφύρια).
- Μία βιοτεχνική μονάδα Εμφιάλωσης Νερού.
- Διάφορες άλλες Μεταποιητικές Μονάδες.
- Μία μονάδα παραγωγής παραδοσιακών γλυκών κουταλιού.
- Τρεις Μονάδες Ψυκτικών Θαλάμων για την συντήρηση φρούτων και λαχανικών εκτός εποχής, οι οποίες εξυπηρετούν τις ανάγκες της περιοχής.
- Μελέτη για συσκευασία, τυποποίηση και εμπορευματοποίηση Μελιού.
- Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των δύο Ορεινών Καταφυγίων Τριγκίας, Κόζιακα.
- Ντοκιμαντέρ, θέμα του οποίου ήταν η προβολή των δραστηριοτήτων του προγράμματος αλλά και της περιοχής. Τα γυρίσματα διήρκησαν ένα έτος, μέχρι τη λήξη του Φθινοπώρου, πετυχαίνοντας την προβόλη των δραστηριοτήτων και την περιοχή με όλες τις εποχές του έτους.

Τομείς που αντιμετώπησαν δυσκολίες από την παράταση του προγράμματος.

- Υπαίθριο Θέατρο Καλαμπάκας, διότι η περιοχή που είχε επιλεγεί για την υλοποίησή του χαρακτηριζόταν ως δασική και δεν δινόταν η σχετική άδεια από την Διεύθυνση Δασών. Τα προβλήματα όμως ξεπεράστηκαν και δόθηκε η διακήρυξη του έργου στη δημοσιότητα.

- Το Εκθεσιακό Κέντρο Καλαμπάκας, είχε ανατεθεί σε ανάδοχο και έπρεπε να αρχίσουν οι εργασίες μετά την ολοκλήρωση έργων της ΔΕΗ που πραγματοποιούνταν στο οικόπεδο.

- Επίσης όλα τα έργα για τα οποία εξαγγέλθηκαν και υπογράφηκαν συμβάσεις μέχρι 30/6/94, στα πλαίσια συμπληρωματικής χρηματοδότησης που αποφάσισε η Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος LEADER, τα οποία για να ολοκληρωθούν έπρεπε να δοθεί παράταση της λήξης του προγράμματος. Σχετικές διαβεβαιώσεις δόθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης και από το Υπουργείο Γεωργίας. Τέτοια έργα ήταν τα «Κέντρα Ορεινών Αθλητικών Δραστηριοτήτων», «Μονάδα Παραγωγής Οργανικών Λιπασμάτων από κοπριά ζώων», κ.λ.π..

Πρακτικές επιπτώσεις από την υλοποίηση των σημαντικότερων εφαρμογών του προγράμματος.

- **Μελέτη Αναπτυξιακού Προγράμματος Μετεώρων – Καστρακίου,** ήταν η μόνη μελέτη που έγινε και τα αποτελέσματά της έγιναν πολύ χρήσιμα για τη χάραξη ενιαίας πολιτικής ανάπτυξης για την περιοχή. Από το δεύτερο Κ.Π.Σ. δόθηκαν για την ανάπτυξη των Μετεώρων 400 περίπου εκατομμύρια δρχ..

- **Η Τηλεδιερεύνηση μέσω Δορυφορικής Κατόπτρευσης,** της περιοχής LEADER από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ήταν επίσης μια σημαντική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας μας παρείχαν πλήρη γνώση για την πανίδα, την χλωρίδα της περιοχής και για τον υδροφόρο ορίζοντα.

- Στον τομέα του **Αγροτικού Τουρισμού** με την υποδομή που δημιούργησε Αγροτουριστικά Καταλύματα, Κέντρο Τουριστικών Υπηρεσιών, εμφανίστηκε ένα νέο είδος τουριστικού προϊόντος στην περιοχή (Ορειβασία, Πεζοπορία, Σκι, Ορεινή Ιππασία, Αναρρίχηση, Ανεμοπτερισμός), το οποίο ήρθε να συμπληρώσει το εισόδημα των κατοίκων σε συνδυασμό με τα **Πεζοπορικά Μονοπάτια** τα οποία ενώνονται με το διεθνές μονοπάτι E4 και στα οποία οργανώνονται 2μερες και 5μερες εκδρομές πεζοπορίας. Συστηματικά υλοποιήθηκε ο στόχος για την ανάδειξη της περιοχής σαν Πανελλήνιο Κέντρο Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού.

- Στην **Επαγγελματική Κατάρτιση** δόθηκε έμφαση στους κλάδους που ήταν άμεσα συνδεδεμένοι με εκείνες τις δραστηριότητες του προγράμματος, οι

οποίες είχαν σαν αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας και την καλύτερευση της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού.

- Η Μονάδα Παραγωγής Οργανικών Λιπασμάτων βοήθησε στην κάλυψη των αναγκών της περιοχής και προσέφερε την εμπειρία της από εφαρμογές λιπασμάτων που έγιναν σε διάφορες περιοχές. Με αυτό τον τρόπο εξάχθηκαν χρήσιμα συμπεράσματα για τη χρήση τους στα Οικολογικά Αγροκτήματα, τα οποία αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του LEADER II.

- Με την ολοκλήρωση του Ντοκιμαντέρ και την προβολή του από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τοπικά, εθνικά, διεθνή) προβλήθηκε και προβάλλεται η ευρύτερη περιοχή του LEADER και ειδικότερα οι μοναδικές στο είδος τους και πανέμορφες περιοχές του Ασπροποτάμου, του Περτουλίου (Περτουλιώτικα λιβάδια) και οι μοναδικοί σε όλο τον κόσμο βράχοι των Μετεώρων.

- Η βοήθεια προς τις Βιοτεχνικές Μονάδες είχε σαν αποτέλεσμα την άνθηση της Αγιογραφίας, των Ξυλουργείων και διάφορων άλλων μονάδων.

- Δημιουργήθηκε μια ικανοποιητική υποδομή στα Αγροτουριστικά Καταλύματα, που μπόρεσε να φέρει και να κρατήσει τον ενδιαφερόμενο τουρίστα σε ιδιαίτερου κάλλους περιοχές που σε άλλες εποχές ήταν αδύνατο λόγω έλλειψης των στοιχειωδών παροχών υπηρεσιών τουρισμού. Με τον τρόπο αυτό επετεύχθει μια αύξηση των μέσων διανυκτερεύσεων των τουριστών που είχε σαν αποτέλεσμα το μεγαλύτερο οικονομικό όφελος στην περιοχή σε συνάρτηση με την καλύτερευση των υπηρεσιών.

- Οι Αναστηλώσεις Γεφυριών και Μοναστηριών πρόβαλλαν την πολιτιστική μας κληρονομιά και αύξησαν τα τουριστικά ενδιαφέροντα της περιοχής.

- Οι προσπάθειες ανάπτυξης του Τετραπόλου Καλαμπάκας – Ασπροποτάμου – Ελάτης – Πύλης μέσω της σύνδεσης δραστηριοτήτων των πιο πάνω περιοχών, απέφεραν πολλαπλά οφέλη, όπως η συμπλήρωση των διαφόρων τουριστικών δραστηριοτήτων, η συνεργασία και η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ τους.

- Η δημιουργία πρακτορείου τουρισμού επέτρεψε την καταλυτική παρέμβαση, με στόχο την ανάπτυξη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων και την βελτίωση αξιοποίηση των τουριστικών δυνατοτήτων της περιοχής.

4.2 Το πρόγραμμα LEADER II.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER II ήταν μια ακόμη σημαντική ευκαιρία ανάπτυξης για την περιοχή στα πλαίσια της συμμετοχής της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και στην πορεία προς την Ευρωπαϊκή ενοποίηση. Ήταν ευκαιρία όχι μόνο για τα κεφάλαια που θα εισέρεαν στο Νομό, παρόλο που η απορρόφηση αυτών των κονδυλίων συνεισέφερε στην τόνωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας του Νομού. Περισσότερο αποτέλεσε ευκαιρία γιατί ήταν δυνατόν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να λειτουργήσει σαν καταλύτης για την τοπική ανάπτυξη.

Η πλήρης αξιοποίηση της ευκαιρίας «LEADER II» προϋπόθετε ενεργοποίηση, συνεργασία και στράτευση ολόκληρου του κοινωνικού ιστού, των τοπικών φορέων, του τοπικού επιστημονικού δυναμικού και των ιδιωτών επενδυτών σε ένα κοινό όραμα: αυτό της τοπικής ανάπτυξης και της απαγόρευσης της ποιότητας ζωής σαν βασικό ζητούμενο. Το LEADER II έδωσε τη δυνατότητα να αναπτυχθούν νέες δραστηριότητες, να αξιοποιηθούν τα τοπικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, να ανταλλαχθεί εμπειρία με άλλες περιοχές της χώρας μας και της Ευρώπης, να ανοίξει η τοπική κοινωνία και να ενσωματώσει νέες γνώσεις και τεχνικές, να παραχθούν νέα προϊόντα και υπηρεσίες ή να βελτιωθούν τα ήδη παραγόμενα.

4.2.1 Αρχική πρόταση.

Σκοπός του προγράμματος.

Σκοπός του LEADER ήταν να αποδείξει ότι οι τοπικές πρωτοβουλίες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης. Συγχρόνως δε να εντοπίσουν τις καινοτομικές εκείνες λύσεις, οι οποίες αφενός αξιοποίησαν με τον καλύτερο τρόπο τα ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τους τοπικούς πόρους μιας περιοχής, αφετέρου μπόρεσαν να χρησιμεύσουν ως υπόδειγμα και σε άλλες περιοχές της Ευρωπαϊκής υπαίθρου με τη δημιουργία ενός Δικτύου Ομάδων Δράσης, μέσω του οποίου θα ανταλλάσσονται εμπειρία και τεχνογνωσία.

Αναπτυξιακές κατευθύνσεις για την περιοχή.

Οι βασικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις για την περιοχή ήταν ελάχιστα διαφορετικές από αυτές που είχαν τεθεί και για την υλοποίηση του προγράμματος LEADER I Καλαμπάκας – Πύλης 1992-1994.

Οι όποιες διαφορές υπήρξαν οφείλονταν:

i) στα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εφαρμογή του πρώτου προγράμματος στην περιοχή και είτε αφορούσαν διορθωτικές κινήσεις όπου διαφάνηκε η μη λειτουργικότητα των ενεργειών, είτε αφορούσαν ενισχύσεις παρεμβάσεων που διαφάνηκε ότι «έπιασαν» τον προσδοκώμενο αρχικό στόχο και

ii) στις βασικές κατευθύνσεις που έδινε το κείμενο της ανακοίνωσης προς τα κράτη – μέλη της Επιτροπής Ευρωπαϊκής Ένωσης (94/C180/12) που αφορούσε την κοινοτική πρωτοβουλία LEADER II.

Ουσιαστικά αυτό επιβεβαίωνε την εγκυρότητα επιλογών των κατευθύνσεων της αναπτυξιακής στρατηγικής που περιείχε το πρώτο πρόγραμμα και με αυτή την έννοια η πρόταση για το LEADER II αποτέλεσε εν πολλοίς συνέχεια των αναπτυξιακών παρεμβάσεων που είχαν μπει σε τροχιά εφαρμογής.

Συνολικός αρχικός προϋπολογισμός¹⁰.

Με την υπ' αριθ. 307193/6583/22-3-96 απόφασή του, το Υπουργείο Γεωργίας ανακοίνωσε στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την επιλογή των αναπτυξιακών εταιρειών (Τ.Ο.Δ. = Τοπικές Ομάδες Δράσης) στην Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER II για την Θεσσαλία. Μεταξύ αυτών, επιλέχθηκε και το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. για την υλοποίηση του προγράμματος LEADER II Καλαμπάκας - Πύλης.

Στην πορεία και μετά από διαπραγματεύσεις ενσωματώθηκε και η πρόταση της περιοχής Φαρκαδόνας – Οιχαλίας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του αρχικού προγράμματος στο ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ανέρχόταν σε 2.298.099.976 δρχ. και ο οποίος αποτελείται από :

10. – Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1994), «Πρόταση LEADER II Φαρκαδόνας-Οιχαλίας.», Καλαμπάκας.

- Κοινοτική συμμετοχή (Ε. Ε.): 1.124.102.947δρχ
- Εθνική συμμετοχή (Υπουργείο Γεωργίας): 242 537 052 δρχ.
- Ιδία συμμετοχή στα έργα που υλοποιούνται: 931.459 977δρχ
- Συνολικός προϋπολογισμός: 2.298 099.976 δρχ.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER II χωριζόταν σε 2 σκέλη :

Β' ΣΚΕΛΟΣ : Καινοτόμα προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη που περιελάμβανε τα ακόλουθα 6 Μέτρα :

- Μέτρο 1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ .
- Μέτρο 2. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.
- Μέτρο 3. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.
- Μέτρο 4. ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.
- Μέτρο 5. ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ & ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.
- Μέτρο 6. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ.

Γ' ΣΚΕΛΟΣ : Διακρατική συνεργασία.

Αφορούσε δράσεις που υλοποιήθηκαν από κοινού με άλλες περιοχές LEADER II της Ευρώπης. Στα πλαίσια του σκέλους Γ. «Διακρατική Συνεργασία» του προγράμματος LEADER II Καλαμπάκας-Πύλης, προγραμματίστηκε η διοργάνωση στην ορεινή ζώνη του νομού Τρικάλων, «Αγώνων Περιπέτειας» (Adventure Race) τριήμερης διάρκειας, που έλαβαν χώρα την άνοιξη του 2000 και την άνοιξη του 2001, με τη συμμετοχή ομάδων (groups) και μεμονωμένων αθλητών (individuals) από την Ελλάδα, την Ευρώπη αλλά και ολόκληρο τον κόσμο. Πρόκειται για αγώνες πολλαπλών αθλημάτων (multi-sport) με την επωνυμία «Διάσχιση της Πίνδου» (Pindos Crossing) που περιελάμβαναν τα ακόλουθα σπορ:

- α) πεζοπορία,
- β) ορειβασία,

- γ) αναρρίχηση,
- δ) κανό-καγιάκ και
- ε) ποδήλατο βουνού (mountain bike).

Ειδικοί στόχοι.

Ειδικοί στόχοι αυτής της πρωτοβουλίας ήταν:

- να συμβάλει στην αύξηση της απασχόλησης και των αγροτικών δραστηριοτήτων,
- να μειώσει τον ρυθμό εγκατάλειψης της υπαίθρου κυρίως από τους νέους, που αποτελούν το πιο δυναμικό και απαραίτητο στοιχείο ανάπτυξης,
- να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη απομόνωση των απομακρυσμένων περιοχών,
- να συμβάλλει στην συμπλήρωση του αγροτικού εισοδήματος,
- να ενσωματώσει την καινοτομία και τις νέες τάσεις των αγορών και υπηρεσιών,
- να συνεισφέρει στην προστασία του περιβάλλοντος.

Έμφαση δόθηκε στους τομείς:

- της ανάπτυξης του αγροτικού τουρισμού,
- στην οργάνωση και σχεδιασμό της παραγωγής,
- της μεταποίησης και εμπορίας των τοπικών αγροτικών προϊόντων,
- στην ορθολογική εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων.

Τα προβλήματα που παρουσιάζονται.

Τα προβλήματα σε γενικές γραμμές παραμένουν τα ίδια που αναφέρονται στην αρχική πρόταση του LEADER I.

Γενικοί στόχοι για την ορεινή περιοχή.

Οι τρεις γενικοί στόχοι είναι οι ίδιοι, αλλά προστέθηκε ένας τέταρτος στόχος:

Ο τέταρτος γενικός στόχος ήταν η διατήρηση και η βελτίωση του περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος χώρου, καθώς αφενός η έντονη «περιθωριοποίηση» που υπέστησαν οι ορεινές περιοχές είχε αφήσει έντονα τα σημάδια της εγκατάλειψης και ερήμωσης που αποτυπώνονταν στην

κατάσταση της περιοχής, αφετέρου το μοντέλο «αστικοποίησης» που ακολουθήθηκε για τους αστικούς πόλους με έντονα τα στοιχεία σχεδιασμού και προγραμματισμού των υποδομών άφησαν έκθετα τα πολεοδομικά συγκροτήματα στην αντιμετώπιση των αναγκών τόσο από την συγκέντρωση του πληθυσμού όσο και από την μετέπειτα τουριστική ανάπτυξη.

Και ως προς τους τέσσερις γενικούς στόχους η σχετική απασχόληση μπορεί να ήταν, για ένα άτομο ή για μια οικογένεια, συμπληρωματική με άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες. Σύμφωνα με τη συνήθη προσέγγιση, παρόμοιοι τύποι απασχόλησης, συγκρινόμενοι με τα αστικά πρότυπα απασχόλησης, αντιμετωπίζονται συνήθως αρνητικά. Από την άποψη όμως που μας ενδιαφέρει, η ποικιλία και η συμπληρωματικότητα των απασχολήσεων, μπόρεσε να αποτελέσει ένα εναλλακτικό πρότυπο εργασίας, που να συνδυάζει τη ζωή στην πόλη και το χωριό.

Βασικός στόχος.

Ο βασικός στόχος ήταν η δημιουργία του τετραπόλου: Καλαμπάκα – Ασπροπόταμος (Τρία Ποτάμια) – Περτούλι – Πύλη. Το «κλείσιμο» του τετραπόλου και η διαμόρφωση της φυσιογνωμίας του σε ένα λειτουργικό σύνολο προσφοράς εναλλακτικών μορφών τουρισμού ήταν από τα πιο σημαντικά επιτεύγματα του προγράμματος, καθώς συνέδεσε τους δύο αστικούς πόλους του προγράμματος με την ορεινή ζώνη ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Αυτό έδωσε τη δυνατότητα αφενός της εύκολης πρόσβασης του τουρισμού (ημεδαπού και αλλοδαπού) της Καλαμπάκας – Μετεώρων στην περιοχή Ασπροποτάμου – Περτουλίου, αφετέρου στον τουρισμό της περιοχής Πύλης – Περτουλίου (κυρίως ημεδαπού) εύκολη πρόσβαση στον άξονα Ασπροποτάμου – Καλαμπάκας.

Ήδη τμήματα του οδικού δικτύου της παραπάνω περιοχής είχαν τότε μπει σε προγράμματα οδοποιίας της Νομαρχίας και μέχρι το 1999 το παραπάνω δίκτυο ασφαλτοστρώθηκε πλήρως διευκολύνοντας στο μέγιστο τη διακίνηση των τουριστών.

Έτσι με μια κίνηση επιτεύχθηκαν δύο πράγματα:

- Να δημιουργηθεί μια διέξοδος για την αποσυμφόρηση των Μετεώρων.

- Να δημιουργηθεί η δυνατότητα μιας αμφίδρομης κίνησης τουρισμούς μεταξύ Καλαμπάκας – Μετεώρων – Πετρουλίου και

- Με τη διέξοδο αυτή ένα μεγάλο ποσοστό τουριστών παραμένει για περισσότερο καιρό στην περιοχή, πράγμα που βοήθησε και στην καλύτερη αξιοποίηση των ξενοδοχειακών μονάδων της Καλαμπάκας.

- Η δημιουργία αυτής της ζώνης αγροτικού τουρισμού, με αιχμή την περιοχή του Ασπροποτάμου, αποτέλεσε τον κύριο στόχο του LEADER Καλαμπάκας – Πύλης. Ταυτόχρονα στο πρόγραμμα προβλεπότανε μελέτες για τη δημιουργία τουριστικών ενδιαφερόντων (αξιοποίηση σπήλαιων, πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις) που εκτός των άλλων συντελούν στην επιμήκυνση του χρόνου διαμονής των τουριστών στην περιοχή.

4.2.2 Τελική έγκριση του προγράμματος και των δράσεων¹¹.

Συμπληρωματική πρόταση.

Το Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας – Πύλης Α.Ε. κατέθεσε στις 3 Δεκεμβρίου του 1998 στο Υπουργείο Γεωργίας, συμπληρωματική πρόταση στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας LEADER II, με βάση σχετικό αίτημα του Υπουργείου προς όλες τις αναπτυξιακές εταιρείες που υλοποιούν την πρωτοβουλία στην Ελλάδα για κατανομή αποθεματικού ποσού.

Με την υπ' αριθ. 338971/1854/22-3-99 απόφαση του, το Υπουργείο Γεωργίας, ανακοίνωσε την κατανομή του αποθεματικού στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER II.

Η επιλογή αυτή βασίστηκε στην αξιολόγηση των προτάσεων, οι οποίες είχαν υποβληθεί από τις αναπτυξιακές εταιρείες που υλοποιούσαν το πρόγραμμα και πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητο εξωτερικό αξιολογητή του Υπ. Γεωργίας. Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για τη αξιολόγηση των προτάσεων κατατάσσονται σε 4 κατηγορίες:

- α) Ποιότητα του υποβληθέντος προγράμματος.
- β) Η έως τώρα πορεία του ήδη εγκεκριμένου προγράμματος.
- γ) Αξιοπιστία της αναπτυξιακής εταιρείας.
- δ) Βαθμός μειονεκτικότητας της περιοχής προγράμματος.

11. – Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1994), «Πρόταση LEADER II Φαρκαδόνας-Οιχάλιας.», Καλαμπάκας.

Με βάση τα παραπάνω στην Περιφέρειας Θεσσαλίας επιλέχθηκαν οι ακόλουθες αναπτυξιακές εταιρείες :

1. Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας-Πύλης Α.Ε. (ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π Α.Ε.).
2. Αναπτυξιακή Καρδίτσας Α.Ε. (ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.).
3. Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε. (Ε.Α.Π. Α.Ε.).

Η πρόταση αυτή ουσιαστικά αποτέλεσε συνέχεια του αρχικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης LEADER II με συνολικό προϋπολογισμό 2,298 δις δρχ., το οποίο υλοποιούσε το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. εκείνη τη στιγμή.

Για την υποβολή της συμπληρωματικής πρότασης LEADER II, όλο το στελεχικό δυναμικό του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. με επικεφαλής το συντονιστή του προγράμματος LEADER κ. Πάτρα Παναγιώτη, αφού έλαβε υπόψη του:

1. τη φιλοσοφία και τους στόχους του προγράμματος LEADER,
2. την αναπτυξιακή φιλοσοφία και στρατηγική που προωθεί το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. για την τοπική ανάπτυξη στην περιοχή παρέμβασης,
3. τις εμπειρίες που απέκτησε από την υλοποίηση του LEADER I έως τώρα,
4. την τοπική πραγματικότητα και τις συνθήκες που επικρατούν,
5. τις κατηγορίες επιλεξιμότητας βάσει της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των σχετικών εγκυκλίων του Υπουργείου Γεωργίας,

προχώρησε στον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συμπληρωματικού προγράμματος τοπικής ανάπτυξης, που αφορούσε το 90% περίπου της έκτασης του Νομού Τρικάλων. Μετά από την λήξη της σχετικής διαδικασίας αξιολόγησης από το Υπουργείο Γεωργίας, η πρόταση του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. εγκρίθηκε. Το νέο συμπληρωματικό πρόγραμμα LEADER II θα έχει διάρκεια υλοποίησης έως το τέλος του 2001.

Τελικό συνολικό κόστος.

Με βάση τα παρακάτω, το συνολικό πρόγραμμα LEADER II, που θα υλοποιήσει το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. στην περίοδο 1997-2001 θα προσεγγίσει τα 3.683 δις δρχ. περίπου, με την ακόλουθη χρηματοδοτική κατανομή :

- **Σκέλος Β': καινοτόμα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης**
3.638.173.206 δρχ.

- Σκέλος Γ': διακρατική συνεργασία 44.991.257 δρχ.

- Συνολικός προϋπολογισμός 3.683.164.463 δρχ.

Αναλυτική παρουσίαση των δράσεων του προγράμματος.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 1. Τεχνική στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης.

Οι δράσεις αυτές αναφερόντουσαν στην τεχνική στήριξη της Τοπικής Ομάδας Δράσης (δικαιούχος: ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.) για την οργάνωση, διαχείριση και εφαρμογή του προγράμματος και δεν παρουσίαζαν ενδιαφέρον για τους τελικούς δικαιούχους.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 3. Αγροτικός Τουρισμός.

Βασικοί στόχοι του Μέτρου 3: «Αγροτικός Τουρισμός» του συμπληρωματικού προγράμματος LEADER II ήταν:

1. η ενίσχυση της δημιουργίας εναλλακτικών δραστηριοτήτων για την προσέλκυση του τουρισμού,
2. η προώθηση, προβολή και διαφήμιση του τουριστικού δυναμικού της περιοχής.
3. Τέλος σε επίπεδο προγραμματισμού για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής προτάθηκε η εκπόνηση «Μελέτης τουριστικής αξιοποίησης της νέας τεχνητής λίμνης της Μεσοχώρας».

Για λόγους αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής αλλά και με βάση τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. προς το Υπ. Γεωργίας, οι παρεμβάσεις των προβλεπόμενων δράσεων είχαν σχεδιασθεί κατά προτεραιότητα κατά μήκος των βασικών τουριστικών αξόνων ανάπτυξης της περιοχής εφαρμογής, οι οποίοι εξειδικεύονται για κάθε δράση.

03-01-00-01. Δημιουργία νέων ξενοδοχειακών μονάδων.

Με τη δράση αυτή επιχειρήθηκε να ολοκληρωθεί το πρόγραμμα δημιουργίας νέων κλινών στην περιοχή παρέμβασης του προγράμματος. Ήδη έως τότε από το LEADER I και το LEADER II είχαν δημιουργηθεί νέες κλίνες, που εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό τις τουριστικές περιοχές (ανεπτυγμένες ή / και υπό ανάπτυξη) του νομού. Για το λόγο αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είχε

προσδιορίσει συγκεκριμένα δύο πολύ σημαντικές, από πλευράς τουριστικής ανάπτυξης, περιοχές που εντάσσονταν στρατηγικά στο σχέδιο ορεινής ανάπτυξης του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε., από όπου αποκλειστικά δέχτηκε υποψήφιες προτάσεις προς αξιολόγηση, ήτοι:

1^{ος} άξονας : Περτουλιώτικα Λιβάδια - Χρυσομηλιά - Αηδόνα - Γέφυρα Κουκουράβα.

2^{ος} άξονας: Τρία Ποτάμια Ασπροποτάμου - Μηλιά - Πολυθέα - Καλλιρρόη – Κρανιά.

03-02-01-01. Κατασκευή πρότυπου Αθλητικού Κέντρου.

Με τη δράση αυτή επιχειρήθηκε παρέμβαση στον τομέα της άθλησης, με την εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, που απευθύνονταν τόσο τον τοπικό πληθυσμό αλλά κυρίως και στους τουρίστες / επισκέπτες της περιοχής. Για λόγους αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είχε προσδιορίσει συγκεκριμένες περιοχές, από όπου αποκλειστικά θα δεχόταν υποψήφιες προτάσεις προς αξιολόγηση, ήτοι:

1^{ος} άξονας : Ευρύτερη περιοχή Καλαυπάκας-Καστρακίου-Διάβας-Κρύας Βρύσης-Σαρακίνας-Αγ. Παρασκευής-Βυτουμά-Θεόπετρας.

2^{ος} άξονας: Ευρύτερη περιοχή Πύλης - Ελάτης - Περτουλίου - Νεραϊδοχώριου – Χρυσομηλιάς.

1.

03-02-07-01. Δημιουργία Ιππικού Κέντρου.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. μέσω του LEADER I αλλά και του LEADER II ενίσχυσε την δημιουργία μικρών επιχειρήσεων με την μορφή Κέντρων εναλλακτικών δραστηριοτήτων και σπορ, που προσφέρουν υπηρεσίες τοξοβολίας, ποδήλατο βουνού, ιππασίας, και αντοχής, κ.λ.π., με μεγάλη ανταπόκριση και επιτυχία της δραστηριότητας στην ορεινή τουριστική ζώνη παρέμβασης. Παρόλα αυτά είχε γίνει φανερό ότι ιδιαίτερα όσον αφορά το σπορ της ιππασίας υπήρχε ανάγκη εξειδίκευσης με στόχο την ολοκληρωμένη και ποιοτική παροχή υπηρεσιών στον τομέα του ιππασιασμού. Σχεδιάστηκε για τον λόγο αυτό η ενίσχυση δημιουργίας ενός Ιππικού Κέντρου. Για λόγους αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.

είχε προσδιορίσει συγκεκριμένους άξονες, από όπου και δέχθηκε να αξιολογήσει τις υποψήφίες προτάσεις που κατατέθηκαν, ήτοι:

1^{ος} άξονας: Πύλη-Ελάτη-Περτούλι-Νεραϊδοχώρι.

2^{ος} άξονας: Καλαμπάκα - Διάβα - Κρύα Βρύση - Γλυκομηλιά-Χρυσομηλιά.

3^{ος} άξονας: Γαρδίκι-Ασπροπόταμος-Καστανιά-Αμάραντος.

03-02-08-01. Δημιουργία Σκοπευτικού Κέντρου.

Μεγάλο τμήμα της περιοχής παρέμβασης του προγράμματος LEADER II, καταλαμβάνει η Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή του Κόζιακα, η οποία είναι από τις πιο γνωστές στην Ελλάδα. Σαν αποτέλεσμα η ελεγχόμενη κυνηγετική δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα αυξημένη στην περιοχή κατά το διάστημα Σεπτεμβρίου - Φεβρουαρίου και κυνηγοί από όλη την χώρα επισκέπτονται την περιοχή. Η δημιουργία και λειτουργία ενός οργανωμένου Σκοπευτικού Κέντρου αναμενόταν να βελτιώσει και να αναδείξει το κυνηγετικό «προφίλ» της περιοχής.

.. Για λόγους αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είχε προσδιορίσει συγκεκριμένους άξονες, από όπου και θα δεχόταν να αξιολογήσει τις υποψήφίες προτάσεις που κατατέθηκαν, ήτοι:

1^{ος} άξονας: Σαρακίνα - Αγ.Παρασκευή - Βυτουμά - Καλονέρι - Γενέσι - Πρόδρομος - Πρίνος - Γοργούρι - Πιαλεία - Αγ.Βησσαρίων.

2^{ος} άξονας: Καλαμπάκα - Διάβα - Κρύα Βρύση - Γλυκομηλιά.

3^{ος} άξονας: Πύλη - Παλαιομονάστηρο - Γόμφοι.

03-02-08-02. Δημιουργία πίστας moto-cross.

Η δημιουργία και η αποτελεσματική λειτουργία ενός οργανωμένου χώρου για την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία των μοτοσικλετιστών ανωμάλου δρόμου (moto-cross) αλλά και την διενέργεια αγώνων εξαρτιόταν από την χωροθέτηση της δραστηριότητας αυτής.

Για λόγους αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είχε ενδεικτικά προσδιορίσει συγκεκριμένους άξονες, από όπου και δεχόταν να αξιολογήσει τις υποψήφιες προτάσεις που κατατέθηκαν, ήτοι:

1ος άξονας: Σαρακίνα - Αγ.Παρασκευή - Βυτουμά - Καλονέρι - Γενέσι - Πρίνος Γοργούρι - Πια-λεία - Αγ.Βησσαρίων.

2ος άξονας Καλαμπάκα - Διάβα - Κρύα Βρύση - Γλυκομηλιά.

3ος άξονας: Πύλη - Παλαιομονάστηρο - Γόμφοι.

4ος άξονας: Μεγαλοχώρι-Νεοχώρι-Φαρκαδόνα.

03-03-00-01. Πρότυπο εκπαιδευτικό Κατασκηνωτικό Κέντρο.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. από την πρώτη φάση του LEADER II και στα πλαίσια των διαθέσιμων πιστώσεων ενίσχυσε την δημιουργία ενός Πρότυπου εκπαιδευτικού Κατασκηνωτικού Κέντρου (ορεινή περιοχή Κακοπλευρίου). Με βάση το ενδιαφέρον που επιδείχτηκε και για άλλες περιοχές, εκτιμήθηκε ότι έπρεπε να ενισχυθεί η δημιουργία μιας ακόμη μονάδας. Για λόγους μιας αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είχε προσδιορίσει 3 άξονες, όπου και κατά προτεραιότητα αξιολόγησε τις υποψήφιες προτάσεις που κατατέθηκαν, ήτοι:

1ος άξονας: Ελάτη - Περούλι - Νεραϊδοχώρι - Γέφυρα Αλεξίου - Τρία Ποτάμια (Ασπροπόταμος)

2ος άξονας: Πύλη - Στουρναρέικα - Άγιος Προκόπιος - Καλόγηροι - Βροντερό.

3ος άξονας: Πετρολιώτικα Λιβάδια - Χρυσομηλιά - Γέφυρα Κουκουράβα - Κλεινός- Καστανιά.

03-07-00-01. Μελέτη τουριστικής αξιοποίησης της νέας τεχνητής λίμνης της Μεσοχώρας.

03-14-00-01. Παραγωγή ντοκιμαντέρ για τον Θεσσαλικό σιδηρόδρομο.

03-14-00-02. Ενέργειες προβολής & προώθησης της ορεινής περιοχής του Κόζιακα.

Η δράση αφορούσε :

α) Δημιουργία 20 ταμπλό με λεπτομερή οικότουριστικό χάρτη της περιοχής.

β) Έκδοση διαφημιστικού φυλλαδίου.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 4. Μικρές Επιχειρήσεις, Βιοτεχνία, Υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα.

Βασικοί στόχοι του Μέτρου 4 του προγράμματος LEADER II ήταν:

1. να ενισχύσει τη δημιουργία νέων ή τον εκσυγχρονισμό ήδη λειτουργούντων Μ.Μ.Ε. σε τομείς με συγκριτικά πλεονεκτήματα σε επίπεδο τοπικής και περιφερειακής ζήτησης,

2. να ενισχύσει τις προσπάθειες ενεργοποίησης και συμμετοχής στο πρόγραμμα των τοπικών συλλογικών φορέων των Μ.Μ.Ε. της περιοχής,

3. να εισαγάγει την έννοια της αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας με μικρές πιλοτικού και επιδεικτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις,

4. να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της υπαίθρου εισαγάγοντας νέες υπηρεσίες πιλοτικού και επιδεικτικού χαρακτήρα, που δεν υπήρχαν προηγουμένως.

04-01-00-01. Ίδρυση εργαστηρίων παραγωγής ειδών λαϊκής τέχνης.

04-02-00-01. Εκσυγχρονισμός - επέκταση μονάδων παραγωγής ειδών λαϊκής τέχνης:

04-03-00-01. Ίδρυση Κέντρου Αποκατάστασης Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες.

04-03-00-02. Ίδρυση επιχειρήσεων στον τομέα των εξειδικευμένων τυπογραφικών εργασιών.

04-04-00-01. Εκσυγχρονισμός μονάδων εμφιάλωσης νερού.

04-04-00-02. Εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής γεωργικών παρελκομένων & εργαλείων.

04-05-00-01. Αξιοποίηση υδατοπτώσεων (υδροτριβεία, δριστέλλες, μαντάνια, ταπητοκαθαριστήρια, κ.λ.π.) για παραγωγή & εκμετάλλευση ενέργειας.

Στην περιοχή εφαρμογής του προγράμματος λειτουργούσαν πολλές μικρές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονταν τις υδατοπτώσεις του ορεινού όγκου (π.χ υδροτριβεία, δριστέλλες, μαντάνια, ταπητοκαθαριστήρια, κλπ). Με τη δράση αυτή επιχειρήθηκε παρέμβαση στον τομέα αξιοποίησης ήπιων μορφών ενέργειας (εκτός γεωργίας).

Για το λόγο αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝΑΚΑΠ ΑΕ είχε προσδιορίσει συγκεκριμένα 3 άξονες, από όπου αποκλειστικά δέχτηκε υποψήφιες προτάσεις προς αξιολόγηση, ήτοι:

- 1^{ος} άξονας: Γενέσι-Πρόδρομος-Γοργονύρι-Ξυλοπάραικο-Πιαλεία-Φιλύρα-Αγ. Βησσαρίων.

- 2ος άξονας: Αμπέλια-Κλεινός-Γλυκομηλιά-Χρυσομηλιά-Αηδόνα-Παλαιοχώρι.

- 3ος άξονας: Πύλη- Ροπωτό -Παλαιοκαρυά- Άνιος Προκόπιος-Βροντερό.

04-07-00-01. Διοργάνωση έκθεσης των μεταποιητικών Μ.Μ.Ε. του νομού Τρικάλων.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 5. Αξιοποίηση Επιτόπου και Εμπορία της Γεωργικής και Δασοκομικής Παραγωγής.

Βασικοί στόχοι του Μέτρου 5 του προγράμματος LEADER II ήταν:

1. η αξιοποίηση των τοπικών πόρων για την παραγωγή προϊόντων ποιότητας,

2. η βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των τοπικών αγροτικών παραδοσιακών προϊόντων διατροφής (τυροκομικά, οπωροκηπευτικά, πέστροφα ποταμού, κλπ), με στόχο την προώθηση τους και την τοποθέτηση τους σε περιφερειακές και εθνικές αγορές, μέσω χρηματοδοτικής ενίσχυσης ενεργειών μεταποίησης / τυποποίησης και συσκευασίας,

3. ενισχύσεις, είτε για την απόκτηση σήματος ποιότητας προϊόντων , είτε για την προώθηση και προβολή ήδη πιστοποιημένων προϊόντων ποιότητας, σύμφωνα με τους Καν. 2081/92 & 2082/92,

4. τέλος επιχειρήθηκε η ενίσχυση της παρέμβασης για δημιουργία εκτροφείων θηραμάτων, δράση που συγκέντρωσε αξιόλογο ενδιαφέρον στην αρχική φάση του προγράμματος.

05-01-02-01. Εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής τυροκομικών και γαλακτοκομικών προϊόντων.

05-02-00-01. Ίδρυση μονάδας μεταποίησης - τυποποίησης πέστροφας.

05-04-00-01. Εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος εκσυγχρονισμού αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

05-05-00-01. Ίδρυση μονάδας αξιοποίησης υποπροϊόντων υλοτόμησης & επεξεργασίας του ξύλου.

05-01-02-01. Δημιουργία φόρμας τύπου οικο-αγροκτήματος.

05-12-00 Δημιουργία μονάδας παραγωγής ποτών από φρούτα (λικέρ).

05-12-00-02. Εκσυγχρονισμός τσιπουράδικων (καζαναριών).

05-13-00-01. Κατασκευή ξυλόφουρνου μετά δικτύου διανομής στην ορεινή ζώνη.

05-13-00-02. Ίδρυση μονάδας παραγωγής & εμπορίας τοπικών παραδοσιακών προϊόντων από μούστο (πελτέ & σουτζουκιού).

05-18-00-01. Ίδρυση μονάδων εκτροφής θηραμάτων.

Η δράση αυτή εφαρμόστηκε στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές παρέμβασης του προγράμματος, κατά την έννοια του άρθρου 3, παρ. 4 και 5 της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ για το νομό Τρικάλων και έλαβε υπόψη της την υπ' αριθμόν Α1 Β/818173-9-86 απόφαση του Υπ. Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΦΕΚ 623/Β/29-9-86) «περί όρων ιδρύσεως και λειτουργίας πτηνο-κτηνο-τροφικών εγκαταστάσεων», που ήταν περισσότερο γνωστή ως «υγειονομική Διάταξη», καθώς και την σχετική δασική νομοθεσία. Τα εκτροφεία θηραμάτων μπορούν να εμπλουτίζουν την κατάλληλη περίοδο τις κυνηγετικές ζώνες με θηράματα, ενώ όλες οι επιχειρήσεις, που προσφέρουν «κυνήγι» (π.χ. ταβέρνες, εστιατόρια, κ.λ.π.) μπορούν να προμηθεύονται τα «θηράματα» σε σταθερές ποσότητες και τιμές. Ενισχύθηκε η ίδρυση 3 εκτροφείων (πτερωτών και μη θηραμάτων).

Για λόγους αποτελεσματικής χωροταξικής κατανομής, το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είχε προσδιορίσει συγκεκριμένους άξονες, από όπου και δέχθηκε να αξιολογήσει τις υποψήφιες προτάσεις που κατατέθηκαν, ήτοι:

1^{ος} άξονας: Σαρακίνα – Αγ. Παρασκευή - Βυτουμά - Καλονέρι - Γενέσι - Γοργογύρι - Πιαλεία -Αγ. Βησσαρίων.

2^{ος} άξονας: Καλαμπάκα - Διάβα - Κρύα Βρύση - Γλυκομηλιά.

3^{ος} άξονας: Πύλη - Παλαιομονάστηρο - Γόμφοι.

4^{ος} άξονας: ευρύτερη περιοχή Φαρκαδόνας-Οιχαλίας.

5^{ος} άξονας: ευρύτερη περιοχή Χασίων - Αντιχασίων.

05-24-00-02. Ενισχύσεις για την προώθηση, σήμανση και ενίσχυση επενδύσεων, των γεωργικών προϊόντων ποιότητας

05-25-00-01. Δημιουργία υπαίθριου χώρου πώλησης τοπικών προϊόντων.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 6. Διατήρηση και Βελτίωση του περιβάλλοντος και του Περιβάλλοντος Χώρου.

Στο προτεινόμενο πρόγραμμα το Μέτρο 6. «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ» κατείχε μικρό ποσοστό και κυρίως αφορούσε σε παραγωγικές δράσεις με «ανταποδοτικό»

χαρακτήρα, που κρίθηκαν ενδιαφέρουσες από το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..
Συγκεκριμένα αφορούσε δύο δράσεις:

1. «Δημιουργία οικολογικού / περιβαλλοντικού πάρκου». Το οικολογικό / περιβαλλοντικό πάρκο είναι επισκέψιμος χώρος με έντονη περιβαλλοντική και ψυχαγωγική διάσταση. Βασικό θέμα της επισκεψιμότητας αποτελεί ο Βοτανικός Κήπος του πάρκου με μεγάλη ποικιλία ειδών χλωρίδας. Το όλο επενδυτικό σχέδιο απόβλεπε στην προσέλκυση κυρίως μαθητών (όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης) με στόχο την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

2. «Δημιουργία χώρου εξυπηρέτησης επισκεπτών». Στο χώρο αυτό προτάθηκε η δημιουργία ενός χώρου εξυπηρέτησης επισκεπτών με δημιουργία αναψυκτήριου και χώρο πληροφόρησης των επισκεπτών.

06-01-00-01. Δημιουργία οικολογικού / περιβαλλοντικού πάρκου.

06-19-00-01. Δημιουργία χώρου εξυπηρέτησης επισκεπτών Δήμου Φαρκαδόνας.

4.2.3 Τομείς παρέμβασης¹².

Μέτρο Α.

Απόκτηση ικανοτήτων.

Η διάγνωση των αναγκών της περιοχής Καλαμπάκας – Πύλης πέρα από ορισμένες μελέτες που είχε την πρόνοια να εκπονήσει το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. έγινε μέσα από συνελεύσεις και συζητήσεις με τον τοπικό πληθυσμό και από μικρά Τ.Α.Π. που υλοποιήθηκαν μέσα από το Πρόγραμμα LEADER I.

Υπήρχαν όμως δύο γεωγραφικές ενότητες που με την ιδιομορφία τους, αλλά και από συγκεκριμένες ενέργειες που εξελίσσονταν στην ευρύτερη περιοχή, χρύζανε διερεύνησης και διάγνωσης ώστε να βρεθούν οι άξονες δράσης που θα προωθούσαν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής.

12. – Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1994), «Πρόταση LEADER II Φαρκαδόνας-Οιχάλιας.», Καλαμπάκας.

Επιχειρησιακός στόχος 1. «Διάγνωση, αναπτυξιακός προγραμματισμός Περιοχής Μεσοχώρας».

Πρόκειται για την περιοχή Μεσοχώρας στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Τρικάλων, που συνορεύει με το Νομό Άρτας, στον άξονα Πύλης – Μεσοχώρας. Στη συγκεκριμένη παρέμβαση με κύριο έργο το φράγμα Μεσοχώρας και τη δημιουργία λίμνης αλλάζει ριζικά το γεωφυσικό χάρτη της περιοχής.

Επιχειρησιακός στόχος 2 : «Διάγνωση, αναπτυξιακός προγραμματισμός άξονα Καλαμπάκας – Μαλακασίου.

Αφορούσε την περιοχή του άξονα Καλαμπάκας – Μαλακασίου που συνορεύει με το Νομό Ιωαννίνων στην περιοχή «Κατάρρα».

Στην περιοχή σύμφωνα με τους σχεδιασμούς θα διέρχεται η Εγνατία Οδός, σημαντικός παράγοντας, που πρέπει να ληφθεί υπόψη στο γενικότερο αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιοχής. Ακόμα ολοκληρώνεται η σήραγγα του Μετσόβου, που θα παρακάμπτει το «δύσκολο κομμάτι» της διαδρομής Τρικάλων – Ιωαννίνων και η οποία θα καταλήγει στο Μαλακάσι.

Μέτρο Β.

Καινοτόμα προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη.

Τομέας 1: Τεχνική Στήριξη για την Αγροτική Ανάπτυξη.

Επιχειρησιακός Στόχος 1.1.: «Οργάνωση και λειτουργία του φορέα υλοποίησης (ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.)»

Από ποσοτική άποψη ο στόχος αυτός ήταν συνδεδεμένος με το ύψος του συνολικού προγράμματος που θα εγκρινόταν τελικά. Αφορούσε στην κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. για τη διαχείριση του προγράμματος και κάλυπτε:

- Λειτουργικά έξοδα.
- Δαπάνες προσωπικού.
- Έξοδα μελών Δ.Σ..

Τομέας 2: Επαγγελματική Κατάρτιση και ενισχύσεις για την Απασχόληση.

Επιχειρησιακός στόχος 2.1.: «Επαγγελματική κατάρτιση υψηλού επιπέδου και διεθνικού χαρακτήρα σε τοπικά στελέχη».

Θα πρέπει να διευκρινιστεί, ότι ο μεγαλύτερος όγκος των προγραμμάτων κατάρτισης που χρειάστηκαν για την στήριξη του προγράμματος, χρηματοδοτήθηκαν από το Π.Ε.Π. Θεσσαλίας ή άλλα προγράμματα Κοινοτικών Πρωτοβουλιών όπως το YOUTHSTART που ενσωματώνει τα HORIZON, NOW κ.λ.π.

Στο LEADER II, για την εξυπηρέτηση του παρόντος επιχειρησιακού στόχου, περιλαμβάνονταν ενέργειες που δεν μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από τα παραπάνω προγράμματα.

Αφορούσε σειρές μαθημάτων εκπαίδευσης μικρής σχετικά διάρκειας με μετακλήσεις ξένων ειδικών και επισκέψεις εκπαιδευόμενων στο εξωτερικό και άρα υψηλού σχετικά κόστους.

Επιχειρησιακός στόχος 2.2: «Επαγγελματικής κατάρτιση για ειδικά θέματα, που συνδέονται με την εφαρμογή άλλων καινοτόμων ενεργειών του σχεδίου».

Τα προγράμματα αυτής της κατηγορίας έρχονταν να υποστηρίξουν, μέσω της αναγκαίας κατάρτισης, την επιτυχία είτε άλλων καινοτόμων ενεργειών του σχεδίου, είτε παραδοσιακές δεξιότητες, για τις οποίες υπήρξε ανάγκη κατάρτισης, αλλά ήταν δύσκολο να χρηματοδοτηθούν από το Π.Ε.Π..

Τομέας 3: Αγροτικός Τουρισμός.

Οι επιχειρησιακοί στόχοι και οι σχετικές ενέργειες αυτού του τομέα, αποσκοπούσαν στην εκπλήρωση ενός γενικού στόχου, αυτού της εξομάλυνσης της «καθυστέρησης» των ορεινών περιοχών κυρίως, με ταυτόχρονη βοήθεια στην συγκρότηση ενός ιδιαίτερου «προφίλ» αυτών των περιοχών, ως τόπου ορεινού εναλλακτικού ήπιου τουρισμού με διάφορες μορφές και της επανασύνδεσης του τόσο με τα κοντινά αστικά κέντρα, όσο και με τα πιο απομακρυσμένα κέντρα στον εσωτερικό και στο διεθνή χώρο.

Επιχειρησιακός στόχος 3.1: «Κατασκευή, αποπεράτωση και βελτίωση αγροτουριστικών καταλυμάτων μονάδων (εκτός αστικών περιοχών).

Αφορούσε κυρίως στην δημιουργία μέρους της απαραίτητης υποδομής και άρα ενίσχυση της προσφοράς των κλινών στην ορεινή και ημιορεινή ζώνη αλλά και τον εκσυγχρονισμό ήδη υπαρχόντων. Ο επιχειρησιακός στόχος

απόκλειε την παρέμβαση του μέτρου στα αστικά κέντρα Καλαμπάκας και της ευρύτερης μικροπεριοχής της.

Επιχειρησιακός στόχος 3.2: «Αξιοποίηση ιστορικών και παραδοσιακών κτιρίων τουριστικού ενδιαφέροντος».

Ο στόχος αυτός ενέχει την ίδια συλλογιστική, όπως και ο προηγούμενος, με τη διαφορά ότι αποσκοπεί στη διάσωση παραδοσιακών κτιρίων, με τη μετατροπή τους σε παραδοσιακές μικρές ξενοδοχειακές μονάδες. Τέτοια κτίρια μπορούσαν να είναι είτε παλαιά πέτρινα αγροτόσπιτα, είτε παλαιοί μύλοι, κυλινδρόμυλοι, νερόμυλοι κ.λ.π..

Επιχειρησιακός στόχος 3.3: «Δημιουργία και οργάνωση νέων προϊόντων αγροτουρισμού».

Από τους πιο σημαντικούς στόχους του τομέα αλλά και ολόκληρους του προγράμματος, με την έννοια ότι αφορούσε καινοτόμες ενέργειες, το κύριο χαρακτηριστικό των οποίων ήταν η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος, με τη δημιουργία νέων εναλλακτικών δραστηριοτήτων ήπιας μορφής, κυρίως στον ορεινό όγκο, οι οποίες ταυτόχρονα στηρίζαν τον τουρισμό των Μετεώρων στα πλαίσια ενός ενιαίου κυκλώματος αλληλοτροφοδότησης.

Επιχειρησιακός στόχος 3.4: «Ενέργειες προώθησης, προβολής και έρευνας αγοράς τουριστικών υπηρεσιών».

Οι ενέργειες που εξυπηρετούσαν τον παραπάνω επιχειρησιακό στόχο, συγκροτούν ένα πλέγμα δραστηριοτήτων που αποσκοπούσαν στην στήριξη, προβολή και προώθηση του συνολικού τουριστικού προϊόντος της περιοχής.

Επιχειρησιακός στόχος 3.5: «Ατομικές επενδύσεις μικρής κλίμακας για την ενίσχυση της τουριστικής εικόνας της περιοχής».

Μία και μόνη ενέργεια που αφορούσε στην ανάδειξη μιας παραδοσιακής γραφικής και παράλληλα ελκυστικής στους καιρούς μιας εικόνας των παραδοσιακών καφενείων των χώρων της υπαίθρου. Η ενέργεια απέβλεπε στη δημιουργία ενός δικτύου «παραδοσιακών καφέ – παντοπωλείων» ανάλογων με αυτά που υπήρχαν κατά το διάστημα όπου τα χωριά «έσφυζαν» από ζωή και όπου αυτά τα καφενεία αποτελούσαν κέντρα συνάντησης των μικροκοινωνιών των χωριών.

Επιχειρησιακός στόχος 3.6: «Αισθητική αναβάθμιση των αστικών κέντρων της περιοχής παρέμβασης, μέσω έργων δημόσιας υποδομής, που ανταποκρίνονται στις ανάγκες που απορρέουν από την τουριστική ζήτηση».

Στην ουσία ο επιχειρησιακός αυτός στόχος προέκυψε μέσω της αποκτηθείσας εμπειρίας από την υλοποίηση του προγράμματος LEADER I.

Όπως επανειλημμένα αναφέρεται στη διάγνωση της περιοχής, καθώς και όπου αναπτύσσεται η φιλοσοφία της αναπτυξιακής στρατηγικής, η περιοχή παρέμβασης του προγράμματος χρησιμοποιεί τους δύο αστικούς πόλους της Καλαμπάκας – Καστρακίου και Πύλης ως σημεία εκκίνησης, αλλά και έλξης, ενός σημαντικού ρεύματος ημεδαπού και αλλοδαπού τουρισμού για αναζωογόνηση φυσιογνωμίας.

Η συγκεκριμένη διάγνωση όμως αυτών των δύο βασικών κέντρων – στηριγμάτων έδειχνε ότι η τότε παρούσα κατάσταση την οποία βίωναν οι εν λόγω δύο πόλοι κάθε άλλο παρά μπορούσε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του προγράμματος.

Επιχειρησιακός στόχος 3.7: «Επενδύσεις στα μικρά δημόσια έργα υποδομής, που αφορούν την ικανοποίηση των αναγκών που απορρέουν από την τουριστική ζήτηση».

Το μέτρο αφορούσε στην ουσία τη δημιουργία μικρών χώρων αναψυχής, σε συνδυασμό με τη δημιουργία εγκαταστάσεων αθλοπαιδιών σε επιλεγμένες περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (μικρά «επίνια» κοινοτήτων) από τους Ο.Τ.Α. και άλλους Συλλογικούς φορείς της περιοχής. Κρίθηκε ιδιαίτερης σημασίας στόχος για δύο λόγους: α) Επειδή έδινε τη δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης «μικροπεριοχών» δημιουργώντας έτσι μικρές εστίες προσέλκυσης επισκεπτών. β) ήταν κατ' εξοχήν μέτρο που απευθύνονταν στους Ο.Τ.Α., τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους και τους φορείς της περιοχής, αφού λόγω του μικρού κόστους ανά φυσικό αντικείμενο μπορούσαν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα LEADER.

Επιχειρησιακός στόχος 3.8: «Συμπληρωματικές δράσεις τουρισμού της υπαίθρου».

Αυτός ο στόχος ήρθε ουσιαστικά να ενισχύσει την οργάνωση μιας συμπληρωματικής μορφής τουρισμού για την περιοχή παρέμβασης του κυνηγετικού τουρισμού.

Η περιοχή κατέχει αρκετά καλή «φήμη» ως κυνηγότοπος αφού συνδυάζει μια ποικιλία γεωμορφολογικών στοιχείων και τοπίου που ευνοούν την ανάπτυξη της κυνηγετικής δραστηριότητας. Οι πεδινές περιοχές με τις «ποταμιές» για κυνήγι πουλιών, τα ημιορεινά για λαγό, πέρδικες κ.λ.π. και τέλος η ορεινή δασώδης περιοχή της Πίνδου προσφέρει κυνηγετικές εμπειρίες αγριογούρουνων, ελαφιού, ζαρκαδιού κ.λ.π..

Τομέας 4: Μικρές Επιχειρήσεις – Υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα.

Το περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονταν οι Μ.Μ.Ε. της περιοχής δεν ήταν διαφορετικό από αυτό που χαρακτήριζε και άλλες περιοχές της υπαίθρου:

- έλλειψη σύγχρονης τεχνολογίας και νέων μεθόδων παραγωγής,
- δυσκαμψία διαφοροποίησης της παραγωγής σε νέα προϊόντα,
- έλλειψη πληροφόρησης,
- μη χρήση συστημάτων διαχείρισης και διοίκησης.

Παρόλα αυτά, οι Μ.Μ.Ε. στην Κοινότητα, δείχνουν να αποτελούν το κύριο παραγωγικό κορμό του επιχειρησιακού χώρου, απασχολούν σημαντικό ποσοστό του ενεργού δυναμικού και αυξάνουν συνεχώς το μερίδιό τους στο Α.Ε.Π. της Κοινότητας.

Η εμπειρία έδειξε ότι όπου οι Μ.Μ.Ε. κατάφεραν να ξεπεράσουν τα «παθολογικά» φαινόμενα διαμόρφωσης ενός μη ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, αναπτύχθηκαν δυναμικά εκμεταλλευόμενες τα πλεονεκτήματα του μοντέλου «μικρού μεγέθους» της προσφοράς εργασίας σε συνδυασμό με μεθόδους μερικής απασχόλησης και κυρίως προσανατολιζόμενες στην παραγωγή «τοπικών προϊόντων» κάνοντας ορθολογική χρήση των πόρων.

Επιχειρησιακός στόχος 4.1: «Δημιουργία Υπηρεσιών Πληροφόρησης».

Ο βασικός στόχος του μέτρου ήταν να θέσει τις βάσεις για τη δημιουργία μιας βασικής υποδομής ενός Κέντρου Πληροφόρησης μέσω του οποίου οι Μ.Μ.Ε. θα έχουν πρόσβαση σε μια ολόκληρη σειρά πληροφοριών που τους ενδιαφέρουν.

Το Κέντρο αυτό πληροφόρησης με τον τίτλο «Τοπικό Παρατηρητήριο Αγροτικής Ανάπτυξης» αποτέλεσε σημαντική καινοτομία του Προγράμματος,

αφού ήταν βασική ενέργεια του Δικτύου «Πίνδος» και το οποίο μέσω της βασικής υποδομής πληροφορικής που διαθέτει το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ήταν σε θέση να παρέχει ένα ολόκληρο φάσμα πληροφοριών αναπτυξιακού χαρακτήρα στους χρήστες της.

Το όλο σχήμα βασίστηκε στην Τράπεζα Πληροφοριών του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. το περιβάλλον της οποίας είχε ήδη δημιουργηθεί μέσω του προγράμματος LEADER I και απέμενε πλέον η ενημέρωσή τους με όλα τα στοιχεία και η σύνδεσή της με τους χρήστες.

Παρακάτω στην περιγραφή της ενέργειας περιγράφονται αναλυτικά τόσο οι στόχοι όσο και η λειτουργία του «Τοπικού Παρατηρητηρίου Αγροτικής Ανάπτυξης».

Δευτερεύων προσανατολισμός του επιχειρησιακού στόχου ήταν να ενισχύσει ενέργειες προβολής και προώθησης των προϊόντων των Μ.Μ.Ε. της περιοχής.

Επιχειρησιακός στόχος 4.2: «Ενισχύσεις μικρών επιχειρήσεων αξιοποίησης τοπικών πόρων».

Ο επιχειρησιακός αυτός στόχος αποσκοπούσε στην στήριξη των Μ.Μ.Ε. της περιοχής, βασιζόμενης σε μια διπλή λογική:

α) ενίσχυση επιχειρήσεων που χρησιμοποιούσαν για την παραγωγή των προϊόντων τους, τοπικά παραγόμενη πρώτη ύλη

β) ενίσχυση επιχειρήσεων για τον προσανατολισμό τους σε νέα προϊόντα και τον απεγκλωβισμό τους από κατεστημένα παραγωγικά πρότυπα.

Επιχειρησιακός στόχος 4.3: «Ενισχύσεις εργαστηρίων παραδοσιακών τεχνών και επαγγελματιών».

Επιχειρησιακός στόχος 4.4: «Ενισχύσεις για την δημιουργία Επιχειρήσεων».

Επιχειρησιακός στόχος 4.5: «Δημιουργία υπηρεσιών σε τοπική κλίμακα».

Ο επιχειρησιακός στόχος 4.5 αποσκοπούσε στην ενίσχυση δημιουργίας επιχειρήσεων, παροχής υπηρεσιών σε τομείς που ήταν απαραίτητοι, αλλά έλειπαν από την περιοχή.

Τομέας 5: Αξιοποίηση επιτόπου και εμπορία της γεωργικής δασοκομικής παραγωγής.

Βασικοί στόχοι του τομέα 5 του προγράμματος LEADER II Καλαμπάκας
– Πύλης ήταν:

α) ενίσχυση παραγωγής των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων διατροφής.

β) η προώθησή τους και η τοποθέτησή τους σε περιφερειακές αγορές, μέσω ενεργειών marketing αλλά και μέσω αποκτήσεων «ιδιοτυπίας», «ονομασίας προελεύσεως» (Καν. 2081/91 1288/92) ή του χαρακτηρισμού τους ως «τοπικά προϊόντα».

γ) η διαφοροποίηση της γεωργικής δραστηριότητας των γεωργών σε άλλες προσοδοφόρες καλλιέργειες, ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στη «Βιολογική γεωργία», που αποτελούσε καινοτομία, αφού επρόκειτο για την πρώτη προσπάθεια στο Νομό Τρικάλων.

δ) η ενίσχυση της τυποποίησης και προβολής τους για την αύξηση της κατανάλωσής τους, τόσο από τον τοπικό πληθυσμό όσο και από τον τουρισμό που αναπτύσσεται στην ευρύτερη περιοχή.

Επιχειρησιακός στόχος 5.1: «Έρευνα των τοπικών και περιφερειακών αγορών – Ανάλυση Δικτύων Διανομής».

Και οι δύο ενέργειες του επιχειρησιακού στόχου αποτελούσαν ενέργειες του Δικτύου «Πίνδος» και είχαν συμφωνηθεί στα πλαίσια του Δικτύου «Πίνδος». Ο επιχειρησιακός στόχος αποσκοπούσε στην μελέτη και έρευνα των καναλιών εμπορίας και προώθησης των οικολογικών και τοπικών προϊόντων, δηλαδή προϊόντων τα οποία προβλέπονταν να παραχθούν στα πλαίσια άλλων δράσεων του προγράμματος.

Η μελέτη αφορούσε την έρευνα τόσο της εσωτερικής όσο και της εξωτερικής αγοράς.

Η δεύτερη ενέργεια αφορούσε την εκπόνηση μελέτης για την αξιοποίηση των δασών και της δασοκομικής παραγωγής, ώστε να διερευνηθούν και να αναδειχθούν οι σημαντικότερες ανάγκες της περιοχής, σε σχέση με το δάσος και την αξιοποίησή του και στη συνέχεια να χαραχθεί μία ολοκληρωμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση, τόσο των σημερινών προβλημάτων, όσο και να αποδειχθούν νέοι τρόποι αξιοποίησης του δάσους και της δασικής παραγωγής.

Επιχειρησιακός στόχος 5.2: «Επενδύσεις για την παραγωγή και αξιοποίηση τοπικής παραγωγής».

Ο επιχειρησιακός αυτός στόχος απασκοπούσε στην ενίσχυση επενδύσεων που είτε αφορούσαν την παραγωγή τοπικών προϊόντων, είτε βοηθούσαν στην καλύτερη αξιοποίηση των τοπικών πόρων.

Επιχειρησιακός στόχος 5.3: «Εμπορία».

Επιχειρησιακός στόχος 5.4: «Διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής και των δραστηριοτήτων των γεωργών».

Ο επιχειρησιακός αυτός στόχος απασκοπούσε να θέσει νέους προσανατολισμούς στα πρότυπα αγροτικής παραγωγής.

Βάρος δόθηκε στην «Βιολογική Γεωργία» που για πρώτη φορά έγινε η εισαγωγή της, τουλάχιστον με οργανωμένο τρόπο στον Νομό Τρικάλων και που σαν ενέργεια συγκέντρωσε το ενδιαφέρον πολλών αγροτών.

Κατά δεύτερο λόγο, προσπάθησε να εισαγάγει νέες δραστηριότητες στον αγροτικό χώρο, με στόχο της την διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων των γεωργών.

Επιχειρησιακός στόχος 5.5: «Ανάπτυξη υδατοκαλλιέργειας και αλιείας για ψυχαγωγικούς σκοπούς».

Επιχειρησιακός στόχος 5.6: «Τεχνική στήριξη για προώθηση των τοπικών προϊόντων».

Ο βασικός σκοπός του μέτρου ήταν η παροχή τεχνικής στήριξης για το σύνολο σχεδόν των ενεργειών που προτάθηκε για χρηματοδότηση στον τομέα Γ.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. στα πλαίσια αυτά φρόντισε:

- για τη σωστή κατεύθυνση των επενδυτικών σχεδίων,
- την κατάλληλη προετοιμασία για την εφαρμογή τους,
- την καθοδήγηση των δικαιούχων επενδύσεων παραγωγής προϊόντων για τη λήψη σήματος προέλευσης περιοχής ή «τοπικού προϊόντος»,
- τη διάθεση υπηρεσιών γεωπόνου στους δικαιούχους της Βιολογικής γεωργίας,
- την στήριξη των ενεργειών προβολής και marketing.

Επιχειρησιακός στόχος 5.7: «Δράσεις εναλλακτικού χαρακτήρα υποστήριξης αγροκτηνοτροφικής παραγωγής».

Ο επιχειρησιακός αυτός στόχος, προέβλεπε μια σειρά καινοτόμων ενεργειών εναλλακτικού χαρακτήρα για την περιοχή.

ΤΟΜΕΑΣ 6: Διατήρηση του περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος χώρου.

Επιχειρησιακός στόχος 6.1: «Στήριξη της δημιουργίας και της διάδοσης πολιτιστικών στοιχείων».

Ο επιχειρησιακός αυτός στόχος, αποσκοπούσε κύρια στην διάσωση και διάδοση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής ενός τομέα που δεν είχε τύχει της ανάλογης προσοχής.

Βασική καινοτομική ενέργεια ήταν η καταγραφή και μελέτη των Μετεωρήτικων χειρογράφων και η ίδρυση των σύγχρονων τεχνολογιών για την εύκολη πρόσβαση υλικού που καταγράφηκε.

Επιχειρησιακός στόχος 6.2: «Αποκατάσταση και αξιοποίηση του τοπίου».

Ο επιχειρησιακός στόχος αφορούσε κύρια σε παρεμβάσεις ανάδειξης του τοπίου και του περιβάλλοντος χώρου.

Επιχειρησιακός στόχος 6.3: «Ανάπλαση μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς».

Ο επιχειρησιακός στόχος αποσκοπούσε στη διάσωση και διατήρηση της κτιστής πολιτιστικής κληρονομιάς που είχε υποστεί σημαντική φθορά από την εγκατάλειψη και ερήμωση των ορεινών περιοχών.

Επιχειρησιακός στόχος 6.4: «Προστασία περιβάλλοντος».

Ο επιχειρησιακός στόχος πρότεινε παρεμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή του προγράμματος.

Μέτρο Γ: Διακρατική συνεργασία.

- Οργάνωση λειτουργία και ενεργοποίηση του δικτύου.

Επιχειρησιακός στόχος 1.1: «Οργάνωση λειτουργία και ενεργοποίηση του δικτύου».

Περιγραφή και στόχοι: Αφορούσε την επικοινωνία και ανταλλαγή επισκέψεων μεταξύ των πιθανών μελών του δικτύου, με στόχο την καλύτερη ανίχνευση για την δημιουργία του δικτύου και την ενεργοποίησή του ώστε να καταστεί αποδοτικό στις σχεδιαζόμενες διακρατικές συνεργασίες.

- Σεμινάριο εκμάθησης Ελληνικής Γλώσσας.

Επιχειρησιακός στόχος 1.2: «Συνεργασία Santa Maria de Leuca».

Περιγραφή και στόχοι: Αφορούσε τις ελληνόφωνες περιοχές της Νοτίου Ιταλίας. Στα πλαίσια συνεργασίας του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. με την περιοχή Santa Maria de Leuca προγραμματίστηκε η επίσκεψη 10 ατόμων από τις ελληνόφωνες περιοχές της Νοτίου Ιταλίας στην περιοχή μας και την οργάνωση ενός σεμιναρίου εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας. Στόχος της ενέργειας ήταν η διατήρηση και διάδοση της ελληνικής γλώσσας στις ανωτέρω περιοχές, που τείνει να εκλείψει.

Επιχειρησιακός στόχος 1.3: «Διακρατική συνεργασία δικτύου Πίνδος».

- Διακρατική συνεργασία δικτύου Πίνδος.

Περιγραφή και στόχοι: Η ενέργεια είχε σαν αντικείμενο την οργάνωση συναντήσεων στην περιοχή μας και αλλού, με στόχο την οργάνωση και ενεργοποίηση του δικτύου Πίνδος, ώστε να αποτελέσει συνδεδετικό κρίκο και δίαυλο επικοινωνίας και ανταλλαγής τεχνογνωσίας και εμπειριών μεταξύ των μελών του.

Επιχειρησιακός στόχος 1.4: «Κοινές αγροτουριστικές τάσεις μεταξύ ιδιωτών».

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού – κατασκηνωτικό κέντρο – τουριστικά πακέτα.

Περιγραφή και στόχοι: Στην περιοχή εφαρμογής του προγράμματος διαφαίνονταν η ανάγκη προώθησης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Στην κατεύθυνση αυτή η δημιουργία κατασκηνωτικού κέντρου που προσφέρει εναλλακτικές λύσεις παραμονής στην περιοχή, άρα και επιμήκυνση του χρόνου παραμονής των τουριστών, αλλά και η σωστή πρακτόρευση (δημιουργία και προώθηση τουριστικών πακέτων που προτείνουν εναλλακτικές μορφές τουρισμού), αποτέλεσε τον στόχο της συγκεκριμένης ενέργειας. Παράλληλα κρίθηκε απαραίτητη η ενίσχυση των ιδιωτών για τη δημιουργία υποδομής και κατάλληλων δραστηριοτήτων που ενισχύουν και προωθούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

4.3 Μία νέα προσέγγιση της Αγροτικής Ανάπτυξης από το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..

Ποιοι μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα Leader(+) και ποια τα ποσοστά επιδότησής του.

- Κάθε φυσικό ή και νομικό πρόσωπο κάτοικος ή μη της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος Leader(+) μπορεί να υποβάλλει πρόταση επένδυσης για ένταξη στο πρόγραμμα.
- Οι γυναίκες και οι νέοι (18-35 ετών) που θα υποβάλλουν επενδυτικά σχέδια θα προτιμώνται.
- Ανώτατο κόστος προτεινόμενης επένδυσης: 440.000 ή 150 εκ. δρχ..
- Ποσοστό ενίσχυσης Leader(+) γενικά 50% του επιλέξιμου κόστους της επένδυσης (σύμφωνα με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων).
 - Οι Ο.Τ.Α. και γενικά όλοι οι δημόσιοι φορείς μέτοχοι του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είναι δικαιούχοι συνολικά μέχρι το 15% του προϋπολογισμού του προγράμματος Leader(+) του Ν. Τρικάλων.

Πότε και πώς θα αρχίσει να εφαρμόζεται το πρόγραμμα Leader(+) του Ν. Τρικάλων.

- Υποβολή πρότασης από το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. στον διαγωνισμό του Υπ. Γεωργίας για το Leader(+) πραγματοποιήθηκε την 17-6-2002.
- Αξιολόγηση των προτάσεων από το Υπ. Γεωργίας ήταν 30-8-2001.
- Υπογραφή σύμβασης μεταξύ ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. & Υπ. Γεωργίας έγινε 30-9-2001.
- Προκήρυξη μέτρων και ενεργειών του εγκεκριμένου προγράμματος από το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. ήταν από 1-11-2002 έως 31-1-2003.
- Υποβολή φακέλων υποψηφιότητας από τους ενδιαφερόμενους επενδυτές στο ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. κατά το έτος 2003.
- Αξιολόγηση των φακέλων υποψηφιότητας από ειδική επιτροπή αξιολόγησης που θα συσταθεί στα πλαίσια του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε..
- Επιλογή και ένταξη των δικαιούχων – επενδυτών με απόφαση της επιτροπής διαχείρισης προγράμματος Leader(+), κατόπιν εισήγησης της επιτροπής αξιολόγησης.
- Διαδικασία ενστάσεων επί της απόφασης.
- Ένταξη στο πρόγραμμα – υπογραφή σύμβασης με τον δικαιούχο (έως 31-12-2006).
- Υλοποίηση έργου.
- Πιστοποιήσεις – πληρωμή επιχορήγησης.
- Ολοκλήρωση εργασιών επενδύσεων (φυσικό αντικείμενο) μέχρι 31-12-2007.

- Έκδοση πρωτοκόλλων οριστικής παραλαβής – αποπληρωμής επένδυσης.

Το όργανο λήψης αποφάσεων για την ένταξη ενός επενδυτικού σχεδίου στο πρόγραμμα Leader(+).

Το επίπεδο λήψης αποφάσεων θα πρέπει να εξασφαλίζει:

- τη συμμετοχή, σε ποσοστό όχι μικρότερο του 30%, φορέων – μετόχων του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε., που ανεξάρτητα από το νομικό τους καθεστώς εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου (π.χ. Ο.Τ.Α., Τ.Ε.Δ.Κ., Αναπτυξιακές, κ.λ.π.).

- τη συμμετοχή σε ποσοστό όχι μικρότερο του 50% φορέων – μετόχων του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. που ανεξάρτητα από το νομικό τους καθεστώς εξυπηρετούν συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα (π.χ. Συν/σμοί και Ενώσεις, Σύλλογοι, Παραγωγικά και Επιστημονικά Επιμελητήρια, Επιστημονικοί φορείς, περιβαλλοντικές και λοιπές οργανώσεις, εκπρόσωποι εργαζομένων).

Για τον λόγο αυτό με απόφαση της Γ.Σ. των μετόχων του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.:

- Συστήνεται η Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος Leader(+).

Μεταβιβάζονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος Leader(+)
(επίπεδο λήψης αποφάσεων) οι αρμοδιότητες για την αποτελεσματική, αυτόνομη και πολυσυμμετοχική υλοποίηση του προγράμματος.

4.3.1 Άξονες Προτεραιότητας του προγράμματος.

Το πρόγραμμα Leader(+) της χώρας περιλαμβάνει 4 άξονες προτεραιότητας:

Άξονας προτεραιότητας 1. «Ολοκληρωμένες, πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης» με 4 επιμέρους μέτρα:

Μέτρο 1: «Τεχνική στήριξη των Ομάδων Τοπικής Δράσης».

Στο μέτρο δικαιολογούνται δαπάνες για τη στήριξη της λειτουργίας της Ομάδας Τοπικής Δράσης και της εφαρμογής του τοπικού προγράμματος όπως:

- στελέχωση και λειτουργία της Ομάδας Τοπικής Δράσης,
- εξοπλισμός και μηχανοργάνωση της Ομάδας Τοπικής Δράσης,
- - ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού,
- αξιολόγηση του τοπικού προγράμματος.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου μπορεί να φθάσει μέχρι το 15% του συνολικού κόστους του προγράμματος.

Μέτρο 2: «Ενισχύσεις σε επενδύσεις – Στήριξη στην επιχειρηματικότητα».

Στο μέτρο αυτό μπορούν να ενισχυθούν:

- επενδύσεις αγροτικού τουρισμού που εντάσσονται σε ένα σχεδιασμό ολοκληρωμένης ανάπτυξης του τομέα στην περιοχή,
- μικρές επιχειρήσεις του αγροτικού τομέα, καθώς και των λοιπών τομέων της τοπικής οικονομίας,
- επενδύσεις που αφορούν στη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας τεχνογνωσίας και νέων τεχνικών στις επιχειρήσεις.

Μέτρο 3: «Υποστηρικτικές ενέργειες».

Στο μέτρο αυτό μπορούν να ενισχυθούν ενέργειες που υποστηρίζουν ή συμπληρώνουν τις δράσεις των λοιπών μέτρων του προγράμματος όπως:

- καταρτίσεις(σε θέματα που δρουν συνοδευτικά στα επενδυτικά σχέδια του προγράμματος),
- μελέτες (τομεακές, διαχείρισης και αξιοποίησης πόρων της περιοχής, σχεδιασμού και ανάπτυξης συστημάτων ποιότητας, έρευνες αγοράς από συλλογικούς φορείς κ.λ.π. – συμβουλευτικές υπηρεσίες),
- και προβολή και προώθηση τομέων και περιοχών από συλλογικούς φορείς.

Μέτρο 4: «Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».

Δράσεις που υποστηρίζουν τη στρατηγική ανάπτυξης του αγροτικού τουρισμού της περιοχής μπορούν να ενισχυθούν στο μέτρο αυτό. Δηλαδή δράσεις ανάδειξης και προστασίας του περιβάλλοντος και δράσεις που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής μέσα από την αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι δράσεις αυτές απευθύνονται κυρίως σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και το ποσοστό τους μπορεί να φθάσει στο 15% του συνολικού κόστους προγράμματος.

Άξονας προτεραιότητας 2. «Στήριξη συνεργασίας, μεταξύ αγροτικών περιοχών», που περιλαμβάνει:

Μέτρο 1: «Συνεργασία μεταξύ περιοχών της χώρας: διατοπική και διαπεριφερειακή συνεργασία».

Ενισχύεται η ανάπτυξη της συνεργασίας των Ομάδων Τοπικής Δράσης που υλοποιούν πρόγραμμα Leader(+) μεταξύ τους ή με άλλες Ομάδες Τοπικής Δράσης (της LEADER I, LEADER II) ή με άλλους φορείς που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη της χώρας μας.

Μέτρο 2: «Συνεργασία μεταξύ περιοχών δύο ή περισσότερων κρατών – Διακρατική Συνεργασία».

Ενισχύεται η ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ Ομάδων Τοπικής Δράσης της χώρας μας με Ομάδες Τοπικής Δράσης άλλου κράτους μέλους ή με ομοειδής αναπτυξιακούς φορείς υπό ένταξη χωρών, καθώς και τρίτων χωρών.

Τα θέματα συνεργασίας πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη του αναμενόμενου αποτελέσματος από την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος και να εξυπηρετούν τη λογική και τη στρατηγική του.

Άξονας προτεραιότητας 3. «Δικτύωση».

Περιλαμβάνονται δύο μέτρα:

Μέτρο 1: «Λειτουργία δικτύου LEADER» και,

Μέτρο 2: «Ελληνική Μονάδα Εμφύχωσης Δικτύου LEADER (Μ.Ε.Δ.)».

Στο Δίκτυο LEADER συμμετέχουν υποχρεωτικά όλες οι Ομάδες Τοπικής Δράσης του προγράμματος, αλλά και οι άλλοι φορείς αγροτικής ανάπτυξης, που με την γνώση και εξειδίκευσή τους θα βοηθήσουν στη διάχυση της πληροφόρησης και των εμπειριών.

Η Ελληνική Μονάδα Εμφύχωσης Δικτύου LEADER (Μ.Ε.Δ.) επιλέγεται μετά από διαγωνισμό ως υποστηρικτικός φορέας, που έχει στόχο την υποστήριξη των δράσεων, ενεργειών και εκδηλώσεων που είναι απαραίτητες για την διακίνηση της πληροφορίας μέσα από το Δίκτυο, τόσο το Ελληνικό, όσο και το Ευρωπαϊκό.

Άξονας προτεραιότητας 4. «Διαχείριση – Παρακολούθηση – Αξιολόγηση του Προγράμματος».

Αφορά δαπάνες που πραγματοποιούνται από το Υπουργείο Γεωργίας για ενέργειες διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του προγράμματος Leader(+) σε επίπεδο χώρας.

Κεφάλαιο 5^ο: Η πορεία της πρωτοβουλίας LEADER στην περιοχή του Πηλίου.

5.1 Το πρόγραμμα LEADER II.

5.1.1 Αρχική πρόταση.

Στόχοι του μέτρου 1.

Στόχος του Μέτρου ήταν η δημιουργία φορέα υλοποίησης Ευρωπαϊκών και Εθνικών προγραμμάτων και στελέχωση του με επιστημονικό δυναμικό που

- κατοικεί στην περιοχή παρέμβασης.

Στόχοι του μέτρου 2.

Ο στόχος στον οποίο απευθύνονταν το Μέτρο ήταν :

- Γυναικείοι συνεταιρισμοί οι οποίοι επιδοτήθηκαν από το Πρόγραμμα LEADER II.
- Υπό σύσταση γυναικείοι συνεταιρισμοί στην περιοχή παρέμβασης.

Οι δράσεις κατάρτισης έδωσαν την δυνατότητα στους δικαιούχους να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις :

- Για την προώθηση των γεωργικών προϊόντων.
- Για την λειτουργία των γυναικείων συνεταιρισμών.
- Για την ποιότητα και την τυποποίηση των προϊόντων.
- Για την βιοκαλλιέργεια.
- Για την καλλιέργεια αρωματικών φυτών.
- Για την δυνατότητα διείσδυσης σε μια ανταγωνιστική αγορά προϊόντων η οποία είναι αρκετά προσοδοφόρα και ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις των καιρών.

Στόχοι του μέτρου 3.

Στόχος του Μέτρου 3 ήταν η δημιουργία και αναβάθμιση δομών και υποδομών με την ταυτόχρονη προβολή των πλεονεκτημάτων της περιοχής που συνέβαλλαν, στην προσέλευση ικανού αριθμού επισκεπτών αναλόγου με

τις δυνατότητες της περιοχής. Ειδικότερα :

- Αξιοποίηση φυσικών πόρων για την προσέλκυση επισκεπτών.
- Αξιοποίηση πολιτιστικής κληρονομιάς και προβολή ταυτότητας της περιοχής.
- Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Έκδοση βιβλίου με ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία της περιοχής του Πηλίου.
- Δημιουργία γραφείων αγροτουρισμού – πρότυπων μονάδων αγροτουρισμού οι οποίες παρέχουν πληροφόρηση (σε θέματα τουρισμού και αγροτικού τομέα) για ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης όπως και κρατήσεις θέσεων , διαφήμιση και ανάδειξη της εν λόγω περιοχής.
- Δημιουργία ειδικευμένης τουριστικής αγοράς στην περιοχή παρέμβασης.

Στόχοι του μέτρου 4.

Στόχος του μέτρου 4 ήταν η ενίσχυση των ανταγωνιστικών δυνατοτήτων των τοπικών επιχειρήσεων και η δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος για νέες δραστηριότητες. Αναλυτικότερα :

- Τη παραγωγή νέων προϊόντων που δεν παράγονταν στην περιοχή.
- Την αξιοποίηση φυσικών πόρων.
- Την εφαρμογή νέων μεθόδων Παραγωγής για προϊόντα που παράγονταν ήδη.
- Ανάπτυξη τηλεματικής και τηλεργασίας.

Στόχοι του μέτρου 5.

Στόχος του μέτρου ήταν η συμβολή στην καθετοποίηση της τοπικής οικονομίας με την αξιοποίηση της πρωτογενούς παραγωγής και την εμπορία της. Αναλυτικότερα :

- Στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό για προϊόντα που παράγονταν ήδη.
- Στην ανάπτυξη δράσεων με φορείς συνεταιρισμούς.
- Στην εισαγωγή διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας.

Στόχοι του μέτρου 6.

Στόχος του Μέτρου ήταν να αναδειχθούν τα ιστορικά παραδοσιακά χαρακτηρισμένα κέντρα της περιοχής, να προβληθούν μουσεία με ιστορική σημασία, να πραγματοποιηθούν νέες δράσεις που θα βοηθήσαν την ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού και να προστατευθεί το περιβάλλον – ζωτικής σημασίας και διεθνώς αναγνωρισμένο – της περιοχής του Πηλίου.

Αναλυτικότερα :

- Ανάδειξη και αναπαλαίωση παραδοσιακών πλατειών.
- Ανάδειξη μουσείων.
- Αποκατάσταση δασυλλίων.
- Σήμανση και αποκατάσταση καλντεριμιών – μονοπατιών.
- Αποκατάσταση περιβάλλοντος χώρου βυζαντινών μνημείων.

5.1.2 Τελική έγκριση του προγράμματος και των δράσεων.

Σημαντικά αποτελέσματα.

Σημαντική υπήρξε η συμβολή της εταιρείας με τη δημιουργία & υποστήριξη των Γυναικείων Συνεταιρισμών μέσω της Κ.Π. LEADER II. Δημιουργήθηκαν έξι (6) Γυναικείοι Συνεταιρισμοί & Ομάδες Γυναικών και ενισχύθηκαν εννέα (9) με συνολικό κόστος έργων 180 περίπου εκατομμυρίων. Επίσης ενισχύθηκαν κατά 30% νέοι και νέες, ηλικίας κάτω των σαράντα ετών στις επιχειρήσεις που δημιούργησαν. Δημιουργήθηκαν δώδεκα (12) νέα προϊόντα και αξιοποιήθηκαν τριάντα (30) στο σύνολο του προγράμματος. Τέλος δημιουργήθηκαν έντεκα (11) νέες δομές (πρότυπες μονάδες και γραφεία Αγροτουρισμού), απαραίτητες κυρίως στον τομέα του Αγροτουρισμού, που ήταν ανύπαρκτες στην περιοχή παρέμβασης. Δημιουργήθηκαν εκατόν δέκα (110) νέες θέσεις εργασίας και εκατόν εξήντα οχτώ (168) εποχικές.

Στα πλαίσια του Προγράμματος Leader II πραγματοποιήθηκαν ογδόντα (80) έργα αναλυτικότερα, τα έργα, ανά Μέτρο, έχουν ως εξής:

- Μέτρο 1 : Τεχνική στήριξη.
- Μέτρο 2 : Σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης (7).

- Μέτρο 3 : Κέντρα εστίασης και αναψυχής (8), πρότυπες μονάδες αγροτουρισμού (6), γραφεία αγροτουρισμού (6), αγροτουριστικά καταλύματα (4), εναλλακτικές μορφές τουρισμού (9).
- Μέτρο 4 : Νέες μονάδες οικοτεχνίας, χειροτεχνίας και ειδών λαϊκής τέχνης (2), εκσυγχρονισμός – επέκταση βιοτεχνιών – μικρών επιχειρήσεων (6).
- Μέτρο 5 : Μονάδα αξιοποίησης γεωργικής – δασικής παραγωγής (2), εργαστήρια παρασκευής και εμπορίας παραδοσιακών γλυκών και μαρμελάδων (6), βελτίωση – εκσυγχρονισμός παραδοσιακών φούρνων – εργαστηρίων παραδοσιακών αρτοσκευασμάτων (3).
- Μέτρο 6 : Αναπλάσεις – ηλεκτροφωτισμοί πλατειών (6), αποκατάσταση ιστορικών – παραδοσιακών κέντρων (3), αρχιτεκτονική αποκατάσταση μουσείων (3), αισθητική αποκατάσταση δασυλλίων (5), σήμανση μονοπατιών (4).

Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος.

ΜΕΤΡΟ 1 – ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ: Το Μέτρο χρηματοδότησε όλες τις λειτουργικές ανάγκες της Ομάδας Τοπικής Δράσης (μισθοδοσία προσωπικού, λειτουργικά έξοδα, αναλώσιμα, μετακινήσεις, ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του πληθυσμού) και την προμήθεια αναγκαίου εξοπλισμού για την υλοποίηση του προγράμματος.

ΜΕΤΡΟ 2 – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ: Το Μέτρο χρηματοδότησε δράσεις που αφορούσαν στην κατάρτιση ομάδων της τοπικής κοινωνίας σε θέματα που συνέβαλαν στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

Συνοπτικά υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Κατάρτιση αγροτών σε θέματα βιοκαλλιέργειας, καλλιέργειας αρωματικών φυτών [τρία (3) προγράμματα].
- Επιχειρηματικότητα γυναικείων συνεταιρισμών [τέσσερα (4) προγράμματα].

ΜΕΤΡΟ 3 – ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Το Μέτρο χρηματοδότησε δράσεις που ενίσχυσαν αγροτουριστικές επενδύσεις, δράσεις για τη δημιουργία εναλλακτικών και ήπιων μορφών τουρισμού και την προβολή – προώθηση των νέων τουριστικών προϊόντων, και οι οποίες συνετέλεσαν στην προσέλκυση επισκεπτών στην ευρύτερη περιοχή της Μαγνησίας με ταυτόχρονη αξιοποίηση των φυσικών πόρων.

Συνοπτικά υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Κέντρα εστίασης και αναψυχής [δύο (2) παραδοσιακά καφενεία, έξι (6) παραδοσιακές ταβέρνες].
- Προβολή, προώθηση, τουριστικά πακέτα, συστήματα κράτησης δωματίων, περίπτερα τουριστικών πληροφοριών [τέσσερα (4) γραφεία αγροτουρισμού, ένα (1) περίπτερο παροχής υπηρεσιών, έξι (6) πρότυπες μονάδες αγροτουρισμού, ένα (1) τουριστικό περίπτερο].
- Δημιουργία, εκσυγχρονισμός και επέκταση αγροτουριστικών καταλυμάτων [τέσσερα (4) καταλύματα].
- Εναλλακτικές μορφές τουρισμού [μία (1) επένδυση για ποδηλατικό, μία (1) επένδυση για ιπποτουρισμό, μία (1) επένδυση για πολιτιστικό τουρισμό, δύο (2) επενδύσεις για περιηγητικό τουρισμό, δύο (2) επενδύσεις για νέες μορφές τουρισμού, ένα (1) κατασκηνωτικό κέντρο, ένα (1) βιβλίο].

ΜΕΤΡΟ 4 – ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ: Το Μέτρο χρηματοδότησε δράσεις που στόχευαν στον εκσυγχρονισμό και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραδοσιακών επιχειρήσεων της περιοχής παρέμβασης.

Συνοπτικά υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Νέες μονάδες οικοτεχνίας, χειροτεχνίας και ειδών λαϊκής τέχνης (δύο (2) νέα εργαστήρια λαϊκής τέχνης).
- Εκσυγχρονισμός – επέκταση βιοτεχνιών – μικρών επιχειρήσεων (τρεις (3) εκσυγχρονισμοί & τρεις (3) επεκτάσεις παραδοσιακών ξυλουργικών εργαστηρίων).

ΜΕΤΡΟ 5 – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΤΟΠΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: Το Μέτρο χρηματοδότησε δράσεις που

αξιοποίησαν την τοπική παραγωγή με σύγχρονες μεθόδους και μέσα, με σεβασμό στην παράδοση και στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών οικοσυστημάτων.

Συνοπτικά υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Μονάδα παραγωγής ξυλάνθρακα.
- Μονάδα βιολογικής καλλιέργειας.
- Εργαστήρια παρασκευής και εμπορίας παραδοσιακών γλυκών και μαρμελάδων [τέσσερις (4) μονάδες].
- Εκσυγχρονισμός εργαστηρίων παρασκευής και εμπορίας παραδοσιακών γλυκών και μαρμελάδων [δύο (2) μονάδες].

- Βελτίωση – εκσυγχρονισμός παραδοσιακών φούρνων – εργαστηρίων παραδοσιακών αρτοσκευασμάτων [τρεις (3) μονάδες].

ΜΕΤΡΟ 6 – ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ: Το Μέτρο χρηματοδότησε δράσεις που ανέδειξαν τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, κοινόχρηστους χώρους και πλατείες παραδοσιακών οικισμών με στόχο την ανάδειξη της περιοχής, την αύξηση της επισκεψιμότητας, και την βελτίωση της λειτουργικότητας των χώρων αυτών για τον τοπικό πληθυσμό.

Συνοπτικά υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- ◆ Αναπλάσεις – ηλεκτροφωτισμοί πλατειών [έξι (6) πλατείες].
- ◆ Αποκατάσταση ιστορικών – παραδοσιακών κέντρων [τρία (3) κέντρα].
- ◆ Αρχιτεκτονική αποκατάσταση μουσείων [τρία (3) μουσεία].
- ◆ Αισθητική αποκατάσταση δασυλλίων [πέντε (5) δασύλλια].
- ◆ Σήμανση μονοπατιών [τέσσερα (4) μονοπάτια].

Με την άμεση υποστήριξη και την διαρκή βοήθεια από την Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου, υποστηρίχθηκαν οι ακόλουθες τοπικές πρωτοβουλίες:

- Δημιουργία - Στήριξη του Γυναικείου Αγροτουρισμού Συνεταιρισμού Πορταριάς.
- Δημιουργία - Στήριξη του Γυναικείου Αγροτουρισμού Συνεταιρισμού Γλώσσας - Δήμου Σκοπέλου.
- Δημιουργία - Στήριξη του Γυναικείου Αγροτουρισμού Συνεταιρισμού Αλοννήσου.
- Δημιουργία - Στήριξη του Γυναικείου Αγροτουρισμού Συνεταιρισμού Δήμου Αφειών.
- Στήριξη - Προώθηση Παραδοσιακών προϊόντων - εδεσμάτων του Γυναικείου Συνεταιρισμού "ΑΧΙΛΛΕΙΑ" Ε. ΣΙΓΑΛΑ & ΣΙΑ Ο.Ε.
- Δημιουργία Γραφείου Στήριξης Γυναικείας επιχειρηματικότητας Δίκτυο Περιοχής Πηλίου.
- Παρακολούθηση - Στήριξη - Παραδοσιακών προϊόντων - εδεσμάτων της Ομάδας Γυναικών Παραγωγών του Αγροτικού Συνεταιρισμού Ανηλίου.
- Συμμετοχή και στήριξη της δημιουργίας της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Κοινότητας Μακρινίτσας.

- Συμμετοχή και στήριξη της δημιουργίας της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Δήμου Μουρεσίου.
- Συμμετοχή και στήριξη της δημιουργίας της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Δήμου Ν.Αγχιάλου.
- Στήριξη της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Δήμου Σκοπέλου.
- Στήριξη της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Δήμου Αλοννήσου.
- Στήριξη της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Δήμου Πορταριάς.
- Στήριξη της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Δήμου Κάρλας.
- Δημιουργία - Στήριξη της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Δήμου Αισωνίας.
- Δημιουργία - Στήριξη της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Κοινότητας Αναύρας.

5.1.3 Τομείς παρέμβασης.

Αποτελέσματα από την εφαρμογή του σκέλους.

- Σε σχέση με την ιδιότητα του τελικού δικαιούχου:

ΙΔΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
Ιδιώτες:	Αγρότης	0	0	0
	Ατομική:	21	330.530.882	198.318.529
Προσωπικές Εταιρείες	Ο.Ε.	4	53.912.482	32.347.489
	Ε.Ε.	0	0	0
Ε.Π.Ε		2	20.896.467	12.537.880
Α.Ε.		1	45.000.000	27.000.000
Συνεταιρισμός		7	144.453.990	86.672.394
Ο.Τ.Α.		32	423.391.124	299.066.959
Ομάδα Τοπικής Δράσης		10	248.553.277	236.489.331
Δημοτικές επιχειρήσεις		6	258.037.365	154.822.420
ΣΥΝΟΛΟ		83	1.524.775.587	1.047.255.005
(*)	Αριθμός έργων	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	% Δημ. Δαπάνης επί της Δημ. Δαπ. του σκέλους
Γυναίκες δικαιούχοι	13	234.655.709	140.789.425	13%

Νέοι δικαιούχοι (ως 40 ετών)	17	306.956.565	184.173.939	18%
------------------------------------	----	-------------	-------------	-----

(*) αφορά τα έργα που υλοποιήθηκαν από φυσικά πρόσωπα.

- Σε σχέση με τη φύση του έργου:

ΦΥΣΗ ΕΡΓΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
Νέα παραγωγική μονάδα	19	460.293.268	276.775.961
Επέκταση / εκσυγχρονισμός υφιστάμενης μονάδας	15	301.581.948	180.949.169
Εναλλακτικές μορφές τουρισμού	6	96.284.682	57.770.809
Δημιουργία υποδομής (Ανάδειξη & αξιοποίηση ιστορικών και παραδοσιακών οικισμών, Μουσεία πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, Αναπλάσεις και αναδείξεις τοπίων περιβάλλοντος και χώρων, Σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, μονοπατιών, χαρτογραφήσεις	25	225.161.341	180.129.073
Μελέτες – έρευνες – καταγραφές	1	11.900.000	7.140.000
Προβολή – προώθηση, εκθέσεις, κέντρα και δίκτυα εξυπηρέτησης	11	191.901.098	115.140.659
Πληροφοριακά συστήματα – Τηλεματικά δίκτυα – χρήση multimedia - GIS κ.λ.π.	0	0	0
Καταρτίσεις	7	47.997.541	44.637.713
Τεχνική στήριξη	2	188.655.736	184.711.618
Ανάπτυξη συνεργασιών	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	83	1.524.775.618	1.047.255.005

- Επίδραση στην απασχόληση:

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:	110	Γυναίκες:	40
		Νέοι (ως 40 ετών):	64
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:	168	Γυναίκες:	130
		Νέοι (ως 40 ετών):	22
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:	17	Γυναίκες:	5
		Νέοι (ως 40 ετών):	9
ΣΥΝΟΛΟ	295	Γυναίκες:	175
		Νέοι (ως 40 ετών):	95

- Επίδραση στην απασχόληση.

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:	4	Γυναίκες:	3
		Νέοι (ως 40 ετών):	1
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:	10	Γυναίκες:	2
		Νέοι (ως 40 ετών):	3
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:	3	Γυναίκες:	2
		Νέοι (ως 40 ετών):	1
ΣΥΝΟΛΟ	17	Γυναίκες:	7
		Νέοι (ως 40 ετών):	5

Αποτελέσματα του μέτρου 1.

Άτομα που εκπαιδεύτηκαν	140 (γυναίκες)
Ώρες κατάρτισης	655

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:	3	Γυναίκες:	3
		Νέοι (ως 40 ετών):	
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:	28 (εισηγητές)	Γυναίκες:	6
		Νέοι (ως 40 ετών):	18
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:	0	Γυναίκες:	0
		Νέοι (ως 40 ετών):	0
ΣΥΝΟΛΟ	31	Γυναίκες:	9
		Νέοι (ως 40	

		ετών):	18
--	--	--------	----

Αποτελέσματα του μέτρου 2.

Άτομα που εκπαιδεύτηκαν	140 (γυναίκες)
Ώρες κατάρτισης	655

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:	3	Γυναίκες:	3
		Νέοι (ως 40 ετών):	
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:	28 (εισηγητές)	Γυναίκες:	6
		Νέοι (ως 40 ετών):	18
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:	0	Γυναίκες:	0
		Νέοι (ως 40 ετών):	0
ΣΥΝΟΛΟ	31	Γυναίκες:	9
		Νέοι (ως 40 ετών):	18

Αποτελέσματα του μέτρου 3.

Νέες Επιχειρήσεις	16	331.337.811	198.802.687
Εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων	9	120.641.041	72.384.625
Νέα καταλύματα	4	157.190.333	94.674.200
Εκσυγχρονισμός/επέκταση υφιστάμενων καταλυμάτων	0	0	0
Νέα Δωμάτια	18	157.190.333	94.674.200
Δωμάτια που εκσυγχρονίσθηκαν	0	0	0
Νέες κλίνες	49	157.190.333	94.674.200
Κλίνες που εκσυγχρονίσθηκαν	0	0	0
Αύξηση διανυκτερεύσεων (%)		15%	

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ	Αριθμός έργων	Αριθμός κλινών	Κόστος έργων	Δημ. Δαπ. έργων
Ξεν/χείο τύπου επιπλωμένων	1	12	19.999.340	11.999.604

διαμερισμάτων				
Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες	1	9	45.000.000	27.000.000
Αναπαλαίωση διατηρητέων ή παραδοσιακών κτιρίων και μετατροπή σε κατάλυμα	2	28	92.790.993	55.674.596
Ενοικιαζόμενα δωμάτια/διαμερίσματα	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	4	49	157.190.333	94.674.200

(*)	Αριθμός έργων	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	% Δημ. Δαπάνης επί της Δημ. Δαπ. του μέτρου
Γυναίκες δικαιούχοι	6	104.465.997	62.679.598	6%
Νέοι δικαιούχοι (ως 40 ετών)	10	196.213.864	117.728.319	11%

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:	73	Γυναίκες:	16
		Νέοι (ως 40 ετών):	55
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:	28	Γυναίκες:	28
		Νέοι (ως 40 ετών):	0
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:	14	Γυναίκες:	5
		Νέοι (ως 40 ετών):	9
ΣΥΝΟΛΟ	113	Γυναίκες:	49
		Νέοι (ως 40 ετών):	64

Αποτελέσματα του μέτρου 4.

	Αριθμός έργων	Κόστος	Δημ. Δαπ.
Νέες επιχειρήσεις	2	13.991.975	8.395.185
Επιχειρήσεις που εκσυγχρονίσθηκαν	6	80.742.701	48.445.621

Αξιοποίηση φυσικών πόρων	1	30.000.000	18.000.000
Νέα προϊόντα- νέες μέθοδοι παραγωγής	-	-	-
Σύγχρονες τεχνικές/υπηρεσίες	-	-	-

(*)	Αριθμός έργων	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	% Δημ. Δαπάνης επί της Δημ. Δαπ. του μέτρου
Γυναίκες δικαιούχοι	1	7.991.975	4.795.185	0,5%
Νέοι δικαιούχοι (ως 40 ετών)	7	110.742.701	66.445.620	6,3%

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:	8	Γυναίκες:	1
		Νέοι (ως 40 ετών):	7
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:	2	Γυναίκες:	1
		Νέοι (ως 40 ετών):	1
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:	1	Γυναίκες:	0
		Νέοι (ως 40 ετών):	0
ΣΥΝΟΛΟ	11	Γυναίκες:	2
		Νέοι (ως 40 ετών):	8

Αποτελέσματα του μέτρου 5.

	Αριθμός έργων	Κόστος	Δημ. Δαπ.
Νέες επιχειρήσεις	6	122.724.685	73.634.811
Επιχειρήσεις που εκσυγχρονίσθηκαν	6	120.263.227	72.157.936
Σήμανση προϊόντων	-	-	-
Επενδύσεις διασφάλισης ποιότητας	-	-	-
Νέες μορφές οργάνωσης και εμπορίας	-	-	-
Νέες τεχνολογίες/τεχνικές	-	-	-
Επενδύσεις συλλογικής μορφής	-	-	-

(*)	Αριθμός έργων	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	% Δημ. Δαπάνης επί της Δημ. Δαπ. του μέτρου
Γυναίκες δικαιούχοι	6	122.197.737	73.314.642	7%
Νέοι δικαιούχοι (ως 40 ετών)	0	0	0	0%

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:	22	Γυναίκες:	17
		Νέοι (ως 40 ετών):	2
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:	100	Γυναίκες:	93
		Νέοι (ως 40 ετών):	0
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:	2	Γυναίκες:	0
		Νέοι (ως 40 ετών):	0
ΣΥΝΟΛΟ	124	Γυναίκες:	110
		Νέοι (ως 40 ετών):	2

Αποτελέσματα του μέτρου 6.

(*)	Αριθμός έργων	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	% Δημ. Δαπάνης επί της Δημ. Δαπ. του σκέλους
Γυναίκες δικαιούχοι	0	0	0	0%
Νέοι δικαιούχοι (ως 40 ετών)	0	0	0	0%

Νέες μόνιμες θέσεις εργασίας:		Γυναίκες:	
		Νέοι (ως 40 ετών):	
Νέες εποχιακές θέσεις εργασίας:		Γυναίκες:	
		Νέοι (ως 40 ετών):	
Διατηρούμενες θέσεις εργασίας:		Γυναίκες:	
		Νέοι (ως 40 ετών):	
ΣΥΝΟΛΟ		Γυναίκες:	
		Νέοι (ως 40 ετών):	

5.2 Μία νέα προσέγγιση της αγροτικής ανάπτυξης LEADER PLUS από την Ε.Α.Π. Α.Ε..

Γενικές πληροφορίες.

Κάθε φυσικό ή/και νομικό πρόσωπο, κάτοικος ή μη της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος LEADER+ μπορεί να υποβάλλει πρόταση για ένταξη στο πρόγραμμα.

- Η Ε.Α.Π. Α.Ε. θα δώσει προτεραιότητα στους μόνιμους κατοίκους με σκοπό την ενίσχυση του εισοδήματός τους, έτσι ώστε να αποφευχθεί η ερημοποίηση της περιοχής. Οι προτάσεις που θα εγκριθούν θα εξυπηρετούν τους δύο γενικούς στόχους της LEADER+: 1. «ολοκληρωμένη υψηλής ποιότητας Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαιθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών» & 2. «ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής & κοινωνικής ζωής».

Τα χαρακτηριστικά αυτά σημεία (προτεραιότητα στους μόνιμους κατοίκους) θα συμπεριληφθούν στο φάκελο της LEADER+, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος υποβολής προτάσεων – πίνακας βαθμολογίας και αξιολόγησης των προτάσεων και θα δημοσιευθούν μετά την έγκριση του προγ/τος από το Υπουργείο Γεωργίας και μετά τις σχετικές αποφάσεις του Δ. Σ. της Ε.Α.Π. Α. Ε. περί υλοποίησης της LEADER+.

- Προτεραιότητα θα δοθεί στις ομάδες στόχος: γυναίκες και νέοι.
- Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί στην περιοχή του Πηλίου και των Βορείων Σποράδων έκτασης 1.561.886 στρεμμάτων και 42.547 κατοίκων.
- Ανώτατο κόστος προτεινόμενης επένδυσης: 440.000 € ήτοι 150 εκ. δρχ.
- Ποσοστό ενίσχυσης LEADER+: γενικά 55% του επιλέξιμου κόστους της επένδυσης (σύμφωνα με τα καθεστάτα κρατικών ενισχύσεων) και διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της επένδυσης. Για τα νησιά των Β. Σποράδων το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 60-65% και διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της επένδυσης.
- Οι Ο.Τ.Α. & γενικά όλοι οι δημόσιοι φορείς-μέτοχοι και οι μέτοχοι της Ε.Α.Π Α. Ε. μπορούν να είναι δικαιούχοι συνολικά μέχρι το 15% του προϋπολογισμού του προγράμματος LEADER+ του Ν. Μαγνησίας.

Συνοπτική παρουσίαση της Κ.Π. LEADER+.

- Η Κ.Π. LEADER+ είναι η πρωτοβουλία για του αγροτικού τομέα κατά την 3^η προγραμματική περίοδο (2000-2006).

ήταν πολύ σημαντική για ολόκληρο το Νομό Τρικάλων η συστηματική ανάπτυξη της περιοχής του προγράμματος και κυρίως του Ασπροποτάμου, στην κατεύθυνση του ορεινού αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού αναψυχής, ως ειδικών μορφών τουρισμού μικρής διάρκειας (π.χ. Σαββατοκύριακα). Το LEADER I αναβάθμισε ουσιαστικά τις δυνατότητες και τις πρωτοβουλίες αυτές.

- Η περιοχή του προγράμματος μπόρεσε επίσης να προσφέρει διάφορες εναλλακτικές δυνατότητες και συνδυασμούς σε ότι αφορά τον τύπο της επαγγελματικής απασχόλησης και της κατοικίας. Η ευκολία πρόσβασης και οι σχετικά κοντινές αποστάσεις (μισή με μία ώρα από την Καλαμπάκα, την Πύλη και τα Τρίκαλα), επιτρέπουν ήδη σε πολλούς κατοίκους της περιοχής να συνδυάζουν την κατοικία ή και την επαγγελματική απασχόληση μοιράζοντας τη ζωή και τις δραστηριότητές τους ανάμεσα στο αστικό κέντρο και τον αγροτικό οικισμό.

Οι τάσεις αυτές ενισχύθηκαν και οργανώθηκαν σωστά, και διάφορα φαινόμενα που πολλές φορές αντιμετωπίστηκαν ως φαινόμενα παθολογικά (εποχιακή απασχόληση, συμπληρωματικότητα στην απασχόληση) μπόρεσαν εξυγιαζόμενα, να αποτελέσουν τη βάση για ένα "μεταμοντέρνο" εναλλακτικό μοντέλο με τα αντίστοιχα των μεγάλων αστικών κέντρων. Οι τάσεις αυτές είναι ήδη ενεργές...»¹³

Το LEADER II στηρίχθηκε σ' αυτές και επιχείρησε να τους δώσει συγκεκριμένες δυνατότητες, βλέποντας ότι προσφέρουν το έδαφος για την οργανική επανασύνδεση της ανάπτυξης της περιοχής του προγράμματος με αυτή των αστικών κέντρων του νομού.

Στην ουσία η αναπτυξιακή φιλοσοφία του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. για το πρόγραμμα LEADER II παρέμεινε η ίδια. Απλώς εξειδίκευσε ορισμένους στόχους, αφού αυτό επέβαλλαν τόσο οι νέες συνθήκες σε τοπικό επίπεδο (π.χ. διεύρυνση της περιοχής παρέμβασης μετά την ενσωμάτωση του προγράμματος της Φαρκαδόνας - Οιχαλίας) αλλά και η εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του LEADER I.

13. – Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης, (1992), «Γ πρόταση LEADER I Καλαμπάκας», Καλαμπάκα, εισαγωγή.

5.3 Σύγκριση και συνολική εκτίμηση του LEADER II των δύο περιοχών Καλαμπάκας – Γηλίου.

Το LEADER II ήρθε να επιδείξει και να επιβεβαιώσει την εγκυρότητα προσέγγισης της αγροτικής ανάπτυξης, η οποία βασίζεται σε πρωτοβουλίες ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης.

Οι Αναπτυξιακές Εταιρείες ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. και Ε.Α.Π., παρενέβησαν σε όσους τομείς μπορούσαν να γίνει μία σωστή και αξιόλογη επένδυση. Με σοβαρότητα αξιολόγησαν την όλες τις προτάσεις των επενδυτών παρέχοντας κάθε δυνατή υποστήριξη με συμβουλές για την επιτυχία της κάθε επένδυσης.

Στους τομείς παρέμβασης που αναφέρονται στην πτυχιακή εργασία στα κεφ. 4 και 5 διακρίνουμε πως η Ε.Α.Π. Α.Ε. στο κεφ. 5 έδειξε μεγαλύτερο ενδιαφέρον στην προώθηση και εκμετάλλευση των τοπικών προϊόντων, καθώς και το χειμώνα και το καλοκαίρι έχει τουρισμό παραθεριστικό. Ενώ το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. είχε επενδύσει στην προσέλκυση και διαμονή των τουριστών με πρωτοβουλίες όπως ο ορεινός αθλητισμός.

Η διαφορά του συνολικού κόστους επένδυσης διαφέρει στο διπλάσιο στις δύο αυτές εταιρίες για το LEADER II.

Το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. υλοποίησε πάνω από 115 έργα με συνολικό κόστος επένδυσης 3.683.164.463 δρχ. στο οποίο συντέλεσε η εμπειρία του LEADER I

Η Ε.Α.Π. Α.Ε. υλοποίησε 80 έργα με συνολικό κόστος επένδυσης 1.524.775.628 δρχ. το οποίο είναι το μισό από το ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.

Με τους τομείς παρέμβασης που προσέγγισε η κάθε μία αναπτυξιακή, είχε σαν αποτέλεσμα την δραστηριοποίηση του τοπικού πληθυσμού, την αύξηση απασχόλησης σε τομείς που θέλανε ενίσχυση, την μη εγκατάλειψη απομακρυσμένων περιοχών αλλά την ανάπτυξή του και την προσέλκυση νέων στον τόπο τους.

Η σύνδεση που επιτεύχθηκε με το «Δίκτυο Πίνδος» και συμμετέχουν οι δύο εταιρείες μας φανερώνει τους κοινούς στόχους που αναμφισβήτητα επιδιώκουν για την προσέγγιση της τοπικής ανάπτυξης

Η προσπάθεια των Αναπτυξιακών Εταιρειών δεν έγκειται στην αντικατάσταση των τοπικών φορέων, και αυτό μας το δείχνει η συμβουλευτική δραστηριότητας αλλά στην ενδυνάμωση της αυτόνομης ανάπτυξης.

5.4 Μία νέα προσέγγιση της αγροτικής ανάπτυξης LEADER PLUS από την Ε.Α.Π. Α.Ε..

Γενικές πληροφορίες.

Κάθε φυσικό ή/και νομικό πρόσωπο, κάτοικος ή μη της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος LEADER+ μπορεί να υποβάλλει πρόταση για ένταξη στο πρόγραμμα.

- Η Ε.Α.Π. Α.Ε. θα δώσει προτεραιότητα στους μόνιμους κατοίκους με σκοπό την ενίσχυση του εισοδήματός τους, έτσι ώστε να αποφευχθεί η ερημοποίηση της περιοχής. Οι προτάσεις που θα εγκριθούν θα εξυπηρετούν τους δύο γενικούς στόχους της LEADER+: **1.** «ολοκληρωμένη υψηλής ποιότητας Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαιθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών» & **2.** «ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής & κοινωνικής ζωής».

Τα χαρακτηριστικά αυτά σημεία (προτεραιότητα στους μόνιμους κατοίκους) θα συμπεριληφθούν στο φάκελο της LEADER+, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος υποβολής προτάσεων – πίνακας βαθμολογίας και αξιολόγησης των προτάσεων και θα δημοσιευθούν μετά την έγκριση του προγ/τος από το Υπουργείο Γεωργίας και μετά τις σχετικές αποφάσεις του Δ. Σ. της Ε.Α.Π. Α. Ε. περί υλοποίησης της LEADER+.

- Προτεραιότητα θα δοθεί στις ομάδες στόχος: γυναίκες και νέοι.
- Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί στην περιοχή του Πηλίου και των Βορείων Σποράδων έκτασης 1.561.886 στρεμμάτων και 42.547 κατοίκων.
- Ανώτατο κόστος προτεινόμενης επένδυσης: 440.000 € ήτοι 150 εκ. δρχ.
- Ποσοστό ενίσχυσης LEADER+: γενικά 55% του επιλέξιμου κόστους της επένδυσης (σύμφωνα με τα καθεστάτα κρατικών ενισχύσεων) και διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της επένδυσης. Για τα νησιά των Β. Σποράδων το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 60-65% και διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της επένδυσης.
- Οι Ο.Τ.Α. & γενικά όλοι οι δημόσιοι φορείς-μέτοχοι και οι μέτοχοι της Ε.Α.Π Α. Ε. μπορούν να είναι δικαιούχοι συνολικά μέχρι το 15% του προϋπολογισμού του προγράμματος LEADER+ του Ν. Μαγνησίας.

Συνοπτική παρουσίαση της Κ.Π. LEADER+.

- Η Κ.Π. LEADER+ είναι η πρωτοβουλία για του αγροτικού τομέα κατά την 3^η προγραμματική περίοδο (2000-2006).

□ Το Πρόγραμμα εξυπηρετεί ιδιαίτερα την προώθηση της ανάπτυξης & της διαρθρωτικής προσαρμογής των καθυστερημένων περιφερειών.

□ Το Πρόγραμμα συμβάλλει στην προσπάθεια της Κοινότητας για οικονομική & κοινωνική συνοχή μέσω της ισόρροπης αειφόρου ανάπτυξη, της αύξησης της απασχόλησης, της εξασφάλισης ισότητας μεταξύ ανδρών & γυναικών και την προστασία & βελτίωση του περιβάλλοντος.

□ Το Πρόγραμμα συμβάλλει στην προσπάθεια για μια βιώσιμη & ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου και την αποκατάσταση της διαταραγμένης κοινωνικής & περιβαλλοντικής ισορροπίας.

□ Το Εθνικό Πρόγραμμα LEADER+ υιοθετεί δύο γενικούς αναπτυξιακούς στόχους οι οποίοι είναι οι εξής:

□ 1^{ος} Στόχος: «Ολοκληρωμένη, υψηλής ποιότητας, αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών»

Ο στόχος αυτός βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις προτεραιότητες της Ε.Ε. για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών. Επιδιώκεται επιπλέον η ανάπτυξη & αξιοποίηση των περιοχών εφαρμογής με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις, ώστε να μειωθούν οι ανισότητες που παρατηρούνται στην ποιότητα μεταξύ των κατοίκων των ορεινών & μη ορεινών περιοχών.

□ 2^{ος} Στόχος: «Ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής & κοινωνικής ζωής.

Ο στόχος αυτός βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις προτεραιότητες της Ε.Ε. για ανάπτυξη, διατήρηση και ενίσχυση ενός βιώσιμου κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές.

* □ Το Πρόγραμμα LEADER+ χρηματοδοτείται στο σύνολό του από το Ε.Γ.Τ.Π.Ε.-Τμήμα Προσανατολισμού, στα πλαίσια διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής του Ταμείου ώστε να εξασφαλισθεί η ολοκληρωμένη διάσταση.

□ Το Πρόγραμμα διαρθρώνεται γύρω από 4 άξονες προτεραιότητας οι οποίοι είναι:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1

«Ολοκληρωμένες και πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές ανάπτυξης».

Αποτελεί βασικό άξονα προτεραιότητας και η χρηματοδοτική του βαρύτητα ανέρχεται στο 90% της κοινοτικής συνδρομής.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2.

«Στήριξη της συνεργασίας μεταξύ αγροτικών περιοχών».

Ο άξονας συμβάλλει στην άρση της απομόνωσης μεταξύ των περιοχών εφαρμογής και η χρηματοδοτική του βαρύτητα ανέρχεται στο 4% της κοινοτικής συνδρομής.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3.

«Δικτύωση».

Ο άξονας αφορά στη στήριξη της λειτουργίας του Ελληνικού Δικτύου LEADER και στη στήριξη του σχεδίου δράσης της Μονάδας Εμφύχωσης Δικτύου LEADER (Μ.Ε.Δ.) και η χρηματοδοτική του βαρύτητα ανέρχεται στο 1% της κοινοτικής συνδρομής.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4.

«Διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση του Προγράμματος».

Ο άξονας έχει στόχο την υποστήριξη υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος, ώστε η Υπηρεσία Διαχείρισης να μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι Κανονισμοί, όπως on-going & ex-post αξιολόγηση, συντονισμός προγραμμάτων, Φορέων και πράξεων, συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης κλπ. και η χρηματοδοτική του βαρύτητα ανέρχεται στο 5% της κοινοτικής συνδρομής.

Διαδικασία υλοποίησης προγράμματος.

Η διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (η οποία έγινε τους πρώτους μήνες του 2003).

□ Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (Π.Ε.Ε.) στον τοπικό πληθυσμό η οποία περιελάμβανε τα μέτρα/κατηγορίες πράξεων/δράσεις που έχουν εγκριθεί και περιλαμβάνονται στο τοπικό πρόγραμμα, στην οποία δίνεται η μεγαλύτερη δυνατή δημοσιότητα (στα Μ.Μ.Ε., στους Ο.Τ.Α. & φορείς της περιοχής παρέμβασης κ.λ.π.).

□ Προμήθεια ενημερωτικού υλικού (περιλαμβάνει: περιοχή παρέμβασης, μέτρα, κατηγορίες πράξεων & δράσεις/προϋπολογισμούς, πηγές χρηματοδότησης, εν δυνάμει τελικοί αποδέκτες, προϋποθέσεις συμμετοχής των ενδιαφερομένων, καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων, διαδικασία και κριτήρια αξιολόγησης/βαρύτητα, διαδικασία υλοποίησης, καταβολή επιχορήγησης).

- Φάκελος υποψηφιότητας ο οποίος συντάσσεται από τον τελικό αποδέκτη προκειμένου να καταθέσει πρόταση.
- Η περίληψη της Π.Ε.Ε. θα δημοσιευθεί κατ' ελάχιστον δύο φορές σε δύο τουλάχιστον εφημερίδες (σε δύο διαφορετικές εφημερίδες) οι οποίες κυκλοφορούν ευρέως στην περιοχή.
- Η προθεσμία υποβολής των δυνητικών τελικών αποδεκτών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 52 ημερών από την τελευταία δημοσίευση της Π.Ε.Ε..
- Σε περίπτωση που η Ο.Τ.Δ. έχει διαθέσιμες πιστώσεις για τις οποίες δεν έχει συγκεντρώσει αξιόλογες προτάσεις ή έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους από την τελευταία Π.Ε.Ε. η Ο.Τ.Δ. είναι υποχρεωμένη να προβεί σε νέα.
- Σε περίπτωση που μία πρόταση υπόκειται σε καθεστώς de minimis η Ο.Τ.Δ. υποδεικνύει στον υποψήφιο τελικό αποδέκτη την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης με την οποία δηλώνεται ότι: κατά την προηγούμενη τριετία είτε δεν έχει ενισχυθεί, είτε ότι έχει ενισχυθεί με ποσό συνολικού ύψους δημόσιας δαπάνης (ποσό δημόσιας δαπάνης).

Αξιολόγηση υποψήφιων προτάσεων.

- Οι προτάσεις εξετάζονται σύμφωνα με την προκαθορισμένη διαδικασία & τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία έχουν καθορισθεί στο φάκελο υποψηφιότητας, κατατάσσονται ανά μέτρο/κατηγορία πράξης/δράση σε πίνακες προτεραιότητας ανάλογα με τη βαθμολογία από την Επιτροπή Αξιολόγησης.
- Μετά την ολοκλήρωση της ολοκλήρωσης της αξιολόγησης των προτάσεων η Ο.Τ.Δ. κοινοποιεί στους ενδιαφερόμενους τον πλήρη κατάλογο των αποτελεσμάτων και εξασφαλίζεται η αποδεδειγμένη παραλαβή απ' αυτούς.
- Σε περίπτωση απόρριψης απαιτείται: πλήρης τεκμηρίωση καθώς επίσης και καθορισμός προθεσμίας υποβολής ενστάσεων.

Υποβολή ενστάσεων.

- Η προθεσμία υποβολής των ενστάσεων δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 10 εργάσιμες ημέρες από την αποδεδειγμένη παραλαβή των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και εξετάζονται από την επιτροπή ενστάσεων που έχει συγκροτηθεί για το σκοπό αυτό.
- Η Ο.Τ.Δ. εκδίδει σχετική απόφαση με την οποία τεκμηριώνονται οι θέσεις της επιτροπής & το πόρισμά της και κοινοποιείται η απόφαση στους ενδιαφερόμενους με αποδεδειγμένη παραλαβή.

Τεχνικά δελτία έργων/υποέργων.

- Σύνταξη & αποστολή τεχνικών δελτίων Έργων/Υποέργων στην Υ.Δ. Ε.Π. Κ.Π. LEADER+ τα οποία αξιολογούνται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π.
- Η Υ.Δ. Ε.Π. Κ.Π. LEADER+ ενημερώνει την Ο.Τ.Δ. για τα Έργα/Υποέργα τα οποία πληρούν τα κριτήρια ένταξης πράξεων οπότε η Ο.Τ.Δ. είναι πλέον σε θέση να εκδώσει τις σχετικές αποφάσεις για την ένταξη των επενδυτικών σχεδίων στο πρόγραμμά της.
- Υπογραφή σύμβασης με τους τελικούς αποδέκτες.
- Εισαγωγή τεχνικών δελτίων Έργων/Υποέργων από την Υ.Δ. Ε.Π. Κ.Π. LEADER+ στο Ο.Π.Σ..

Παρακολούθηση των έργων του τοπικού προγ/τος.

Η παρακολούθηση των έργων γίνεται από επιτροπή της ΟΤΔ η οποία αποτελείται από στελέχη της υπηρεσιακής της δομής και οι αρμοδιότητές της είναι:

- α) η παρακολούθηση φυσικού αντικειμένου,
- β) ο τρόπος πληρωμών & των αντίστοιχων παραστατικών,
- γ) η πιστοποίηση των δαπανών βάσει των οποίων καταβάλλεται η επιχορήγηση,
- δ) η συμπλήρωση των μηνιαίων & τριμηνιαίων δελτίων των Έργων/Υποέργων για τις ανάγκες του Ο.Π.Σ..

Καταβολή ενίσχυσης.

Η καταβολή της ενίσχυσης καταβάλλεται τμηματικά ανάλογα με την πορεία εκτέλεσης εργασιών & σύμφωνα με την απόφαση λεπτομερειών του προγράμματος & την σύμβαση μεταξύ Ο.Τ.Δ. & τελικού αποδέκτη.

Χαρακτηρισμός Ο.Τ.Α. της περιοχής παρέμβασης σύμφωνα με την οδηγία 75/268 ΤΗΣ Ε.Ο.Κ. ΚΑΙ ΤΟ Π.Δ. 11/6/80

Α/Α ΠΕΡΙΟΧΗ	Χαρακτηρισμός ορεινή / μειονεκτική Οδηγία 75/268/ΕΟΚ
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΠΑΡΧΕΙΑ ΒΟΛΟΥ ΛΟΙΠΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΣ/ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	
1 Δήμος Νέας Ιωνίας	
1.1 Μελισσατικών	ορεινή
1.2 Φυτόκου	ορεινή
1.3 Γλαφυρών	ορεινή
2 Δήμος Πορταριάς	ορεινή
2.1 Πορταριάς	ορεινή
2.2 Κατωχωρίου	ορεινή
2.3 Σταγιατών	ορεινή
2.4 Άλλης Μεριάς	ορεινή
3 Δήμος Ιωλκού	
3.1 Αγ. Ονουφρίου	ορεινή
4 Δήμος Αγριάς	
4.1 Δράκειας	ορεινή
5 Δήμος Αρτέμιδας	
5.1 Αγ. Λαυρεντίου	ορεινή
5.2 Αγ. Βλασίου	ορεινή
6 Δήμος Μηλεών	

6.1	Αγ. Γεωργίου Νηλείας	ορεινή
6.2	Βυζίτσης	ορεινή
6.3	Μηλεών	ορεινή
6.4	Πινακατών	ορεινή
7	Δήμος Μουρεσίου	
7.1	Ανηλίου	ορεινή
7.2	Κισσού	ορεινή
7.3	Αγ. Δημητρίου Πηλίου	ορεινή
7.4	Μουρεσίου	ορεινή
7.5	Τσαγκαράδας	Ορεινή
7.6	Ξουρυχτίου	Ορεινή
8	Δήμος Ζαγοράς	
8.1	Μακρυρράχης	Ορεινή
8.2	Ζαγοράς	Ορεινή
8.3	Πουρίου	Ορεινή
9	Δήμος Κάρλας	Ορεινή
9.1	Καναλίων	Ορεινή
9.2	Κερασιάς	Ορεινή
10	Δήμος Αισωνίας	
10.	Διμηνίου (οικ.	Ορεινή
1	Παλιουρίου)	
10.	Σέσκλου	Ορεινή
2		
	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	Ορεινή
11	Μακρινίτσας	Ορεινή
12	Κεραμιδίου	Ορεινή

*** Β. ΠΕΡΙΟΧΗ Ο.Π.Α.Α.Χ**

1	Δήμος Αφетών	
1.1	Αφетών	Ορεινή
1.2	Νεοχωρίου	Ορεινή
1.3	Καλαμακίου	Ορεινή

1.4	Συκής	Ορεινή
1.5	Λαμπινούς	Ορεινή
2 Δήμος Αργαλαστής		
2.1	Αργαλαστής	Ορεινή
2.2	Ξυνόβρυσης	Ορεινή
2.3	Μετοχίου	Ορεινή
3 Δήμος Σηπιάδος		
3.1	Μηλίνας	Ορεινή
3.2	Λαύκου	Ορεινή
3.3	Προμυρίου	Ορεινή
4 Κοινότητα Τρικερίου		

**Γ. ΒΟΡΕΙΕΣ
ΣΠΟΡΑΔΕΣ**

1	Δήμος Σκιάθου	Ορεινή
2	Δήμος Σκοπέλου	Ορεινή
2.1	Κλήματος	Ορεινή
2.2	Γλώσσας	Ορεινή
2.3	Σκοπέλου	Ορεινή
3	Δήμος Αλοννήσου	Ορεινή

*Σημείωση:

Οι Δήμοι Αφειτών, Αργαλαστής, Σηπιάδος και η Κοινότητα Τρικερίου, εκτός του ότι ανήκουν στην περιοχή παρέμβασης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader +, ανήκουν και στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Νοτίου Πηλίου (ΟΠΑΑΧ) που εντάσσεται στα πλαίσια του Μέτρου 2.Β.2 (Ειδικές δράσεις ανάπτυξης υπαίθρου – Ε.Κ.Τ.), του Β' Υποάξονα (Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ορεινών και νησιωτικών περιοχών και δράσεις προστασίας και βιώσιμης διαχείρισης του Θεσσαλικού Περιβάλλοντος), του Άξονα 2 (Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου) του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Π.Ε.Π.). Το παραπάνω πρόγραμμα θα υλοποιηθεί στο Νότιο Πήλιο και το συνολικό του ύψος (για ιδιωτικά έργα και έργα των Ο.Τ.Α.) ανέρχεται στο ποσό των 11.740.000 ευρώ. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την υλοποίηση, στην παραπάνω περιοχή από το Leader +, συμπληρωματικών (soft) ενεργειών και μελετών και όχι την δημιουργία νέων επενδυτικών σχεδίων εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες το Υπουργείο Γεωργίας το προβλέπει.

5.4.1 Άξονες προτεραιότητας του προγράμματος.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 του LEADER+:

«Ολοκληρωμένες και πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης».

- **METRO 1.1:** «Τεχνική στήριξη των Φορέων Υλοποίησης (Ο.Τ.Δ.)».
- **METRO 1.2:** «Ενισχύσεις σε επενδύσεις-στήριξη στην επιχειρηματικότητα».
- **METRO 1.3:** «Υποστηρικτικές ενέργειες».
- **METRO 1.4:** «Αξιοποίηση, ανάδειξη και προστασία περιοχών φυσικού κάλλους, τοπίων, και περιοχών NATURA 2000».

METRO 1.1:

«Τεχνική Στήριξη Φορέων Υλοποίησης (Ομάδων Τοπικής Δράσης)».

- 1.1.1 «Στελέχωση και λειτουργία της Ομάδας Τοπικής Δράσης» .
- 1.1.2 «Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση τοπικού πληθυσμού».
- 1.1.3 «Αξιολόγηση προγράμματος και επενδυτικών σχεδίων. Αξιολόγηση προγράμματος» .
- 1.1.4 «Εξοπλισμός και μηχανοργάνωση της Ομάδας Τοπικής Δράσης» .

Σημείωση: Τελικός αποδέκτης: Ο.Τ.Δ. - Ε.Α.Π. Α.Ε..

METRO 1.2:

«Ενισχύσεις σε επενδύσεις - στήριξη στην επιχειρηματικότητα».

- 1.2.1 Παρεμβάσεις αγροτικού τουρισμού ολοκληρωμένης προσέγγισης:

1.2.1.1. Δημιουργία και βελτίωση υποδομών διανυκτέρευσης για την συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής και την ένταξη της σε τοπικό σύμφωνο ποιότητας.

A) Δημιουργία :

- Ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων 5, 4 και 3 αστέρων (ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δωματίων 10).
- Τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός κλινών 10).
- Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες(ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός κλινών 10).

- Μετατροπή χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή χαρακτηρισμένων διατηρητέων κτισμάτων (ιδιαίτερης ιστορικής σημασίας για την περιοχή) σε τουριστικά καταλύματα (δεν υπάρχει περαιτέρω περιορισμός δωματίων ή κλινών).

B) Βελτίωση – ποιοτικός εκσυγχρονισμός :

- Ξενοδοχεία κλασσικού τύπου 5, 4 και 3 αστέρων.
- Ξενοδοχεία τύπου MOTEL 4 και 3 αστέρων.
- Ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων 5, 4 και 3 αστέρων.
- Τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις.
- Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες.
- Μετατροπή χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή χαρακτηρισμένων κτισμάτων (ιδιαίτερης ιστορικής σημασίας για την περιοχή) σε τουριστικά καταλύματα.
 - Ενοικιαζόμενα δωμάτια 4 <<κλειδιών>>.
 - Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα 4 <<κλειδιών>>.
 - Όλες οι μορφές καταλυμάτων που η δυνατότητα μετατροπής της λειτουργικής τους μορφής και η δυνατότητα κατά τάξη προαγωγής τους βεβαιώνεται από την αρμόδια υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. ή της οικείας Περιφέρειας, η οποία εγκρίνει την τροποποιητική αρχιτεκτονική μελέτη για την μετατροπή της λειτουργικής τους μορφής ή και την προαγωγή κατά τάξη στις παραπάνω κατηγορίες καταλυμάτων.

1.2.1.2. Δημιουργία – εκσυγχρονισμός κέντρων εστίασης – αναψυχής σύμφωνα με το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας και το σήμα Culinary Heritage για την τοπική γαστρονομία (Ν. 2741/1999).

- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εστίασης.
- Ξενοδοχεία και Camping τα οποία λειτουργούν εστιατόρια.
- Επιχειρήσεις ειδικής τουριστικής υποδομής οι οποίες λειτουργούν εστιατόρια (μόνιμες εγκαταστάσεις).

1.2.1.3. Δημιουργία επισκέψιμων αγροκτημάτων με υποδομή διανυκτέρευσης.

- Γεωργικές εκμεταλλεύσεις με ελάχιστη έκταση 20 στρεμμάτων που καθορίζεται με Υπουργική απόφαση και οποιαδήποτε τροποποίηση αυτής, στην οποία θα λειτουργεί υποδομή διανυκτέρευσης (μιας από τις παραπάνω κατηγορίες καταλυμάτων) και οι επισκέπτες θα λαμβάνουν μέρος στις δραστηριότητες του αγροκτήματος.

1.2.1.4. Ανάπτυξη εναλλακτικών και ειδικών μορφών αγροτικού τουρισμού.

- περιπατητικός και οικολογικός τουρισμός,
- αναρριχήσεις,
- mountain – bike,
- συνεδριακός τουρισμός,
- μοναστηριακός – εκκλησιαστικός,
- ιπποτουρισμός,
- θαλάσσιος τουρισμός,
- ανεμοπτερισμός – αλεξίπτωτα πλαγιάς – αερόστατα,
- συνδυασμός των παραπάνω.

1.2.1.6. Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού τουρισμού (παραδοσιακά καφενεία, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης επισκεπτών, κ.λ.π.).

- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών αναψυχής παραδοσιακού χαρακτήρα (παραδοσιακά καφενεία).
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών αναψυχής.
- Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης επισκεπτών.

1.2.2 Μικρές επιχειρήσεις του αγροτικού και των λοιπών τομέων της οικονομίας:

1.2.2.1. Δημιουργία – εκσυγχρονισμός μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας και ειδών παραδοσιακής τέχνης.

- Εργαστήρια λαϊκής τέχνης, που θα χρησιμοποιούν τοπικές πρώτες ύλες, τα οποία θα εμπλουτίζουν την πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής
- Εργαστήρια χειροτεχνίας που θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία σε άλλα προϊόντα της περιοχής (π.χ. είδη συσκευασίας (καλάθια, πήλινα κλπ.), υλικά παρουσίασης των προϊόντων, κ.λ.π.).

1.2.2.2. Επιχειρηματική αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων (νερό, πέτρα, κ.λ.π.).

- Δημιουργία μονάδας εμφιάλωσης και τυποποίησης νερού Πηλίου.
- Δημιουργία μονάδας & εκσυγχρονισμός κοπής και επεξεργασίας πέτρας Πηλίου.

1.2.2.3. Επιχειρήσεις μεταποίησης – τυποποίησης φυτικής παραγωγής.

- Μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης για παραδοσιακά – Π.Ο.Π. προϊόντα.
- Μονάδες εναλλακτικών μορφών προϊόντων (π.χ. πάστας και άλλων προϊόντων από ελιά).
- Μονάδες συσκευασίας μελιού και παραγώγων αυτού.

1.2.2.5. Επιχειρήσεις αξιοποίησης αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών σε πρωτότυπες εφαρμογές.

- Μονάδες τυποποίησης αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

1.2.2.6. Δημιουργία – εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.

- Μονάδες παραγωγής ειδών διατροφής δεύτερης μεταποίησης με διασφάλιση της ποιότητας (Ν. 1257/1998) (νωπά είδη – διατηρούμενα είδη ζαχαροπλαστικής, αρτοσκευάσματα, αλευρώδη προϊόντα, αφεψήματα βοτάνων, αρτύματα και καρκεύματα).

1.2.2.7. Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών και χώρων (πατητήρια, κελάρια, επισκέψιμα οινοποιεία).

- Μονάδες που συνδυάζουν την παραγωγική διαδικασία με καινοτόμες προσεγγίσεις που εξασφαλίζουν παράλληλα και τη βιωσιμότητα της μονάδας (σεμινάρια, εργαστήρια, ξεναγήσεις, χώροι γευσίγνωσίας κ.λ.π.).

1.2.2.9. Επιχειρήσεις αξιοποίησης ήπιων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας εκτός πρωτογενούς παραγωγής (ΥΑ 393/2001, 10315/1993).

- Δημιουργία μονάδων επεξεργασίας της βιομάζας για παραγωγή καύσιμης ύλης.

1.2.3. Επενδύσεις που ενισχύουν τη συλλογική, τομεακή και διατομεακή δράση με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και νέων τεχνικών.

1.2.3.1. Εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας ISO και HACCP.

Εγκατάσταση συστημάτων HACCP και ISO σε επιχειρήσεις της περιοχής παρεμβάσης

1.2.3.2. Δημιουργία ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων (Clusters).

- Δημιουργία δικτύου συνεργασίας γυναικείων συνεταιρισμών.
- Δημιουργία δικτύου συνεργασίας επενδύσεων Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader II και Leader +.

Σημείωση: Υποψήφιοι επενδυτές-τελικοί αποδέκτες: Φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

ΜΕΤΡΟ 1.3:

«Υποστηρικτικές ενέργειες».

1.3.1 Αναβάθμιση δεξιοτήτων και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού – κατάρτιση.

1.3.1.1. Κατάρτιση σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης μικρών μονάδων στους τομείς του τουρισμού (περιοχή Πηλίου και Β. Σποράδων).

Σημείωση: Υποψήφιοι επενδυτές-τελικοί αποδέκτες: Ε.Α.Π. Α.Ε. σε συνεργασία με Κ.Ε.Κ. (οι καταρτιζόμενοι που θα συμμετέχουν θα προέρχονται από τις επιχειρήσεις που επιδοτήθηκαν από το LEADER+).

1.3.2 Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης.

1.3.2.1 Μελέτη ανταγωνιστικότητας τοπικών προϊόντων & σχεδιασμός νέων.

1.3.2.2 Εμπειρογνωμοσύνη Τοπικού συμφώνου ποιότητας για τον τουρισμό: α) παροχής υπηρεσιών, β) υποδομών & εξοπλισμού & γ) γαστρονομίας.

1.3.2.3 Μελέτη επισήμανσης τοπικών προϊόντων ποιότητας.

Σημείωση: Υποψήφιοι επενδυτές-τελικοί αποδέκτες: Ε.Α.Π. Α.Ε..

1.3.3 Ενέργειες προώθησης – προβολής.

1.3.3.1. Έκδοση οδηγών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού, με προσθήκη χαρτογραφικού υλικού (σε ηλεκτρονική και συμβατική μορφή).

1.3.3.2. Έκδοση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για την προβολή της περιοχής.

1.3.3.3. Διαγωνισμός για το σήμα του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας.

Σημείωση: Υποψήφιοι επενδυτές-τελικοί αποδέκτες: Συλλογικοί φορείς.

ΜΕΤΡΟ 1.4:

«Προστασία-ανάδειξη και αξιοποίηση φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».

1.4.1 Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος.

1.4.1.2. Συστήματα προστασίας περιβάλλοντος.

- Εκπόνηση ολοκληρωμένου διαχειριστικού σχεδίου.
- Κατασκευές – κατάρτιση - παρεμβάσεις εφαρμογής διαχειριστικού σχεδίου.

1.4.2 Δράσεις για την αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος και την ανάδειξη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του αγροτικού χώρου.

1.4.2.2. Ανάδειξη μνημείων και κτιρίων αγροτικής κληρονομιάς.

- Αποκατάσταση παραδοσιακών βρυσών, αναβαθμίδων, κ.λ.π.
- Κτιριακή αποκατάσταση εκκλησιών και μονών ιδιαίτερης ιστορικής αξίας.
- Αποκατάσταση εντός εκκλησιών και μονών ιδιαίτερης ιστορικής αξίας (τέμπλο, τοιχογραφίες).

1.4.2.3. Μουσεία αγροτικής, λαογραφικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

□ Δημιουργία μουσείου παραδοσιακών αγροτικών εργαλείων και τεχνικών.

- Δημιουργία μουσείο φυσικής ιστορίας.
- Μουσείο ναυτικής ιστορίας, .κ.λ.π..

1.4.2.5. Σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, μονοπατιών – χαρτογραφήσεις .

- Σήμανση και ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, σημαντικών για την περιοχή και που να τονίζουν την ιστορική συνέχεια της.

Σημείωση: Υποψήφιοι επενδυτές-τελικοί δικαιούχοι: Ο.Τ.Α., Νομικά πρόσωπα, Συλλογικοί φορείς, Μ.Κ.Ο., (πρόκειται για δημόσια έργα ή πράξεις δημόσιου χαρακτήρα).

1.4.3 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς.

1.4.3.1. Εβδομάδα Πηλίου, Β. Σποράδων: θεματικά συμπόσια για περιβάλλον, λαογραφία, ιστορία, οικοτεχνία κ.λ.π..

Σημείωση: Υποψήφιοι επενδυτές-τελικοί δικαιούχοι: Ο.Τ.Α., Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., Πολιτιστικοί σύλλογοι και σωματεία & λοιποί συλλογικοί φορείς

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 του LEADER+:

«Στήριξη συνεργασίας μεταξύ των αγροτικών περιοχών».

2.1 «Συνεργασία μεταξύ περιοχών της Ελλάδας: διατοπική-διαπεριφερειακή συνεργασία».

1.Οργάνωση, διαχείριση και προβολή του ποιοτικού τουρισμού στις αγροτικές περιοχές.

1.Οι γεύσεις της Θεσσαλίας: «Μια ευκαιρία ανάπτυξης (ΑΝ.ΕΛ.ΚΙΣ. Α.Ε., ΑΝ. ΚΑ. Α. Ε., Ε.Α.Π. Α. Ε., ΚΕΝ. Α. ΚΑΠ. Α. Ε.,).

2.2 «Συνεργασία μεταξύ περιοχών δύο ή περισσότερων κρατών: διακρατική συνεργασία».

1. Διακρατική συνεργασία: «Συνεργασία σε θέματα μικρών επιχειρήσεων αγροτικού και λοιπών τομέων της οικονομίας».
2. Διακρατική συνεργασία: «Συνεργασία σε θέματα περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς».

Σημείωση: Υποψήφιοι επενδυτές-τελικοί αποδέκτες του Άξονα 2: ΟΤΔ

LEADER+, Συλλογικοί φορείς αναγνωρισμένης προσέγγισης LEADER.

5.5 Προβλήματα εφαρμογής LEADER PLUS.

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας και στην προσπάθειά μας να αποτυπώσουμε την πραγματικότητα μέσα από την εμπειρία που αποκρυσταλλώθηκε κατά την διάρκεια εφαρμογής των LEADER I και LEADER II, προχωρήσαμε σε συνεντεύξεις με το προσωπικό των εν λόγω εταιρειών.

Έτσι από την εφαρμογή της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER II και την εμπειρία που αποκτήθηκε προτείνονται τα ακόλουθα :

1. Προτείνεται στην εγκύκλιο εφαρμογής του LEADER PLUS να προβλέπεται διαδικασία διευκόλυνσης της ομαλής ροής υλοποίησης του προγράμματος σε περίπτωση που διάφορες εκλογικές διαδικασίες τοπικού ή εθνικού χαρακτήρα δημιουργούν προβλήματα δυσλειτουργίας στην Ο.Τ.Δ..

2. Διαφοροποίηση της επιλεξιμότητας των δαπανών σε ότι αφορά τις δομές της Ο.Τ.Δ., έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα δημιουργίας των απαραίτητων δομών σε κατάλληλες θέσεις για την ομαλή και ορθολογικότερη υλοποίηση του LEADER PLUS.

3. Να προβλέπεται στην εγκύκλιο εφαρμογής του LEADER PLUS η δημιουργία ευέλικτου σχήματος επιτροπής παραλαβής έργων . Επίσης να προβλέπεται άμεσος μηχανισμός αποζημίωσης των πρόσθετων αμοιβών των επιτροπών παραλαβής (έξοδα μετακινήσεων , διαμονής , διατροφής κ.λ.π.) είτε με ορισμό υπολόγου (δημόσιος υπάλληλος) για την έκδοση των απαιτούμενων χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής (Χ.Ε.Π.), είτε μέσω της Ο.Τ.Δ..

4. Άμεση ενεργοποίηση της Μ.Ε.Δ. και ολοκληρωμένη στήριξη της Ο.Τ.Δ. με την έναρξη υλοποίησης του Προγράμματος .

5. Στην εγκύκλιο εφαρμογής του LEADER PLUS να γίνει σαφέστατος προσδιορισμός των εξαιρέσεων υποψηφίων επενδυτών που θα εφαρμοσθούν στη διαδικασία επιλογής τους από την Ο.Τ.Δ..

6. Στην εγκύκλιο εφαρμογής του LEADER PLUS να προβλέπεται διαδικασία απευθείας ανάθεσης και επιλογή του αναδόχου του έργου σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περιοχής (παραδοσιακοί οικισμοί).

7. Να διευκρινίζεται στην εγκύκλιο εφαρμογής του LEADER PLUS η επιλεξιμότητα των έργων που εμπίπτουν και σε άλλους Κανονισμούς.

8. Η δυνατότητα στην Ο.Τ.Δ. απευθείας ανάθεση έως το ποσό των 4 εκ. δρχ..

9. Η δυνατότητα στην Ο.Τ.Δ. επιλογής προσωπικού με σύμβαση εξαρτημένης σχέσης εργασίας πέραν των διαδικασιών του Α.Σ.Ε.Π..

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

- Ε.Α.Π. Α.Ε..

Συνοπτικά τα αποτελέσματα και επιπτώσεις από την εφαρμογή της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER στην περιοχή παρέμβασης της Ο.Τ.Δ. Ε.Α.Πηλίου ήταν τα ακόλουθα :

- Δημιουργία φορέα υλοποίησης κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών με την ανάπτυξη κατάλληλης τεχνικής – τεχνολογικής υποδομής καθώς και την απόκτηση ικανοτήτων και τεχνογνωσίας. Φορέας που ευαισθητοποιεί τον τοπικό πληθυσμό και συντονίζει τους φορείς και τους επιχειρηματίες για να συμμετάσχουν στον εθνικό σχεδιασμό ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας.

- Ανάπτυξη προγραμμάτων επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης γυναικείου αγροτικού πληθυσμού και στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας με τη δημιουργία συνεταιρισμών.

- Αξιοποίηση και προβολή των στρατηγικών πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης με την στήριξη καινοτόμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραδοσιακών επιχειρήσεων της περιοχής παρέμβασης και δημιουργία νέων για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

- Αξιοποίηση και εμπορία στον τόπο παραγωγής γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων με τη χρήση νέας τεχνολογίας και τεχνογνωσίας τόσο για την προστασία του περιβάλλοντος όσο και για την προστασία των καταναλωτών.

- Η προστασία και ανάδειξη πολιτιστικών στοιχείων, η αναβάθμιση κοινόχρηστων χώρων και παραδοσιακών κέντρων οικισμών και η ανάπτυξη δράσεων διαφύλαξης και προβολής του ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της περιοχής παρέμβασης.

- ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.

Η σύσταση του αναπτυξιακού φορέα (ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε.) έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής αφενός γιατί δεν υπήρχε κάποια άλλη αναπτυξιακή εταιρεία στο Νομό, αφετέρου γιατί μέσα από την υλοποίηση του προγράμματος LEADER έχει καταφέρει να «ξυπνήσει» την τοπική κοινωνία ώστε να σκέφτεται και να προτείνει καινοτόμες ιδέες. Αυτό αποδείχτηκε από τις κατάθεση αιτήσεων, που υποβλήθηκαν στο ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. στα πλαίσια σύνταξης του προγράμματος LEADER I και II.

Με τη δημιουργία του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. άνοιξε μια νέα σελίδα στη λογική της ανάπτυξης, αφού κινητοποιεί όλους τους Ο.Τ.Α., συλλόγους, φορείς, παραγωγικές τάξεις, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες της περιοχής. Μεθοδεύει με διακριτικό τρόπο τις ενέργειές τους προς τις σωστές κατευθύνσεις ανάπτυξης και προσπαθεί να εκμαιεύσει την εμπειρία και τεχνογνωσία τους πάνω σε ειδικά θέματα, να τη συγκεντρώσει και τέλος να τη μεταφέρει όπου εκείνο κρίνει σκόπιμο.

Από τα παραπάνω συνάγεται το συμπέρασμα ότι η ανάπτυξη πρέπει να είναι καθολική και οι παρεμβάσεις ιεραρχημένες χρονικά και χωροταξικά.

Επομένως οι στόχοι του προγράμματος πρέπει να προσδιορίζονται από τα προαναφερόμενα και να διασφαλίζουν την βελτίωση του επιπέδου κοινωνικής ευημερίας του πληθυσμού, η οποία αποτελεί και τον τελικό σκοπό κάθε αναπτυξιακού προγράμματος με ανθρωποκεντρική φιλοσοφία.

Επειδή όμως βασικές προσδιοριστικές μεταβλητές του επιπέδου κοινωνικής ευημερίας είναι το ύψος των εισοδημάτων, η απασχόληση, η κοινωνική υποδομή, η κοινωνική συνοχή, η προστασία του περιβάλλοντος, ο σεβασμός στην παράδοση και η οργανωμένη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή, στον έλεγχο και στην αναπροσαρμογή των προγραμμάτων της οικονομικοκοινωνικής τους δράσης, οι στόχοι του προγράμματος πρέπει να προσδιορίζονται και να προσδιορίζουν τις παραπάνω μεταβλητές κάθε φορά.

Το πρόγραμμα στόχευε και στοχεύει στη συγκρότηση ενός παραγωγικού συστήματος που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σημερινής πραγματικότητας η οποία απαιτεί παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών ανταγωνιστικών που να προσδιορίζουν αύξηση των εισοδημάτων, για ικανοποίηση

μεγαλύτερου φάσματος κοινωνικών αναγκών, και ταυτόχρονα προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος.

Το πρόγραμμα στόχευσε στη συγκρότηση ενός παραγωγικού συστήματος που στηρίζεται στη συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων, στην ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων, στην αξιοποίηση και διαφύλαξη των φυσικών πόρων, στην ενεργοποίηση και κινητοποίηση κεφαλαίων και ανθρώπων, στη δημιουργία υποδομών, στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τεχνικής, οικονομικής, διαχειριστικής και κοινωνικής υποστήριξης.

Η υλοποίηση του προγράμματος, πέρα από τα αμέσως προσδοκώμενα αποτελέσματα, είχε και ορισμένα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα που προέκυψαν φυσικά, χωρίς δηλαδή την καταβολή ειδικής συστηματικής προσπάθειας. Σε ένα γενικό επίπεδο, οι φυσικές διαδικασίες παραγωγής πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων ήταν οι εξής:

- Μέσω της φυσικής κυκλοφορίας του εισρέοντα χρήματος, δόθηκε μια σημαντική ώθηση στην οικονομική δραστηριότητα της ευρύτερης περιφέρειας.

- Μέσω της φυσικής επικοινωνίας και διάδοσης των πληροφοριών, διαχύθηκε στην περιοχή και στην ευρύτερη περιφέρεια ένα πνεύμα αναπτυξιακής και επιχειρηματικής ενεργοποίησης. Αυτό είχε ήδη αρχίσει να γίνεται από την φάση κιάλας της κατάρτισης του LEADER I, λόγω των ανοικτών διαδικασιών δημοσιότητας που ακολουθούνται κάθε φορά.

- Με ανάλογο τρόπο υπήρξε διάχυση γνώσεων και πληροφοριών που αφορούσαν τις δυνατότητες και τους τρόπους χρηματοδότησης νέων πρωτοβουλιών και γενικά την τεχνική, τις διαδικασίες και τα όργανα - θεσμούς της τοπικής ανάπτυξης.

- Με την πρόοδο της εκτέλεσης των έργων και των προγραμμάτων του LEADER, εμπεδώθηκε ένα κλίμα εμπιστοσύνης και εξοικείωσης προς τις συγκεκριμένες κατευθύνσεις και στρατηγικές στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε ένα στέρεο θεμέλιο για την εναρμονισμένη συνέχιση της αναπτυξιακής διαδικασίας σε επόμενα στάδια.

Σε ένα πιο ειδικό επίπεδο, παρατηρούμε και τις παρακάτω διαδικασίες φυσικής δημιουργίας πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων:

- Οι μελέτες αναπτυξιακού προγραμματισμού Μετεώρων - Καστρακίου, ενεργοποίησαν μια διαδικασία δημοσίου διαλόγου και προβληματισμού γύρω από την αναπτυξιακή προοπτική των Μετεώρων και του τουρισμού της περιοχής. Η φυσική αυτή διαδικασία ενίσχυσε με διαδικασίες συστηματικής διάδοσης και τεχνικής υποστήριξης που έθεσαν σε συστηματική βάση το δημόσιο διάλογο.

- Οι μελέτες διάγνωσης των μικροπεριφερειών, οι μελέτες διερεύνησης νέων τουριστικών δραστηριοτήτων και τέλος οι μελέτες για τους υποσταθμούς κατανάλωσης και για τις επιπτώσεις από τη διάνοιξη του νέου δρόμου Ιωαννίνων - Βόλου, αναμένεται να έχουν δύο αποτελέσματα:

α. Θα ευαισθητοποιήσουν και θα προετοιμάσουν τα αρμόδια τοπικά όργανα προγραμματισμού (Νομαρχία, Ο.Τ.Α., Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι) εν όψει νέων προγραμμάτων, ανάλογων με το LEADER.

- β. Με δεδομένη τη γενικότερη κινητοποίηση του LEADER και την ύπαρξη του σχετικού κλίματος, η διαδικασία της εκπόνησης των μελετών αυτών και η τελική δημοσίευση των πορισμάτων τους, αναμενόταν ότι θα ευαισθητοποιήσουν τους τοπικούς φορείς και τον τοπικό πληθυσμό, ώστε να αναλάβουν με δική τους πρωτοβουλία νέες επιχειρηματικές δράσεις.

- Η κατάρτιση για τοπικά στελέχη πέρα από το άμεσο αποτέλεσμα της κατάρτισης των στελεχών αυτών και της επακόλουθης βελτίωσης της απόδοσης τους, είχε ένα πρόσθετο αποτέλεσμα, εξ ίσου σημαντικό: Τη δημιουργία μιας κοινότητας τοπικών στελεχών, την ανάπτυξη μιας κοινής γλώσσας και σχέσεων αλληλοϋποστήριξης καθώς και την αίσθηση του κοινού στόχου.

Μεταβασιμότητα τεχνογνωσίας και μεθοδολογίας, ήταν τα εξής:

Τα βασικά θέματα τεχνογνωσίας και μεθοδολογίας που προέκυψαν κατά το σχεδιασμό αυτού του προγράμματος, ήταν τα εξής:

- Η έγκαιρη ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των δικαιούχων και γενικότερα του τοπικού πληθυσμού, ήδη από τη φάση του προγραμματισμού.
- Η σωστή ενημέρωση και υποστήριξη τους για τον εντοπισμό αξιόλογων και ρεαλιστικών προτάσεων.
- Η συνθετική συνάρθρωση επιμέρους προτάσεων και ιδεών σε ενιαίο πρόγραμμα με συγκροτημένη στρατηγική κατευθύνσεις και προτεραιότητες και εσωτερική συνοχή.
- Η σωστή εκτίμηση των επιμέρους προτάσεων (προϋπολογισμός κόστους, βιωσιμότητας, χρονοδιάγραμμα εφαρμογής) και η συγκριτική τους αξιολόγηση.
- Η κατάρτιση του προγράμματος στην προοπτική ενός ενιαίου και συνεχούς (κυλιόμενου) συστήματος προγραμματισμού, που περιλαμβάνει κριτήρια και διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης τόσο της εφαρμογής όσο και των αποτελεσμάτων της.

- Η ομαλή συνεργασία και η διαμόρφωση κοινών κριτηρίων μεταξύ των τοπικών φορέων. Η προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της κοινής δράσης. Η ανάπτυξη των τοπικών στελεχών.

Εκτιμούμε ότι κατά την κατάρτιση του προγράμματος, όλα τα παραπάνω θέματα αντιμετωπίστηκαν κατά τρόπο ικανοποιητικό, έτσι ώστε το πρόγραμμα να αποτελεί απ' αυτήν την άποψη επαρκές πρότυπο, τουλάχιστον σε περιφερειακό επίπεδο.

Ιδιαίτερως ισχυρά σημεία του προγράμματος εκτιμούμε ότι είναι: Η στρατηγική και η συνοχή του προγράμματος.

Ως προς τα δύο αυτά σημεία - και λαμβανομένου υπ' όψη του είδους των περιοχών και των φορέων που απευθύνεται το Leader - εκτιμούμε ότι μπόρεσε να αποτελέσει πρότυπο αναπτυξιακής μεθοδολογίας σε διεθνές επίπεδο.

Παρά τις αρχικές αντιθέσεις που δημιουργήθηκαν κατά τη σύσταση του ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. το μεγαλύτερο ποσοστό της τοπικής κοινωνίας και ιδιαίτερα οι νέοι του ορεινού όγκου «αγκάλιασαν» με ζέση και μεράκι αυτή την προσπάθεια ανάπτυξης.

Όλο αυτό το κομμάτι του πληθυσμού έχει οράματα και ιδέες καινοτόμες και προοδευτικές που για να καταφέρει να τις υλοποιήσει έπρεπε να βρει το δικό του φορέα, έτσι ώστε να ακούγεται η φωνή του και να λαμβάνεται υπόψη από τις αρχές του τόπου.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

- Να αξιοποιούνται όλα τα Μ.Μ.Ε. για την καλύτερη ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού για τις δυνατότητες της Κ.Π. LEADER.
- Λόγω υψηλού κόστους εκπόνησης των οικονομοτεχνικών μελετών, οι μελέτες των επενδυτών θα μπορούσαν να πραγματοποιούνται από τις Αναπτυξιακές Εταιρείες, ώστε να προσελκύονται αρκετοί επενδυτές με καινοτόμες ιδέες.
- Να διαφημίζονται όλα τα έργα για την καινοτομία τους.
- Να είναι πάντα αυτοί που θα συμβουλεύουν για την καλύτερη προστασία του τόπου και την πρωτοπόρα πρόταση επένδυσης, και που θα στέκονται σαν σύμβουλοι τοπικής ανάπτυξης στους τοπικούς φορείς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

σχετικά με τον καθορισμό των κατευθύνσεων για τις συνολικές επιδοτήσεις ή τα ολοκληρωμένα επιχειρησιακά προγράμματα για τα οποία τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλουν αιτήσεις συνδρομής στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας που αφορά την αγροτική ανάπτυξη

(LEADER II)

(Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale)

(94/C 180/12)

1. Στις 15 Ιουνίου 1994, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάσισε να αναλάβει πρωτοβουλία υποδειγματικού χαρακτήρα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης (η οποία στη συνέχεια θα αναφέρεται ως «Leader II» - Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale), σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4253/88 του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2082/93 του Συμβουλίου.

2. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader II, είναι δυνατόν να χορηγηθεί κοινοτική βοήθεια υπό μορφή συνολικών επιδοτήσεων ή ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων προκειμένου να μπορέσουν οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης να θέσουν σε εφαρμογή τα μέτρα σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση.

1. ΣΤΟΧΟΙ

3. Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader I (1991-1993) κατέστησε δυνατή την πειραματική εφαρμογή προσεγγίσεων σε ενδογενή και τοπική κλίμακα, συχνά με καινοτόμο χαρακτήρα, για την αγροτική ανάπτυξη. Η μέχρι σήμερα κτηθείσα πείρα αποδεικνύει την καταλληλότητα αυτής της προσέγγισης η οποία επέτρεψε στους φορείς αγροτικής ανάπτυξης και στις αγροτικές περιοχές να αξιοποιήσουν το αναπτυξιακό τους δυναμικό, στο πλαίσιο της συνολικής πολιτικής για την προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης.

4. Το ενδιαφέρον που προκάλεσε το Πράσινο Βιβλίο της Επιτροπής για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες⁽²⁾ και, συγκεκριμένα, η κοινοτική πρωτοβουλία Leader για την αγροτική ανάπτυξη (υποβλήθηκαν περισσότερες από 250 παρατηρήσεις συχνά συλλογικές που αντιπροσωπεύουν χιλιάδες οργανισμούς ή αρχές που ασχολούνται με την αγροτική ανάπτυξη), αντικατοπτρίζει την ανάγκη να συνεχιστεί, να ενισχυθεί και να συντονισθεί καλύτερα αυτή η προσέγγιση, με περισσότερες φιλοδοξίες και απαιτήσεις όσον αφορά την ποιότητα των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

5. Ανεξάρτητα από τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των αγροτικών περιοχών της Κοινότητας, οι περισσότερες από αυτές έχουν επηρεαστεί σε διαφορετικό βαθμό από σημαντικές εξελίξεις (μείωση της απασχόλησης και των γεωργικών δραστηριοτήτων, εγκατάλειψη της υπαίθρου από τους νέους με σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο κατάρτισης, αύξηση της ανεργίας που πλήττει τον αγροτικό πληθυσμό και του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται σε αβέβαιη κατάσταση, αυξανόμενη απομόνωση λόγω διακοπής της παροχής ορισμένων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και στα φυσικά πρόσωπα, ζημιές στο περιβάλλον), οι οποίες επιδρούν αρνητικά στην εικόνα του αγροτικού κόσμου.

6. Ενόψει αυτής της κατάστασης, οι αρμόδιοι σε θεσμικά πλαίσια και οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης είναι σύμφωνοι ως προς το γεγονός ότι ο αγροτικός κόσμος βρίσκεται σε μια σημαντική μεταλλαγή και ότι θα πρέπει να αναζητήσει νέους προσανατολισμούς, νέες μορφές ανάπτυξης, νέες δράσεις, οι οποίες μπορούν να συνδέσουν τους διάφορους ενδιαφερομένους εταίρους. Πιστεύεται επίσης ότι οι νέες αυτές κατευθύνσεις δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί καλά και ότι η ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα αυτό θα αποτελούσε ένα ισχυρό μοχλό για τη δημιουργία προσανατολισμών και τη διάδοση των εμπειριών σε όλη την Κοινότητα.

(1) ΕΕ αριθ. L 374 της 31. 12. 1988, σ. 20.

(2) Έγγρ. COM(93) 282. «Το μέλλον των κοινοτικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων».

Στόχος της πρωτοβουλίας Leader II είναι, συνεπώς, να ενθαρρύνει την ανάληψη καινοτόμων ενεργειών από τους τοπικούς φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων του αγροτικού χώρου, να ενισχύσει την ανταλλαγή αυτών των εμπειριών σε όλη την Κοινότητα και να βοηθήσει τους φορείς αγροτικής ανάπτυξης των διαφόρων κρατών μελών που το επιθυμούν να αξιοποιήσουν την πείρα που αποκτήθηκε σε άλλες περιοχές, και να υλοποιήσουν από κοινού ορισμένα σχέδια.

II. ΜΕΣΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

7. Οι διάφορες συνιστώσες της πρωτοβουλίας Leader II περιστρέφονται γύρω από ένα ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διάδοση των πληροφοριών όσον αφορά τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης, την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των φορέων αγροτικής ανάπτυξης, τη διάδοση των καινοτομιών και της τεχνογνωσίας, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν τα σοβαρότερα προβλήματα, και την κατάρτιση κοινών σχεδίων.

Οι ανάγκες και οι δυνατότητες των εταίρων που συμμετέχουν στο δίκτυο αγροτικής συνεργασίας διαφέρουν κατά πολύ μεταξύ τους. Συνεπώς, η πρωτοβουλία Leader θα πρέπει να ανταποκρίνεται με ευελιξία και, εφόσον είναι αναγκαίο, σε διαδοχικά στάδια: για ορισμένους, οι ανάγκες αφορούν, κυρίως την απόκτηση ικανοτήτων (σκέλος α), προκειμένου να ξεκινήσουν τη διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε περιοχές όπου η πρακτική αυτή αποτελεί καινοτομία. Στη συνέχεια, ή για άλλους εταίρους που είναι πιο προχωρημένοι στον τομέα αυτό, οι ανάγκες συνίστανται περισσότερο στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων ενεργειών, καινοτόμων και υποδειγματικού χαρακτήρα, ανάπτυξης κατά περιοχή (οι οποίες αναλαμβάνονται από τις ομάδες τοπικής δράσης) ή ανάπτυξης κατά θέμα (που αναλαμβάνονται από άλλους συλλογικούς φορείς) (σκέλος β) βάσει προκαθορισμένης διάγνωσης και στρατηγικής. Τέλος, πολλοί οργανισμοί και φορείς αγροτικής ανάπτυξης είναι ή θα είναι σε θέση να συνεργαστούν άμεσα για την εφαρμογή συγκεκριμένων σχεδίων διακρατικού χαρακτήρα (σκέλος γ), αφού έχουν προηγουμένως έλθει σε επαφή μέσω του δικτύου.

Ο μηχανισμός αυτός εξελίσσεται συνεπώς με την πάροδο του χρόνου: κατά τα πρώτα 6 χρόνια εφαρμογής, η έμφαση μπορεί να μετατοπίζεται προοδευτικά από τα μέτρα που αφορούν την παροχή τεχνικής βοήθειας στα σχέδια που αφορούν τη διακρατική συνεργασία, ανάλογα με το ρυθμό που ταιριάζει σε κάθε περιοχή.

III. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

8. Η πρωτοβουλία Leader II μπορεί να συνδράμει δύο κατηγορίες τελικών δικαιούχων:

- καταρχή, τις ομάδες τοπικής δράσης για την αγροτική ανάπτυξη, σύμφωνα με τον ορισμό που έχει δοθεί στο πλαίσιο της Leader I, δηλαδή ένα σύνολο δημόσιων και ιδιωτικών εταίρων οι οποίοι διαμορφώνουν από κοινού μια στρατηγική και νέα μέτρα για την ανάπτυξη (ή μια πτυχή της ανάπτυξης) μιας αγροτικής περιοχής με περιορισμένη έκταση (για παράδειγμα, λιγότεροι από 100 000 κάτοικοι). Οι εταίροι αυτοί ορίζουν έναν υπεύθυνο για διοικητικά και οικονομικά θέματα που θα έχει την ικανότητα να διαχειρίζεται κρατικές επιχορηγήσεις. Ο εν λόγω υπεύθυνος θα διασφαλίζει τη στενή συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων τοπικών εταίρων (οικονομικών και κοινωνικών φορέων σε διάφορους τομείς, συνδέσμων και ενώσεων αρμοδίων για θέματα περιβάλλοντος, πολιτισμού και κοινωνικής ενσωμάτωσης).
- επίσης και, άλλους συλλογικούς φορείς δημόσιους ή ιδιωτικούς του αγροτικού χώρου (για παράδειγμα, Γεωργικό, Βιομηχανικό, Εμπορικό, Βιοτεχνικό Επιμελητήριο, συνεταιρισμοί, όμιλοι επιχειρήσεων, ενώσεις κοινοτήτων, ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κλπ.) υπό τον όρο ότι η δράση τους περισσότερο θεματική εντάσσεται στο πλαίσιο μιας λογικής ανάπτυξης μιας τοπικής γεωγραφικής ενότητας.

Το Leader II εφαρμόζεται στις αγροτικές περιοχές των στόχων 1 και 5β. Εντούτοις, 10% κατ'ανώτατο όριο των πιστώσεων που έχουν διατεθεί στα πλαίσια του Leader II στις περιοχές του στόχου 5β μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε γειτονικές αγροτικές ζώνες εκτός των περιοχών αυτών και των περιοχών του στόχου 1.

Όσον αφορά τις άκρως απομακρυσμένες περιφέρειες της Κοινότητας (τα Υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα, τις Αζόρες, τη Μαδέρα, τις Κανάριους Νήσους), η πρωτοβουλία Leader II θα υλοποιηθεί, κατά προτεραιότητα, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Regis. Ως παράλληλη τήρηση όλων των διατάξεων που προβλέπονται στην ανακοίνωση η σχετική με το Leader II.

IV. ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΜΕΤΡΑ

9. Σκέλος α) «απόκτηση ικανοτήτων»

Τεχνική στήριξη θα παρασχεθεί, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, για τις δραστηριότητες που αφορούν την αγροτική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε περιοχές όπου η πρακτική αυτή αποτελεί καινοτομία. Το σκέλος αυτό αφορά τη χρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας στο στάδιο πριν από τις επενδύσεις (διάγνωση των αναγκών της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις που θα εκφραστούν από τον τοπικό πληθυσμό, παροχή κινήτρων και κατάρτισης στον πληθυσμό για την ενεργή συμμετοχή του στην αναπτυξιακή διαδικασία, ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ τοπικών εταίρων, διαμόρφωση μιας στρατηγικής, αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης, κλπ. ...). Η φύση των μέτρων, τα χαρακτηριστικά των δικαιούχων και ο τύπος του οργανισμού που θα είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή αυτών των μέτρων θα πρέπει να καθοριστούν επακριβώς.

Η παρουσία του σκέλους αυτού θα είναι ιδιαίτερα έντονη στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού και θα συνοδεύεται από ένα ανώτατο όριο, που θα καθοριστεί από κοινού με κάθε κράτος μέλος.

10. Σκέλος β) «καινοτόμα προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη»

Προτεραιότητα θα δοθεί σε όλους τους τομείς που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη, σε προγράμματα δράσης και επενδύσεων σε τοπικό επίπεδο τα οποία παρουσιάζουν, εκτός από τη σύνδεσή τους με μια σφαιρικότερη στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης (σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο) και τη δυνατότητα συνέχισης των ενεργειών που έχουν ήδη αναληφθεί στη συγκεκριμένη περιοχή (ιδίως στο πλαίσιο της Leader I), 3 βασικά χαρακτηριστικά: καινοτομία σε σχέση με τα τοπικά δεδομένα (από άποψη μεθόδου προϊόντος, τρόπου παρασκευής, αγοράς), επίδειξη, δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας. Τα «υποδειγματικά αυτά προγράμματα» πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις νέες κατευθύνσεις που είναι δυνατόν να ακολουθήσει η αγροτική ανάπτυξη. Τα προγράμματα αυτά αναλαμβάνονται είτε από φορείς είτε από δημόσιους οργανισμούς (σε συνεργασία με άλλους επαγγελματικούς φορείς και ενώσεις) οι οποίοι στηρίζονται στο πρότυπο της πρωτοβουλίας Leader I (ενέργειες γενικής εδαφικής ανάπτυξης), είτε από άλλους συλλογικούς φορείς του αγροτικού χώρου.

11. Καινοτομία

Με την απόφασή της να θέσει τον καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα των ενεργειών ως κριτήρια επιλεξιμότητας για το σκέλος αυτό της Leader II, η Επιτροπή δεν έχει ως στόχο να περιορίσει το πεδίο παρέμβασης αυτής της πρωτοβουλίας σε ορισμένες νεωτεριστικές ενέργειες που είναι δύσκολο να εφαρμοστούν αλλού, αλλά επιθυμεί να εξασφαλίσει αφενός ότι τα προγράμματα που θα χρηματοδοτηθούν θα αποφέρουν μια πραγματική προστιθέμενη αξία σε σχέση με τις άλλες παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων ή σε σχέση με άλλες μορφές παρέμβασης που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των κοινοτικών πλαισίων στήριξης και, αφετέρου, ότι τα προγράμματα αυτά δεν θα χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν οι ενδιαφερόμενοι φορείς αγροτικής ανάπτυξης. Ο καινοτόμος και υποδειγματικός χαρακτήρας των ενεργειών θα προσαρμοστεί συνεπώς στις ανάγκες της συγκεκριμένης περιοχής.

Τα προγράμματα, ανεξάρτητα αν υποβάλλονται από τοπικές ομάδες (ολοκληρωμένη προσέγγιση κατά περιοχή) ή από άλλους συλλογικούς αγροτικούς φορείς (προσέγγιση περισσότερο τομεακή ή θεματική), θα πρέπει να ανταποκρίνονται σε μια κοινή βάση επιλεξιμότητας (βλέπε παράρτημα I) και να παρουσιάζουν καινοτόμα στοιχεία που θα αξιολογηθούν σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της περιοχής και με το περιεχόμενο του επιχειρησιακού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης που εμπίπτει στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για την ίδια περιοχή.

Τα κριτήρια όσον αφορά τον καινοτόμο χαρακτήρα των ενεργειών για την ενδιαφερόμενη περιοχή θα πρέπει να αναφέρονται στην αίτηση συνδρομής και θα αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ των εταίρων κατά την κατάρτιση αυτών των αιτήσεων. Ο καινοτόμος χαρακτήρας των ενεργειών δεν θα πρέπει να περιοριστεί στη μέθοδο (βάσει του προτύπου της Leader I) αλλά θα πρέπει επίσης να εμφανίζεται στο τεχνικό περιεχόμενο του σχεδίου, είτε πρόκειται για το προϊόν, τον τρόπο κατασκευής, την αγορά είτε για άλλα στοιχεία. Οι καινοτομίες αυτές μπορούν να αφορούν αποκλειστικά τον οικονομικό τομέα καθώς και πολιτιστικά και περιβαλλοντικά θέματα, θέματα που αφορούν την κοινωνική ένταξη, κλπ. εφόσον συνδέονται άμεσα με την αγροτική ανάπτυξη.

Η Επιτροπή προτείνει, ενδεικτικά, μια σειρά καινοτόμων θεμάτων (για τα οποία θα προταθεί στους ενδιαφερομένους εταίρους ένας τεχνικός φάκελλος ο οποίος θα στηρίζεται στις καινοτόμες ενέργειες που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο της Leader I), και συγκεκριμένα:

- τα προληπτικά μέτρα για τις επιπτώσεις της μεταρρύθμισης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που αφορούν το περιβάλλον και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,
- την εφαρμογή νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας στον αγροτικό χώρο,
- την παροχή υπηρεσιών που έχουν προσαρμοστεί ώστε να ανταποκρίνονται στη χαμηλή πυκνότητα του πληθυσμού, οι οποίες μπορούν να λάβουν και τη μορφή πολλαπλών δραστηριοτήτων,
- το σχεδιασμό και την εμπορία νέων προϊόντων και υπηρεσιών,
- τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στον αγροτικό χώρο, συμπεριλαμβανομένης της ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και της συμμετοχής του μηχανισμού παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην αναπτυξιακή διαδικασία,
- την ανάληψη πολιτιστικών δραστηριοτήτων στον αγροτικό χώρο για την ενίσχυση της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας και την ανάπτυξη του τουρισμού,
- την ευαισθητοποίηση του αγροτικού πληθυσμού στις προκλήσεις που αντιπροσωπεύει η ανάπτυξη και στην ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών.

Στα σχέδια που υποβάλλουν οι τοπικές ομάδες και οι άλλοι συλλογικοί φορείς θα πρέπει, συνεπώς, να προβάλλονται τα χαρακτηριστικά τους όσον αφορά:

- τη διαφορά και την καινοτομία τους σε σχέση με τα προγράμματα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος στα πλαίσια του ΚΠΣ (ή ενιαίου κειμένου προγραμματισμού) για την ίδια περιοχή, όσον αφορά την προσέγγιση για την αγροτική ανάπτυξη, τις λεπτομέρειες εφαρμογής και/ή το περιεχόμενο των μέτρων,
- τα αναμενόμενα αποτελέσματα (όσον αφορά το έστω και προσωρινό συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή ή τον τομέα) σε σχέση με μια κατάσταση αναφοράς (πράγμα που προϋποθέτει μια διάγνωση στην οποία θα είναι εμφανές το αναπτυξιακό εμπόδιο που η καινοτομία έχει ως στόχο να εξαλείψει).

Οι τοπικές ομάδες που ενισχύθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader I δεν αποκλείονται από την πρωτοβουλία Leader II. Ωστόσο, οι ομάδες αυτές θα πρέπει να υποβάλουν σχέδια που να ανταποκρίνονται στα κριτήρια όσον αφορά την καινοτομία, τα οποία θα καθοριστούν στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης για κάθε περιοχή.

12. Δυνατότητες επίδειξης και μεταφοράς τεχνολογίας

Τα δύο αυτά κριτήρια συνδέονται μεταξύ τους και προϋποθέτουν ότι οι φορείς σχεδίων ανάπτυξης θα πρέπει:

- να καθορίσουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες θα δημιουργηθεί η καινοτομία προκειμένου να εκτιμηθεί η δυνατότητα εφαρμογής της σε άλλους τομείς και το κόστος που αυτή συνεπάγεται (μεταφορά της τεχνογνωσίας και/ή της τεχνολογίας),
- να εξασφαλίσουν τη διαφήμιση του σχεδίου και άλλες δράσεις πληροφόρησης,
- να δείξουν τις δυνατότητες που υπάρχουν όσον αφορά την αγορά σε περίπτωση που πρόκειται για προϊόντα ή για εμπορικές υπηρεσίες.

Οι φορείς σχεδίων αναλαμβάνουν επιπλέον να κοινοποιούν στο δίκτυο τις εμπειρίες τους όσον αφορά τις μεθόδους που χρησιμοποίησαν.

Τέλος, κάθε χρόνο μπορεί να διεξάγεται ένας διαγωνισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα επιβραβεύει τα καλύτερα σχέδια από πλευράς καινοτόμων βασικών χαρακτηριστικών (καινοτομία, επιδεικτικότητα και μεταβιβασιμότητα).

13. Σκέλος γ) «Διακρατική συνεργασία»

Πρόκειται για σχέδια που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία των πιθανών δικαιούχων σε τοπικό επίπεδο (που προσδιορίζονται στο σημείο III) οι οποίοι ανήκουν σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη. Η πρωτοβουλία θα επιτρέψει να ενισχυθεί ο σχεδιασμός, η δημιουργία και η από κοινού εμπορία προϊόντων ή υπηρεσιών σε όλους τους τομείς της αγροτικής ανάπτυξης. Το σκέλος αυτό συνδέεται άμεσα με την ύπαρξη του δικτύου που θα διευκολύνει τη δημιουργία διακρατικής συνεργασίας για τη οποία δεν ισχύει η υποχρέωση όσον αφορά την καινοτομία του περιεχομένου, δεδομένου ότι η συνεργασία αυτή αποτελεί καινοτόμο ενέργεια για τις περισσότερες ενδιαφερόμενες περιοχές και φορείς αγροτικής ανάπτυξης.

Το σκέλος αυτό, το οποίο δεν αποτελεί όρο επιλεξιμότητας του προγράμματος Leader, θα πρέπει, στις περισσότερες περιπτώσεις να εμφανιστεί προοδευτικά, έπειτα από μια περίοδο λειτουργίας του δικτύου που θα επιτρέψει την ανταλλαγή των καινοτόμων εμπειριών που έχουν ήδη εφαρμοστεί σε πολλά κράτη μέλη αλλά, οι οποίες παραμένουν άγνωστες. Στο πλαίσιο αυτού τους σκέλους θα παρασχεθεί τεχνική βοήθεια για τη θεμελίωση αυτής της συνεργασίας. Ορισμένα στοιχεία του πρόσθετου κόστους που απορρέει από το διεθνικό χαρακτήρα των ενεργειών μπορούν να χρηματοδοτηθούν επίσης στο πλαίσιο του προγράμματος Leader.

14. Σκέλος δ) «Ένταξη στο δίκτυο»

Η ανάπτυξη μιας δημιουργικής αλληλεγγύης μεταξύ των αγροτικών περιοχών και η ανταλλαγή των επιτευγμάτων, των εμπειριών και της τεχνογνωσίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών στην Κοινότητα αποτελούν προτεραιότητα της πρωτοβουλίας Leader II που προϋποθέτει τη διεύρυνση του υφιστάμενου δικτύου Leader προς όφελος όλων όσων συμμετέχουν στην αγροτική ανάπτυξη, εθνικές διοικήσεις και οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες τους, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, ομάδες για την τοπική ανάπτυξη, κοινωνικο-οικονομικοί εταίροι και ενώσεις.

Οι δραστηριότητες του υφιστάμενου δικτύου πρέπει επίσης να διευρυνθούν, ιδιαίτερα μέσω της σύστασης ενός μεθοδολογικού μέσου, που θα αναφέρεται στο εξής ως «Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Καινοτομίας και Αγροτικής Ανάπτυξης» ο ρόλος του οποίου θα είναι να προσδιορίζει, να εντοπίζει τα χαρακτηριστικά, να επιβεβαιώνει και να διευκολύνει τη μεταφορά των καινοτομιών που εφαρμόζονται στον αγροτικό χώρο. Οι δραστηριότητες του δικτύου θα καλύπτουν όλη την Κοινότητα, δεδομένου ότι η ανάγκη για καινοτομίες είναι αισθητή παντού.

Η ενεργή συμμετοχή στο δίκτυο είναι υποχρεωτική για όλους τους άμεσους δικαιούχους της πρωτοβουλίας Leader II (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς), οι οποίοι θα αναλάβουν έναντι του δικτύου ορισμένες υποχρεώσεις (παροχή στοιχείων για τη βάση δεδομένων του Παρατηρητηρίου, δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων, άμεση μεταφορά της κτηθείσας εμπειρογνώμοσύνης), οι οποίες θα τους επιτρέψουν να επωφεληθούν άμεσα από τις δραστηριότητες που θα αναληφθούν. Οι λοιποί συμμετέχοντες καλούνται επίσης να προσφέρουν στο δίκτυο τις εμπειρίες τους, την τεχνογνωσία τους καθώς και τα προγράμματά τους.

Το ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης (δίκτυο Leader) δεν υποκαθιστά τα υφιστάμενα δημόσια δίκτυα ή τις υφιστάμενες ενώσεις, εθνικές ή διακρατικές και ούτε ηγείται αυτών. Επινοήθηκε ως σημείο συνάντησης αυτών των διαφόρων δικτύων και θα έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της εργασίας ορισμένων από αυτές, των οποίων θα συντονίζει τις ενέργειες και θα τους αναθέτει την ανάληψη ορισμένων ενεργειών ενθάρρυνσης και διάδοσης, οι οποίες θα καθοριστούν από κοινού με τα κράτη μέλη.

Συγκεκριμένα, η δομή εμπύκωσης του δικτύου θα είναι σε θέση να παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες σε κοινοτικό επίπεδο:

- Συλλογή, ταξινόμηση και διάδοση πληροφοριών όσον αφορά τις κοινοτικές ενέργειες που αναλαμβάνονται για την αγροτική ανάπτυξη και τις πρακτικές με καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα που εφαρμόζονται στον αγροτικό χώρο (βάση δεδομένων, εσωτερικά και εξωτερικά δημοσιεύματα, δίκτυο ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)
- Ανάπτυξη των επαφών μεταξύ των δικαιούχων της Leader II, και παροχή τεχνικής βοήθειας για τη διακρατική συνεργασία (σεμινάρια, αποστολές εμπειρογνομώνων)
- Επεξεργασία και συστηματοποίηση των εργασιών αξιολόγησης που διεξάγονται για κάθε εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα της πρωτοβουλίας Leader
- Εμπύκωση και παροχή τεχνικής στήριξης σε εθνικά δίκτυα και μη κυβερνητικές οργανώσεις που θα καθοριστούν σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για τις οποίες έχει αποδειχθεί η προστιθέμενη αξία τους όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη και η αναγκαιότητά τους για την καλή λειτουργία της Leader II
- Παροχή τεχνικής βοήθειας στις διοικήσεις και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειρογνώμοσύνης μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την αγροτική ανάπτυξη.

Το διοικητικό έργο και το έργο εμπύκωσης που συνδέεται με τη λειτουργία αυτού του δικτύου, η οποία συντονίζεται σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, θα ανατεθεί κατά κύριο λόγο σε εξωτερικούς συνεργάτες, έπειτα από διαγωνισμό για την υποβολή προσφορών που θα προκηρυχθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα*.

V. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

15. Προκειμένου να τηρηθεί η αρχή της εικουρικότητας, η πρωτοβουλία Leader II θα εφαρμοστεί όσο το δυνατό περισσότερο κατά αποκεντρωμένο τρόπο, αφού ληφθούν υπόψη οι θεσμικές αρμοδιότητες κάθε οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Η Επιτροπή θα διαπραγματευθεί, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, το περιεχόμενο των περιφερειακών και των εθνικών προγραμμάτων και δεν θα παρέμβει πλέον άμεσα στην επιλογή των σχεδίων και των δικαιούχων (ομάδες τοπικής δράσης και άλλοι συλλογικοί φορείς) εκτός αν αυτό κριθεί απαραίτητο λόγω της έλλειψης κατάλληλων εταίρων. Αυτό προϋποθέτει αφενός τη λεπτομερή συγγραφή των υποχρεώσεων όσον αφορά την επιλεξιμότητα όπως παρουσιάζεται στο Παράρτημα 1 της παρούσας ανακοίνωσης και, αφετέρου, την ενίσχυση των διαδικασιών παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου.

16. Ο παρακάτω μηχανισμός θα πρέπει να εφαρμοστεί κατά τρόπο που να γίνεται σεβαστή η λειτουργία του θεσμικού πλαισίου σε κάθε κράτος μέλος:

α) σε περιφερειακό επίπεδο (είτε πρόκειται για περιοχές που έχουν θεσμικές αρμοδιότητες είτε για περιοχές προγραμματισμού οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο ειδικών επιχειρησιακών προγραμμάτων στο πλαίσιο των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης) ή σε εθνικό επίπεδο όταν το αντίθετο είναι αδύνατο. Θα δημιουργηθεί μια «εταιρική σχέση για το σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων», που θα είναι τουλάχιστον αντιστοιχη με εκείνη που λειτουργεί για τα επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και στην οποία θα συμμετέχουν τουλάχιστον όλοι οι μελλοντικοί εθνικοί συγχρηματοδότες (Κυβέρνηση, Περιφέρεια, άλλοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης). Οι εταίροι αυτοί καταρτίζουν ένα περιφερειακό πρόγραμμα Leader το οποίο συνίσταται σε μια συνοπτική παρουσίαση των συγκεκριμένων ενεργειών που έχουν ήδη υποβληθεί από τους πιθανούς δικαιούχους (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς). Η παρουσίαση αυτή έχει ως στόχο να προβάλει, βάσει παραδειγμάτων που δεν επιβάλλουν περιορισμούς, τον τύπο των ενεργειών που θα εφαρμοστούν, και να αποδείξει ότι οι ενέργειες αυτές ανταποκρίνονται στους στόχους της πρωτοβουλίας (καινοτομία, εκπαίδευση, μεταφορά) και στα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση. Τα προγράμματα πρέπει να συντάσσονται σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα 2 της παρούσας ανακοίνωσης.

Οι απόψεις των άλλων ενδιαφερομένων δημόσιων αρχών και αγροτικών εταίρων, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, είτε πρόκειται για διοικητικούς, επαγγελματικούς φορείς (Γεωργικό, Εμπορικό, Βιομηχανικό, Βιοτεχνικό Επιμελητήριο, Γραφείο Τουρισμού κλπ. ...) είτε για ενώσεις (ιδίως στον πολιτιστικό τομέα, στον τομέα του περιβάλλοντος και της κοινωνικής ένταξης) θα επιδιώκεται και, εκτός και αν υπάρξει διαφορετική συμφωνία, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, θα επισυνάπτονται στο πρόγραμμα. Στο στάδιο αυτό, είναι σημαντικό να αποδεικνύεται ότι το πρόγραμμα δεν είναι ένα θεωρητικό κατασκεύασμα αλλά ότι αποσκοπεί να εφαρμόσει μια καινοτόμο στρατηγική ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού, στηριζόμενη στις συγκεκριμένες ανάγκες και στα σχέδια που καταρτίστηκαν από τον τοπικό πληθυσμό και από παράγοντες που δρουν επιτόπου προκειμένου να βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση της περιοχής ή του σχετικού τομέα. Στο πρόγραμμα πρέπει, επίσης, να αποδεικνύεται ότι έχει εξασφαλιστεί η κρατική συγχρηματοδότηση για το σκοπό αυτό.

Το πρόγραμμα αυτό πρέπει να διακρίνει μεταξύ των διαφόρων επιλέξιμων μέτρων:

- απόκτηση ικανοτήτων,
- ομάδες τοπικής δράσης: τα προγράμματα δράσης των ομάδων καλύπτονται από ένα ενιαίο μέτρο που χρηματοδοτείται από τα 3 διαρθρωτικά ταμεία, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευελιξία,
- άλλοι συλλογικοί φορείς του αγροτικού χώρου (επίσης με τη μορφή ενός μόνο μέτρου που χρηματοδοτείται από πολλά ταμεία),
- διακρατική συνεργασία: το μέτρο αυτό πρέπει στις περισσότερες περιπτώσεις να φαίνεται ως π.υ. στο περιφερειακό πρόγραμμα, που θα συμπληρωθεί αργότερα επ'αυτού του σημείου με βάση το δελτίο μέτρου που θα υιοθετηθεί από την αρμόδια επιτροπή παρακολούθησης. Σημειώνεται ότι για το μέτρο αυτό δεν εφαρμόζονται τα κριτήρια όσον αφορά την καινοτομία και την εκπαίδευση.

β) Η Επιτροπή θα εξετάσει τα προγράμματα που θα υποβληθούν, τα οποία θα αποτελέσουν στη συνέχεια αντικείμενο διαπραγματεύσεων με κάθε κράτος μέλος λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί όσον αφορά αφενός την καινοτομία, την εκπαίδευση και τη μεταφορά τεχνολογίας και, αφετέρου, τον τοπικό χαρακτήρα των προγραμμάτων και τη συμμετοχή του αγροτικού πληθυσμού. Στη συνέχεια, με απόφαση της Επιτροπής θα διατεθούν πιστώσεις από τον προϋπολογισμό στους εταίρους σε περιφερειακό επίπεδο (υπό μορφή που θα καθοριστεί από κοινού: επιχειρησιακό πρόγραμμα, ολοκληρωμένη συνολική επιδότηση η οποία χορηγείται είτε με ετήσιες δόσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία μεταξύ των διαφόρων ταμείων κατά τη διάρκεια εφαρμογής της πρωτοβουλίας είτε με σύναψη συμβολαίων σε πολυετή βάση στο πλαίσιο ενός προγράμματος ή μιας επιδότησης σε εθνικό επίπεδο).

Η εκτέλεση θα εξασφαλιστεί από την εταιρική σχέση για τη λήψη αποφάσεων που θα σχηματιστεί σε περιφερειακό επίπεδο (ή εθνικό όταν το περιφερειακό είναι αδύνατο), στο πλαίσιο της οποίας θα εκπροσωπούνται τουλάχιστον όλοι οι εθνικοί συγχρηματοδότες (Κυβέρνηση, Περιφέρεια, άλλοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης).

Η επιλογή των σχεδίων και των δικαιούχων και η οικονομική και διοικητική διαχείριση του περιφερειακού προγράμματος Leader υπάγεται αποκλειστικά στην αρμοδιότητα αυτών των εταίρων υπό τον όρο ότι θα τηρηθούν οι κοινοτικές πολιτικές, τα κριτήρια επιλεξιμότητας των ενεργειών στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και τα αποδεκτά ποσοστά επιδοτήσεων. Στο πλαίσιο της τήρησης των διοικητικών κανόνων που ισχύουν στα κράτη μέλη, κάθε ενδεχόμενη απόρριψη πρέπει να αιτιολογείται.

Η εν λόγω επιλογή θα πραγματοποιείται αφού ζητηθεί η γνώμη των άλλων ενδιαφερομένων φορέων, είτε πρόκειται για επαγγελματικούς, συνεταιριστικούς είτε για διοικητικούς φορείς, οι οποίοι δεν θα έχουν ενσωματωθεί στην εταιρική σχέση για τη λήψη αποφάσεων. Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν σχηματισθεί εταιρική σχέση για τη λήψη αποφάσεων, η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε προσπάθεια έπειτα από συνεννόηση με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, να καθορίσει άλλες δυνατότητες, όπως τη δυνατότητα να παρέμβει στη διαδικασία επιλογής.

Στα προγράμματα που υποβάλλονται στην Επιτροπή θα πρέπει να διευκρινίζεται ο τρόπος λειτουργίας αυτών των εταιρικών σχέσεων, όπως και ο τρόπος με τον οποίο οι τοπικές ομάδες και οι άλλοι συλλογικοί φορείς παρουσιάζουν τα σχέδιά τους. Τα προγράμματα αυτά θα συναφθούν για όλη την περίοδο προγραμματισμού (1994-1999) προκειμένου να εξασφαλιστεί το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την αγροτική ανάπτυξη στο επίπεδο των τελικών δικαιούχων (ομάδες τοπικής δράσης και άλλοι συλλογικοί φορείς) αλλά θα προβλεφθεί ρήτρα ενδιάμεσης επανεξέτασης των προγραμμάτων προκειμένου να χρησιμοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι διαθέσιμες πιστώσεις.

VI. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ — ΕΛΕΓΧΟΣ — ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

17. Παρακολούθηση

Εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, υπεύθυνη για την παρακολούθηση των προγραμμάτων ή των συνολικών επιδοτήσεων είναι η περιφερειακή (ή εθνική) επιτροπή παρακολούθησης του στόχου I ή 5B που είναι αρμόδια, από τεχνική ή γεωγραφική άποψη, για τη συγκεκριμένη περιφέρεια, προκειμένου να εξασφαλιστεί η όσο το δυνατό μεγαλύτερη σύνδεση με τα επιχειρησιακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης που εμπίπτουν στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ή με τα αντίστοιχα ενιαία έγγραφα προγραμματισμού).

Επιπλέον, η εμπειρία από την Leader I και η δυνατότητα να αποτελέσουν τα μέτρα αντικείμενο επίδειξης αιτιολογούν το συντονισμό σε περιφερειακό και σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να διεξαχθεί η εκτίμηση και η οικονομική παρακολούθηση και, στη βάση αυτή, η αξιολόγηση της πρωτοβουλίας στο σύνολό της σε κάθε κράτος μέλος. Η εταιρική σχέση θα επιτρέψει να προσδιοριστεί η καταλληλότερη οργάνωση από διοικητική άποψη, λαμβανομένων υπόψη των θεσμικών χαρακτηριστικών του κάθε κράτους μέλους. Με βάση τους ειδικούς στόχους της πρωτοβουλίας Leader II (υποστήριξη της καινοτομίας και διάδοσή της), η δομή για το συντονισμό σε εθνικό επίπεδο, καθώς και η επιτροπή παρακολούθησης στην οποία συμμετέχει η Επιτροπή, αποτελούν το πρώτο επίπεδο όπου πρέπει να πραγματοποιείται η ανταλλαγή εμπειρίας. Για το σκοπό αυτό, αυτοί οι φορείς θα πληροφορούνται εκ των υστέρων σχετικά με την επιλογή των τελικών δικαιούχων (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς) η οποία θα πραγματοποιηθεί από τους υπεύθυνους για τη διαχείριση των προγραμμάτων.

18. Έλεγχος

Όσον αφορά τον έλεγχο, εφαρμόζονται οι διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2082/93, και το κράτος μέλος παρέχει εγγυήσεις για όλες τις ενέργειες που θα αναληφθούν.

Δεδομένου ότι η διαχείριση της πρωτοβουλίας θα πραγματοποιηθεί κατά αποκεντρωμένο τρόπο, κρίνεται αναγκαίο στις προτάσεις που υποβάλλονται να παρουσιάζονται τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που σκοπεύει να εφαρμόσει το κράτος μέλος προκειμένου να εξασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των ενεργειών. Τα συστήματα αυτά θα εξεταστούν ταυτόχρονα με τα περιφερειακά προγράμματα.

19. Αξιολόγηση

Κρίνεται αναγκαία η συνεχής αξιολόγηση της Leader II λόγω του γεγονότος ότι η διαχείριση θα πραγματοποιηθεί σε αποκεντρωμένη βάση και της έμφασης που δίνεται στον καινοτόμο και υποδειγματικό χαρακτήρα των ενεργειών.

Για κάθε περιφερειακό πρόγραμμα θα πρέπει να προβλεφθεί εκ των προτέρων ένας μηχανισμός που θα επιτρέψει τη συνεχή αξιολόγηση των διαφόρων σχεδίων και του προγράμματος στο σύνολό του. Οι λεπτομέρειες όσον αφορά τη λειτουργία αυτού του μηχανισμού θα παρουσιάζονται στο πρόγραμμα που θα υποβληθεί στην Επιτροπή. Οι εταίροι που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή του προγράμματος θα υποβάλλουν σε τακτικά διαστήματα εκθέσεις αξιολόγησης στην επιτροπή παρακολούθησης και στην Επιτροπή. Τα στοιχεία που συλλέγονται θα αποστέλλονται επίσης στο παρατηρητήριο καινοτομίας το οποίο θα πραγματοποιεί την επεξεργασία των δεδομένων.

Οι δικαιούχοι του προγράμματος (τοπική ομάδα, άλλοι συλλογικοί φορείς) πρέπει, για τους σκοπούς της αξιολόγησης, να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, με τη μορφή που πρέπει ακόμη να καθοριστεί, οι οποίες θα επιτρέψουν να πραγματοποιηθεί η αρχική διάγνωση, να προσδιοριστούν οι αναμενόμενες εξελίξεις, και να εντοπισθούν τα καινοτόμα και υποδειγματικά στοιχεία της αναληφθείσας ενέργειας. Οι πληροφορίες αυτές θα αποτελέσουν το σημείο αναφοράς προκειμένου να αξιολογηθούν κατά τη διάρκεια εφαρμογής των σχεδίων οι συνθήκες κάτω από τις οποίες θα δημιουργηθεί η καινοτομία, οι επιπτώσεις της, οι δυνατότητες αυθόρμητης μεταφοράς της, και οι συνθήκες για την ενδεχόμενη μεταφορά της.

Γενικότερα, η συστηματική αξιολόγηση θα επιτρέψει να εκτιμηθεί η προστιθέμενη αξία των διαφόρων σκελών του προγράμματος σε σχέση με τις άλλες ενέργειες που έχουν αναληφθεί στην ίδια περιοχή (συμπεριλαμβανομένης της διακρατικής συνεργασίας).

Το δίκτυο θα συλλέξει το σύνολο αυτών των εργασιών και θα τις επανακυκλοφορήσει με τη μορφή δελτίων καινοτόμων πρακτικών και συνοπτικών εγγράφων κατά θέματα.

Η συνεχής αξιολόγηση θα επιτρέψει στην εταιρική σχέση για τη λήψη αποφάσεων σε περιφερειακό επίπεδο να αποφασίσει τις εσωτερικές της κριτήρια για την επιλογή των σχεδίων, να αναπροσανατολίσει τη στρατηγική της και να προτείνει ενδεχόμενες τροποποιήσεις του προγράμματός της.

Εξάλλου, θα διεξαχθεί ενδιάμεση και εκ των υστέρων αξιολόγηση της πρωτοβουλίας Leader II σχετικά με τις επιπτώσεις της σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Η αξιολόγηση αυτή θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης όπως ισχύει για όλα τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία. Για την αξιολόγηση θα χρησιμοποιηθούν ειδικοί παράμετροι που θα προσαρμοστούν στα χαρακτηριστικά του προγράμματος.

VII. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ LEADER II

20. Η πρωτοβουλία Leader II αποτελεί αντικείμενο χρηματοδότησης από κοινού εκ μέρους του εκάστοτε κράτους μέλους και της Κοινότητας. Η συνολική συνεισφορά των διαρθρωτικών ταμείων στην πρωτοβουλία Leader για την περίοδο 1994-1999 υπολογίζεται σε 1 400 εκατομμύρια Ecu σε τιμές 1994, εκ των οποίων 900 εκατομμύρια Ecu στις περιοχές του στόχου 1.

21. Εφαρμόζονται τα ποσοστά των κοινοτικών συνεισφορών που καθορίζονται από τη νομοθεσία για τα διαρθρωτικά ταμεία. Στα πλαίσια των ορίων που καθορίζονται από τη νομοθεσία για τα σκέλη α) (απόκτηση ικανοτήτων) και γ) (διακρατική συνεργασία) μπορεί να προβλεφθούν υψηλότερα ποσοστά σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που θα αποφασιστούν από κοινού.

22. Ένα ενδεικτικό ποσό μικρότερο από 2,5% του ποσού της συνολικής συνεισφοράς των κοινοτικών ταμείων διατίθεται για τη χρηματοδότηση των διαφόρων δραστηριοτήτων του κοινοτικού δικτύου (συμπεριλαμβανομένου του παρατηρητηρίου για την καινοτομία και την αγροτική ανάπτυξη) καθώς και για την ενδεχόμενη παροχή στήριξης σε εθνικά δίκτυα (σκέλος δ).

VIII. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

23. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν αιτήσεις συνδρομής για τα προγράμματα ή τις ολοκληρωμένες συνολικές επιδοτήσεις εντός τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας ανακοίνωσης στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται μετά την ημερομηνία αυτή θα ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

Όταν μια αίτηση καλύπτει τις περιφέρειες του στόχου 1 και του στόχου 5β, οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να παρουσιάζονται ξεχωριστά.

24. Η αλληλογραφία σχετικά με την παρούσα ανακοίνωση πρέπει να αποστέλλεται στην ακόλουθη διεύθυνση.

Mr. G. Legras
Director-General
Directorate-General for Regional Policies
Commission of the European Communities
Rue de la Loi, 200
B-1049 Brussels.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

LEADER II

Ενδεικτικός κατάλογος επιλέξιμων ενεργειών

Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader II, λόγω των περιορισμένων οικονομικών πόρων που διαθέτει, έχει ως στόχο να στηρίξει κατά προτεραιότητα την ανάληψη καινοτόμων ενεργειών για την ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των αγροτικών περιοχών. Για το λόγο αυτό, εκτός από ορισμένες ενέργειες πολύ περιορισμένης έκτασης, που θα αποφασισθούν από κοινού, οι επενδύσεις στον τομέα των υποδομών δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της παρούσας πρωτοβουλίας, ούτε και οι παραγωγικές επενδύσεις των ορεινών το ενιαίο κόστος είναι ανώτερο του ορίου που θα καθορισθεί από κοινού.

1. Μέτρο α): απόκτηση ικανοτήτων

- Διάγνωση των περιοχών.
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με την πρωτοβουλία Leader.
- Παροχή τεχνικής στήριξης για τη δημιουργία των εταιρικών σχέσεων σε τοπικό επίπεδο.
- Παροχή τεχνικής στήριξης για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών σε τοπικό επίπεδο.
- Παροχή τεχνικής στήριξης για την αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης και για την κατάρτιση των φακέλων από τους πιθανούς δικαιούχους (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς).

2. Μέτρο β): καινοτόμα προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς)

Τα σχέδια πρέπει να παρουσιάζουν στοιχεία καινοτομίας και επίδειξης που θα εκτιμηθούν σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της περιοχής και το περιεχόμενο του επιχειρησιακού προγράμματος που εμπίπτει στο ΚΠΣ για την ίδια περιοχή (βλέπε σημείο II της ανακοίνωσης).

Οι τοπικές ομάδες που ήταν δικαιούχοι της Leader I πρέπει να εξεταστούν με τα ίδια κριτήρια και όρους που ισχύουν για όλους τους πιθανούς δικαιούχους.

Το σχέδιο που θα υποβληθεί από τις τοπικές ομάδες (εταίροι του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα που εφαρμόζουν μια πολυτομεακή αναπτυξιακή πολιτική σε τοπικό επίπεδο) πρέπει να περιλαμβάνει πολλές από τις παρακάτω συνιστώσες. Το σχέδιο που θα υποβληθεί από άλλους συλλογικούς φορείς δημόσιους ή ιδιωτικούς, μπορεί να περιοριστεί σε έναν τομέα παρέμβασης.

Παροχή τεχνικής στήριξης για την αγροτική ανάπτυξη

- Παροχή τεχνικής βοήθειας στους φορείς σχεδίων ανάπτυξης (διακρίτωση των πρωτοβουλιών στον τομέα της δημιουργίας και της ανάληψης επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αξιολόγηση των δυνατοτήτων για την υλοποίησή τους, παροχή τεχνικών συμβουλών, παρακολούθηση κλπ.).
- Παροχή τεχνικής βοήθειας στις ΜΜΕ και σε άλλες δραστηριότητες (γεωργοί, βιοτέχνες κλπ.) που υπάρχουν ήδη (καθορισμός των πιθανών αγορών, πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις, διαχείριση καινοτομιών κλπ.).
- Δημιουργία ενισχυμένων θυρίδων πληροφόρησης για τον προσανατολισμό, την παροχή συμβουλών και τη στήριξη των νέων που εκτιμούν να ξεκινήσουν επαγγελματικές δραστηριότητες.
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού, όπως και των νέων, στην πολιτιστική ταυτότητα και στις προοπτικές ανάπτυξης της περιοχής τους όπως και στην αναγκαιότητα της καινοτομίας.
- Έξοδα λειτουργίας (διαχείριση και οργάνωση του σχεδίου).
- Ενισχύσεις για την απόκτηση εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεματικής που είναι αναγκαίος για την εφαρμογή του σχεδίου από την τοπική ομάδα ή από έναν άλλο συλλογικό φορέα (οι ενισχύσεις αυτές δεν θα υπερβούν το 3% του συνολικού κόστους του σχεδίου).

Επαγγελματική κατάρτιση και ενισχύσεις για την ακασχόληση

- Κατάρτιση των υπευθύνων για τη διαχείριση και την εμπύχωση των δραστηριοτήτων του σχεδίου.
- Κατάρτιση για ειδικά θέματα, υπό μορφή σειράς μαθημάτων μικρής διάρκειας, η οποία είναι αναγκαία για την εφαρμογή άλλων ενεργειών του σχεδίου που δεν χρηματοδοτούνται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο πλαίσιο του ΚΠΣ.
- Κατάρτιση για αναπτυξιακά θέματα.

- Σύνδεση του μηχανισμού παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αναπτυξιακή διαδικασία.
- Κοινοτόμα μέσα για την επαγγελματική ένταξη των ατόμων που βρίσκονται σε αβέβαιη κατάσταση (επιχειρήσεις ένταξης εργαστήρια μαθητείας, απασχόληση σε εργασίες κοινής ωφελείας, κλπ.).

Αγροτουρισμός

- Ατομικές ή συλλογικές καινοτόμες επενδύσεις μικρής κλίμακας (συμπεριλαμβανομένων των τουριστικών επενδύσεων που συνδέονται με τις γεωργικές δραστηριότητες).
- Επενδύσεις στα μικρά δημόσια έργα υποδομής για να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες που απορρέουν από την τουριστική ζήτηση.
- Απογραφή, ανακαίνιση και αξιοποίηση ιστορικών κτιρίων και αγροτικών οικισμών τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Ενέργειες προώθησης, έρευνα της αγοράς και δημιουργία συστημάτων κράτησης δωματίων.
- Δημιουργία και οργάνωση νέων προϊόντων αγροτουρισμού (συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού για πολιτιστικούς σκοπούς και του τουρισμού για την ανακάλυψη του περιβάλλοντος).

Μικρές επιχειρήσεις, βιοτεχνία, υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα

- Πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων και των βιοτεχνιών (ιδίως του τομέα των γεωργικών προϊόντων και των ειδών διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων μεταποίησης των προϊόντων αλιείας) στις υπηρεσίες (παροχή συμβουλών, έρευνα της αγοράς, μεταφορά τεχνολογίας, καινοτομία, επαγγελματική κατάρτιση).
- Δημιουργία υπηρεσιών (ενισχύσεις για την έναρξη λειτουργίας) σε τοπική κλίμακα όταν στην περιοχή παρατηρείται έλλειψη τους, οι οποίοι θα καλύπτουν και τον τομέα της ανάπτυξης κολλοειδών δραστηριοτήτων των γεωργών (πληροφόρηση, ενιαίες θυρίδες πληροφόρησης, μεταφορά εφόσον κάποιος το ζητήσει κλπ.).
- Ενισχύσεις στις καινοτόμες επενδύσεις των βιοτεχνιών και των μικρών επιχειρήσεων, ιδίως για την αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων.
- Διευκόλυνση της εργασίας εξ αποστάσεως.
- Ενισχύσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων.

Αξιοποίηση επιτόκου και εμπορία της γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής καθώς και εκείνης της τοπικής αλιείας

- Έρευνα των τοπικών και περιφερειακών αγορών και ανάλυση των δικτύων διανομής.
- Τεχνική βοήθεια και επενδύσεις για την παραγωγή και την αξιοποίηση χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων που προέρχονται από τη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία.
- Μεταφορά τεχνολογίας.
- Προώθηση και σήμανση των τοπικών και περιφερειακών προϊόντων ποιότητας και σύνδεση των προϊόντων με την περιοχή τους.
- Εμπορία (δομή πωλήσεων, συμμετοχή σε εκθέσεις, σύνδεση με δίκτυα πωλήσεων δι'αλληλογραφίας, κεντρικές υπηρεσίες αγορών, τηλεαγορά).
- Διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής και των δραστηριοτήτων των γεωργών.
- Ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και της αλιείας για ψυχαγωγικούς σκοπούς.
- Παραγωγή εναλλακτικών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ιδίως, αξιοποίηση της βιομάζας και των απορριμμάτων από τα εργοστάσια ξυλείας).
- Ανάπτυξη της χρηματοοικονομικής μηχανικής.

Σημείωση: Οι τυχόν δράσεις στον τομέα της αλιείας θα πρέπει να είναι διαφορετικές από αυτές που χρηματοδοτούνται μέσα στην ίδια ζώνη στο πλαίσιο του προγράμματος κοινοτικής πρωτοβουλίας Pesca.

Διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος χωριού

- Ανάπλαση και ανάπτυξη των χωριών και των υφιστάμενων κτιρίων που εκπροσωπούν την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.
- Στήριξη της δημιουργίας και της διάδοσης πολιτιστικών στοιχείων που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη.
- Προστασία, αποκατάσταση και αξιοποίηση των φυσικών πόρων (πανίδα, χλωρίδα, ρυάκια, κλπ.) και του τοπίου.
- Απομάκρυνση και ανακύκλωση των απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησής τους για την παραγωγή ενέργειας.

3. Μέτρο γ): διακρατική συνεργασία

- Δαπάνες για τη συμμετοχή στις δραστηριότητες του ευρωπαϊκού δικτύου αγροτικής ανάπτυξης (εντοπισμός των πιθανών εταίρων, κατάρτιση σχεδίων συνεργασίας).
- Οι επιλέξιμες ενέργειες συνεργασίας είναι ίδιες με εκείνες του σημείου 2 (υπενθυμίζεται ότι το κριτήριο της καινοτομίας του περιεχομένου δεν εφαρμόζεται για το σκέλος αυτό).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

LEADER II

Υπόδειγμα δομής των αιτήσεων συνδρομής

(ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα ή ολοκληρωμένη συνολική επιδότηση)

I. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 1.1. Σύντομη διάγνωση της ενδιαφερόμενης περιοχής.
- 1.2. Στρατηγική της Leader II για την περιοχή που αφορά το πρόγραμμα.
- 1.3. Οργάνωση και καινοτομία σε σχέση με τις παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- 1.4. Μέσα για την πληροφόρηση των πιθανών δικαιούχων.
- 1.5. Χρηματοδοτικό σχέδιο ανά έτος, μέτρο και Ταμείο.
- 1.6. Μέτρο α): απόκτηση ικανοτήτων
 - Στόχος.
 - Συνοπτική παρουσίαση των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί (βάσει παραδειγμάτων που δεν επιβάλλουν περιορισμούς) και τύποι των επιλέξιμων ενεργειών (υπό την έννοια του παραρτήματος I).
 - Χαρακτηριστικά των δικαιούχων (οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώσεις, τοπικός πληθυσμός).
Σημείωση: οι δικαιούχοι αυτού του μέτρου δεν γίνονται αυτομάτως δικαιούχοι των μέτρων β) ή γ). Πρόκειται για παρεμβάσεις πριν από την κατάρτιση επενδυτικών προγραμμάτων.
 - Τρόπος και κριτήρια επιλογής.
 - Αρχή που είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση.
 - Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα.
- 1.7. Μέτρο β): προγράμματα αγροτικής καινοτομίας — Ομάδες τοπικής ανάπτυξης
 - Στόχοι.
 - Στρατηγική.
 - Αναμενόμενα αποτελέσματα σε σχέση με την κατάσταση αναφοράς.
 - Οργάνωση και καινοτομία σε σχέση με το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων που εμπíκτουν στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.
 - Συνοπτική παρουσίαση των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί (βάσει παραδειγμάτων που δεν επιβάλλουν περιορισμούς) και τύποι των επιλέξιμων ενεργειών (υπό την έννοια του παραρτήματος I).
 - Χαρακτηριστικά των δικαιούχων.
 - Τρόπος και κριτήρια επιλογής.
 - Μέσα διαχείρισης (τύποι των πολυετών συμβάσεων που θα συναφθούν με τους δικαιούχους, βαθμός αυτονομίας των ομάδων).
 - Αρχή που είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή.

- Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και παρουσίαση της διαδικασίας που έχει προβλεφθεί για τη συστηματική συγκέντρωση των σχεδίων νέων δικαιούχων καθόλη τη διάρκεια ισχύος της πρωτοβουλίας
- Χρηματοδοτικό σχέδιο ανά Τομέιο.

1.8. Μέτρο β): Προγράμματα αγροτικής καινοτομίας — Άλλοι συλλογικοί φορείς

- Ίδιες πληροφορίες με το σημείο 1.7.
- Διευκρινίζονται τα θέματα ή οι τομείς στους οποίους μπορεί να δίνεται προτεραιότητα.
- Τα κριτήρια επιλογής πρέπει να μπορούν να αποδεικνύουν ότι η δράση αυτών των συλλογικών φορέων εντάσσεται στο γενικό πνεύμα της αγροτικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

1.9. Μέτρο γ): Διακρατική συνεργασία

- Ίδιες πληροφορίες με τα σημεία 1.7 και 1.8.
- Αν οι πληροφορίες αυτές δεν είναι διαθέσιμες, πρέπει να αναφερθεί το ποσό από το φάκελλο της Leader που θα αφιερωθεί για το σκοπό αυτό, ενώ το δελτίο μέτρου θα πρέπει να προταθεί αργότερα στην επιτροπή παρακολούθησης.
- Προκαταρκτικές ενέργειες που μπορεί να αναληφθούν (προσδιορισμός και σύνδεση των εταιρών).

1.10. Παρακολούθηση και συνεχής αξιολόγηση

- Ειδικά μέτρα που έχουν ληφθεί όσον αφορά την παρακολούθηση σε περιφερειακό (εθνικό) επίπεδο, λαμβανομένου υπόψη του αποκεντρωτικού χαρακτήρα της πρωτοβουλίας.
- Περιγραφή του μηχανισμού ο οποίος θα επιτρέπει την αξιολόγηση των διαφόρων σχεδίων και του προγράμματος στο σύνολό του.
- Χρονοδιάγραμμα και τρόπος επιλογής του οργανισμού που θα είναι υπεύθυνος για τη διεξαγωγή αυτής της αξιολόγησης.
- Προβλεπόμενο κόστος της αξιολόγησης, το οποίο θα καλυφθεί από την επιχορήγηση της Leader (το ανώτερο 1% του προγράμματος).

2. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

- Σύνθεση της εταιρικής σχέσης για το σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων.
- Σύνθεση των γνωμοδοτούντων και συνδεδεμένων εταιρών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Γνωμοδότηση αυτών των εταιρών, εκτός και αν υπάρξει διαφορετική συμφωνία με το κράτος μέλος.
- Τρόπος λειτουργίας της εταιρικής σχέσης όσον αφορά τις αποφάσεις για την επιλογή των τελικών δικαιούχων.

3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Μέτρα που έχουν ληφθεί προκειμένου να εξασφαλισθεί η συμμετοχή των εταιρών και των τελικών δικαιούχων στο δίκτυο (τοπικές ομάδες και άλλοι συλλογικοί φορείς).
- Μέτρα που θα ληφθούν για τη διάδοση στο δίκτυο των αποτελεσμάτων των ενεργειών, όπως και της αξιοποίησής τους.
- Συνεισφορά για τη μεταφορά τεχνογνωσίας στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης σε όλη την Κοινότητα από τους εταιρούς που θα υποβάλουν το πρόγραμμα.

4. ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ — ΕΛΕΓΧΟΣ

- Δέσμευση των εθνικών χρηματοδοτών προκειμένου να εξασφαλίσουν τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος και να διαθέσουν τις αναγκαίες πιστώσεις για το σκοπό αυτό καθόλη τη διάρκεια του προγραμματισμού.
- Μέτρα για τον οικονομικό έλεγχο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

της 14ης Απριλίου 2000

με την οποία καθορίζονται οι γενικές κατευθύνσεις για την κοινοτική πρωτοβουλία όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη (Leader+)

(2000/C 139/05)

1. Το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία⁽¹⁾ (στο εξής «γενικός κανονισμός») θεσπίζει μία πρωτοβουλία σχετικά με την αγροτική ανάπτυξη (στο εξής Leader+).
 - η αποκεντρωμένη, ολοκληρωμένη και εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση σε εδαφικό επίπεδο,
 - το «άνοιγμα» των αγροτικών περιοχών προς άλλες περιοχές με την ανταλλαγή και τη μεταφορά εμπειριών μέσω της δημιουργίας δικτύων,
 - η ικανότητα να λαμβάνονται υπόψη ενέργειες μετρίου μεγέθους, εφόσον εξασφαλίζεται η παρουσία ενδιάμεσων διοικητικών, τεχνικών και χρηματοπιστωτικών φορέων, κατάλληλων για τη στήριξη μικρών σχεδίων.
2. Στις 14 Απριλίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, καθόρισε τις γενικές κατευθύνσεις που εκτίθενται στην παρούσα ανακοίνωση η οποία περιγράφει, για την πρωτοβουλία της αγροτικής ανάπτυξης, τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τους λεπτομερείς κανόνες υλοποίησής της.

3. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 παράγραφος 2 του γενικού κανονισμού, τα κράτη μέλη καταρτίζουν και υποβάλλουν στην Επιτροπή τις προτάσεις τους όσον αφορά τα προγράμματα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader+ σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις της παρούσας ανακοίνωσης, με στόχο την έγκρισή τους από την Επιτροπή και έκδοσή της απόφασης όσον αφορά τη συμμετοχή του ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού.

I. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Πλαίσιο

4. Οι αγροτικές περιοχές της Κοινότητας αντιμετωπίζουν μία σειρά προβλημάτων που είναι δυνατό να επηρεάσουν σοβαρά τη βιωσιμότητά τους· μερικά από αυτά είναι η γήρανση του πληθυσμού και η αστυφιλία που εξακολουθούν να παρατηρούνται σε ορισμένες από αυτές καθώς και η απώλεια θέσεων εργασίας.

Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι ορισμένες περιοχές αντιμετώπισαν αποτελεσματικά τα προβλήματα αυτά, καταφέρνοντας να δημιουργήσουν μία δυναμική που επιβεβαιώνει την ικανότητά τους όσον αφορά την εξεύρεση νέων λύσεων οι οποίες ανταποκρίνονται στις προκλήσεις που δέχονται.

5. Η πρωτοβουλία Leader I αποτέλεσε την αρχή μιας νέας προσέγγισης στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, η οποία στηρίζεται στην ολοκληρωμένη και συμμετοχική προσέγγιση σε εδαφικό επίπεδο.

Με την πρωτοβουλία Leader II γενικεύτηκε η προσέγγιση της πρωτοβουλίας Leader I, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον καινοτόμο χαρακτήρα των σχεδίων.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα της πρωτοβουλίας Leader είναι:

- η κινητοποίηση των τοπικών φορέων προκειμένου να πάρουν στα χέρια τους το μέλλον της περιοχής τους,

Ωστόσο, σε πολλά κράτη μέλη κατά την υλοποίηση της πρωτοβουλίας Leader II αντιμετωπίστηκαν ορισμένα προβλήματα όπως: καθυστερήσεις στην επιλογή των δικαιούχων και, κατά συνέπεια, στην έναρξη των προγραμμάτων, δημιουργία ευάλωτων εταιρικών σχέσεων όταν οι ρόλοι στο πλαίσιο των σχέσεων αυτών δεν καθορίζονται με σαφήνεια, συσσώρευση διαφόρων διαδικασιών, διασκορπισμός χρηματοδοτικών πόρων σε μεγάλο αριθμό ομάδων τοπικής δράσης (ΟΤΔ) με συνέπεια τις παρεμβάσεις περιορισμένης αποτελεσματικότητας.

6. Παρόλα τα προβλήματα αυτά, η ιδιαίτερα θετική, σε γενικές γραμμές, εικόνα της πρωτοβουλίας Leader δεν έχει αλλοιωθεί και η πεποίθηση ότι η πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 1991 πρέπει να συνεχιστεί και να εμβαθυνθεί έγινε εντονότερη, δεδομένου μάλιστα ότι οι αγροτικές περιοχές θα πρέπει να προβούν κατά τα επόμενα έτη σε προσαρμογές της κοινωνικοοικονομικής τους δομής προκειμένου να ανταποκριθούν στις προκλήσεις και να αντιμετωπίσουν τους περιορισμούς που απορρέουν ιδίως:

- από τις μεταβολές στο γεωργικό τομέα μετά τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ και τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των καταναλωτών όσον αφορά την ποιότητα των προϊόντων,

- από τη γενικευμένη συνεκτίμηση των θεμάτων που αφορούν το περιβάλλον,

- από τη συνεχώς αυξανόμενη ολοκλήρωση της παγκόσμιας οικονομίας,

- από την επιτάχυνση της διάδοσης και χρήσης νέων τεχνολογιών.

Για τις αγροτικές περιοχές, η αξιοποίηση των πόρων τους στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στηρίζομενης στην ενδεδειγμένη εδαφική στατηγική προσαρμοσμένη στις τοπικές συνθήκες φαίνεται όλο και πιο πολύ ότι αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία ή/και τη διατήρηση ανταγωνιστικών και βιώσιμων προϊόντων και υπηρεσιών.

(1) ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 1.

Η προσέγγιση αυτή θα είναι αποτελεσματικότερη εάν εντάσσεται σε μία κοινοτική πολιτική και σε εθνικές και περιφερειακές πολιτικές ικανές να εξασφαλίσουν το απαιτούμενο πλαίσιο, μέσα και κίνητρα έτσι ώστε να είναι ο αγροτικός πληθυσμός και οι αγροτικές περιοχές σε θέση να αδράξουν τις ευκαιρίες ανάπτυξης και στη συνέχεια να τις αξιοποιήσουν με τα κατάλληλα μέσα και μηχανισμούς.

7. Ο νέος κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (*) περιλαμβάνει μία σειρά μέτρων με στόχο τη στήριξη των αγροτικών περιοχών προκειμένου να εφαρμοστεί σε αυτές μία πολιτική που δεν περιορίζεται στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα, αλλά η οποία στηρίζει επίσης την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και πηγών απασχόλησης, έτσι ώστε να εξακολουθήσουν οι αγροτικές αυτές περιοχές να αποτελούν ένα υγιές και δυναμικό κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο.

Υπό το πρίσμα αυτό, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης αποτελεί πλέον το δεύτερο πυλώνα της ΚΑΠ και παραμένει σημαντικό στοιχείο της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Εντούτοις, τα μεγάλα προγράμματα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 και δυνάμει των κανονισμών για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, είναι δύσκολο να επλύνουν μόνο τους όλα τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι αγροτικές κοινότητες, δεδομένης της τοπικής τους διάστασης και της ανάγκης να λαμβάνονται καλύτερα υπόψη οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει οι τοπικός πληθυσμός.

Στόχοι

8. Η νέα πρωτοβουλία θα συμπληρώσει τα καθιερωμένα («mainstream») προγράμματα με την ενθάρρυνση των ολοκληρωμένων ενεργειών που σχεδιάζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων σε τοπική κλίμακα.

Στόχος της πρωτοβουλίας Leader+ θα είναι να παροτρύνει και να στηρίζει τους φορείς των αγροτικών περιοχών να εξετάσουν το δυναμικό της περιοχής τους κάτω από μία περισσότερο μακροπρόθεσμη προοπτική. Η πρωτοβουλία αυτή αποβλέπει στην προώθηση της εφαρμογής ολοκληρωμένων, πρωτότυπων στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης και υψηλής ποιότητας, στόχους των οποίων θα είναι η πειραματική εφαρμογή νέων μορφών:

- αξιοποίησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ενίσχυσης του οικονομικού πλαισίου προκειμένου να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης,
- βελτίωσης της οργανωτικής ικανότητας της κοινότητάς τους.

Θεμελιώδες στοιχείο της πρωτοβουλίας Leader+ θα αποτελεί η πτυχή «συνεργασία» με την ευρεία έννοια του όρου. Η Επιτροπή θα στηρίξει τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων ποιότητας μεταξύ διαφόρων φορέων. Η συνεργασία αυτή θα αναπτυχθεί στο πλαίσιο αγροτικών περιοχών, μεταξύ περιοχών του ίδιου κράτους μέλους και μεταξύ περιοχών περισσότερων κρατών μελών και, ενδεχομένως, και πέραν αυτών.

Συνεπώς, η πρωτοβουλία Leader+ διατηρεί τον πειραματικό της χαρακτήρα όσον αφορά τον στόχο της ανάπτυξης και πειραματικής εφαρμογής νέων ολοκληρωμένων και σταθερών προσεγγίσεων προκειμένου να επηρεάσουν, να συμπληρώσουν ή/και να ενισχύσουν την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης στην Κοινότητα. Τα κράτη μέλη, κατά την παρουσίαση των προτάσεών τους, καλούνται να συμμετάσχουν στην πειραματική αυτή προσπάθεια.

Τα νέα μοντέλα αειφόρου ανάπτυξης θα αξιοποιηθούν και θα διαδοθούν με την επιτέλεση σημαντικού έργου στο πλαίσιο δικτύων.

II. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ

Γεωγραφική εφαρμογή

9. Αντίθετα με τις πρωτοβουλίες Leader I και II, όλες οι αγροτικές περιοχές θα είναι επιλέξιμες για την πρωτοβουλία Leader+. Ωστόσο, προκειμένου να συγκεντρωθούν οι κοινοτικοί πόροι στις πλέον ενδιαφέρουσες προτάσεις και για να λειτουργήσουν οι προτάσεις αυτές, όσο το δυνατό περισσότερο, ως μαχλοί, μόνο περιορισμένος αριθμός περιοχών θα τύχει χρηματοδοτικής στήριξης από την Κοινότητα στο πλαίσιο των σκελών 1 και 2, κατόπιν ανοικτής και αυστηρής διαδικασίας επιλογής.

10. Στο πλαίσιο του στόχου αυτού, οι διαδικασίες και τα κριτήρια επιλογής πρέπει να προτείνονται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Τα κριτήρια επιλογής που θεσπίζονται στην παρούσα ανακοίνωση είναι τα ελάχιστα που απαιτούνται και τα οποία θα πρέπει να συμπληρωθούν από ειδικά κριτήρια, προσαρμοσμένα ενδεχομένως στην κατάσταση των αγροτικών περιοχών, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις της ευρύτερης περιοχής και των ειδικών στόχων στην επίτευξη των οποίων αποβλέπει η υλοποίηση της πρωτοβουλίας Leader+ στις περιοχές αυτές. Τα κριτήρια αυτά, τα οποία θα αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα του προγράμματος που υποβάλλεται στην Επιτροπή, υπόκεινται στην έγκρισή της.

Στις περιπτώσεις που η πρωτοβουλία Leader+ αφορά περιοχές οι οποίες δεν είχαν στο παρελθόν επωφεληθεί από τις πρωτοβουλίες Leader I ή/και II, θα πρέπει να προβλεφθούν ειδικές διατάξεις για τις περιοχές αυτές προκειμένου να επιτραπεί η πρόσβασή τους στην κοινοτική αυτή πρωτοβουλία.

11. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή της πρωτοβουλίας Leader+ σε ορισμένες αγροτικές περιοχές, εάν αυτό δικαιολογείται βάσει κριτηρίων που είναι σύμφωνα με τους στόχους της πολιτικής που εφαρμόζουν στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης και με την επιφύλαξη των άλλων προϋποθέσεων που περιλαμβάνει η παρούσα ανακοίνωση.

(*) ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80.

Δικαιούχοι

12. Δικαιούχοι της χρηματοδοτικής συνδρομής της πρωτοβουλίας Leader+ θα είναι ένα σύνολο εταίρων με την ονομασία «Ομάδες τοπικής δράσης» (ΟΤΔ).

Οι ομάδες τοπικής δράσης είναι φορείς της αναπτυξιακής στρατηγικής και υπεύθυνοι για την υλοποίησή της.

Οι ομάδες τοπικής δράσης πρέπει να αποτελούν ένα ισορροπημένο και αντιπροσωπευτικό σύνολο εταίρων των κοινωνικοοικονομικών κύκλων της περιοχής. Στο επίπεδο λήψης αποφάσεων, οι οικονομικοί εταίροι και οι ενώσεις πρέπει να εκπροσωπούν τουλάχιστον το 50 % της τοπικής εταιρικής σχέσης.

Τα μέλη της ΟΤΔ οφείλουν να αποδείξουν την ικανότητά τους όσον αφορά τον από κοινού καθορισμό και την από κοινού εφαρμογή μιας στρατηγικής για την ανάπτυξη της περιοχής.

Η καταλληλότητα και ο επιχειρησιακός χαρακτήρας της εταιρικής σχέσης πρέπει να εκτιμηθούν ιδίως βάσει της διαφάνειας και της σαφήνειας όσον αφορά την ανάθεση των ρόλων και των αρμοδιοτήτων. Πρέπει επίσης να παρέχονται εγγυήσεις όσον αφορά την ικανότητα να αναλάβουν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται καθώς και την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών λειτουργίας και λήψης αποφάσεων.

Τα μέλη της ΟΤΔ οφείλουν να διαθέτουν τοπική παρουσία και:

- είτε να ορίζουν έναν επικεφαλής αρμόδιο για διοικητικά και δημοσιονομικά θέματα, ο οποίος θα έχει την ικανότητα να διαχειρίζεται τις κρατικές επιδοτήσεις, και ο επικεφαλής αυτός θα μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία της εταιρικής σχέσης,
- είτε να συνδέονται στο πλαίσιο μιας κοινής δομής με νομική μορφή, τα καταστατικά της οποίας διασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία της εταιρικής σχέσης και την ικανότητα διαχείρισης των κρατικών επιδοτήσεων.

Σκέλη

13. Η πρωτοβουλία Leader+ αρθρώνεται γύρω από τρία σκέλη:

- σκέλος 1: στήριξη των ολοκληρωμένων και πιλοτικών στρατηγικών ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, βάσει μίας προσέγγισης εκ των κάτω προς τα άνω και οριζόντιας εταιρικής σχέσης,
- σκέλος 2: στήριξη της συνεργασίας μεταξύ περιοχών και της διακρατικής συνεργασίας,
- σκέλος 3: δικτύωση του συνόλου των αγροτικών περιοχών της Κοινότητας, ανεξαρτήτως του αν τυγχάνουν ή όχι στήριξης στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader+ καθώς και όλων των φορέων της αγροτικής ανάπτυξης.

Σκέλος 1 — «Ολοκληρωμένες και πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης»

14. Το σκέλος 1 θα στηρίζει τις περιοχές που επιδεικνύουν βιώση και ικανότητα σύλληψης και εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης, βιώσιμης και πιλοτικής αναπτυξιακής στρατηγικής, η οποία επιβεβαιώνεται με την παρουσίαση αναπτυξιακού σχεδίου, βασίζεται σε μία αντιπροσωπευτική εταιρική σχέση και αρθρώνεται γύρω από ένα σημαντικό θέμα χαρακτηριστικό της ταυτότητας της περιοχής.

Κάθε κράτος μέλος οφείλει να διευκρινίσει, βάσει της κατάστασης των αγροτικών περιοχών του, τα κριτήρια που θα επιτρέψουν την επιλογή, με την πρόσκληση υποβολής προτάσεων, των αναπτυξιακών σχεδίων που καταρτίζουν οι ΟΤΔ, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

14.1. Περιοχές τις οποίες αφορά η πρωτοβουλία

Η πρωτοβουλία Leader+ αφορά περιοχές περιορισμένης έκτασης και αγροτικού χαρακτήρα, οι οποίες αποτελούν ένα ομοιογενές σύνολο από φυσική (γεωγραφική), οικονομική και κοινωνική άποψη.

Οι επιλεγείσες περιοχές πρέπει να παρουσιάζουν οπωσδήποτε συνοχή και επαρκή κρίσιμη μάζα από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και χρηματοοικονομικών πόρων, προκειμένου να στηρίξουν μια βιώσιμη αναπτυξιακή στρατηγική.

Είναι δυνατόν η εφαρμογή των κριτηρίων αυτών να οδηγήσει στην οριοθέτηση μιας περιοχής που δεν συμπίπτει με την εθνική διοικητική οριοθέτηση ή την οριοθέτηση που έχει γίνει για τις παρεμβάσεις στο πλαίσιο των στόχων 1 και 2 των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Για να διασφαλιστεί ο τοπικός και αγροτικός χαρακτήρας, ο πληθυσμός της περιοχής δεν πρέπει να υπερβαίνει κατά γενικό κανόνα τους 100 000 κατοίκους, για τις πλέον πυκνοκατοικημένες περιοχές (της τάξης των 120 κατοίκων/km²) χωρίς όμως να είναι και κατώτερος, κατά γενικό κανόνα, των 10 000 κατοίκων. Ωστόσο, για τις περιοχές με μεγάλη ή μικρή πυκνότητα πληθυσμού όπως είναι ορισμένες περιοχές της Βόρειας Ευρώπης, είναι δυνατό να εγκριθούν εξαιρέσεις από τα κριτήρια αυτά, δεόντως αιτιολογημένες.

Σε καμία περίπτωση δεν θα γίνεται δεκτή η τεχνητή κατάτμηση περιοχών, η οποία δεν ανταποκρίνεται στο προαναφερθέν κριτήριο συνεκτικότητας.

14.2. Αναπτυξιακή στρατηγική

Η αναπτυξιακή στρατηγική που προτείνουν οι ΟΤΔ στα αναπτυξιακά τους σχέδια:

α) πρέπει να είναι ολοκληρωμένη, υπό την έννοια μιας σφαιρικής προσέγγισης, συντονισμένη, στηριζόμενη στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ φορέων, τομέων και σχεδίων, διαρθρωμένη γύρω από ένα σημαντικό θέμα, χαρακτηριστικό για την ταυτότητα ή και τους πόρους ή και τις τεχνολογικές της περιοχής και το οποίο μπορεί να συσπειρώσει το σύνολο των φορέων και των σχεδίων διαφόρων τομέων που συντελούν στην αναπτυξιακή στρατηγική.

Με την επιφύλαξη των περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων, τα θέματα με ικανότητα συσπείρωσης που η Επιτροπή κρίνει ότι παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε κοινοτικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες και τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές, είναι:

- η χρησιμοποίηση νέας τεχνολογίας και νέων τεχνολογιών προκειμένου να καταστούν ανταγωνιστικότερα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες των αγροτικών περιοχών,
- η βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές,
- η αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων, ιδίως μέσω της διευκόλυνσης, με συλλογικές ενέργειες, της πρόσβασης στις αγορές για τις μικρές διαρθρώσεις παραγωγής,
- η αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης των τοποθεσιών κοινοτικού ενδιαφέροντος του προγράμματος Natura 2000.

Η προτεινόμενη στρατηγική σε κάθε αναπτυξιακό σχέδιο πρέπει να καταδεικνύει τη διάρθρωσή του γύρω από ένα από τα προαναφερθέντα θέματα. Αν η στρατηγική αυτή διαρθρώνεται γύρω από περισσότερα του ενός θέματα, πρέπει να καταδεικνύεται ότι παραμένει συνεκτική. Σε όλες τις περιπτώσεις, πρέπει να αποδεικνύεται ότι η στρατηγική αυτή δεν αποτελεί πρόθεση σχεδίων ή μια απλή παράθεση τομεακών παρεμβάσεων.

Η Επιτροπή, η οποία μεριμνά για την ισότητα των ευκαιριών και πιστεύει ότι οι νέοι και οι γυναίκες αποτελούν έναν από τους μοχλούς της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, επιθυμεί να στηρίζει κατά προτεραιότητα τις στρατηγικές που αποβλέπουν στη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης ή και δραστηριοτήτων γι' αυτές τις ομάδες στόχους. Κατά συνέπεια, η κλίμακα αξιολόγησης που θα καταρτίσουν τα κράτη μέλη για την επιλογή των πιλοτικών στρατηγικών θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την κοινοτική αυτή προτεραιότητα.

Ο κατάλογος τόσο των θεμάτων με ικανότητα συσπείρωσης όσο και των ομάδων-στόχων μπορεί να διευρυνθεί από τα κράτη μέλη προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι συνθήκες που επικρατούν στο καθένα από αυτά.

β) Η αναπτυξιακή στρατηγική πρέπει να καταδεικνύει τη βάση της και τη συνεκτικότητά της με την περιοχή, ιδίως από κοινωνικοοικονομική άποψη. Πρέπει επίσης να αποδεικνύεται ο οικονομική της βιωσιμότητα και ο αειφόρος χαρακτήρας της υπό την έννοια ότι η χρησιμοποίηση των πόρων θα γίνει κατά τρόπο που να μην περιορίζει τις επιλογές των μελλοντικών γενεών.

γ) Πρέπει επίσης να αποδεικνύεται ο πιλοτικός χαρακτήρας της αναπτυξιακής στρατηγικής.

Στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών Leader I και Leader II, μεγάλος αριθμός αγροτικών περιοχών συμμετείχε σε καινοτόμους και εκ των κάτω προς τα άνω προσεγγίσεις τοπικής ανάπτυξης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι προσεγγίσεις αυτές ωρίμασαν και μπορούν επί του παρόντος να ληφθούν υπόψη από τα κύρια («mainstream») προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader+, η Επιτροπή προτιμά να στηρίζει πρωτότυπες και φιλόδοξες προσεγγίσεις αγροτικής ανάπτυξης οι οποίες θα εμβαθύνουν τον πειραματισμό που έχει ξεκινήσει στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών Leader I και II.

Ο πιλοτικός χαρακτήρας θα εκτιμηθεί βάσει της αναπτυξιακής στρατηγικής που εκτιμάται στο πλαίσιο κάθε αναπτυξιακού σχεδίου. Η στρατηγική αυτή πρέπει να προωθεί μέσα που επιτρέπουν την υιοθέτηση νέων μεθόδων αειφόρου ανάπτυξης, νέων σε σχέση με τις πρακτικές του παρελθόντος για την υπό εξέταση περιοχή και σε σχέση με τις πρακτικές που ακολουθούνται και προβλέπονται στο πλαίσιο των καθιερωμένων προγραμμάτων.

Η Επιτροπή δεν προτιμά να είναι εξαντλητική όσον αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης, κρίνει όμως ότι η έννοια «πιλοτικός» μπορεί να εκτιμηθεί:

- από την άποψη της ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών που ενσωματώνουν τις τοπικές ιδιομορφίες,
- από την άποψη νέων μεθόδων που επιτρέπουν τον συνδυασμό που ανθρώπινου δυναμικού και των φυσικών ή/και χρηματοδοτικών πόρων της περιοχής, με αποτέλεσμα την καλύτερη εκμετάλλευση του ενδογενούς της δυναμικού,
- από την άποψη του συνδυασμού και των σχέσεων μεταξύ των κατά παράδοση ανεξάρτητων του ενός από τον άλλο τομέων της οικονομίας,
- από την άποψη των πρωτότυπων μορφών οργάνωσης και συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και υλοποίησης του σχεδίου.

Πρέπει να επισημανθεί ότι η «πιλοτική» πτυχή σε καμία περίπτωση δεν μπορεί — ακόμη και για τις νέες περιοχές — να συνδεθεί μόνον με την εφαρμογή της μεθόδου Leader.

δ) Η αναπτυξιακή στρατηγική πρέπει να καταδεικνύει τον μεταβιβάσιμο χαρακτήρα των προτεινόμενων μεθόδων, δεδομένου ότι οι φορείς των σχεδίων είναι υποχρεωμένοι να δέχονται στη διάθεση του δικτύου τις μεθόδους που έχουν εφαρμόσει και τα επιτευχθέντα αποτελέσματα.

ε) Η αναπτυξιακή στρατηγική πρέπει να καταδεικνύει τον συμπληρωματικό της χαρακτήρα σε σχέση με τις παρεμβάσεις των κύριων προγραμμάτων που εφαρμόζονται στην οικεία περιοχή.

Σκέλος 2 — Στήριξη της συνεργασίας μεταξύ αγροτικών περιοχών

15. Το σκέλος αυτό αποβλέπει στην ενθάρρυνση και τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ περιοχών:

- α) του ίδιου κράτους μέλους (συνεργασία μεταξύ περιοχών)
- β) πολλών κρατών μελών (διακρατική συνεργασία).

Η συνεργασία αυτή πρέπει να εξασφαλίζει πραγματική προστιθέμενη αξία για την περιοχή.

Η συνεργασία μπορεί να αποβλέπει σε δύο στόχους, συχνά παραλληλωματικούς:

— στην επίτευξη της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας για τη βιωσιμότητα ενός κοινού σχεδίου,

— στην αναζήτηση της συμπληρωματικότητας.

16. Η συνεργασία θα συνίσταται στη συγκέντρωση της τεχνογνωσίας ή και του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοδοτικών πόρων που είναι διασκορπισμένοι σε κάθε μια από τις υπό εξέταση περιοχές. Η συνεργασία θα εντάσσεται στις θεματικές κατευθύνσεις που έχουν καθοριστεί σαφώς από τις ομάδες τοπικής δράσης στο αναπτυξιακό τους σχέδιο.

Η συνεργασία δεν μπορεί να συνίσταται σε μία απλή ανταλλαγή εμπειριών αλλά στην υλοποίηση μιας κοινής ενέργειας, ει δυνατόν από μία κοινή διάρθρωση.

17. Στο πλαίσιο του σκέλους αυτού χρηματοδοτούνται η κοινή δράση και οι προκαταρκτικές δαπάνες, στο πλαίσιο της παροχής τεχνικής βοήθειας για τη συνεργασία.

18. Το σκέλος αυτό της πρωτοβουλίας Leader+ θα εφαρμόζεται στις αγροτικές περιοχές που επιλέγονται στο σκέλος 1 της πρωτοβουλίας. Η υλοποίηση του σκέλους αυτού της πρωτοβουλίας θα γίνεται με ευθύνη μιας επικεφαλής ΟΤΔ. Για το σκέλος αυτό ισχύουν τα ακόλουθα:

— Συνεργασία μεταξύ περιοχών

Στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ περιοχών του ίδιου κράτους μέλους, εκτός από τις περιοχές που έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader+, η συνεργασία αυτή μπορεί επίσης να αφορά περιοχές που έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών Leader I και II ή άλλες αγροτικές περιοχές που έχουν οργανωθεί βάσει της προσέγγισης Leader και αναγνωριστεί από το κράτος μέλος. Με εξαίρεση ενέργειες που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένο θέμα για την υλοποίηση του οποίου απαιτείται ευρύτερη περιοχή από την περιοχή των υπό εξέταση ΟΤΔ, μόνο οι ενέργειες που αφορούν τις περιοχές που έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader+ θα είναι επιλέξιμες για κοινοτική συγχρηματοδότηση. Ωστόσο, οι δαπάνες καθοδήγησης καθίστανται επιλέξιμες για όλες τις εμπλεκόμενες περιοχές.

— Διακρατική συνεργασία

Η διακρατική συνεργασία καλύπτει τις ομάδες τοπικής δράσης που ανήκουν σε δύο τουλάχιστον κράτη μέλη.

Ωστόσο, στην περίπτωση που μία επιλεγείσα περιοχή στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Leader+ αναπτύσσει συνεργασία βάσει των προϋποθέσεων του παρόντος σκέλους με μία περιοχή χώρας εκτός Κοινοτήτας, οργανωμένης βάσει της προσέγγισης Leader, οι σχετικές δαπάνες που αφορούν την περιοχή Leader+ καθίστανται επιλέξιμες.

Σκέλος 3 — Δικτύωση

19. Η ανταλλαγή των επιτευγμάτων, των εμπειριών και της τεχνογνωσίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών στην Κοινότητα αποτέλεσε προτεραιότητα της πρωτοβουλίας Leader II, η οποία συνεχίζεται στην πρωτοβουλία Leader+.

20. Η δικτύωση του συνόλου των αγροτικών περιοχών, ανεξάρτητα από το εάν τις αφορά η πρωτοβουλία ή όχι καθώς και όλων των οργανώσεων και διοικητικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στις τοπικές αυτές ενέργειες, όπως τα αγροτικά forum, θα ενισχύεται όχι μόνο με στόχο την ανταλλαγή και την μεταφορά εμπειριών αλλά και με στόχο:

— την τόνωση και την ολοκλήρωση της συνεργασίας μεταξύ περιοχών, και

— την πληροφόρηση και την αποκόμιση διδαγμάτων όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη σε αγροτικό επίπεδο.

21. Η ενεργός συμμετοχή στο δίκτυο θα έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα για όλους τους δικαιούχους της πρωτοβουλίας Leader+. Η συμμετοχή αυτή θα οδηγήσει στη διάθεση του συνόλου των απαιτούμενων πληροφοριών όσον αφορά τις ενέργειες που έχουν αναληφθεί, είτε έχουν ολοκληρωθεί είτε όχι, και των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και τη συμμετοχή τους στις διάφορες δραστηριότητες.

Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες στο δίκτυο, οι οποίοι εμπλέκονται στις εν λόγω ενέργειες σε τοπικό επίπεδο, χωρίς να πρόκειται για ΟΤΔ, θα κληθούν επίσης να θέσουν στη διάθεση του δικτύου τις εμπειρίες τους, την τεχνογνωσία τους και τα σχέδιά τους.

22. Κάθε κράτος μέλος θα προτείνει μέτρα για την δημιουργία της απαιτούμενης διάρθρωσης για την καθοδήγηση του δικτύου.

Η Επιτροπή συνιστά την ανάληψη των ακόλουθων δραστηριοτήτων από την «μονάδα» εμπύχωσης του δικτύου:

— εντοπισμός, ανάλυση και πληροφόρηση σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά τις μεταβιβάσιμες ορθές πρακτικές.

- Εμφύχωση του δικτύου.
 - Οργάνωση της ανταλλαγής εμπειριών και τεχνογνωσίας, ιδίως προς όφελος των λιγότερο προηγμένων εδαφών που θα πρέπει να μπορούν να επωφεληθούν από τις εμπειρίες των περισσότερο πεπειραμένων ΟΤΑ.
 - Εξασφάλιση τεχνικής βοήθειας για τοπική και διακρατική συνεργασία.
23. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ένα «παρατηρητήριο των αγροτικών περιοχών» το οποίο θα κατευθύνεται από την Επιτροπή θα διασφαλίσει τη δικτύωση σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την εμφύχωση του δικτύου.
- Οι επιδιωκόμενοι στόχοι του παρατηρητηρίου είναι οι ακόλουθοι:
- συλλογή, μορφοποίηση και διάδοση πληροφοριών όσον αφορά τις κοινοτικές ενέργειες στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
 - Συλλογή, παγίωση και διάδοση σε ευρωπαϊκό επίπεδο των ορθών πρακτικών όσον αφορά την τοπική ανάπτυξη σε αγροτικές περιοχές.
 - Ενημέρωση των φορέων των αγροτικών περιοχών όσον αφορά τις βασικές τάσεις της εξέλιξης των συνθηκών στις αγροτικές περιοχές της Κοινότητας και στις χώρες εκτός της Κοινότητας.
 - Συναντήσεις σε κοινοτικό επίπεδο των δικαιούχων της πρωτοβουλίας, τόνωση της διακρατικής συνεργασίας.
 - Παροχή βοήθειας στις εθνικές και περιφερειακές διοικητικές υπηρεσίες για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειρογνομοσύνης.
 - Παροχή βοήθειας στις εθνικές διοικητικές υπηρεσίες στην προσπάθειά τους να εμφυχώσουν και να φέρουν σε επαφή τους δικαιούχους της πρωτοβουλίας με στόχο τη συνεργασία.
 - Σύνταξη των εκθέσεων για την εφαρμογή για την πορεία της πρωτοβουλίας Leader+ σε κοινοτικό επίπεδο.
 - Ανάλυση των διδαγμάτων που αποκομίζονται από την πρωτοβουλία Leader+ και των επιπτώσεών τους όσον αφορά την αγροτική πολιτική.

III. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Κατάρτιση και παρουσίαση των προτάσεων για προγράμματα της πρωτοβουλίας Leader+

24. Με βάση τα διατιθέμενα από το κράτος μέλος ενδεικτικά χρηματικά ποσά, που αποφασίστηκαν και γνωστοποιήθηκαν από την Επιτροπή στα κράτη μέλη, τα τελευταία της υποβάλλουν τις προτάσεις τους για προγράμματα της πρωτοβουλίας Leader+.

Τα προγράμματα καταρτίζονται από τις αρμόδιες αρχές που υποδεικνύει το κράτος μέλος, στο γεωγραφικό επίπεδο που κρίνεται ως το πλέον ενδεδειγμένο με βάση παραμέτρους

συνδεδεμένες ιδίως με την διοικητική δομή τους και τα σχεδιαζόμενα συστήματα υλοποίησης και διαχείρισής τους.

Για την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν τη μορφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων ή της συνολικής επιδότησης.

Προηγουμένως πραγματοποιείται διαβούλευση με τους πλέον αντιπροσωπευτικούς εταίρους στο εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφοι 1 και 2 του γενικού κανονισμού.

25. Τα προγράμματα έχουν περιεχόμενο ανάλογο προς το ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού που περιγράφεται στο άρθρο 19 παράγραφος 3 του γενικού κανονισμού, η δε διάρθρωσή τους εμφανίζεται στο παράρτημα.

Πλαίσιο και στρατηγική υλοποίησης, διαδικασίες επιλογής, χρηματοδότηση

26. Το υποβλλόμενο πρόγραμμα πρέπει να επισημαίνει ευκρινώς τα πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες και τις δυνατότητες της ζώνης εφαρμογής του προγράμματος, τους ειδικούς στόχους στους οποίους αποσκοπεί η υλοποίηση του Leader+, τον συνδυασμό του με τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης που ήδη ασκούνται ή και θα ασκηθούν στο οικείο κράτος μέλος ή την οικεία περιφέρεια, τη σχεδιαζόμενη στρατηγική προς επίτευξή τους, τη συνεκτικότητα και την προστιθέμενη αξία των προτεινόμενων μέτρων, καθώς και τις συνέπειες τους για το περιβάλλον. Για κάθε σκέλος των επιζητούμενων στόχων, πρέπει να αναφέρονται τα θέματα που εγγράφονται στο σκέλος I, ο πίνακας και η περιγραφή των μέτρων για την εφαρμογή κάθε σκέλους και ο αναμενόμενος αντίκτυπος.

Η ανάλυση αυτή πρέπει να ανταποκρίνεται στα αποτελέσματα της εκ των προτέρων αξιολόγησης του παρουσιαζόμενου προγράμματος και να εκπονείται σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 2 του γενικού κανονισμού. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση συνιστά αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος.

27. Τα κριτήρια επιλογής και οι ακολουθούμενες διαδικασίες πρέπει να είναι ευκρινώς καθορισμένα και να εγγυώνται γνήσια άμυλλα μεταξύ των ΟΤΑ.

Κατά την παρουσίαση του προγράμματος, το κράτος μέλος γνωστοποιεί στην Επιτροπή τον αριθμό των ΟΤΑ που σχεδιάζει να επιλέξει. Μπορεί να προτιμήσει εθνική ή περιφερειακή επιλογή. Όπως και να γίνει, πρέπει να κατοχυρώνονται η διαφάνεια των διαδικασιών και ικανοποιητικές συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ των ΟΤΑ.

Το κράτος μέλος μπορεί να διοργανώνει πολλές προκηρύξεις υποβολής προσφορών, ιδίως στις περιπτώσεις που το Leader+ δέχεται υποψηφιότητες από νέα εδάφη για τα οποία μπορεί να παραχωρηθούν μεγαλύτερες χρονικές προθεσμίες. Τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να αναλύονται δεινώς και να είναι αιτιολογημένες, οπωσδήποτε, τα υποψήφια εδάφη για το σκέλος I πρέπει να επιλεγούνται το αργότερο δύο έτη μετά την έγκριση των κριτηρίων επιλογής.

Στην πρόταση για πρόγραμμα, το κράτος μέλος εξηγεί την υιοθετηθείσα από αυτό μέθοδο επιλογής των έργων συνεργασίας φορέων από διαφορετικά κράτη και εδαφικές περιοχές. Οι προτεινόμενες διατάξεις οφείλουν τα εγγυώνται τακτική και σταδιακή πρόσβαση των ΟΤΔ στις εν λόγω μορφές συνεργασίας. Πρέπει να διασφαλίζουν συνθήκες προγραμματισμού και χρηματοδότησης που να επιτρέπουν την αποτελεσματική εφαρμογή του εν λόγω σκέλους εντός των καθορισμένων προθεσμιών, σε εταιρική σχέση με την Επιτροπή.

28. Καταρτίζεται ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχέδιο, ανά άξονα προτεραιότητας, κατ' έτος και πηγή χρηματοδότησης, σύμφωνα με τα άρθρα 28 και 29 του γενικού κανονισμού. Τα τρία σκέλη συνιστούν άξονες προτεραιότητας, στους οποίους προστίθεται ένας τέταρτος άξονας που προορίζεται να χρηματοδοτήσει τις δαπάνες διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του προγράμματος. Πρέπει να εμφανίζεται το εκατοσπαίο ποσοστό χρηματοδότησης που προορίζεται για τις ενέργειες του τετάρτου αυτού άξονα.

Διατάξεις διαχείρισης, ελέγχου, παρακολούθησης και αξιολόγησης

29. Εφαρμόζονται οι διατάξεις του γενικού κανονισμού, ιδίως ο τίτλος III και ο τίτλος IV κεφάλαια I, II και III. Η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων πρέπει να αναφέρεται ρητά στο υποβαλλόμενο πρόγραμμα και να πληροί τα κριτήρια της παρούσας ανακοίνωσης.
30. Τα συστήματα εφαρμογής και διαχείρισης των διαφόρων σκελών της πρωτοβουλίας πρέπει να στοχεύουν στην απλούστευση, χωρίς να θίγεται η αρχή της χρηστής και συνετής διαχείρισης.
31. Όσον αφορά ειδικότερα την οικονομική διαχείριση, το πρόγραμμα θα περιγράφει σαφώς τις λεπτομέρειες διαχείρισης και τις διαδικασίες σχετικά με την κινητοποίηση και την κυκλοφορία των χρηματικών ροών, καθώς και τα κυριότερα στάδια της κοινοτικής χρηματοδότησης, έως τον τελικό δικαιούχο. Με την εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να επαληθεύεται η συνάφεια των λεπτομερειών υλοποίησης.
32. Με την παρουσίαση του μηχανισμού ελέγχων, πέραν των συνήθων διαδικασιών που εφαρμόζονται για όλες τις δαπάνες, πρέπει να περιγράφονται οι διατάξεις, μέθοδοι, κανόνες και ειδικές διαδικασίες που επιτρέπουν τη διασφάλιση του ελέγχου του υπόψη προγράμματος.
33. Η παρακολούθηση θα διενεργηθεί:

— στο επίπεδο των ΟΤΔ,

— στο επίπεδο των περιφερειακών/εθνικών προγραμμάτων,

με την βοήθεια οικονομικών και φυσικών δεικτών που καθορίστηκαν στο πλαίσιο του προγραμματισμού. Οι δείκτες αυτοί θα επιτρέπουν να παρακολουθείται ο βαθμός προόδου

των προγραμμάτων από πλευράς χρηματοοικονομικής εκτέλεσης, φυσικής υλοποίησης και επιπτώσεων.

Η διαβίβαση των αποτελεσμάτων στο Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο και η παγίωσή τους θα συμβάλουν στην παρακολούθηση της πρωτοβουλίας στο κοινοτικό επίπεδο.

Σύμφωνα με το άρθρο 35 του γενικού κανονισμού, συγκροτείται επιτροπή παρακολούθησης για κάθε προγραμματική πρωτοβουλία, η δε σύνθεση και ο ρόλος της πρέπει να καθοριστούν.

Συγκροτείται ρυθμιστική επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των διοικήσεων και των εθνικών και περιφερειακών δικτύων, της οποίας προεδρεύει εκπρόσωπος της Επιτροπής. Η επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος για να σχολιάζει τον βαθμό προόδου της πρωτοβουλίας. Η επιτροπή αυτή θα αποτελέσει εξάλλου το όργανο παρακολούθησης, σε κοινοτικό επίπεδο του σκέλους της συνεργασίας.

34. Όσον αφορά την αξιολόγηση, οι συναφείς προς αυτή διατάξεις του γενικού κανονισμού για τα Διαρθρωτικά Ταμεία και οι κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης, στις περιπτώσεις που είναι χρήσιμες, εφαρμόζονται στις παρεμβάσεις του Leader+.

Συνεκτιμώντας τα ιδιάζοντα στο Leader χαρακτηριστικά, εργασία αξιολόγησης, τροφοδοτούμενη και βασιζόμενη σε φυσικούς και οικονομικούς δείκτες, θα συμπληρωθεί με ειδικούς δείκτες που αφορούν ιδίως την ολοκληρωμένη εδαφική θεώρηση, τον πιλοτικό χαρακτήρα των δράσεων, τη λειτουργία του εταιρικού σχήματος, τη διοργάνωση και τον ρόλο των εμπλεκόμενων διοικητικών δομών, τη δικτύωση και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Έγκριση των παρεμβάσεων

35. Η Επιτροπή εγκρίνει τα προγράμματα της κοινοτικής πρωτοβουλίας Leader+ το ταχύτερο δυνατόν εντός πέντε μηνών από της παραλαβής της αίτησης παρέμβασης, αποφασίζει δε τη συμμετοχή του ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού σύμφωνα με το άρθρο 28 του γενικού κανονισμού.

Στην περίπτωση που το κράτος μέλος επιλέγει ως μορφή παρέμβασης το επιχειρησιακό πρόγραμμα, τρεις μήνες μετά την έγκριση του προγράμματος, πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή για πληροφόρηση συμπληρωματικό πρόγραμμα σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 9 στοιχείο ιγ) του γενικού κανονισμού. Το περιεχόμενο του συμπληρωματικού προγράμματος περιγράφεται στο άρθρο 18 παράγραφος 3 του γενικού κανονισμού.

Η Επιτροπή τάσσεται υπέρ της προαφυγής σε μία συνολική επιδότηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 στοιχείο θ) και του άρθρου 27 του γενικού κανονισμού.

Επιλέξιμες δράσεις για κοινοτική συγχρηματοδότηση

36. Επιλέξιμα για κοινοτική συγχρηματοδότηση είναι τα πάσης φύσεως μέτρα που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού, το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ.

37. Το Leader+ προορίζεται για την κατά προτεραιότητα στήριξη πιλοτικών στρατηγικών ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού των αγροτικών περιοχών. Ως εκ τούτου, με εξαίρεση τις δράσεις μικρής έκτασης προς καθορισμό στο πλαίσιο της εταιρικής συνεργασίας, δεν είναι επιλέξιμες για την προκείμενη πρωτοβουλία οι επενδύσεις σε υποδομές, όπως και οι παραγωγικές επενδύσεις, των οποίων το ύψος προϋπολογισμού υπερβαίνει ένα ανώτατο όριο προς καθορισμό στο πλαίσιο της εταιρικής συνεργασίας.
38. Οι δαπάνες που συνδέονται με την απόκτηση δεξιοτήτων, όπως καθορίζεται στο πλαίσιο του Leader II (δηλαδή δαπάνες κινητοποίησης ή/και εκπόνησης μελετών που προηγούνται της κατάρτισης, εκ μέρους του ΟΤΔ, σχεδίου τοπικής ανάπτυξης) συνιστούν μέτρο επιλέξιμο στο σκέλος I, υπό τον όρο να πρόκειται για νέα εδάφη όπου δεν έχει εφαρμοστεί η μέθοδος Leader.
39. Οι δαπάνες που συνδέονται με τη συμμετοχή σε δίκτυο(-α), την εμπύχωση, πληροφόρηση, διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, είναι επιλέξιμες για κοινοτική συγχρηματοδότηση. Η σχετική πρόταση κατατίθεται κατά την υποβολή του προγράμματος. Πάντως, η συμμετοχή στη χρηματοδότηση των δαπανών αξιολόγησης στα κράτη μέλη περιορίζεται στις αξιολογήσεις που συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αξιολόγηση του Leader+ στο κοινοτικό επίπεδο λόγω του πεδίου εφαρμογής τους και της ποιότητάς τους, και η εκτίμηση που γίνεται βάσει των κατευθύνσεων της Επιτροπής σχετικά με το θέμα αυτό.
40. Η Επιτροπή για την καθοδήγηση του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου, θα υποβοηθείται από εξωτερικούς συμβούλους παροχής υπηρεσιών επιλεγόμενους κατόπιν ανοικτής διαδικασίας με βάση προκήρυξη που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Για τον σκοπό αυτό προβλέπεται ενδεικτικό ποσό ύψους 2 % πέραν του συνόλου της συνεισφοράς του Τμήματος Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ στην κοινοτική πρωτοβουλία Leader+. Οι δραστηριότητες αυτές που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής θα χρηματοδοτηθούν σε ποσοστό 100 % του συνολικού κόστους.

IV. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ LEADER+

41. Η πρωτοβουλία Leader+ αποτελεί αντικείμενο από κοινού χρηματοδότησης του κράτους μέλους και της Κοινότητας.

Η συνολική συνεισφορά του ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού στο Leader+ για το χρονικό διάστημα 2000-2006 ανέρχεται σε 2 020 εκατομμύρια ευρώ, σε τιμές 1999. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παράγραφος 7 του γενικού κανονισμού, η συνεισφορά του τμήματος προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ για έκαστο πρόγραμμα προσαυξάνεται με συντελεστή 2 % κατ' έτος έως το 2003, για δεν την περίοδο 2004 έως 2006 θα καθορισθεί σε τιμές 2003. Στις 31 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή θα καθορίσει τον συντελεστή αναπροσαρμογής που θα εφαρμοστεί για το διάστημα 2004 έως 2006.

Εφαρμόζονται οι διατάξεις για το ύψος της κοινοτικής συμμετοχής, που καθορίζονται στο άρθρο 29 του γενικού κανονισμού. Ειδικότερα, η συνεισφορά του ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού ανέρχεται σε ποσοστό 75 % κατ' ανώτατο όριο του συνολικού επιλέξιμου κόστους στις περιφέρειες που καλύπτονται από τον στόχο 1, και σε 50 % κατ' ανώτατο όριο του συνολικού επιλέξιμου κόστους για τις ζώνες εκτός εκείνων του στόχου 1.

V. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

42. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να της υποβάλουν προτάσεις προγραμμάτων της πρωτοβουλίας Leader+ το αργότερο εντός έξι μηνών μετά τη δημοσίευση της παρούσας ανακοίνωσης στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Οι αιτήσεις παρέμβασης των κρατών μελών και η πάσης φύσεως αλληλογραφία σχετικά με την παρούσα ανακοίνωση πρέπει να απευθύνονται στην εξής διεύθυνση:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Γεωργίας
Le Directeur Général
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Βρυξέλλες.

Βρυξέλλες, 14 Απριλίου 2000.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΟΜΗ ΜΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ LEADER+

1. Καθορισμός των περιοχών εφαρμογής της πρωτοβουλίας, χρησιμοποιούμενα κριτήρια.
2. Ανάλυση της κατάστασης της (των) περιοχής(-ών) που αφορά η πρόταση.
3. Εκ των προτέρων αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 3 του γενικού κανονισμού.
4. Επιδιωκόμενοι στόχοι με την υλοποίηση της πρωτοβουλίας, στρατηγική για την επίτευξή τους, σύνδεση με τα υπόλοιπα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.
5. Για κάθε σκέλος: στόχοι, θέματα με ικανότητα συσπείρωσης του σκέλους 1, συνοπτική περιγραφή των προβλεπόμενων μέτρων για την υλοποίηση της πρωτοβουλίας, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο τα καθεστώτα ενισχύσεων των τριών σκελών της πρωτοβουλίας πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.
6. Σχέδιο χρηματοδότησης ανά άξονα προτεραιότητας, ανά έτος και ανά πηγή χρηματοδότησης. Αναφορά, ανάλογα με την περίπτωση, της προβλεπόμενης κοινοτικής χρηματοδότησης στις περιοχές των στόχων 1 και 2. Η ετήσια συνδρομή του ταμείου πρέπει να παραμείνει εντός των ορίων των δημοσιονομικών προοπτικών.
7. Κριτήρια επιλογής των ΟΤΔ, διαδικασίες και χρονοδιάγραμμα.
8. Τρόποι ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και, στο πλαίσιο της υλοποίησης, τρόποι ενημέρωσης του ευρέος κοινού.
9. Μέτρα και αρμόδιες αρχές που έχει ορίσει το κράτος μέλος για την υλοποίηση, τη διαχείριση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοοικονομικής διαχείρισης, και την παρακολούθησή:
 - των στρατηγικών τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης,
 - της συνεργασίας,
 - της λειτουργίας των δικτύων και της σύνδεσής τους με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο.
10. Διοικητικές διατάξεις, λεπτομερείς κανόνες και διαδικασίες για τον έλεγχο των ενεργειών στο πλαίσιο της παρέμβασης.
11. Μέτρα που έχουν ληφθεί για την αξιολόγηση.
12. Αναφορά των μέτρων που έχουν ληφθεί για τη διαβούλευση με τους εταίρους όσον αφορά το πρόγραμμα, και των μέτρων που έχουν ληφθεί για τη διαβούλευση των εταίρων και τη συμμετοχή τους στην επιτροπή παρακολούθησης.
13. Συμβιβασμοί της παρέμβασης με τις υπόλοιπες κοινοτικές πολιτικές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παπακωνσταντινίδης, Λ., (1992), «Αγροτουρισμός... Σταθμός στο δρόμο για την τοπική ανάπτυξη.», Α.Τ.Ε., Αθήνα.
2. Παπακωνσταντινίδης, Λ., (1995), «Στρατηγική της Ανάπτυξης – Τοπική Ενδογενή Ολοκλήρωση», Α.Τ.Ε., Αθήνα.
3. Ανδρικοπούλου, Ε., (1995), «Η εξέλιξη της περιφερειακής πολιτικής από την εξέλιξη της Ρώμης έως το Maastricht.», στο Οι περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα.
4. Παπαγεωργίου, Κ., (1991), «Η Αγροτική Πολιτική (της Ε.Κ.)», στο Ν. Μαραβέγιας – Μ. Τσινιτσιζέλης, στο Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση: Θεωρία και Πολιτική, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα.

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET.

1. Υπουργείο Γεωργίας, (2002), <http://www.minagric.gr>.. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κ Π LEADER I, LEADER II, LEADER PLUS.
2. Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο LEADER – A.E.I.D.L., (2002), <http://www.rural-europe.aeidl.be>
3. Ο.Τ.Δ. Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε., (2002), <http://www.eapilio.gr>.
4. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση των Περιφερειακών Πολιτικών, (2002), <http://inforegio.ec.eu.int/news>, Ενημερωτικά δελτία – επιστολές.

ΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΕΣ.

1. Υπουργείο Γεωργίας, Γενική Διεύθυνση Εγγ/κων Έργων – Γ.Δ. Δ/ση Προγραμματισμού και Γ.Δ
2. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1993), «Διαρθρωτικά Ταμεία της Κοινότητας 1994-1999 », στο Αναθεωρημένα Κανονιστικά Κείμενα και Σχόλια, εκδ. Υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο
3. Ν.Α. Τρικάλων, Τμήμα Ε.Σ.Υ.Ε., Τρίκαλα.
4. Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Καλαμπάκας », Καλαμπάκα
5. Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER I Πύλης », Καλαμπάκα
6. Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1992), «Πρόταση Κ.Π. LEADER II Καλαμπάκας-Πύλης », Καλαμπάκα
7. Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1994), «Πρόταση Κ.Π. LEADER II Φαρκαδόνας - Οιχαλίας », Καλαμπάκα
8. Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης Α.Ε., (1998), «Πρόταση Κ.Π. LEADER II Καλαμπάκας - Πύλης », Καλαμπάκα
9. Συνεντεύξεις από το προσωπικό των δύο εταιρειών ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π. Α.Ε. και Ε.Α.Π. Α.Ε.

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ.

Ελληνικά.

Α.Ε.: Ανώνυμη Εταιρεία.

Α.Π.Θ.: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Α.Σ.Ε.Π.: Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού.

Α.Τ.Ε.: Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος

Γ.Δ.: Γενική Διεύθυνση,

Δ.Δ.: Δημοτικό Διαμέρισμα, ή Δημόσια Δαπάνη, ή Διευρωπαϊκών Δικτύων.

Δ.Ε.Η.: Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού

Δ/νση: Διεύθυνση

Δίς.: Δισεκατομμύριο.

Δ.Τ.: Διαρθρωτικά Ταμεία

Δ.Σ.: Διοικητικό Συμβούλιο.

δρχ.: δραχμές

Ε.Α.Π.Τ.Α.: Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτιδιοίκησης.

Ε.Α.Π.: Εταιρεία Ανάπτυξης Πήλιου

Ε.Γ.Τ.Π.Ε.- Π.: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – Τμήμα Προσανατολισμού.

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση ή Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΕΘΝ.Ε.Π.: Εθνική Επιτροπή Παρακολούθησης.

Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε.: Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών Ελλήνων.

Ε.Κ.: Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Εκατ.: Εκατομμύριο

Ε.Κ.Α.Χ.: Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα.

Ε.Κ.Τ.: Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο

Ε.Ο.: Εθνική Οδό.

Ε.Ο.Κ.: Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα

Ε.Π.: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ε.Π.Ε.Τ.: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Έρευνας και Τεχνολογίας

Ε.Π.ΠΕΡ.: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον.

Ε.Σ.Υ.Ε.: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος

Ε.Τ.Π.Α.: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Η/Υ: Ηλεκτρονικός Υπολογιστής.

κ.: κύριος.

κα.: κύρια.

Καν.: Κανονισμός.

Κ.Ε.Κ.: Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης.

ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π.: Κέντρο Ανάπτυξης Καλαμπάκας και Πύλης.

Κ.λ.π.: Και τα λοιπά.

Κ.Π.: Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Κ.Π.Σ.: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Μ.Ε.Δ.: Μονάδα Εμπύχωσης Δικτύου.

Μ.Μ.Ε.: Μικρό Μεσαίες Επιχειρήσεις.

Ν.: Νομός.

Ν.Α.: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Ν.Π.Ι.Δ.: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.

Ο.Ε.: Ομόρρυθμοι Εταιρεία.
Ο.ΚΑ.ΝΑ.: Οργανισμός Καταπολέμησης Ναρκωτικών.
Ο.Τ.Α: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
Ο.Τ.Δ.: Ομάδα Τοπικής Δράσης.
Ο.Π.Α.Α.Χ.: Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου.
Παρ.: Παράγραφος
Π.Δ.: Προεδρικό Διάταγμα.
Π.Ε.Ε.: Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος
Π.χ.: Παραδείγματος Χάρην
Π.Δ.Ε.: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
Σ.Τ.Ε.: Σύγχρονες Τεχνολογίες Εφαρμογής.
Στρο.: Στρέμματα.
Τ.Α.Π.: Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.
Τ.Ε.Δ.Κ.: Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων
Τ.μ.: Τετραγωνικά Μέτρα.
Τ.Ο.Δ.: Τοπική Ομάδα Δράσης.
3/λη: Τριμελή.
Υπ.: Υπουργείο.
Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.: Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.
Φ.Ε.Κ.: Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.
Χ.Ε.Π.: Χρηματοδοτικό Ένταλμα Πληρωμής.
Χιλ.: Χιλιάδες
Χ.Μ.Π.Α.: Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας.

ΞΕΝΑ.

G.I.S.: Geografic Information System.
M.B.: Mega Byte
L.E.A.D.E.R.: Liaison Entre Actions de Developpement de l Economie Rurale.
P.C.: Personal Computer.
H.D.: Hard Disk.
T.V.: Tele Vision.